

STRATEGIA

DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A COMUNEI VETIȘ
PENTRU PERIOADA 2015-2020

COMUNA VETIȘ

NOIEMBRIE 2015

© Copyright Comuna Vetiş, 2015

Consultant extern:

www.agendasetting.ro

Echipa operațională (în ordine alfabetică):

BUJOR Liliana – geograf

CSENGERI Zsolt – inginer

DEZSÖ Iuliana – sociolog

EDWARDS Robert - economist

GAIDOȘ Anca – economist

GLATZ Beata – economist

IGNAT Natalia – sociolog

HERCZEG Carmela – sociolog

PINTE Mirela – sociolog

CUPRINS

INTRODUCERE	4
Lista persoanelor implicate în elaborarea strategiei	4
Metodologia de lucru	6
Capitolul I. ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ	9
I.1. Cadrul natural	9
I.2. Populația comunei	18
I.3. Activitățile economice	31
I.4. Agricultură	45
I.5. Infrastructura	52
I.6. Educația	62
I.7. Cultura	72
I.8. Sănătatea și asistența socială	76
I.9. Administrația publică locală și parteneriatele intercomunitare și internaționale	83
I.10. Mediul înconjurător	88
I.11. Probleme și perspective de dezvoltare în opinia localnicilor	93
Capitolul II. ANALIZA SWOT PE DOMENII	108
II.1. Populația și resursele umane	108
II.2. Economia	110
II.3. Agricultură	112
II.4. Infrastructura	114
II.5. Educația	116
II.6. Cultura	118
II.7. Sănătatea și asistența socială	120
II.8. Administrația publică locală	122
II.9. Mediul	124
Capitolul III. PROPUNEREA STRATEGICĂ	126
III.1. Viziune și obiective strategice	126
III.2. Complementaritatea obiectivelor cu alte documente de programare	138
III.3. Planificarea implementării proiectelor în timp și tip buget	153
III.4. Fișe de proiect detaliate	164

INTRODUCERE

LISTA PERSOANELOR IMPLICATE ÎN ELABORAREA STRATEGIEI

Mulțumim tuturor persoanelor care s-au implicat în realizarea acestui document, dedicându-și timpul și cunoștințele pe parcursul întâlnirilor de lucru sau a discuțiilor individuale.

În cadrul procesului de elaborare a Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Vetîș au fost implicați:

- Reprezentanți ai administrației publice locale
(13 persoane)
- Consilieri locali
(4 persoane)
- Reprezentanți ai instituțiilor locale
(8 persoane)
- Reprezentanți ai firmelor care își desfășoară activitatea în comunitate
(8 persoane)
- Reprezentanți ai firmelor de consultanță cu care colaborează Primăria
(1 persoană)
- Cetățeni ai comunei Vetîș
(100 de persoane care au răspuns la întrebările din chestionar).

Persoane prezente la întâlnirile de lucru sau intervievate individual în cadrul elaborării strategiei de dezvoltare:

Nume	Funcție
Andreica Ioan	Manager Bardi Industry SRL
Ardelean Gheorghe	Administrator Bueno Lact SRL
Bob Péter	Consilier local Comuna Vetiş
Bodnár Attila	Consilier local Comuna Vetiş
Boros Miklós	Primăria Vetiş
Bozgau Iosif	Preot Parohia Greco-Catolică Vetiş
Budai Attila	Primăria Vetiş - contabilitate
Checiches Ana Cristina	Primăria Vetiş - caserie
Chirilă Nicolae	Consilier local Comuna Vetiş
Codrea Daniel	Viceprimar Primăria Vetiş
Dr. Szakál Straki Ingrid	Medic de familie Comuna Vetiş
Kiss Etelka	Consilier local Comuna Vetiş
Grumaz Elena	Manager Carel Construct SRL
Hudacskó Gyöngyi	Director Școala Gimnazială Vetiş
Iuhasz Ludovic	Primar Primăria Vetiş
Lizskai Zoltán	Fermier
Naghi Irina-Zsuzsa	Consilier Primăria Comunei Vetiş
Nagy Gyöngyi	Referent Primăria Comunei Vetiş
Neimet Magdolna	Primăria Vetiş - caserie
Oros Maria	Asistent social
Pătrascu Judit	Consilier Primăria Comunei Vetiş
Péter Richard	Curator Parohia Greco-Catolică Vetiş
Pop Anca Maria	Secretar Primăria Comunei Vetiş
Pop Ioan Daniel	Consultant OTP Consulting SRL
Pop Cristian	Manager Iron Company SRL
Por Dorin Sabin	Manager SMS Romania SRL
Rácz Szabolcs	Manager Inter Motor Line SRL
Sas Bianca Ioana	Consilier Primăria Comunei Vetiş
Savanyú Izabella	Consilier Primăria Comunei Vetiş
Stecka Irina	Consilier Primăria Comunei Vetiş
Szénás Barnabás	Director Școala Gimnazială Oar
Temian Anca	Schlemmer Romania SRL
Török Iosif	Agent poștal
Toth Stela Marcela	Asistent medical comunitar Vetiş

METODOLOGIA DE LUCRU

Realizarea acestui document strategic a presupus 3 luni de activitate comună a aparatului administrativ din comună, a factorilor interesați și a echipei de consultanță. Pentru realizarea strategiei de dezvoltare locală s-au organizat întâlniri de lucru ce au punctat aspecte privind metodologia utilizată, analiza situațională și oportunitățile sectoriale (pe domenii de dezvoltare), interviuri individuale, în paralel cu culegerea datelor pe bază de fișe tematice sau chestionare. Cu aceste ocazii au avut loc schimburi de opinii, dezbateri, furnizare de informații, transfer de cunoștințe, etc.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică a comunei Vetiș au fost:

- **Participativitate.** Pe toată durata serviciului s-a promovat implicarea administrației publice locale și cooptarea factorilor interesați și a populației locale, pentru ca interesele și obiectivele acestora să se regăsească în instrumentul de planificare elaborat. În acest sens au avut loc întâlniri de lucru și sesiuni de consultări, a fost realizat un sondaj de opinie publică și interviuri în rândul angajatorilor.
- **Transfer de cunoștințe.** Dincolo de documentele strategice elaborate, echipa de consultanță a pus accent pe înțelegerea etapelor parcurse și pe transferul de cunoștințe în ceea ce privește gândirea strategică pe termen mediu și lung, pentru a asigura implementarea ulterioară a strategiei elaborate.
- **Parteneriat/Implicarea beneficiarilor.** Echipa de consultanță a colaborat pe toată durata de implementare a serviciului cu reprezentanții desemnați ai administrației publice locale în activitățile prestate pentru a se asigura că sunt întrunite toate nevoile și așteptările acestora referitor la serviciul prestat.
- **Sustenabilitate.** S-au promovat dezbateri care să ducă la o strategie realistă, aplicabilă administrației publice locale pe termen mediu. De asemenea, s-au creionat și direcțiile de dezvoltare ale comunei pe termen lung, având în vedere poziționarea strategică a comunei în interiorul județului.

Etape de lucru în procesul planificării strategice

Etapa 1. Cercetare documentară privind realizarea profilului comunei

S-au pregătit fișe de culegere de date pentru fiecare domeniu relevant al documentului strategic. Datele au fost culese din surse oficiale, înregistrate la instituțiile și organele abilitate, din evidențele departamentelor administrației publice

locale, de la instituții din localitate, iar unde nu au existat date oficiale, acestea s-au cules pe bază de interviuri. De asemenea, în cazul culegerii datelor de la instituții, agenți economici locali și departamente ale primăriei, s-au inventariat parțial și nevoile, lipsurile și dificultățile, oportunitățile și planurile de dezvoltare.

Rezultatele prelucrate ale cercetării documentare despre profilul comunei se află în capitolul I al acestui document (*Analiza socio-economică*).

Etapa 2. Realizarea sondajului de opinie în rândul populației

În această etapă s-a realizat un sondaj de opinie pe un eșantion stratificat de 100 de persoane, care a vizat identificarea viziunii populației locale asupra problemelor majore cu care se confruntă comuna Vetiş, resursele și oportunitățile de dezvoltare viabile pentru viitorul localităților componente și a comunei ca întreg.

În paralel a fost evaluat gradul de satisfacție asupra serviciilor prestate de administrația publică locală și a altor servicii disponibile la nivel local ce nu intră în sfera de competență a autorităților locale.

Rezultatele sondajului de opinie au fost prezentate membrilor administrației publice locale, consilierilor locali și altor factori interesați. Rezultatele sondajului de opinie publică sunt cuprinse în capitolul I.10 din acest document.

Etapa 3. Alegerea abordării și obiectivelor strategice

În cadrul unor întâlniri de lucru sectoriale s-au analizat punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările pe diferite domenii de interes, pornind de la analiza situațională și rezultatele sondajului de opinie. Pe baza imaginii complete obținute asupra situației localității, folosind metoda de analiză SWOT, s-a conturat și abordarea strategică cea mai avantajoasă pentru comuna Vetiş, respectiv viziunea de dezvoltare dorită.

La întâlniri au participat reprezentanți ai autorităților publice locale, lideri locali, reprezentanți ai instituțiilor locale și ai agenților economici. Rezultatele întâlnirilor de lucru au fost coroborate cu analiza experților tematici ai consultantului.

Etapa 4. Elaborarea fișelor de proiect

Fișele de proiect conțin date referitoare la problema de bază, soluția propusă (obiectivul proiectului), responsabil de proiect, actori implicați în soluționare, activități principale, buget aproximat și surse de finanțare. Pornind de la obiectivele strategice de urmat, s-au conturat fișe de proiecte pe diverse domenii: infrastructură, economie, turism, mediu, sănătate, învățământ, resurse umane, administrație publică, dezvoltare urbană și cooperare. Fișele de proiect, inclusiv prioritizarea acestora, se regăsesc în capitolul IV al acestui document.

Etapa 5. Consultarea documentului de strategie

Consultarea documentului strategic a fost realizată după parcurgerea etapelor de lucru prezentate anterior și integrarea opiniilor experților cheie în documentul elaborat. Cu această ocazie a fost prezentată structura documentului, conținutul acestuia și modul de utilizare pe viitor.

Cele patru capitole ale strategiei pentru comuna Vetîș însumează atât munca depusă de membrii comunității, cât și expertiza specialiștilor care au lucrat la elaborarea documentului de strategie în cadrul procesului de planificare strategică.

În cele ce urmează prezentăm o scurtă descriere a capitolelor.

Introducerea	Introducerea cuprinde metodologia de implementare, respectiv contextul în care s-a elaborat prezentul document, precum și procesul urmat, cu descrierea etapelor principale de lucru.
Analiza socio-economică	<p>Analiza socio-economică prezintă caracteristicile microregiunii din punctul de vedere al cadrului natural, al activităților economice existente, al profilului populației, al infrastructurii, al sistemului de educație, aspectele legate de cultură, sănătate, asistență socială, mediu și administrație publică. Capitolul cuprinde de asemenea rezultatele sumarizate ale unui sondaj de opinie în rândul locuitorilor cu privire la gradul de mulțumire vizavi de serviciile locale și nevoi de dezvoltare în viziunea acestora.</p> <p>Scopul acestui capitol este acela de a avea o imagine de ansamblu asupra comunei și ca urmare a facilita luarea deciziilor în cunoștință de cauză, pe baza unor informații concrete și actuale.</p>
Analiza SWOT	<p>Analiza SWOT cuprinde o analiză a mediului intern și extern al microregiunii.</p> <p>Mediul intern este analizat pe două axe: puncte tari și puncte slabe. Mediul extern al analizei SWOT se referă, pe de o parte, la oportunitățile de care comuna se poate folosi pentru a crește șansele de îndeplinire a obiectivelor stabilite și, pe de altă parte, la obstacolele, amenințările de care să țină cont și să fie gata să le contracareze. În timp ce capitolul anterior se bazează pe date factice și statistice, analiza SWOT are la bază opiniile și percepțiile reprezentanților comunității și ale experților. Scopul acestui capitol este de a analiza și sistematiza informația provenită din capitolul anterior și pentru a fundamenta logica intervenției în propunerea strategică.</p>
Propunerea strategică	Acest capitol cuprinde viziunea de dezvoltare a comunei, precum și obiectivele strategice mari care o vor ghida în următorii cinci ani pentru a transforma viziunea în realitate. Fiecare obiectiv strategic este însoțit de măsuri și propuneri de proiecte formulate sub forma unor fișe de proiect. Scopul acestui capitol este de a prezenta logica intervenției într-o imagine unitară, argumentată și ușor de urmărit pentru orice cititor.

CAPITOLUL I.

ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ

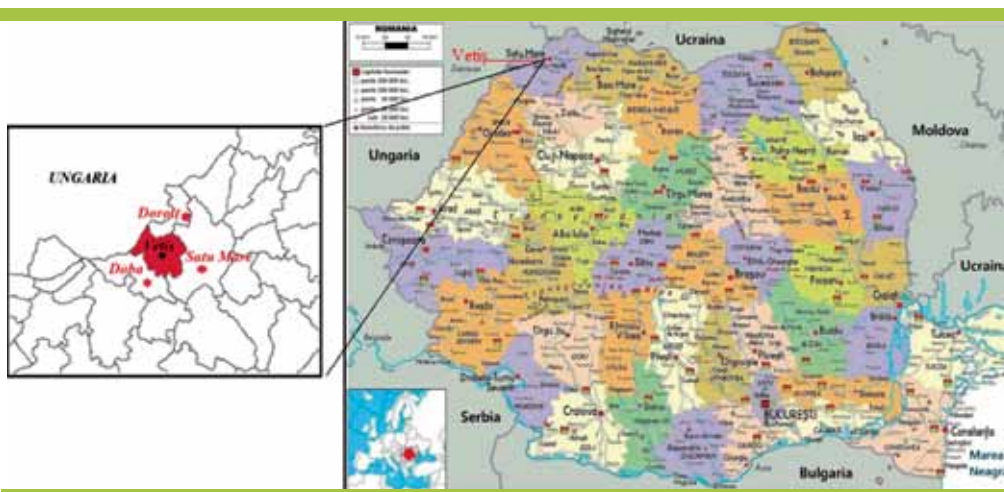
I.1. CADRUL NATURAL

Așezare, limită, vecini

Situată la intersecția paralelei de 47°46'18" lat.N cu meridianul de 22°45'08" long.E, comuna Vetiş se află în nord-vestul României, în județul Satu Mare, fiind formată din trei sate: Vetiş - reședință de județ, Decebal spre sud și Oar spre vest.

Comuna, a cărei limită se întinde spre vest până la granița cu Ungaria, se învecinează în nord cu comuna Dorolț, în sud cu comuna Doba, iar spre est cu municipiul Satu Mare (figura 1). Distanța dintre aceste două așezări este relativ mică, de aproximativ 12 km (figura 2).

Figura nr.1. Poziția geografică a comunei Vetiş

Sursă: https://www.google.ro/search?q=harta+romaniei+pe+judete&es_sm=93&tbn=isch&imgil

Figura nr. 2. Limitele administrative ale comunei Vetiş și ale municipiului Satu Mare

Sursă: <https://www.google.ro/maps/place/Veti%C8%99+447355/@47.8101533,22.7416476,12>

Suprafața comunei este de 5.429 hectare din care 1.126 hectare în intravilan și 4.303 hectare în extravilan. Din punct de vedere economico-administrativ, comuna Vetiş este avantajată de așezarea geografică în partea de vest a municipiului Satu Mare, acesta fiind centrul economic polarizator din zonă (U.T.P. Satu Mare) și totodată, reședința județului.

Accesibilitatea în comună se face prin intermediul drumului european E671 (Timișoara – Arad – Oradea – Carei – Satu Mare) care traversează satul Decebal, făcând legătura cu drumul European E81 (Halmeu – Satu Mare – Cluj-Napoca) la Satu Mare. Spre centrul comunei Vetiş și satul Oar, accesul se face prin artera de circulație secundară DJ194B ce se desprinde din E671 înainte de intrarea în satul Decebal.

Elemente de geologie

Suprafața comunei Vetiş este extinsă în totalitate pe un areal de câmpie joasă formată de cursul Someșului și al afluentului acestuia Balcaia, astfel că particularitățile sale geologice și morfologice se suprapun unităților de relief majore.

Parte a nord-estului Depresiunii intramontane Panonice, Câmpia Someșului s-a conturat cam în aceeași perioadă de timp cu Depresiunea Colinară a Transilvaniei, respectiv mijlocul neogenului. Astfel, din punct de vedere geologic, stratigrafia fundamentului a luat naștere prin suprapunerea și acumularea depozitelor de diferite vârste și grosimi a argilelor, marnelor, conglomeratelor și gresiilor peste fundamentul cristalino-mezozoic de tip carpato-danubian (în sistem de horsturi și grabene) care au imprimat ulterior orientarea cursului rețelei hidrografice. Particularitatea geologică dată de aceste caracteristici se reflectă în caracterul de subsidență al întregii Câmpii de Vest în general și al Câmpiei Someșului în special.

Peste fundamentul cristalin și straturile grosiere de depuneri mio-pliocene, în cuaternar s-au acumulat o serie de depozite care apar și astăzi la suprafață de nisipuri, pietrișuri și chiar argilă roșie. În arealele de câmpie sunt întâlnite depozite alcătuite din aluviuni recente formate din nisipuri, pietrișuri și mълuri, dar și straturi luto-argiloase care favorizează adunarea și stagnarea apelor meteorice, reducând totodată drenajul subteran.

Între elementele tectonice cu impact major în manifestarea fenomenelor hidromorfologice se evidențiază falia crustală a Someșului, ce corespunde în totalitate cursului actual al râului Someș.

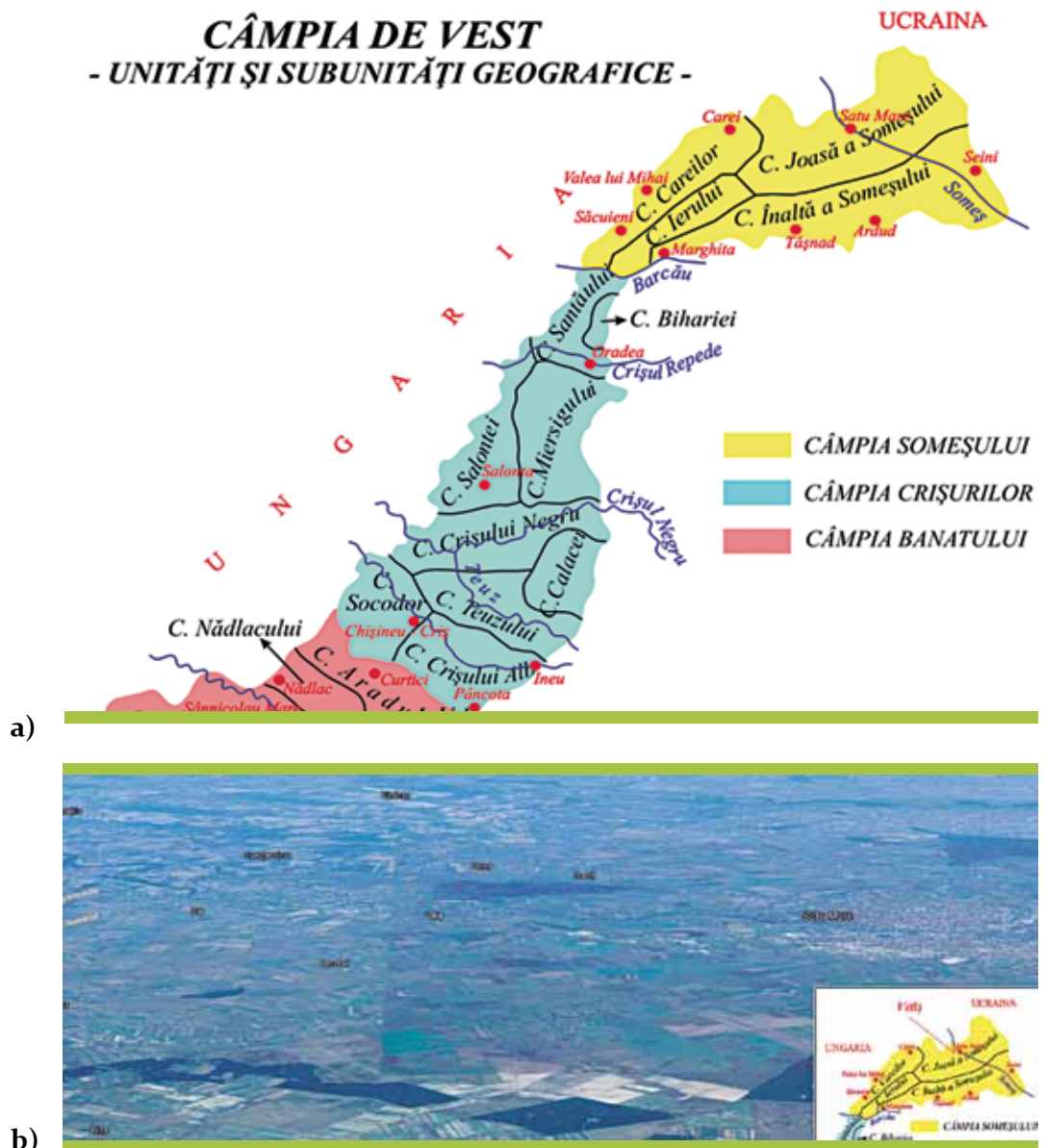
Relieful

Substratul geologic imprimă caracteristicile reliefului exprimate în morfologia acestuia. Astfel, Câmpia de Vest prezintă două trepte altitudinale: câmpiile tabulare, înalte, care la contactul cu Dealurile de Vest au înălțimi care depășesc 130 m și câmpiile joase, de subsidență, cu pantă redusă și areale unde altitudinea este sub 100-120 m, ceea ce favorizează producerea inundațiilor.

Comuna Vetis este amplasată în lungul culoarului Someșului, în subunitatea Câmpia Joasă a Someșului (figura 3a,b) care, împreună cu Câmpia Înaltă a Someșului, aparține unității Câmpiei Someșului, aflată în nordul Câmpiei de Vest.

Caracteristicile reliefului sunt date de aspectul neted al câmpiilor, altitudinea sub 130m (118 – 124 m la Vetis) formează areale de subsidență și de divagare; lipsa teraselor tipice, panta redusă și înclinarea slabă spre NV a straturilor face ca văile să fie puțin adâncite (0,5 – 2 m), iar lunca foarte bine dezvoltată să favorizeze formarea meandrărilor și despletirilor brațelor râurilor.

Figura nr. 3. Harta reliefului Câmpiei de Vest

Sursă:

a) http://www.unibuc.ro/prof/sandulache_m_i/Campia_Somesului.php

b) <https://www.google.ro/maps/place/Vetiș+447355/@47.775002,22.7616235,20591m/data>

Clima

Clima regiunii este rezultatul interferenței așezării geografice și a circulației generale a maselor de aer care o traversează. Astfel, clima arealului de studiu se încadrează tipului de climă temperat continental de tranziție (specific Europei centrale) cu nuanțe oceanice. Particularitatea climatică este dată de topografia culoarului de vale imprimată de cursul Someșului care mărginește comuna spre nord și valea râului Balcaia din sud.

Indicatorii climatici (temperatură, precipitații, vânturi) prezintă în regim anual următorii parametri:

- *regimul termic*: temperatură medie anuală +9,6°C (temperatura medie a lunii iulie este de 20°C, temperatura medie a lunii ianuarie este de -3°C)
- *regimul precipitațiilor*: 580-600 mm/an cu maxima în lunile iunie-iulie și minima în ianuarie-februarie.

O caracteristică specifică acestui climat someșan este lipsa deficitului de umiditate pe toată perioada anului. Această lipsă este compensată de excedentul de umiditate aflat în acviferul freatic situat foarte aproape de suprafața topografică. Mișcarea maselor de aer este dominată de circulația vânturilor de Vest (cu caracter permanent) care impun totodată și influențele oceanice venite din vestul continentului caracterizate prin cantități mai mari de umiditate și precipitații.

Hidrografia

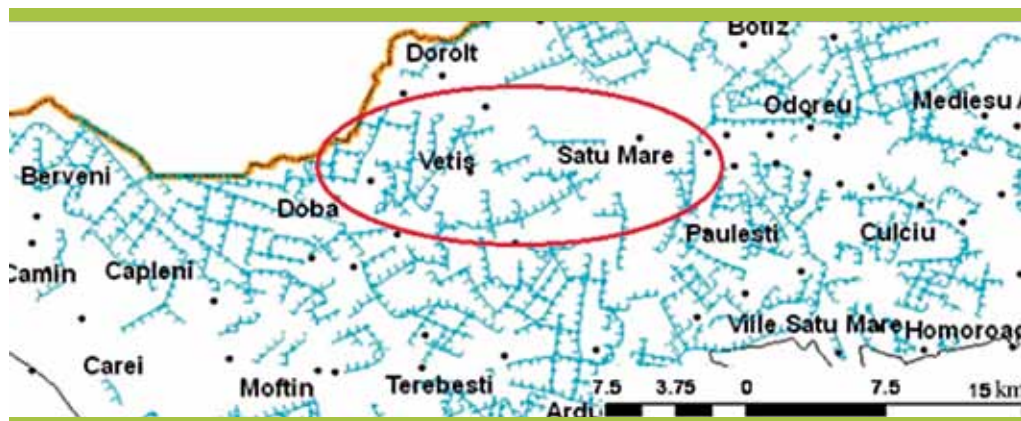
Apele subterane. Geologia și relieful Câmpiei Someșului a favorizat formarea resurselor de ape termale și minerale atât în adâncime, cât și apariția lor către suprafață sub forma izvoarelor. Acestea sunt *ape de adâncime* cantonate în active-re captive, impermeabile, fiind puternic mineralizate, dure și nepotabile.

Pe linia de falie Someș - Satu Mare apar ape termominerale care vin de la adâncimea de peste 2.000 m, au temperaturi ce depășesc 120° C în adâncime și 60-70° C la suprafață, și care pe anumite areale creează sărăturarea solurilor.

Pânzele freatice de suprafață sunt prezente în toată regiunea de câmpie joasă cu caracter subsident, ele fiind în general întâlnite pe locuri cu terenuri înmlăștinite, dar și în depozitele de terase, creând zone inundabile.

Apele de suprafață. Rețeaua hidrografică este tributară râului Someș care mărginește spre nord comuna Vetiş. Spre sud, comuna este delimitată de râul Balcaia,

Figura nr. 4. Rețeaua canalelor de desecare și drenare din arealul studiat

Preluare după: Herman Gr., Oradea, 2009

care este afluent al Someșului pe teritoriul Ungariei. Datorită reliefului predispus inundațiilor, cursul râul Balcaia - cu izvoare în împrejurimile satului Dacia - a fost în întregime integrat sistemului de desecare a câmpiei Someșului, cunoscut sub denumirea de Râul Keleti sau Canalul Keleti (figura 4).

Lacurile sunt nerepresentative, doar în satul Oar al comunei se află două luciuri de apă cantonate într-un vechi braț părăsit al Someșului (figura 5).

Figura nr. 5. Lacul din satul Oar

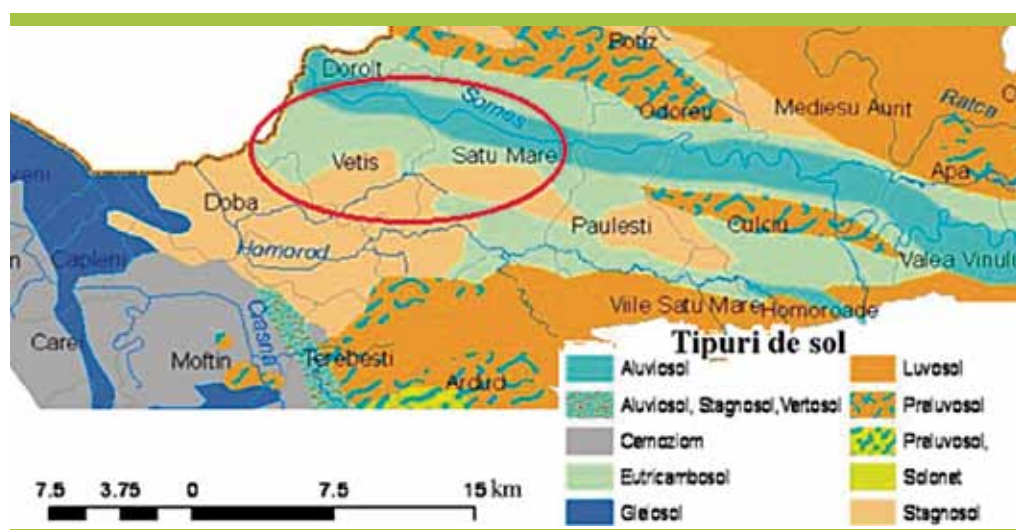

Sursă: <https://www.google.ro/maps/dir/47.8072377,22.7162>

Solurile

Solul, ca principal suport al activităților antropice cu specific rural, prezintă particularități în funcție de condițiile locale de formare: substratul geologic, clima, vegetația etc.

Figura nr. 6. Tipurile principale de sol din Câmpia Someșului

Preluare după: Herman Gr., Oradea, 2009

În Câmpia Someșului sunt prezente tipurile de sol fertile și foarte fertile caracteristice arealelor de câmpie, precum solurile zonale (cernoziomurile, luvisolurile, eutricambosolurile, gleisolul) și solurile azonale (aluvisolurile, stagnosolurile, preluvisol), iar în asociații apar vertisolurile și solurile turboase. În afara cernoziomurilor, toate celelalte categorii de sol necesită lucrări funciare de îmbunătățire și măsuri ameliorative speciale. Cel mai puțin productive sunt solurile cu umiditate crescută și cele sărăturoase (hidrisolurile și salsodisolurile) cu tipurile gleisol, stagnosol și soloneț. Acestea reprezintă un procent ridicat din totalul solurilor Câmpiei Someșului.

Specifice comunei Vetîș sunt solurile din clasa solurilor aluviale întâlnite în lunca extinsă a Someșului și clasa cambisoluri cu subtipul eutricambosol (întâlnit în cea mai mare parte a terenurilor comunei) și subtipul stagnosol (în sudul localității) (figura 6).

Elemente de biogeografie

Silvostepa actuală este rezultatul acțiunii antropogene ca urmare a defrișării în timp istoric a unor mari suprafețe de pădure. Acestei acțiuni i s-a suprapus intensificarea lucrărilor agricole și zootehnice (prin supra-pășunat), astfel că în ultimul secol s-a ajuns la degradarea calitativă și cantitativă a vegetației naturale și transformarea pădurilor în pajiște naturală cu caracter de silvostepă, adică stepizarea câmpiei.

Vegetația specifică comunei Vetîș este de câmpie și se încadrează în categoria zonei de silvostepă - subzona silvostepii nordice cu stejari mezofili având două trăsături distincte: areale acoperite cu vegetație ierboasă specifică zonei de câmpie și areale de vegetație forestieră compactă sau în pâlcuri de pădure, în cea mai mare parte defrișată pentru extinderea terenurilor agricole.

În figura 7 se observă că în arealul studiat pădurea este nereprezentativă, existând două areale bonitate (la nord de Someș și în estul satului Decebal) cu specii de stejărete (*Quercus sp.*), esențe specifice zonelor de câmpie și silvostepă. Întregul areal al comunei (intra- și extravilan) aparține terenurilor agricole unde vegetația naturală a fost înlocuită în cea mai mare parte de culturile agricole.

Vegetația naturală a fost înlăturată ca urmare a extinderii terenurilor destinate agriculturii, astfel au apărut pajiștile stepice alcătuite din specii naturale ca țepoșica (*Nardus stricta*), păiușul roșu (*Restuca ruba*), iarba albastră (*Festuca glauca*) etc. În pâlcurile de pădure dominante au rămas stejăretele pure (*Quercus sp.*) în asociație cu carpenul (*Carpinus betulus*), ulmul (*Ulmus sp.*), frasinul (*Fraxinus sp.*), arțarul (*Acer platanoides*), păducelul (*Crataegus monogyna*). Vegetația de luncă este formată din elemente higrofile și hidrofile ca plopul (*Populus sp.*) și salcia (*Salix sp.*) care apar sub formă de zăvoaie, dar și stuf (*Phragmites australis*), papură (*Tipha sp.*), rogoz (*Carex sp.*).

Figura nr. 7. Folosința terenurilor în comuna Vetiş

Sursă: <https://www.google.ro/maps/place/Vetiș+447355/@47.7992447,22.771601,1956m/data>

Elementele faunistice ale Câmpiei Joase a Someșului aparțin spațiului de interferență geografică dintre provinciile panonică și dacică. În funcție de asociațiile vegetale, relief și condiții topoclimatice locale se conturează trei medii de habitate: fauna terestră specifică zonei de silvostepă și pădure de stejar unde se remarcă dintre mamifere iepurele de câmp (*Lepus europaeus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), șoarecele de câmp (*Microtus arvalis*); dintre rozătoare hârciogul (*Cricetus cricetus*), popândăul (*Spermophilus citellus*); iar dintre păsări ierunca (*Tetrastes bonasia*), șorecarul comun (*Buteo buteo*) și cinteza (*Fringilla coelebs*).

Avifauna este bine reprezentată de-a lungul cursului Someșului dar și în ochiurile de apă ale lacurilor din satul Oar; pe lângă speciile comune de rațe sălbatice (*Anas platyrhynchos*), stârci (*Ardea cinerea*), lăcari (*Acrocephalus arundinaceus*), nagâți (*Vanelus vanelus*), sunt prezente și unele specii pe cale de dispariție: eretele de stuf (*Circus aeruginosus*), eretele sur (*Circus Pygarrhus*), buhaiul de baltă (*Botaurus stellaris*), barza albă (*Ciconia ciconia*), barza neagră (*Ciconia nigra*) etc. Majoritatea speciilor avifaunei fac parte din categoria păsărilor migratoare.

Fauna acvatică este reprezentată de o ihtiofaună bogată, caracteristică cursurilor de apă inferioare, cu specii de pești ca răspărul (*Gymnocephalus sch.*), ghiborțul de râu (*Gymnocephalus baloni*), țigănușul (*Umbra krameri*), țiparul (*Misgurnus fossilis*), crapul (*Cyprinus carpio*), somnul (*Silurus glanis*) sau scobarul (*Chondrostoma nasus*), unele având importantă valoare economică.

Fauna arealelor antropizate este expresie a modificărilor introduse de om, apărute în noua structură a vegetației și a încercării adaptării acesteia la noile habitate. Dintre vertebratele întâlnite în arealele antropizate se remarcă dihorul de casă (*Mustela putorius*), șobolanul cenușiu (*Rattus norvegicus*), șoarecele de câmp (*Apodemus agrarius*), iar ca păsări se evidențiază ciocârlanul (*Galerida cristata*), vrabia de casă (*Passer domesticus*), guguștiucul (*Streptopelia decaocto*); printre reptilele și amfibienii întâlniți aici se numără gușterul (*Lacerta viridis*), broasca râioasă (*Bufo bufo*) etc.

Situată la o distanță de aproximativ 12 km de reședința județului, comuna Vetiş nu se află într-un areal destinat rezervațiilor naturale. În principal, vegetația naturală a fost înlocuită cu plante de cultură cerealiere sau pomicole, care au indus transformări în structura biotopurilor și biocenozelor din regiune.

Resursele naturale

Resursele naturale de subsol sunt asigurate de apele termale de adâncime și apele termominerale cu slabă mineralizație utilizate în scop terapeutic sau turistic, însă neexploatate la nivel de comună.

Din perspectiva dezvoltării socio-economice, comuna Vetiş dispune de puține resurse naturale de suprafață: *resursele energetice*, prin două importante surse de energie regenerabilă: energia termală și energia solară, acestea fiind puțin sau deloc valorificate la nivel de comună și *solurile fertile*, propice dezvoltării unei agriculturi bazate pe culturi cerealiere.

În urma intervenției antropogene, resursele naturale peisagistice au suferit modificări prin reducerea spațiilor naturale, prin lucrări de amenajare și desecare a arealelor mlăștinoase și introducerea acestora în circuitul agricol, fapt care a dus la modificări privind starea naturală a mediului, habitatele de faună și floră fiind cele mai afectate.

I.2. POPULAȚIA COMUNEI

Analiza indicatorilor referitori la populația unei localități evidențiază potențialul demografic al acesteia, cu efecte multiple în ceea ce privește dezvoltarea sa economico-socială. Comuna Vetîș se încadrează ca ordin de mărime în rândul localităților rurale cu populație sub 5.000 de locuitori, fiind a zecea comună din județul Satu Mare în ceea ce privește numărul de locuitori. Raportat la numărul total de locuitori ai județului Satu Mare (344.360 locuitori la data Recensământului din 2011), populația comunei Vetîș reprezintă 1.39% din totalul populației județului, respectiv 2.55% din populația rurală a județului.

Figura nr. 8. Poziționarea Comunei Vetîș în județ și ordinul de mărime al populației

Sursă: ro.wikipedia.org – prelucrare proprie

La recensământul din anul 2011, în comună au fost înregistrate 1.509 gospodării; luând în considerare datele referitoare la populația stabilă (4.788 locuitori), rezultă un număr mediu de persoane pe gospodărie de 3,17 (superior numărului mediu de persoane pe gospodărie înregistrat la nivelul întregului județ, care este de 2,90).

Având în vedere suprafața administrativ teritorială a comunei (5.535 hectare = 55,35 km²), densitatea geografică a populației comunei Vetîș este de 86,50 locuitori/km², valoare superioară atât celei înregistrate pe județ (77,9 locuitori/km²), cât și celei din regiunea Nord-Vest (76,1 locuitori/km²).

Populația la recensăminte. La nivelul întregii populații, comuna Vetîș a cunoscut o creștere în perioada dintre ultimele două recensăminte, fiind a treia din cele 15 comune din județ ce au înregistrat un astfel de trend crescător în special pe

fondul stabilirilor de domiciliu dinspre urban spre rural, cu un plus de 313 locuitori, după Păulești (+ 550 locuitori) și Dorolț (+315 locuitori).

Tabelul nr. 1. Comunele din județul Satu Mare care au înregistrat creșteri ale populației între recensămintele din anul 2002 și 2011

	2002	2011	Creștere număr locuitori
Păulești	4359	4909	550
Dorolț	3491	3806	315
Vetiș	4475	4788	313
Viile Satu Mare	3242	3514	272
Lazuri	5362	5562	200
Certeze	5446	5636	190
Terebești	1578	1750	172
Gherța Mică	3255	3412	157
Călinești-Oaș	4701	4811	110
Odoreu	4855	4946	91
Socond	2576	2641	65
Tarna Mare	3718	3774	56
Craidorolț	2188	2215	27
Târșolț	3034	3059	25
Crucișor	2541	2546	5

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2002 și 2011

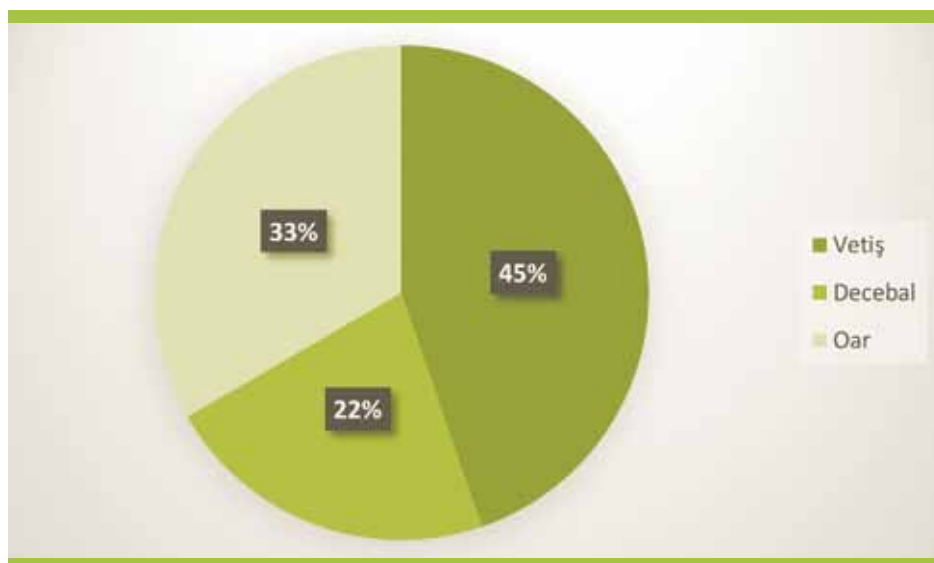
Comparând numărul de locuitori pe satele componente între cele două recensăminte, se poate observa că această creștere a numărului de locuitori este o rezultată a creșterii înregistrate în centrul de comună (+307 locuitori) și în satul Oar (+84 locuitori) în paralel cu o scădere a populației satului Decebal (-78 locuitori).

Tabelul nr. 2. Populația Comunei Vetiș pe sate componente

Localitatea	Anul 2011	Anul 2002	Diferență număr locuitori
Vetiș	2141	1834	+ 307
Decebal	1049	1127	- 78
Oar	1598	1514	+ 84
TOTAL	4788	4475	+ 313

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2002 și 2011

Graficul nr. 1. Numărul locuitorilor Comunei Vetiş pe sate componente, 2011

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

Diferențele înregistrate în structura populației sunt cauzate de mișcările naturale și de fenomenul migrației, tendințele pentru perioada 2008-2014 fiind prezentate în tabelul următor:

Tabelul nr. 3. Evoluția principalilor indicatori demografici ai comunei Vetiş

	2008	2010	2012	2014
Născuții vii	68	55	44	37
Decedați	45	58	64	61
<i>din care decedați sub 1 an</i>	0	0	1	0
Sold natural	23	-3	-20	-24
Căsătorii	35	23	20	32
Divorțuri	10	4	5	6
Stabiliri de domiciliu în localitate	120	160	147	---
Plecări cu domiciliul din localitate	42	90	68	---
Stabiliri de reședință în localitate	3	12	10	8
Plecări cu reședință din localitate	11	29	12	11
Număr persoane stabilite în comună	123	172	157	8*
Număr persoane plecate din comună	53	119	80	11*
Sold migratoriu	70	53	77	-3*

* Date incomplete, statistici încă nefinalizate pentru anul de referință

Sursă: INSSE – Mișcarea naturală a populației, Mișcarea migratorie a populației 2008-2014

Numărul nou-născuților este superior numărului decedaților în anul 2008, rezultând un sold natural pozitiv, dar în ceilalți ani de analiză acest sold natural devine unul negativ. În vreme ce numărul de nașteri scade constant, de la 68 în anul 2008 la 37 în anul 2014, numărul de decese cunoaște o creștere de la 45 de cazuri înregistrate în anul 2008 la 64 în anul 2012, iar mai apoi o ușoară scădere până la 61 de cazuri înregistrate în anul 2014; în această perioadă de analiză a fost constatat un singur caz de deces sub 1 an, în anul 2012.

Datele obținute la Recensământul populației și locuințelor din 2011 evidențiază un fenomen de scădere a ratei nupțialității, dar chiar și așa aceasta se menține la un nivel mai ridicat decât în alte țări din spațiul european. Motivele pentru care românii amână mariajul sunt legate de transformarea valorilor legate de familie și căsătorie. Comparativ cu rata de nupțialitate înregistrată la nivel național în anul 2014, care a fost de aproximativ 5,9 mariaje la mia de locuitori, în Vetiş aceasta ajunge la o medie de 6,2 mariaje la mia de locuitori. Rata divorțurilor în România a fost în anul 2014 de 1,36 la mia de locuitori; valoarea acestui indicator pentru comuna Vetiş, de 1,2 divorțuri la mia de locuitori, evidențiază o diferență care nu poate fi considerată semnificativă.

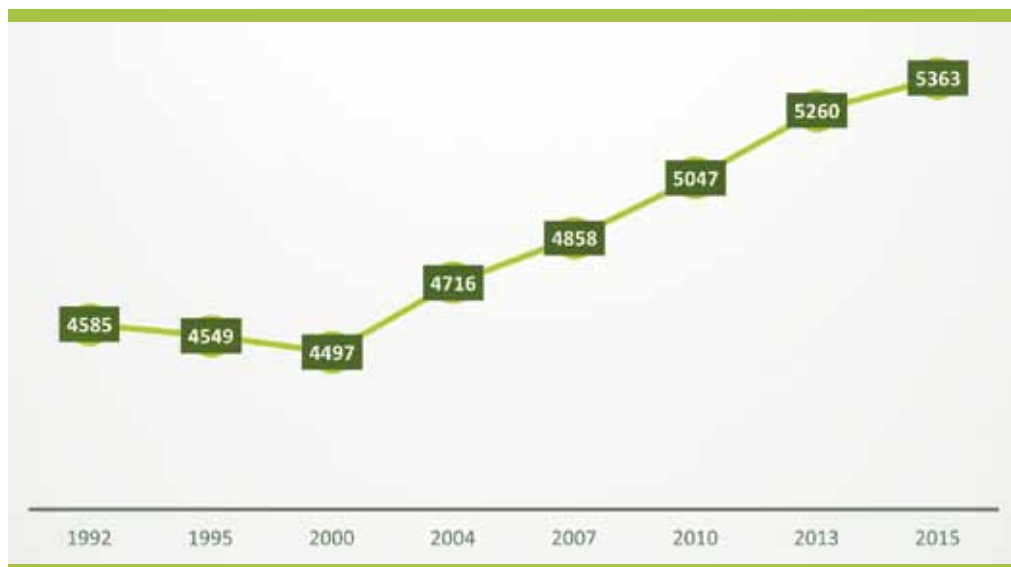
Soldul migratoriu definit ca diferența între numărul de stabiliri de reședință și domiciliu în comună și numărul de plecări cu reședința sau cu domiciliul din comună, este pozitiv în perioada 2008 – 2012 (+ 70 de persoane în anul 2008, + 53 de persoane în anul 2010 și + 77 persoane în anul 2012).

Pentru anul 2014 sunt disponibile doar informațiile cu privire la stabilirea și plecarea cu reședința în/din localitate, astfel că analiza soldului migratoriu nu poate fi extinsă și la acest an. Statisticile evidențiază un interes crescut pentru comună în special în cazul familiilor care au intenționat schimbarea domiciliului dinspre urban spre rural, în comuna Vetiş (centrul de comună și satele aparținătoare) fiind înregistrate 120 de cazuri de stabiliri în anul 2008, 160 de cazuri în anul 2010 și 147 de cazuri în anul 2012. Stabilirile de reședință în localitate sunt mai mici decât plecările cu reședința pentru fiecare din anii de analiză.

Concluzionând tendințele înregistrate în comuna Vetiş, per ansamblu putem afirma că populația comunei este în ușoară creștere, pe fondul unui sold migratoriu superior soldului natural înregistrat până în anul 2012.

În graficul de mai jos se poate observa trendul puternic crescător al populației cu domiciliul în comună în perioada 2000-2015 ce urmează unei perioade de ușoară scădere a populației între anii 1992 (data penultimului recensământ realizat în România) și 2000. Dacă în perioada de analiză 1992-2000 comuna Vetiş a înregistrat o scădere de 88 de persoane cu domiciliul în comună, în perioada 2000-2015 trendul a fost puternic crescător, plusul înregistrat fiind de 866 locuitori, creșterea fiind explicată în mare măsură prin migrația dinspre urban spre rural a populației, favorizată de proximitatea față de municipiul reședință de județ.

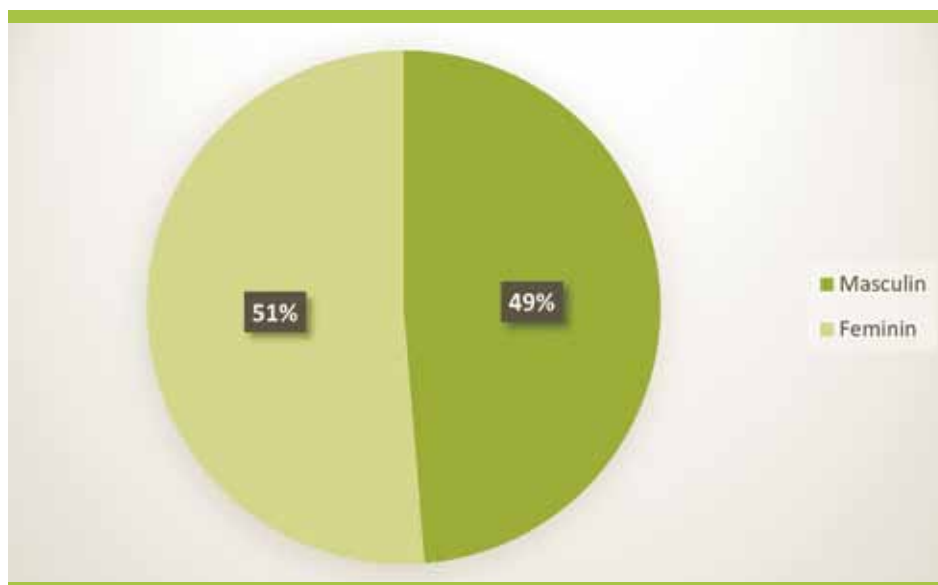
Graficul nr. 2. Dinamica populației cu domiciliul la 1 ianuarie în comuna Vetîș în perioada 1992-2015

Sursă: INSSE – Populație și structura demografică. Populația cu domiciliul în localitate la 1 ianuarie, pe grupe de vârstă, sexe, județe și localități

Populația pe sexe. La data Recensământului populației realizat în anul 2011, distribuția pe sexe a populației stabile a comunei Vetîș indică o pondere mai însemnată a sexului feminin raportat la ponderea sexului masculin în totalul populației (4.788 locuitori): cei 2.331 bărbați înregistrați la data recensământului reprezentau 48,68% din totalul populației stabile, în vreme ce cele 2.457 femei înregistrate reprezentau 51,32% din totalul populației stabile.

Graficul nr. 3. Distribuția pe sexe a populației comunei Vetîș, 2011

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

Raportul de masculinitate (raport rezultat din împărțirea numărului persoanelor de sex masculin la numărul persoanelor de sex feminin) este 94,9 bărbați la 100 de femei, numărul femeilor depășind numărul bărbaților, situație caracteristică și la nivel județean, regional și național.

Situația este diferită dacă luăm în considerare populația cu domiciliul în comună la data de 1 ianuarie a fiecărui an. Analizând evoluția populației masculine și feminine cu domiciliul în comună în perioada 1992-2015, observăm că se înregistrează o superioritate a populației masculine pentru fiecare an de analiză mai puțin pentru anul 2010, când numărul femeilor îl depășește ușor pe cel al bărbaților.

Diferențele sunt mai mari în prima parte a intervalului de analiză, după care valoarea absolută a diferențelor scade ușor și chiar se modifică în favoarea femeilor, după care trendul se inversează din nou în favoarea sexului masculin: +89 bărbați în anul 1992, +67 bărbați în 1995, +47 bărbați în 2000, + 40 bărbați în anul 2004, +12 bărbați în 2007, +11 femei în 2010, +18 bărbați în 2013 și +39 bărbați în 2015. Creșterea totală între cele două capete ale intervalului de analiză a fost de 778 de persoane: populația masculină a crescut cu 364 persoane, în vreme ce populația feminină a crescut cu 414 persoane.

Graficul nr. 4. Evoluția populației masculine și feminine cu domiciliul în comuna Vetiiș în perioada 1992-2015

Sursă: INSEE – Populație și structura demografică. Populația cu domiciliul în localitate la 1 ianuarie, pe grupe de vârstă, sexe, județe și localități

Populația pe grupe de vârstă. Pe lângă distribuția pe sexe a populației este important să analizăm și structura acesteia pe grupe de vârstă. Aceste informații reprezintă baza planificărilor în domeniile social, educație și sănătate: planificarea activită-

ților educaționale, estimarea modificărilor posibile în profil teritorial, planificarea și prognoza utilizării forței de muncă, organizarea activității de servicii, organizarea activității de ocrotire a sănătății populației, specificul consumului etc.

Împreună cu ratele de natalitate, structura pe vârste este motorul care conduce la creșterea unei populații sau la scăderea ei. O piramidă a vârstelor în care ponderea tinerilor este superioară ponderii vârstnicilor indică o situație favorabilă a populației.

Urmărind distribuția populației stabile din comuna Vetîș pe grupe de vârstă, observăm că grupele de vârstă cele mai populate aparțin populației de vârstă mijlocie: în grupa de vârstă 35-39 ani se regăsesc 437 persoane (reprezentând 9,13% din populația stabilă), în grupa 30-34 ani se regăsesc 408 persoane (reprezentând 8,52% din populația stabilă), iar în grupa 40-44 ani se regăsesc 387 persoane (reprezentând 8,08% din populația stabilă). Ponderea însemnată a grupei de vârstă 5-9 ani (348 persoane – 7,27% din populația stabilă) și a grupei de vârstă 20-24 ani (343 persoane – 7,16% din populația stabilă), urmate de celelalte grupe tinere de vârstă, reprezintă un punct tare al comunității locale în ceea ce privește prognozele de utilizare a forței de muncă.

Tendința normală de descreștere a populației o dată cu înaintarea în vârstă poate fi observată și în comuna Vetîș: grupa de vârstă 60-64 ani cuprinde 281 persoane, reprezentând 5,87% din populația stabilă; grupa de vârstă 65-69 ani cuprinde 210 persoane, reprezentând 4,39% din populația stabilă; cei peste 85 de ani reprezintă 1% din populație, cu un efectiv de 48 persoane.

Graficul nr. 5. Distribuția pe grupe de vârstă a populației, 2011

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

Analiza comparativă a ponderii diferitelor grupe de vârstă în totalul populației stabile evidențiază o situație a comunei peste valorile înregistrate la nivel județean pentru grupele de vârstă tinere și adulte tinere (până în 39 de ani), cu o singură excepție (grupa de vârstă 25-29 ani); după vârsta de 40 de ani situația se inversează, valorile pentru comuna Vetîș situându-se sub valorile înregistrate la nivel județean, din nou cu o singură excepție, i.e. grupa de vârstă 85 ani și peste. Diferențe de peste un punct procentual sunt înregistrate în cazul grupelor de vârstă 5-9 ani, 45-49 ani și 50-54 ani, în vreme ce diferențe foarte mici sunt constatate la grupele de vârstă 60-64 ani, 65-69 ani și 85+, evidențiind, per total, o populație tânără mai numeroasă decât cea medie județeană și o populație vârstnică aflată sub media județeană.

Graficul nr. 6. Distribuția pe grupe de vârstă a populației, Comuna Vetîș vs. Județul Satu Mare, 2011 (% din totalul populației stabile)

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

O distribuție mai simplă a populației, pe categorii de vârstă (populație tânără – 0-14 ani, populație activă – 15-64 ani și populație vârstnică – 65 ani și peste) este redată în graficul de mai jos. Indicatorul utilizat în analiză este „populația cu domiciliul în comună” care înregistrează o creștere de 212 locuitori în perioada 2011-2014, astfel: populația tânără crește de la 916 locuitori în anul 2011 la 930 locuitori în anul 2014 (+14 locuitori), populația activă crește de la 3.431 locuitori în anul 2011 la 3.602 locuitori în 2014 (+171 locuitori), iar populația vârstnică crește de la 567 locuitori în 2011 la 594 locuitori în anul 2014 (+27 locuitori).

Graficul nr. 7. Distribuția pe categorii de vârstă a populației cu domiciliul în comuna Vetîș în perioada 2011-2014

Sursă: INSSE – Populație și structura demografică. Populația cu domiciliul în localitate la 1 ianuarie, pe grupe de vârstă, sexe, județe și localități

Datele pentru anul 2014 evidențiază următoarea structură pe categorii de vârstă¹: ponderea populației tinere (0-14 ani) este de 18,14%, în timp ce populația cu vârsta peste 65 ani are o pondere mult mai redusă, de 11,59%; peste două treimi (70,27%) din populație sunt date de populația activă (15-65 ani). Față de situația înregistrată la nivelul județului Satu Mare, populația tânără are o pondere ușor peste cea a județului (+0.74%), similar populației de vârstă activă (+1.02%); corelat, populația de peste 65 de ani are o pondere cu 1.76% mai mică în comuna Vetîș decât în județ. Ponderea populației sub 14 ani (18,14%) depășește de 1,5 ori ponderea populației peste 65 de ani (11,59%), ceea ce înseamnă că în prezent tendința de îmbătrânire a populației comunei Vetîș este încurajatoare, cu alte cuvinte nu putem vorbi despre o populație îmbătrânită.

Comuna Vetîș este din acest punct de vedere favorizată: ponderea de sub 12% a populației vârstnice influențează pozitiv potențialul de resurse umane al comunei, categoria de vârstă activă jucând un rol important în activizarea resurselor economice. Ponderea ridicată a populației active oferă un potențial favorabil al

¹ La nivel teoretic se consideră că:

- dacă ponderea persoanelor de 65 de ani și peste este mai mică de 7%, avem de a face cu o populație tânără din punct de vedere demografic
- dacă respectiva proporție este cuprinsă între 7% - 12%, populația din care face parte se află în proces de îmbătrânire demografică
- dacă depășește 12%, populația totală este deja îmbătrânită demografic.

Pe de altă parte, o structură pe categorii de vârstă în care ponderea tinerilor este superioară ponderii vârstnicilor arată o situație favorabilă a populației.

forței de muncă, însă pe termen lung prezintă și riscul procesului de îmbătrânire, risc de care trebuie să ținem cont în procesul de planificare strategică.

Exploatarea eficientă a potențialului semnificativ al populației active este condiționată atât de gradul de educație al populației, cât și de locurile de muncă efectiv existente (structura economiei, numărul și mărimea întreprinderilor etc.).

Raportul de dependență demografică² este de 42,30 la 100 de locuitori, cu alte cuvinte aproximativ 42 locuitori din 100 aparțin grupelor de vârstă dependentă. Valoarea acestui indicator pentru comuna Vetîș este inferior valorii înregistrate la nivel de județ (44,39 persoane de vârstă dependentă la 100 de locuitori). Coeficientul de dependență al persoanelor vârstnice³ este de 0,16 în timp ce coeficientul de dependență al persoanelor tinere⁴ este de 0,26.

Populația pe grupe de vârstă și sexe. Asocierea indicatorilor „sex” și „grupe de vârstă” obținuți în cadrul Recensământului populației în anul 2011 indică o superioritate numerică a femeilor pentru grupele de vârstă 25-29 ani, 30-34 ani, 50-54 ani, 60 și peste, o egalitate a numărului de persoane la grupele 5-9 ani și 15-19 ani și o superioritate a persoanelor de sex masculin la celelalte grupe de vârstă. Distribuția persoanelor de sex masculin și feminin în aceste grupe de vârstă conduce la superioritate numerică a populației feminine de 126 persoane la nivelul întregii populații stabile.

În tabelul următor poate fi urmărită structura pe categorii de vârstă a populației comunei, datele fiind preluate din recensământul realizat în anul 2011 (rezultate finale):

Tabelul nr. 4. Distribuția pe categorii de vârstă a populației, Vetîș, Recensământ 2011

Grupe de vârstă	Masculin	Feminin	Total
0-4 ani	167	148	315
5-9 ani	174	174	348
10-14 ani	167	142	309
15-19 ani	145	145	290
20-24 ani	174	169	343
25-29 ani	138	148	286
30-34 ani	200	208	408
35-39 ani	238	199	437

2 Raportul dintre numărul persoanelor „de vârstă dependentă” - sub 15 ani și peste 65 de ani și populația activă - între 15 și 64 ani, pentru fiecare 100 de locuitori.

3 Raportul dintre vârstnici și persoanele de vârstă activă - P 65+/P15-64

4 Raportul dintre tineri și persoanele de vârstă activă - P 0-14/P15-64

Grupe de vârstă	Masculin	Feminin	Total
40-44 ani	206	181	387
45-49 ani	129	109	238
50-54 ani	112	152	264
55-59 ani	150	146	296
60-64 ani	119	162	281
65-69 ani	100	110	210
70-74 ani	49	98	147
75-79 ani	35	83	118
80-84 ani	16	47	63
85 ani și peste	12	36	48
Total	2.331	2.457	4.788

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

În analiza structurii populației pe vârste și-a dovedit utilitatea un grafic special conceput, cunoscut sub denumirea de piramida vârstelor. De fapt, piramida vârstelor rezultă din combinarea a două serii de date, fiecare reprezentând efectivul populației de sex feminin, respectiv masculin, pe grupe cincinale de vârstă. Pentru a construi piramida vârstelor, am utilizat datele înregistrate la Recensământul din 2011. Piramida vârstelor generată de această distribuție asociată pe grupe de vârstă și sexe este reprezentată în graficul următor:

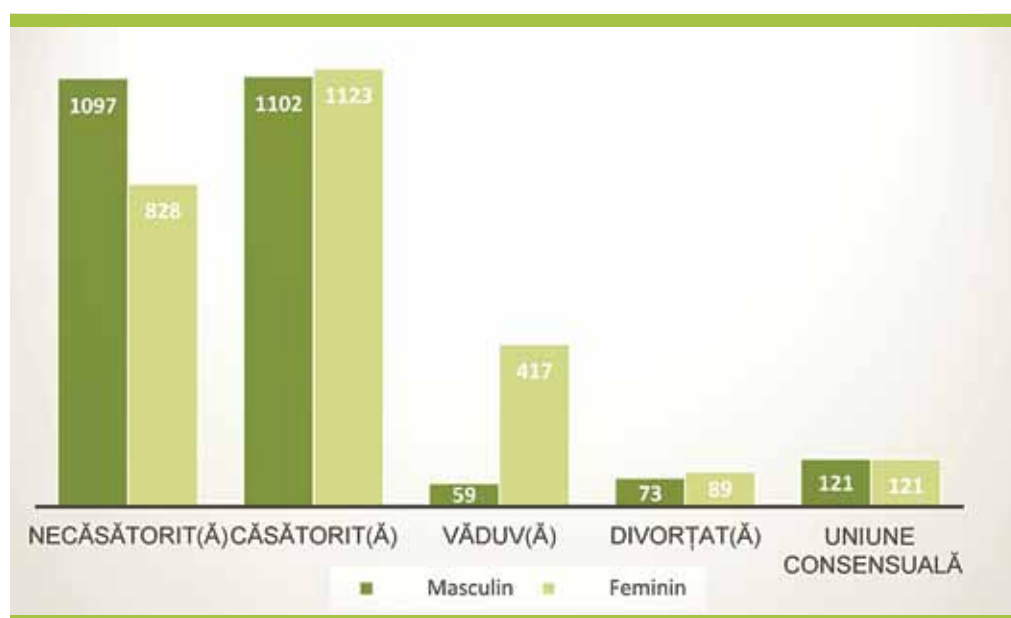
Graficul nr. 8. Piramida vârstelor, comuna Vetîș, 2011

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

Populația stabilă după starea civilă. Structura populației stabile după starea civilă înregistrată la recensământul din 2011 este prezentată în graficul de mai jos. În comuna Vetiș, din cele 2.331 persoane de sex masculin 1097 sunt necăsătorite, 1.102 sunt căsătorite, 59 sunt văduve și 73 sunt divorțate (pentru o persoană nu s-a înregistrat starea civilă), iar dintre persoanele de sex feminin, 828 sunt necăsătorite, 1.123 sunt căsătorite, 417 sunt văduve și 89 sunt divorțate. Ca pondere, predomină persoanele de sex masculin necăsătorite și femeile căsătorite, diferențele cele mai mari fiind înregistrate în cazul stării civile „văduv(ă)” care evidențiază o dată în plus speranța de viață crescută a femeilor față de cea a bărbaților). Câte 121 persoane de sex masculin și de sex feminin au indicat ca stare civilă de fapt uniunea consensuală (acestea fiind persoane care anterior și-au declarat și starea civilă legală).

Graficul nr. 9. Structura populației după starea civilă legală și de fapt, comuna Vetiș, 2011

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

Structura etnică și confesională. Din punct de vedere al apartenenței etnice, conform Recensământului din 2011, populația stabilă a comunei Vetiș este alcătuită din 2.278 români (47,58%), 1.958 maghiari (40,89%), 261 romi (5,45%), 70 ucraineni (1,46%) și 5 germani (0,10%), în vreme ce pentru 214 persoane (4,47%) informația nu este disponibilă. După limba maternă declarată, populația stabilă a comunei se împarte după cum urmează: 1.950 persoane au limba maternă româna (40,72%), 2.558 persoane au limba maternă maghiara (53,43%), 7 persoane au limba maternă romani (0,15%), 32 persoane au limba maternă ucraineana (0,67%) și pentru 209 persoane (4,37%) această informație nu este disponibilă.

Structura confesională a populației se află într-o strânsă legătură cu structura etnică: 2.241 persoane au indicat faptul că sunt de religie ortodoxă (46,80%), 272 sunt de religie romano-catolică (5,68%), 1.622 sunt de religie reformată (33,87%), 121 sunt de religie penticostală (2,53%), 211 persoane sunt de religie greco-catolică (4,41%), 3 au indicat religia baptistă (0,06%), 47 sunt de religie adventistă de ziua a șaptea (0,98%), 29 persoane sunt de religie Martorii lui Iehova (0,60%), 3 sunt de religie creștină după Evanghelie (0,06%), 6 sunt fără religie (0,12%), 3 persoane s-au declarat atee (0,06%), iar pentru 227 de persoane informația nu este disponibilă (4,74%).

I.3. ACTIVITĂȚILE ECONOMICE

Sectoarele de activitate ale economiei locale

Situarea comunei Vetîș în apropiere de municipiul reședință de județ și existența parcului industrial influențează semnificativ potențialul economic al comunei. În anul 2014 în comuna Vetîș erau înregistrate 46 de firme (Vetiș – 36 firme, Oar – 5 firme, Decebal – 5 firme), reprezentând aproximativ 0,5% din totalul firmelor înregistrate la nivelul județului Satu Mare.

Dacă avem în vedere strict numărul de firme care își au sediul în comună, economia comunei este alcătuită în special din microîntreprinderi, cele 34 de firme din această categorie reprezentând aproape trei pătrimi (73,91%) din numărul total al agenților economici; 8 firme (aproximativ 17% din total) au între 10 – 49 angajați, 3 firme (aproximativ 6,5% din total) au între 50 și 249 angajați, în vreme ce o firmă (reprezentând aproximativ 2% din totalul de firme înregistrate pe raza administrativ-teritorială a comunei) are peste 250 de angajați.

Comparativ cu cei 99 salariați ai microîntreprinderilor, cele 8 întreprinderi cu 10-49 salariați angajează împreună 151 persoane, iar cele 3 firme care au între 50 și 249 angajați oferă locuri de muncă pentru 286 persoane; în același timp există în Vetîș o companie ce are nu mai puțin de 2.771 angajați.

Pe categorii de mărime (număr de angajați), statistica agenților economici este următoarea:

Tabelul nr. 5. Firme înregistrate în comuna Vetîș, după numărul de angajați, 2013

	Micro- întreprinderi cu 1-9 angajați	Întreprinderi cu 10 - 49 angajați	Intreprinderi cu 50 – 249 angajați	Întreprinderi cu peste 250 angajați
Număr firme	34	8	3	1
Număr total angajați	99	151	286	2.771
Pondere din totalul numărului de angajați	2,99%	4,57%	8,65%	83,79%

Sursă: Lista firmelor din România, date financiare pentru anul 2013

Doar o parte din angajații acestor agenți economici sunt locuitori ai comunei, ceea ce se explică pe de o parte prin faptul că unele firme sunt înregistrate în comună, dar au puncte de lucru (și) în alte localități, în speță în Municipiul Satu Mare, iar activitatea se desfășoară (și) în respectivele localități, inclusiv cu anga-

jați din afara comunei; pe de altă parte, firmele mari din comună atrag forță de muncă calificată din municipiul reședință de județ sau din comunele învecinate. Numărul mediu de salariați care lucrează în firmele înregistrate în comună a crescut în perioada 2011 – 2013 de la 836 la 988 salariați. Din datele disponibile pentru anul 2013, cei mai mari agenți economici (după numărul de angajați) sunt prezentați în tabelul de mai jos, cu mențiunea că toate cele cinci firme au sediul în centrul de comună (în Vetiş):

Tabelul nr. 6. Cei mai mari angajatori din comuna Vetiş, după numărul de angajați, 2013

	Denumirea companiei	Număr angajați	Domeniu principal de activitate
1	UNICARM SRL	2.771	Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasăre)
2	BARDI INDUSTRY SRL	140	Fabricarea de mobilă n.c.a.
3	SCHLEMMER ROMANIA SRL	83	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic
4	IRON COMPANY SRL	63	Fabricarea dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice
5	SMS ROMANIA SRL	42	Fabricarea de metraje prin tricotare sau croșetare

Sursă: Lista firmelor din România, date financiare pentru anul 2013

Analizând evoluția principalilor angajatori de pe raza administrativ-teritorială a comunei în perioada 2009-2013, compania Unicarm SRL se menține pe primul loc în ceea ce privește numărul de angajați în fiecare an de analiză, acest indicator înregistrând un trend crescător, de la 1.598 angajați în anul 2009 la 2.771 angajați în anul 2013. Următorul mare angajator, Bardi Industry SRL și-a scăzut numărul de angajați în perioada de analiză, dar scăderea a fost una redusă, de la 151 angajați în anul 2009 la 140 angajați în anul 2013. Schlemmer Romania a crescut aproape constant în perioada dată, de la 27 angajați în anul 2009 la 83 angajați în anul 2013. Fluctuația angajaților celor mai importanți angajatori din comună este prezentată în tabelul următor:

Tabelul nr. 7. Top 5 angajatori din comuna Vetiş, după numărul de angajați, 2009-2013

	Denumirea companiei	Număr angajați				
		2013	2012	2011	2010	2009
1	UNICARM SRL	2.771	2.573	2.668	1.995	1.598
2	BARDI INDUSTRY SRL	140	142	143	148	151
3	SCHLEMMER ROMANIA SRL	83	55	33	25	27
4	IRON COMPANY SRL	63	53	41	33	38
5	SMS ROMANIA SRL	42	42	37	31	24

Sursă: Lista firmelor din România

Cu toate că sunt clar superioare ca număr, microîntreprinderile din comuna Vetiş cumulează o cifră de afaceri de 7.089.496 lei⁵, reprezentând mai puțin de 1% din cifra de afaceri totală, la nivel de comună, care este de 844.597.191 lei. Aproximativ 87% din cifra totală de afaceri a comunei este dată de cea mai mare companie din comună, care înregistrează o cifră de afaceri pentru anul 2013 de 734.164.874 lei.

Tabelul nr. 8. Firme înregistrate în comuna Vetiş, după cifra de afaceri (lei), 2013

	Micro- întreprinderi cu 1-9 angajați	Întreprinderi cu 10 - 49 angajați	Intreprinderi cu 50 – 249 angajați	Întreprinderi cu peste 250 angajați	Total
Cifra de afaceri (lei)	7.089.496	22.213.748	81.129.073	734.164.874	844.597.191
Pondere din totalul cifrei de afaceri la nivel de comună	0,84%	2,63%	9,61%	86,92%	100%

Sursă: Lista firmelor din România, date financiare pentru anul 2013

Cele mai mari firme de pe raza comunei Vetiş, după cifra de afaceri realizată în anul 2013, sunt următoarele:

Tabelul nr. 9. Cele mai mari firme din comuna Vetiş, după cifra de afaceri (lei), 2013

	Denumirea companiei	Cifra de afaceri (lei)	Domeniu principal de activitate
1	UNICARM SRL	734.164.874	Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasăre)
2	SCHLEMMER ROMANIA SRL	57.995.576	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic
3	IRON COMPANY SRL	15.729.789	Fabricarea dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice
4	SMS ROMANIA SRL	11.749.333	Fabricarea de metraje prin tricotare sau croșetare
5	BARDI INDUSTRY SRL	7.403.708	Fabricarea de mobilă n.c.a.

Sursă: Lista firmelor din România, date financiare pentru anul 2013

⁵ S-au utilizat în analiză datele financiare pentru anul 2013.

Toate aceste firme au înregistrat creșteri ale cifrei de afaceri între cele două capete ale perioadei de analiză, fiind situate în fiecare an pe primele cinci poziții ale topului, cu mici modificări ale rangului în topul realizat. Cu o creștere constantă înregistrată pentru acest indicator, Unicarm SRL se menține pe prima poziție de-a lungul întregii perioade, iar Schlemmer Romania SRL pe locul al doilea, în vreme ce între celelalte firme se produc câteva schimbări de poziționare în paralel cu fluctuația indicatorului. Cifra de afaceri a Unicarm SRL a crescut în 2013 de 1,6 ori față de cifra de afaceri înregistrată în anul 2009, în timp ce cifra de afaceri din 2013 a firmei Schlemmer Romania SRL este de 4,3 ori mai mare decât cea din 2009, iar a firmei Iron Company SRL este de 4,4 ori mai mare între cele două capete ale intervalului de analiză. Profitul net al companiei Unicarm SRL a fost în anul 2013 de 38.103.332 lei, de aproximativ 3 ori mai mare decât cel înregistrat în anul anterior, de 12.633.050 lei. În același timp, compania Schlemmer Romania SRL, a doua în top după cifra de afaceri, a înregistrat o scădere a profitului net de la 3.221.672 lei în anul 2012 la 688.825 lei în anul 2013.

Tabloul nr. 10. Top 5 firme din comuna Vetis, după cifra de afaceri (lei), 2009-2013

Denumirea companiei	Cifra de afaceri (lei)				
	2013	2012	2011	2010	2009
1 UNICARM SRL	734.164.874	636.869.685	635.301.465	506.848.841	448.943.995
2 SCHLEMMER ROMANIA SRL	57.995.576	38.876.261	28.796.505	17.944.689	13.545.013
3 IRON COMPANY SRL	15.729.789	9.044.629	7.106.884	3.254.769	3.563.804
4 SMS ROMANIA SRL	11.749.333	13.228.646	13.427.263	15.541.648	11.069.260
5 BARDI INDUSTRY SRL	7.403.708	7.292.133	5.935.385	5.581.745	6.284.113

Sursă: Lista firmelor din România, date financiare pentru anul 2013

În Vetis a fost înființat primul parc industrial⁶ privat din nord-vestul României. Parcul industrial este amplasat pe DN19 Satu Mare – Oradea – Arad – Timișoara, la 5 km de centrul municipiului reședință de județ, la 10 km de granița cu Ungaria (punctul de trecere a frontierei Petea / Csengersima deschis traficului de marfă), la 40 de km de granița cu Ucraina (punctul de trecere a frontierei Halmeu / Munkacevo deschis traficului de marfă) și la 12 km de aeroportul internațional Satu Mare.

Parcul industrial se întinde pe aproximativ 230.000 m² de teren, are o suprafață utilă de 83.800 m², din care până în prezent a fost vândută o suprafață de aproximativ 60.000 m² (teren + construcții) și închiriată o suprafață de aproximativ 15.000 m² (teren + construcții). În parcul industrial își desfășoară activitatea 33 agenți economici care oferă locuri de muncă pentru aproximativ 1100 de

⁶ <http://rnvparc.ro/>

angajați⁷. Spațiile disponibile sunt utilizabile atât pentru producție cât și pentru depozitare. Ramurile industriale prezente în parc sunt: producția de mobilă, abrazive, optică, confecții metalice, piese auto, construcții (lucrări de instalații electrice, gaz, apă-canal), reclamă și publicitate.

Clienții parcului industrial beneficiază de următoarele facilități: sistem pază perimetrală și control acces, căi de acces pentru traficul ușor, iluminat exterior, rețea de distribuție energie electrică, rețea de apă și canalizare, sistem antiincendiu, întreținere și reparații. Opțional pot fi accesate următoarele facilități: căi de acces trafic mediu și greu, parcuri, platforme de depozitare, rețea de gaze naturale, rețea de comunicații și transport local de persoane.

În anul 2012 a fost inaugurat oficial un incubator de afaceri în localitatea Vetîș, în incinta Parcului Industrial HOLROM, fiind al nouălea obiectiv de acest fel lansat în cadrul Programului Național Multianual de Înființare și Dezvoltare de Incubatoare Tehnologice și de Afaceri în România. Înființarea Incubatorului de Afaceri din județul Satu Mare a fost co-finanțată de Consiliul Județean, Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru IMM-uri și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Clădirea incubatorului a fost renovată de către Consiliul Județean Satu Mare și Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru IMM-uri, și este dotată cu echipamente și facilități moderne. În perioada de trei ani ce urmează înființării, incubatorul de afaceri va găzdui 24 de IMM-uri de tip start-up. Societățile respective beneficiază de birouri echipate și mobilate, sprijin financiar nerambursabil și servicii de consultanță. Alături de sprijinul logistic necesar demarării activității, incubatorul oferă un mediu prielnic dezvoltării afacerilor, prin facilitarea activităților de networking, a transferului de know-how și prin acordarea de sprijin în dezvoltarea de parteneriate.

Analiza situațională referitoare la economia locală poate fi îmbogățită cu răspunsurile reprezentanților câtorva firme care își desfășoară activitatea în comuna Vetîș sau chiar în parcul industrial. Interveniurile cu firmele (menționate în ordine alfabetică) Bardi Industry SRL, Carel Construct SRL, Inter Motor Line, Iron Company, Schlemmer SRL și SMS Romania au fost realizate în luna octombrie 2015 la sediul acestora, cu persoane aflate în poziții de conducere sau cu responsabilități în administrarea firmei. Aceste companii sunt de cel puțin 10 ani în comună, firma cu cea mai îndelungată prezență fiind Bardi Industry SRL, care își are sediul în Vetîș începând cu anul 1999.

Atunci când aceste firme au luat în considerare un loc pentru stabilirea sediului propriu sau a punctelor de lucru, reprezentanții firmelor au declarat fie că nu au avut în vedere alte localități, fie că au căutat terenuri cu anumiți parametri (spații de câteva hectare cu clădiri în stare acceptabilă). Unele firme au evitat spațiile dis-

⁷ Conform declarație conducerii parcului industrial

ponibile din orașe, având în vedere prețurile mari de la vremea înființării, pe care nu și le-ar fi permis. Pentru două dintre cele mai mari firme cu sediul în comună, opțiunea pentru Vetiș a fost luată din rațiuni strategice, dată fiind poziționarea în zona de graniță a trei state (România-Ungaria-Ucraina) sau apropierea de alți parteneri sau clienți, deși aveau și alte alternative în țară (în județele Arad, Timișoara, Cluj) sau chiar în străinătate (Polonia). Alte motive amintite de reprezentanții firmelor au fost apropierea față de municipiul Satu Mare, forța de muncă disponibilă în comună, existența clădirilor/spațiilor amenajate și păzite (au ales parcul industrial din Vetiș și nu pe cel din Satu Mare pentru că în oraș trebuia construită clădirea, în timp ce în Vetiș aceasta era deja construită), posibilitățile de a ocupa spații de mare întindere, lipsite de aglomerație și posibilitățile de a se extinde pe terenurile alăturate, dar și din dorința de a nu deranja cu zgomotul produs în desfășurarea activității. Decizia privind stabilirea sediului în comună nu a avut legătură cu preocuparea autorităților locale de a atrage investitori, nu au existat măsuri concrete de a-i atrage în comună.

Firmele au strategii diferite de a se racorda la infrastructura locală, dar depinde și de poziționarea în interiorul sau în afara parcului industrial. Cei care își desfășoară activitatea în afara parcului industrial au încheiat contracte direct cu furnizorii tradiționali de utilități, plătind prețurile standard pentru utilizatorii persoane juridice. Cel puțin doi agenți economici au menționat faptul că furnizorul care asigură energia electrică în cadrul parcului industrial a stabilit costuri cu 20%-30% mai mari față de alți furnizori, iar în aceste condiții o alternativă poate fi reprezentată de sursele de energie alternativă. În parcul industrial există un singur post trafo, fiind înregistrate uneori fluctuații ale curentului electric, care din perspectiva dezvoltărilor viitoare ar putea crea neplăceri. Electricitatea este una dintre cele mai costisitoare servicii de care au nevoie firmele din parcul industrial pentru a-și desfășura activitatea. În ceea ce privește apa, firmele au optat fie pentru racordarea la sistemele asigurate de parcul industrial (inclusiv hidranții pentru protecția împotriva incendiilor), fie au forat puțuri proprii pentru activitatea propriu zisă sau pentru toalete, apa pentru băut fiind cumpărată. Gazul a fost introdus pe cheltuială proprie de anumite firme, altele au menționat că nu au nevoie de gaze naturale, având în vedere că asigură încălzirea cu lemne (care le rămân în urma activității de producție). Sunt accesibile și serviciile de telefonie și Internet, prețurile practicate fiind cele standard pentru persoanele juridice. Drumurile de proastă calitate sunt considerate principalul punct slab al situării firmelor în comună. O propunere de îmbunătățire a serviciilor existente se leagă de asigurarea transportului: având în vedere cheltuielile foarte mari pentru transportul angajaților proprii, ar fi utilă organizarea unor rute de transport în comun pentru toți angajații parcului industrial. O nemulțumire semnalată de mai mulți agenți economici se leagă de faptul că deși își desfășoară activitatea într-un parc industrial, nu beneficiază de facilitățile asociate funcționării într-un astfel de mediu.

În ceea ce privește relația cu autoritățile locale, se simte nevoia unui dialog constructiv, orientat spre rezolvarea problemelor agenților economici care își desfășoară activitatea în comună. În general comunicarea se limitează doar la plata

taxelor obligatorii. Relaționarea cu angajații primăriei este foarte bună în cazul rezolvării chestiunilor de natură birocratică: aceștia au răspuns cu promptitudine la fiecare solicitare, au rezolvat problemele apărute și au oferit informații atunci când au existat neclarități în ceea ce privește stabilirea de taxe și impozite. Printre propunerile de colaborare cu autoritățile locale amintite de reprezentanții firmelor se numără acțiunile de caritate pentru copiii din comună sau implicarea în amenajarea unui parc/teren de joacă pentru copii. Unii agenți economici intervievați au menționat că ar fi binevenită amplasarea unor indicatoare cu numele firmelor în intersecțiile din comună sau chiar și la intrarea în parcul industrial, pentru a facilita găsirea lor de către clienți/colaboratori.

Angajații firmelor sunt într-o proporție mai mică sau mai mare din comună (de la 5% până la 50% din numărul total de angajați), restul fiind din Satu Mare, din alte comune învecinate sau chiar din comune mai îndepărtate din județ; transportul acestora este asigurat în cele mai multe cazuri de firmele angajatoare, fiind apreciat ca un cost mare sau foarte mare, iar din acest motiv s-a încercat atragerea forței de muncă în special din comunele învecinate. În plus, programul de muncă în schimburi organizat în cadrul anumitor firme îngreunează organizarea eficientă a acestui transport în comun cu alte firme care își desfășoară activitatea în parcul industrial. Forța de muncă din Vetiș este preferată și din considerentul financiar al scăderii costurilor cu transportul, angajații de pe raza comunei venind la serviciu cu bicicletele; din acest punct de vedere ar fi utilă amenajarea unei piste de biciclete care să facă legătura, pe o scurtătură, între Vetiș și parcul industrial. Pentru a atrage forța de muncă locală, angajatorii vorbesc de posibilitățile de informare a locuitorilor de către firme și autoritatea locală fie în cadrul unor manifestări de genul zilele comunei fie la avizierul primăriei sau în locuri cu bună vizibilitate pentru cetățenii comunei. Din punctul de vedere al unor angajați este un dezavantaj faptul că anumiți agenți economici din comună nu își desfășoară activitatea în municipiul Satu Mare, transportul împiedcând mulți potențiali angajați să lucreze la respectivele firme.

Recrutarea forței de muncă se face prin anunțuri de angajare publicate în mass media locală, dar sunt luate în considerare și CV-urile lăsate la sediul firmei sau chiar li se cere propriilor angajați să promoveze posibilitățile de angajare în respectivele firme în rândul familiei și cunoștințelor. Nu se poate vorbi de diferențe relevante între locuitorii comunei și cei din alte comune învecinate în ceea ce privește calitatea forței de muncă; angajații din Vetiș și Oar sunt apreciați în principal datorită seriozității și capacității de lucru, ceea ce îi face atractivi pentru angajatori atunci când iau în considerare extinderea activității firmei. Problemele întâmpinate cel mai des la angajare sau cele care determină o fluctuație mai mare a personalului sunt cele legate de organizarea activității în schimburi sau utilizarea unor tehnologii de producție pe care cei interesați să ocupe un loc de muncă nu le-au întâlnit în trecut.

Nu toate firmele au căutat să angajeze personal calificat, având în vedere tehnologiile specifice utilizate în cadrul producției, pe care nu aveau cum să le dobândească în

sistemul tradițional de formare profesională. Printre competențele cerute de angajatorii locali se numără în special abilitățile de utilizare a unor aparate performante care funcționează pe baza unor tehnologii moderne de producție, tinerii fiind cei mai deschiși să își însușească acest tip de proceduri. În anumite firme au fost organizate cursuri de formare profesională la inițiativa angajatorilor, la sediul societății, cu personal instruit în acest sens; alți angajatori cred că interesul propriilor angajați pentru aceste cursuri de formare este redus, puține persoane dorind să se califice/recalifice pentru a-și crește nivelul competențelor profesionale.

Structura economiei în comuna Vetiş

Dacă luăm în considerare numărul de firme, structura economică a comunei Vetiş indică predominanța sectorului terțiar, cu cele mai multe firme activând în domeniul servicii, lucrări de construcție și comerț. Dacă avem în vedere numărul de angajați, cele mai multe locuri de muncă sunt oferite în sectorul industrial, urmat de sectorul de construcții și cel de servicii.

- *Agricultură.* Singurele două firme de pe raza administrativ teritorială a comunei care desfășoară activități în domeniul agricol au ca obiect de activitate cultivarea cerealelor (exclusiv orez), a plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase. Cumulat, cele două firme înregistrează o cifră de afaceri în anul 2013 de 269.254 lei și oferă locuri de muncă pentru 2 angajați.
- *Industrie.* Comuna Vetiş a atras investiții în principal în domeniul industrial, în mare parte datorită existenței parcului industrial: 9 firme mari își desfășoară activitatea în comună, în domenii precum fabricarea produselor din carne; fabricarea dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice, fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic; fabricarea de mobilă n.c.a.; fabricarea de metraje prin tricotare sau croșetare (2 firme); fabricarea încălțămintei (2 firme); respectiv fabricarea biscuiților și pișcoturilor. Cumulat, cele nouă firme înregistrează o cifră de afaceri în anul 2013 de 827.898.936 lei și au în total 3.120 angajați.
- *Construcții.* În domeniul construcțiilor activează 12 firme, înregistrate ca având domenii de activitate precum lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale (5 firme); lucrări de pozare a instalațiilor hidraulice, de încălzire și de aer condiționat (2 firme); fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice (2 firme); construcția de poduri și tuneluri; fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții; alte lucrări de construcție specializate n.c.a. Cifra de afaceri cumulată pentru aceste firme în anul 2013 este de 7.475.477 lei, acestea oferind în total 92 de locuri de muncă.

- **Comerț.** Domeniul de activitate comerț include 7 firme, dintre care 6 firme au coduri C.A.E.N. pentru comerț cu amănuntul și o firmă are cod C.A.E.N. pentru comerțul cu ridicata. Cifra de afaceri cumulată pentru acest domeniu economic este de 2.432.407 lei, iar numărul de locuri de muncă oferit este de 28.
- **Servicii.** Domeniul servicii este bine reprezentat, pe raza comunei fiind înregistrate 16 firme, chiar dacă nici una dintre acestea nu apare în topurile prezentate anterior după numărul de angajați sau după cifra de afaceri. Domeniile de activitate ale acestor firme sunt diverse: servicii de transport rutier; servicii de alimentație publică prestate în restaurante și în unități mobile (2 firme); servicii de servire a băuturilor (3 firme); servicii de închiriere și administrare a bunurilor imobile proprii sau în locație (3 firme); servicii de contabilitate, ținere a evidențelor contabile și audit, servicii de consultanță fiscală; servicii de arhitectură; servicii de curățenie generală în clădiri; servicii de amenajare a peisajului; servicii prestate în parcuri de distracție și parcuri tematice; servicii de reparare a echipamentului electronic și optic; respectiv alte servicii de tipărire n.c.a. Cele 16 firme cumulează o cifră de afaceri de 6.521.117 lei și angajează nu mai puțin de 65 de persoane.

Dacă avem în vedere prezența în teritoriul a acestor firme, cele mai multe firme au sediul pe raza centrului de comună – localitatea Vetîș, unde sunt înregistrate 36 de firme acoperind fiecare din domeniile de activitate prezentate anterior. În satul Decebal au fost înregistrate cinci firme, patru dintre acestea activând în

Graficul nr. 10. Structura economiei – număr firme pe domenii de activitate, comuna Vetîș, 2014

Sursă: Lista firmelor din România

domeniul serviciilor și una în domeniul lucrărilor de construcții. În satul Oar au fost înregistrate tot cinci firme, dintre care două activează în domeniul industrial, una în domeniul lucrărilor de construcții, una în domeniul comerț și una în domeniul serviciilor. În graficul următor este ilustrat numărul de firme înregistrate în comuna Vetiş care își desfășoară activitatea principală în agricultură, industrie, construcții, comerț și servicii.

Economia turismului. Pe raza comunei Vetiş este înregistrată o singură structură de primire turistică cu funcție de cazare turistică, în speță o pensiune agroturistică. În condițiile în care capacitatea de cazare turistică existentă este în perioada 2012-2014 de 20 de locuri, capacitatea de cazare turistică în funcțiune, exprimată în număr locuri-zile a înregistrat o creștere, de la 4.900 în 2012 la 7.280 în 2014. Numărul de sosiri ale turiștilor în această structură de primire turistică existentă pe raza comunei a crescut de la 1.748 în anul 2012 la 2.352 în 2013 și apoi a scăzut la 1.973 în 2014. Aceste sosiri au generat un număr de înnoptări care a crescut de la 3.360 în 2012 la 4.200 în 2013, iar apoi a scăzut din nou la 3.656 în 2014.

Forța de muncă – structura societății

Analiza structurii societății se realizează pe trei segmente principale: nivel de instruire, participarea populației la activitatea economică și structura profesională.

După **nivelul de instruire**, la recensământul din anul 2011 populația în vârstă de 10 ani și peste (4.125 persoane, din care 1.990 persoane de sex masculin și 2.135 persoane de sex feminin) arată următoarea structură: 187 persoane (80 bărbați și 107 femei) au absolvit studiile superioare (din care 168 studiile universitare de licență și 19 studii superioare de scurtă durată), reprezentând 4,53% din populația comunei în vârstă de 10 ani și peste, o pondere mai redusă decât cea de 10,05% calculată pentru județul Satu Mare. 1,36% din populația în vârstă de 10 ani și peste a comunei Vetiş a absolvit școală postliceală sau de maiștri, această formă de învățământ fiind preferată mai degrabă de femei (33 persoane) decât de bărbați (23 persoane).

Învățământul secundar superior a fost absolvit în total de 1.405 persoane, reprezentând 34,06% din populația stabilă de 10 ani și peste, din care 958 persoane au finalizat ciclul de învățământ liceal (510 bărbați și 448 femei) și 447 persoane au absolvit o școală profesională sau de ucenici, preferată mai degrabă de bărbați decât de femei (312 bărbați și 135 femei). 43,03% din populația stabilă de 10 ani și peste a absolvit învățământul gimnazial (în total 1.775 persoane, din care 746 persoane de sex masculin și 1029 persoane de sex feminin), iar 13,99% din

aceeași populație stabilă a absolvit învățământul primar⁸ (în total 577 persoane, din care 263 persoane de sex masculin și 314 persoane de sex feminin).

3,03% din populație nu a absolvit nicio formă de învățământ – 125 de persoane: 56 persoane de sex masculin și 69 persoane de sex feminin, dintre acestea fiind considerate persoane analfabete, conform definiției indicatorului, 35 de persoane, reprezentând 0,85% din populația stabilă de 10 ani și peste a comunei. La fel ca la nivel de județ, unde valoarea indicatorului este de 1,53%, persoanele de sex feminin sunt majoritare în grupul de persoane analfabete, dar în comuna Vetîș gradul de analfabetism este sub media înregistrată la nivelul județului Satu Mare. Graficul următor ilustrează statisticile prezentate anterior.

Graficul nr. 11. Populația comunei Vetîș, după nivelul de instruire al populației stabile de 10 ani și peste, 2011

Sursă: INSSE – Recensământul populației 2011

⁸ Interpretarea acestor statistici trebuie înțeleasă pornind de la conținutul indicatorilor, în sensul că numărul de persoane care au absolvit de pildă învățământul primar include și persoanele de peste 10 ani care în continuare sunt școlarizați, fără a fi finalizat încă următorul nivel de studii, cu alte cuvinte nu trebuie să se înțeleagă că valoarea indicatorului este dată doar de persoane care nu au mai urmat, din diferite motive, forme ulterioare de învățământ.

Din punctul de vedere al **participării în viața economică**, populația se împarte în populație activă și populație inactivă, a cărei structură pentru comuna Vetîș, conform recensămintelor din anul 2002 și 2011, se prezintă astfel:

Tabela nr. 11. Structura populației după situația economică, comuna Vetîș, 2011

	Număr persoane	Pondere din populația totală	Număr persoane	Pondere din populația totală
	2002		2011	
Populația activă	1.732	38,70%	1.826	38,14%
- ocupată	1.618	36,15%	1.731	36,15%
- șomeri	114	2,55%	95	1,99%
Populația inactivă	2.743	61,30%	2.962	61,86%
- elevi/ studenți	687	15,35%	763	15,94%
- pensionari	1.058	23,65%	998	20,84%
- casnice	533	11,91%	334	6,98%
- întreținute de altă persoană sau de stat	418	9,34%	606	12,65%
- altă situație economică	47	1,05%	261	5,45%
Populația stabilă	4.475	100%	4.788	100%

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

Populația activă ocupată se menține la același nivel – 36,15% din totalul populației atât în 2002 cât și în 2011, deși în valoare absolută numărul de persoane ocupate a crescut cu peste 110. În anul 2011 se remarcă existența unei populații active neocupate (șomeri) de 95 persoane, reprezentând aproximativ 2% din totalul populației stabile a comunei, în scădere cu aproape 20 de persoane față de datele obținute la recensământul din 2002.

Ponderea populației inactive în populația totală a comunei depășește ponderea populației active la momentul celor două recensăminte, situându-se în jurul valorii de 61% din populația stabilă a comunei. Pensionarii au cea mai mare pondere la nivelul populației inactive, deși în scădere în perioada de analiză (de la 23,65% în anul 2002 la 20,84% din totalul populației stabile în anul 2011), aceștia fiind urmași de elevi/studenți (în creștere ușoară de la 15,35% din total în 2002 la 15,94% din total în anul 2011).

Din populația inactivă fac parte și persoanele casnice, care au înregistrat o scădere semnificativă, de la 11,91% din total în anul 2002 la 6,98% din total în anul 2011. În perioada de analiză se constată și o creștere a ponderii persoanelor întreținute de alte persoane sau de stat, de la 9,34% în 2002 la 12,65% în 2011. În categoria de persoane inactice cu altă situație economică sunt incluse persoanele fără venituri, muncitori sezonieri în extrasezon, care nu păstrează o legătură formală cu locul de muncă, persoanele aflate în detenție și persoanele reținute pentru cercetări etc. Numărul acestor persoane în comuna Vetîș a înregistrat o creștere în valoare absolută de 214 persoane, de la 46 în anul 2002 (reprezentând 1,05% din totalul populației stabile) la 261 persoane în anul 2011 (reprezentând 5,45% din totalul populației stabile).

Conform ultimului recensământ al populației, rata de activitate⁹ în comuna Vetîș era de 56,53%, iar rata de ocupare¹⁰ de 53,59%. În valoare absolută, la nivelul anului 2011, în comună au fost înregistrate 1.826 persoane active și 2.962 persoane inactice.

În ceea ce privește **structura profesională**, datele Institutului Național de Statistică evidențiază o creștere a numărului mediu de salariați, de la 836 în anul 2011 la 864 în anul 2012 și la 988 în anul 2013 (ultimul an pentru care sunt disponibile statistici pentru acest indicator), în paralel cu o fluctuație a numărului de șomeri înregistrați la sfârșitul anului: 63 șomeri în anul 2011, 73 șomeri în anul 2012 și 65 șomeri în anul 2013 (incidență mai mare în rândul populației de sex masculin). În perioada de analiză 2011-2013, numărul mediu de salariați¹¹ a înregistrat o creștere mai însemnată pentru domenii precum industria alimentară, fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, fabricarea echipamentelor electrice sau lucrări speciale de construcții, respectiv o creștere mai redusă pentru domenii precum fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (exclusiv mașini, utilaje și instalații), comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele, sau restaurante și alte activități de servicii de alimentație.

9 Reprezintă raportul dintre populația activă și populația totală în vârstă de 15-64 ani exprimat procentual.

10 Reprezintă raportul dintre populația ocupată și populația totală în vârstă de 15-64 ani, exprimat procentual.

11 Reprezintă media aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (exclus cei al căror contract de muncă/raport de serviciu este suspendat) din luna respectivă - inclusiv din zilele de repaus săptămânal și sărbători legale - împărțită la numărul total al zilelor calendaristice.

Evoluția în timp a numărului mediu de salariați în întreprinderi active este prezentată în tabelul următor:

Tabelul nr. 12. Evoluția numărului mediu de salariați în întreprinderi active, comuna Vetș

Domeniu de activitate	2011	2012	2013
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	8	3	3
Industria alimentară	2.436	2.545	2.545
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	39	42	42
Fabricarea produselor textile	0	9	9
Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	19	21	21
Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	36	81	81
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	0	11	11
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	25	23	0
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	13	18	18
Fabricarea echipamentelor electrice	44	63	63
Fabricarea de mobilă	141	138	138
Construcții de clădiri	9	12	12
Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	0	4	4
Lucrări de geniu civil	2	0	0
Lucrări speciale de construcții	38	56	56
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	7	16	16
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	25	16	16
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	33	18	18
Hoteluri și alte facilități de cazare	4	7	0
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	13	21	21
Tranzacții imobiliare	1	7	7
Activități juridice și de contabilitate	3	1	1
Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate; activități de management și de consultanță în management	19	0	0
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	4	4	4
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	1	1	1
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	8	5	5
Învățământ	2	0	0
Activități sportive, recreative și distractive	3	3	3

Sursă: INSSE – Fișa localității, 2011-2013

I.4. AGRICULTURA

La nivelul comunei Vetiş, agricultura a suferit un declin major după anul 1989. Desfiinţarea fermelor legumicole şi pomicole ce funcţionau pe raza comunei, care asigurau în mare măsură producţia de fructe şi legume pentru pieţele locale, pe fondul costurilor mari de producţie şi a importurilor de pe alte pieţe vecine, a avut efecte importante pentru locuitorii comunei care au trebuit să se reorienteze către alte domenii de activitate.

Similar altor localităţi rurale din judeţ, exploatarea terenurilor agricole se face pentru uz propriu, în special cu scopul de a asigura un venit suplimentar gospodăriei. În comună sunt practicate atât cultura plantelor, cât şi creşterea animalelor.

Suprafaţa totală a comunei Vetiş este de 5.535 hectare, din care 1.150 hectare teren intravilan şi 4.385 hectare teren extravilan. Suprafaţa agricolă totală de 5.535 hectare se află în proporţie de aproximativ 95% în proprietate privată.

Terenurile agricole au scăzut ca pondere din totalul terenurilor, pe fondul creşterii suprafeţelor de teren ocupate cu construcţii. Dacă în anul 2012 terenurile agricole reprezentau aproximativ 92% din totalul terenurilor (5.113 hectare), în anul 2014 acestea ocupă doar aproximativ 83% din totalul terenurilor de pe raza comunei (4.573 hectare), scăderea fiind constatată atât în ceea ce priveşte terenurile aflate în proprietate privată cât şi cele aflate în patrimoniul public.

Majoritatea terenurilor agricole aparţin categoriei de terenuri arabile: aproximativ 87% din totalul terenurilor agricole în anul 2012 respectiv aproximativ 86% din totalul terenurilor agricole în anul 2014. Acestea sunt urmate de păşuni (aproximativ 10% din totalul terenurilor agricole în 2012 şi aproximativ 11% în anul 2014) şi de livezi şi pepiniere viticole (aproximativ 3% din totalul terenurilor agricole atât în anul 2012 cât şi în anul 2014).

Terenurile neagricole reprezentau în anul 2012 aproximativ 8% din totalul terenurilor (422 hectare) dar au crescut ca pondere în anul 2014, ajungând la aproximativ 17%. În lipsa unor date pentru anul 2014 (dar în ipoteza continuării aceluiaşi trend înregistrat anterior), anul 2013 evidenţiază o creştere accentuată a suprafeţelor ocupate cu construcţii, de la 172 hectare în anul 2013 la 685 hectare în anul 2013, din care 655 aflate în proprietate privată, creşterea datorându-se în mare măsură extinderii spaţiilor destinate locuirii.

Suprafeţele de teren ocupate cu păduri au rămas neschimbate în timp: 35 hectare aflate în proprietate publică, în timp ce suprafeţele de teren degradate şi neproductive sunt foarte reduse, de 11 hectare în anul 2013, reprezentând 0,2% din suprafaţa totală a comunei.

Din datele furnizate de Direcția Județeană de Statistică Satu Mare, structura terenurilor din comuna Vetiș se prezintă după cum urmează:

Tablelul nr. 13. Structura terenurilor din comuna Vetiș, perioada 2012-2014

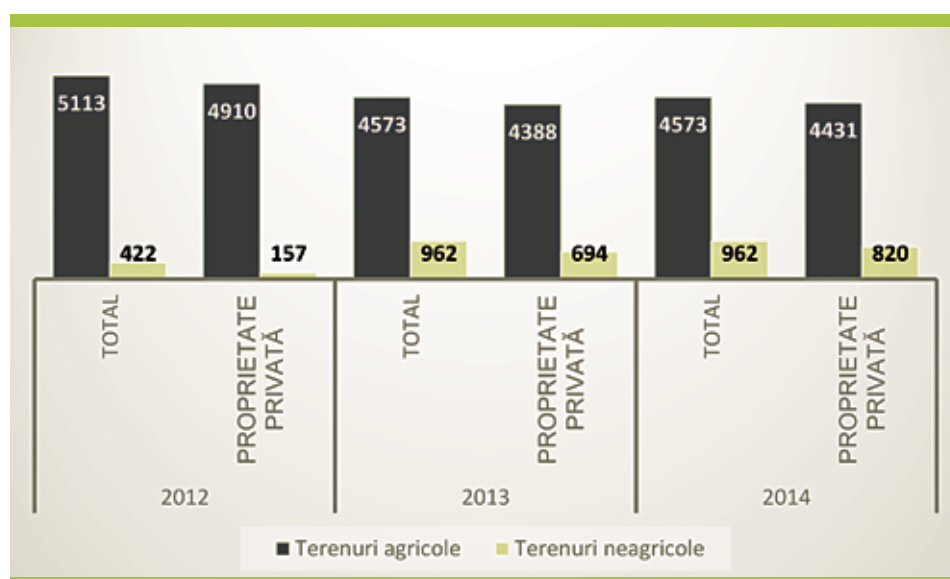
	2012		2013		2014	
	Total	Proprietate privată	Total	Proprietate privată	Total	Proprietate privată
TOTAL TERENURI	5.535	5.067	5.535	5.082	5.535	5.251
<i>Terenuri agricole, din care:</i>	<i>5.113</i>	<i>4.910</i>	<i>4.573</i>	<i>4.388</i>	<i>4.573</i>	<i>4.431</i>
- teren arabil	4.455	4.326	3.943	3.814	3.943	3.831
- pășuni	490	470	482	462	482	462
- fânețe	29	-	11	-	11	1
- vii și pepiniere viticole	9	9	6	6	6	6
- livezi și pepiniere pomicele	130	105	131	106	131	131
<i>Terenuri neagricole, din care:</i>	<i>422</i>	<i>157</i>	<i>962</i>	<i>694</i>	<i>962</i>	<i>820</i>
- păduri și altă vegetație forestieră	35	-	35	-	35	-
- ocupată cu ape, bălți	90	2	92	-	92	4
- ocupată cu construcții	172	142	685	655	*	*
- căi de comunicații și căi ferate	112	2	139	29	*	*
- degradate și neproductive	12	11	11	10	*	*

* Nu există date disponibile

Sursă: INSSE – Fișa localității, 2012-2014

Graficul următor ilustrează structura terenurilor agricole și neagricole în perioada 2012-2014, după suprafața exprimată în hectare a acestora.

Graficul nr. 12. Structura terenurilor din comuna Vetiș, 2012-2014

Sursă: INSSE – Fișa localității, 2012-2014

Comuna Vetiş dispune de o evidență a pozițiilor înscrise în Registrul agricol în anul 2014, care este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 14. Numărul pozițiilor înscrise în Registrul agricol, comuna Vetiş, 2014

Nr. crt.	Specificație	Număr de poziții
1	Poziții ale gospodăriilor populației / exploatațiilor agricole individuale / persoanelor fizice autorizate / întreprinderilor individuale / asociațiilor familiale cu domiciliul în localitate, <i>din care:</i>	2.585
2	- în satul Vetiş	760
3	- în satul Decebal	485
4	- în satul Oar	550
5	Poziții ale persoanelor cu domiciliul în alte localități	698
6	Poziții ale unităților cu personalitate juridică tip 3 ¹²	52
7	Poziții ale unităților cu personalitate juridică tip 4 ¹³	40

Sursă: Primăria Comunei Vetiş, Fișa de date a localității

Cultivarea terenurilor

În Comuna Vetiş, majoritatea exploatațiilor agricole sunt de mici dimensiuni, cu suprafețe mai mici de 1 hectar (1.352 exploatații, reprezentând aproximativ 52% din numărul total de exploatații existente în comună), acestea fiind urmate ca număr de exploatațiile agricole cu dimensiuni între 1 și 3 hectare (813 exploatații, reprezentând 31% din totalul exploatațiilor). Doar 116 persoane fizice sau juridice au în proprietate exploatații agricole cu suprafețe peste 5 hectare, reprezentând mai puțin de 5% din numărul total de exploatații agricole de pe raza comunei.

Tabelul nr. 15. Situația exploatațiilor agricole

Exploatațiile agricole	Nr. persoane/agenți economici
Sub 1 ha	1.352
Peste 1 ha și sub 3 ha	813
Peste 3 ha și sub 5 ha	304
Peste 5 ha	116

Sursă: Primăria Comunei Vetiş, Fișa de date a localității

12 Unitățile cu personalitate juridică de tipul 3 sunt cele care au domiciliul fiscal în localitate.

13 Unitățile cu personalitate juridică de tipul 4 sunt cele care au domiciliul fiscal în alte localități decât cele unde sunt bunurile ce fac obiectul înscrierii în registrul agricol.

Suprafețele agricole sunt exploatate în majoritatea lor în mod privat – 3.575,64 hectare din totalul de 4.624 hectare, reprezentând aproximativ 77% din suprafețele agricole disponibile; aproximativ 840 hectare de teren (18%) sunt exploatate în arendă și doar aproximativ 207 hectare (5%) sunt exploatate de asociații sau cooperative. În comună nu au fost înregistrate composesorate.

Tabelul nr. 16. Modul de exploatare a suprafețelor agricole

Tip exploatare	Suprafața
Arenda	840,84
Privat	3.575,64
Asociație/Cooperativă	207,52
Composesorat	-

Sursă: Primăria Comunei Vetîș, Fișa de date a localității

Suprafețele cele mai întinse sunt destinate culturilor de porumb boabe (1.970 ha, cu o productivitate de 6 tone/ha), grâu comun și spelt (540 ha, cu o productivitate de 2,8 tone/ha) și culturilor de plante furajere pe pajiști temporare (505 ha, cu o productivitate de 4,1 tone/ha). Pe suprafețe mai mici sunt prezente fânețele permanente și pășunile sau se cultivă floarea soarelui, rapiță sau legume proaspete, pepeni, căpșuni în spații protejate, în vreme ce cele mai mici/puține terenuri agricole sunt destinate culturilor de sfeclă de zahăr, plantațiilor de nuci sau culturilor de flori și plante ornamentale în spații protejate. În livezile situate în cadrul gospodăriilor individuale, producția dominantă de fructe se obține din speciile de meri, pruni, piersici și nuci. Pe teritoriul administrativ al comunei sunt peste 11.300 pomi fructiferi.

Culturile cu cea mai mare valoare UDE sunt în comuna Vetîș cele de legume proaspete, pepeni, căpșuni în spații protejate (6.471,72 UDE - echivalentul a 7.766.064,00 euro la nivelul producției obținute în anul 2014), cele de porumb boabe (474,77 UDE - echivalentul a 569.724,00 euro la nivelul producției obținute în anul 2014) și cele de cartofi (176,64 UDE - echivalentul a 211.968,00 euro la nivelul producției obținute în anul 2014). Alte culturi cu valori economice mai însemnate sunt cele de grâu comun și spelt, cele de plante furajere pe pajiști temporare și cele de flori și plante ornamentale crescute în spații protejate. Culturile cu cele mai mici valori economice au fost, în anul 2014, cele de sfeclă de zahăr, plantațiile de nuci și cele de soia.

Tabelul nr. 17. Structura culturilor vegetale, comuna Vetîș, 2014

Tip cultură	Număr de hectare cultivate	Tone producție	Valoare UDE ¹⁴ /ha	UDE
Grâu comun și spelt	540	1.509	0,158	85,32
Orz	10	30	0,181	1,81
Ovăz	50	75	0,102	5,10
Porumb boabe	1.970	11.820	0,241	474,77
Alte cereale (triticale de toamnă și mei boabe)	130	429	0,152	19,76
Mazăre, fasole de câmp și lupin dulce	14	28	0,198	2,77
Alte culturi leguminoase uscate	25	52	0,119	2,98
Cartofi	115	620	1,536	176,64
Sfeclă de zahăr	1	20	0,608	0,608
Legume proaspete, pepeni, căpșuni – spații protejate	180	420	35,954	6.471,72
Plante furajere – pajiști temporare	505	2054	0,135	68,18
Plante furajere – alte furajere verzi: leguminoase	17	105	0,424	7,21
Rapiță	180	324	0,230	41,40
Floarea soarelui	250	442	0,198	49,50
Soia	5	18	0,211	1,06
Zarzavat de grădină	8	24	0,304	2,43
Fânețe permanente și pășuni	326	1.813	0,102	33,25
Plantații de pomi și arbuști fructiferi	25	9	1,169	29,23
Plantații de pomi și arbuști fructiferi – nuci	1	1	0,946	0,946
Viță de vie – alte soiuri pentru vin	6	16	1,116	6,70
Flori și plante ornamentale – în câmp	2	2	14,828	29,66
Flori și plante ornamentale – în spații protejate	1	1	57,340	57,34

Sursă: Primăria comunei Vetîș. Valori UDE preluate de pe AgroRomânia:
<http://agroromania.manager.ro/articole/tehnologii/calcul-ude-2013-12807.html>

14 Unitatea de Dimensiune Economica (UDE) reprezintă unitatea prin care se exprimă dimensiunea economică a unei exploatații agricole determinată pe baza marjei brute standard a exploatației (Decizia Comisiei nr. 85/377/CEE). Valoarea unei unități de dimensiune economică este de 1.200 Euro.

În comuna Vetiş funcţionează două societăţi comerciale care se ocupă de cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase şi a plantelor producătoare de seminţe oleaginoase. Cele două societăţi comerciale aveau în anul 2013 în total 2 salariaţi, o cifră de afaceri cumulată de 269.254 lei şi un profit cumulată de 6.436 lei. Faţă de anul 2012, situaţia este una mai puţin favorabilă, având în vedere faptul că în acel an cifra de afaceri cumulată era de 608.741 lei iar profitul cumulată era de 164.950 lei.

În comuna Vetiş nu se practică agricultura ecologică şi nici nu sunt înregistrate mărci tradiţionale pentru produsele agricole.

Creşterea animalelor

Creşterea animalelor este o îndeletnicire ce se practică la nivelul gospodăriilor individuale, dar fenomenul urbanizării şi-a făcut simţite şi în acest domeniu efectele limitative, putând fi remarcat un trend de scădere a efectivelor de animale. În tabelul următor sunt centralizate efectivele de animale aflate în evidenţa medicului veterinar din comună, pentru anul 2014 şi anul 2015.

Tabelul nr. 18. Situaţia animalelor crescute în comuna Vetiş, 2014

Tip animal	Număr capete		Valoare UDE sector zootehnic	UDE 2015
	2014	2015		
Ecvine (cai, măgari, catâri etc.)	105	93	Eliminat de la calcul UDE	n.c.
Total bovine, din care:	731	713	diferenţiat	n.c.
Juninci de 2 ani şi mai mari	85	75	0,105	7,88
Vaci de lapte	430	479	0,881	421,99
Oi – femele pentru reproducere	2.310	2.320	0,023	53,36
Oi – alte categorii	220	1.100	0,084	92,40
Capre – femele pentru reproducere	16	10	0,055	0,55
Total porci, din care:	1.773	1.400	diferenţiat	n.c.
Scroafe pentru reproducere, peste 50 de kg	74	88	0,061	5,37
Găini ouătoare*	75	47	0,352	16,54
Curcani*	0,32	0,17	0,432	0,07
Raţe*	1,5	2,3	0,238	0,55
Gâşte*	0,02	0	0,250	0
Iepuri, femele pentru reproducere	310	310	0,017	5,27
Stupi	260	238	0,076	18,09

* În cazul păsărilor, valoarea UDE se calculează pentru fiecare 100 de capete.

Sursă: Medic veterinar din comună. Valori UDE preluate de pe AgroRomânia:

<http://agroromania.manager.ro/articole/tehnologii/calcul-ude-2013-12807.html>

Cele mai mari valori economice se înregistrează în cazul vacilor de lapte – 421,99 UDE, echivalentul a 506.388,00 euro în anul 2015, respectiv în cazul ovinelor, alte categorii – 92,40 UDE, echivalentul a 110.880,00 euro în anul 2015. Valori economice reduse se înregistrează în cazul curcanilor – 0,07 UDE, al rațelor – 0,55 UDE și al caprelor, femele pentru reproducere – 0,55 UDE.

O scădere a efectivelor de animale a fost constatată pentru ecvide, total bovine, total porci sau găini ouătoare și curcani, în paralel cu o creștere înregistrată pentru vacile de lapte, oi sau scroafe pentru reproducere. În comună există câțiva apicultori care desfășoară această activitate pentru un venit suplimentar al gospodăriei; numărul de stupi pe care aceștia îi dețin a cunoscut o scădere, chiar dacă nu semnificativă, de la 260 stupi în anul 2014 la 238 stupi în anul 2015.

În comuna Vetîș sunt înregistrate trei asociații ale crescătorilor de animale, toate cele trei fiind înființate în anul 2010 din nevoia de a atrage fonduri europene pentru asigurarea condițiilor optime de îngrijire a animalelor: Asociația Crescătorilor de Bovine din localitatea Vetîș, județul Satu Mare, Asociația Crescătorilor de Bovine din localitatea Decebal, județul Satu Mare și Asociația Crescătorilor de Bovine din localitatea Oar, județul Satu Mare.

I.5. INFRASTRUCTURA

În conformitate cu prevederile secțiunii a IV-a a planului de amenajare a teritoriului național (PATN)¹⁵ acestei legi, satul Vetiș este localitate de rangul IV (sat reședință de comună), în vreme ce satele componente Decebal și Oar sunt localități de rangul V.

Rangul IV este atribuit satelor reședință de comună. Dotările minime obligatorii necesare în vederea servirii tuturor satelor din cadrul comunei respective sunt: sediu de primărie, grădiniță, școală primară și gimnazială, dispensar medical, farmacie sau punct farmaceutic, poștă, servicii telefonice, sediu de poliție și de jandarmerie, cămin cultural cu bibliotecă, magazin general, spații pentru servicii, teren de sport amenajat, parohie, cimitir, stație/haltă C.F. sau stație de transport auto, dispensar veterinar, sediu al serviciului de pompieri, puncte locale pentru depozitarea controlată a deșeurilor, alimentare cu apă prin cișmele stradale.

Rangul V este atribuit satelor componente ale comunelor și satelor aparținând municipiilor sau orașelor. Existența unor dotări publice sau comerciale și dimensiunea acestora sunt determinate de numărul de locuitori și de specificul așezării. Dotările minime obligatorii în satele având peste 200 de locuitori sunt: școală primară, punct sanitar, magazin pentru comerț alimentar și nealimentar.

Rețeaua căilor de acces, aprovizionarea cu apă, alimentarea cu energie electrică, aprovizionarea cu gaze naturale și rețeaua de canalizare alcătuiesc o condiție sine qua non a dezvoltării, a creșterii nivelului de trai, a implementării unor activități economice sau sociale.

Infrastructura rutieră

Comuna are o poziție avantajoasă din punct de vedere strategic, comunicațional și logistic, având în vedere localizarea ei într-o zonă de graniță dintre trei țări (România-Ucraina-Ungaria) și în imediata vecinătate a municipiului reședință de județ. Căile de comunicație ce unesc satele aparținătoare ale comunei de alte unități administrativ teritoriale sunt următoarele:

¹⁵ LEGEA nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități

- E671 / DN19 – drum european / național asfaltat, care traversează comuna pe raza localității Decebal și a localității Vetîș pe o lungime de aproximativ 5 km, aflat în stare bună de funcționare, cu câte o bandă pe sens; drumul a fost reabilitat în totalitate în ultimii 7 ani
- DJ194B – drum județean asfaltat, care leagă DN19 de satele aparținătoare ale comunei pe relația Vetîș – Oar pe o lungime de aproximativ 9,6 km, cu câte o bandă pe sens; în ultimii 7 ani acest drum a fost modernizat prin realizarea de lucrări de plombare a covorului asfaltic
- DC60 – drum comunal pietruit, cu lungimea de 4-5 km, care leagă comuna Vetîș de cartierul Sătmărel aparținând Municipiului Satu Mare; drumul necesită reparații, în prezent există un studiu de fezabilitate pentru asfaltarea acestui drum.

În Lista de achiziții și alte cheltuieli de investiții pentru anul 2015 propusă de Consiliul Județean Satu Mare a fost prevăzută reactualizarea studiului de fezabilitate pentru „Modernizarea drumului județean DJ194B DN 19 - Vetîș - Oar km 0+000 – km 9+650, județul Satu Mare”. Consiliul Județean urmează să efectueze lucrările de modernizare pentru tronsonul de drum de la km 0+000 până la km 4+820. Lucrările sunt planificate să înceapă în luna octombrie 2015; la momentul redactării prezentului capitol al strategiei se aștepta finalizarea licitațiilor. De tronsonul de drum km 4+820 – 9+650 se va ocupa primăria comunei din alte surse de finanțare; Consiliul Județean va preda comunei Vetîș din studiul de fezabilitate și proiectul tehnic partea aferentă tronsonului de drum ce ajunge în administrarea autorității locale.

Circulația pietonală se desfășoară pe trotuarele existente dar și pe partea carosabilă; rețeaua de trotuare a fost modernizată și extinsă periodic începând cu anul 2002, ajungând în prezent la 20 km. Străzile din intravilanul comunei au o lungime totală de 25,7 km, toate fiind asfaltate sau pietruite. Structura rețelei de străzi din intravilan și trotuare pe teritoriul comunei este cuprinsă în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 19. Situația privind străzile și trotuarele din intravilanul comunei Vetîș, 2015

	Total	Vetîș	Decebal	Oar
Lungimea străzilor, din care:	25,7 km	11 km	6,9 km	7,8 km
- asfaltate	3 km	3 km	-	-
- pietruite	22,7 km	8 km	6,9 km	7,8 km
- de pământ	-	-	-	-
Lungimea desfășurată a trotuarelor	20 km	7,5 km	6,2 km	6.3 km

Sursă: Primăria Comunei Vetîș, Fișa de date a localității, 2015

Proiecte de modernizare a căilor de comunicație de pe raza comunei

În Lista proiectelor propuse pentru perioada 2014-2020 este prevăzută modernizarea drumului agricol Vetiş-Decebal în parteneriat cu M.D.R.T., cu un buget previzionat de 1.444.830 EUR. Documentația de avizare a fost depusă la M.D.R.T. Pentru modernizarea acestui drum s-a mai depus un proiect în trecut, acesta a fost considerat însă „eligibil, fără finanțare”.

Tot aici este prevăzută modernizarea străzilor din comună, pe o lungime de 8,3 km, cu un buget estimat de 2.848.963 EUR; până în prezent a fost depusă documentația de avizare la M.D.R.T.

Un al treilea proiect de infrastructură (aflat în stadiul de idee de proiect) prevăzut în acest document este cel care vizează construirea și reabilitarea de trotuare pe o lungime de 10 km, bugetul estimat fiind de 70.000 EUR.

Comuna nu este traversată de o cale ferată. Cea mai apropiată stație de cale ferată se află în Municipiul Satu Mare, la o distanță de aproximativ 12 km față de centrul comunei. Transportul în comun este asigurat pe ruta Satu Mare – Decebal – Carei și pe ruta Satu Mare – Vetiş/Oar de patru firme, cu următorul program zilnic:

Ruta	Operator	Durata călătoriei	Orar
Plecare din Satu Mare spre Vetiş	Beny Trans	25 minute	Zilnic: 05:30, 06:30, 09:00, 11:30, 12:30, 13:30, 15:30, 17:00, 19:00, 20:00, 21:30, 23:15
	Olimpia Travel	30 minute	Zilnic: 10:30, 14:45, 17:45
Plecare din Satu Mare spre Oar	Olimpia Travel	35 minute	Zilnic: 05:00, 06:20, 07:45, 12:00, 13:15, 14:45, 16:15, 17:45, 19:30, 23:20
Plecare dinspre Satu Mare spre Doba – via Decebal	Transurban Satu Mare	25 minute	Zilnic: 07:45, 11:30, 13:00, 17:40, 21:00, 21:30
Plecare dinspre Satu Mare spre Carei – via Decebal	Daniseb	15 minute	Luni-Vineri: începând cu ora 05:00, din 30 în 30 de minute, până la ora 20:00 (ultima cursă) Sâmbătă: începând cu ora 06:00, din 30 în 30 de minute, până la ora 19:00 (ultima cursă) Duminică: începând cu ora 06:00, din oră în oră, până la ora 19:00 (ultima cursă)

Ruta	Operator	Durata călătoriei	Orar
Plecare din Vetiş spre Satu Mare	Beny Trans	25 minute	Zilnic: 06:00, 07:00, 09:30, 12:00, 13:00, 14:00, 16:00, 17:30, 19:30, 20:30, 22:00, 23:55
	Olimpia Travel	30 minute	Zilnic: 11:15, 15:20, 18:30
Plecare din Oar spre Satu Mare	Olimpia Travel	35 minute	Zilnic: 00:00, 05:40, 07:00, 08:30, 12:40, 14:00, 15:30, 17:00, 18:30, 20:15
Plecare dinspre Doba spre Satu Mare – via Decebal	Transurban Satu Mare	25 minute	Zilnic: 00:05, 08:35, 12:20, 13:50, 18:25, 21:50
Plecare din Carei spre Satu Mare – via Decebal	Daniseb	15 minute	Luni-Vineri: începând cu ora 06:20, din 30 în 30 de minute, până la ora 21:20 (ultima cursă) Sâmbătă: începând cu ora 07:20, din 30 în 30 de minute, până la ora 20:20 (ultima cursă) Duminică: începând cu ora 07:20, din oră în oră, până la ora 20:20 (ultima cursă)

Calitatea serviciilor de transport (orar, durată, parc auto, condiții de călători) sunt peste medie, iar prețul unei călătorii este în prezent de maximum 5 lei până în localitățile aparținătoare.

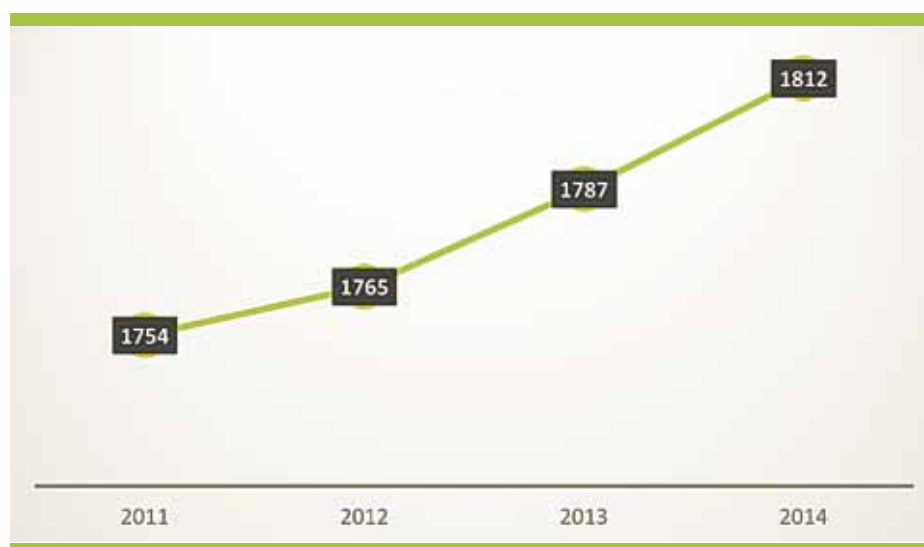
Comuna Vetiş este traversată pe raza localităților Vetiş și Oar de pista pentru bicicliști ce a fost realizată din fonduri europene în cadrul proiectului ”Pe apă și pe două roți pe Someș”. Proiectul cu o valoare de peste 5,5 milioane euro a fost implementat de administrațiile din Satu Mare, Csenger, Vetiş și instituțiile din domeniul protecției mediului din cele două țări. În cadrul proiectului a fost construită o pistă pentru bicicliști de 45 km între Satu Mare și Fehérgyarmat (18 km pe partea română, 27 km pe partea maghiară), traversând localitățile Vetiş, Oar și Csenger.

Infrastructura tehnico-edilitară

La Recensământul populației și al locuințelor din 2011 au fost înregistrate 1.723 locuințe convenționale, din care 1.714 în proprietate privată particulară, 5 locuințe de stat și 4 în proprietatea cultelor religioase.

La finalul anului 2014, în comună erau luate în evidență 1.812 locuințe, din care 1.809 aflate în proprietate privată și 3 aflate în proprietate publică. Față de anul 2013, numărul de locuințe în proprietate privată a crescut cu 25, iar față de anul 2011 a crescut cu 58, ceea ce evidențiază potențialul comunei în domeniul construcțiilor și interesul populației pentru o localitate de tip rural care poate asigura confortul urban departe de zgomotul și agitația municipiului reședință de județ.

Graficul nr. 13. Evoluția numărului de locuințe existente în comuna Vetîș, 2011-2014

Sursă: INSSE – Fișa localității, 2011-2014

Graficul nr. 14. Evoluția suprafeței locuibile existente în comuna Vetîș (m²), 2011-2014

Sursă: INSSE – Fișa localității, 2011-2014

Suprafața locuibilă existentă era de 79.424 m² arie desfășurată, din care 79.331 m² în cadrul locuințelor aflate în proprietate privată și 93 m² în cadrul locuințelor aflate în proprietate publică. Și acest indicator evidențiază o creștere semnificativă, de +6.214 m² în perioada 2011 – 2014, care se datorează celor 83 de locuințe în proprietate privată, realizate din fondurile populației, terminate în această perioadă: 19 în anul 2011, 17 în anul 2012, 21 în anul 2013 și 26 în anul 2014.

În perioada 2011-2014 au fost eliberate 139 autorizații de construcție pentru clădiri rezidențiale: 20 construcții cu o suprafață utilă de 2.674 m² în anul 2011, 31 construcții cu o suprafață utilă de 4.148 m² în 2012, 44 construcții cu o suprafață utilă de 5.270 m² în 2013 și 44 construcții cu o suprafață utilă de 5.420 m² în anul 2014. În aceeași perioadă au fost eliberate 20 de autorizații de construcție pentru alte clădiri, pentru o suprafață utilă de 8.927 m².

Proiecte de modernizare a infrastructurii de locuințe de pe raza comunei

În Lista proiectelor propuse pentru perioada 2014-2020 a fost prevăzut un proiect de construire a unui bloc ANL în comună, cu un buget estimativ de aproximativ 745.000 euro; în ceea ce privește gradul de maturitate al proiectului, până în prezent a fost realizat studiul de fezabilitate.

Recensământul populației și al locuințelor din 2011 oferă un set de date care evidențiază dotarea locuințelor din comuna Vetîș. Informațiile structurate în tabelul de mai jos permit o comparație între situația existentă în comuna Vetîș și cea obținută pentru județul Satu Mare:

Tabel nr. 20. Locuințe convenționale după dotarea cu instalații și dependențe, comuna Vetîș, municipiul Satu Mare și județul Satu Mare, Recensământ 2011

	Comuna Vetîș		Municipiul Satu Mare		Județul Satu Mare	
	Număr total locuințe convenționale: 1.723		Număr total locuințe convenționale: 45.424		Număr total locuințe convenționale: 140.971	
	Număr	%	Număr	%	Număr	%
Alimentare cu apă în locuință	857	49,7	43.114	94,9	97.160	68,9
Instalație de canalizare în locuință	813	47,2	43.053	94,8	94.066	66,7
Instalație electrică	1.574	91,4	44.251	97,4	134.200	95,2
Încălzire centrală (termoficare și centrală termică proprie)	327	19,0	33.605	74,0	49.008	34,8
Bucătărie în locuință	1.553	90,1	43.759	96,3	125.793	89,2
Baie în locuință	768	44,6	42.704	94,0	91.710	65,1

Sursă: INSSE – Recensământul populației și al locuințelor 2011

Analiza datelor privind dotarea locuințelor evidențiază situarea comunei Vetiş sub media înregistrată la nivel județean pentru toți indicatorii luați în calcul, mai puțin pentru dotarea locuinței cu bucătărie interioară, unde se observă o depășire a valorii județene cu aproximativ un punct procentual. Locuințele cu baie în interior reprezintă aproximativ 45% din totalul locuințelor convenționale din comună, cu mult sub media județeană de 65% din total.

În ceea ce privește încălzirea centrală a locuințelor, în comuna Vetiş mai puțin de 1 din 5 locuințe este dotată cu un astfel de sistem, în timp ce la nivelul județului aproximativ 1 din 3 locuințe este încălzită central. Racordarea la rețeaua de distribuție a energiei electrice a fost realizată pentru majoritatea covârșitoare a locuințelor (91,4% din total), dar chiar și pentru acest indicator există o diferență în defavoarea comunei raportat la situația existentă la nivel județean.

Alimentarea cu apă a locuinței și existența unei instalații de canalizare în locuință sunt asigurate pentru mai puțin de jumătate din locuințele de pe raza comunei, în vreme ce la nivel județean cu puțin mai mult de o treime din locuințe au astfel de facilități tehnico-edilitare.

Dacă sunt luate în considerare și datele pentru municipiul Satu Mare, servind ca etalon al confortului de tip urban căutat în general în localitățile învecinate centrelor urbane, se pot observa disparități și mai accentuate, peste 90% dintre locuințele din municipiu fiind racordate la rețeaua de alimentare cu apă (+45,2 puncte procentuale față de comuna Vetiş), la rețeaua de canalizare (+47,6 puncte procentuale față de comună), la rețeaua de furnizare a energiei electrice (+6 puncte procentuale față de comună), respectiv au bucătărie (+6,2 puncte procentuale față de comună) și baie (+49,4 puncte procentuale față de comună) interioare, și aproximativ trei din patru locuințe dispun de încălzire centrală (+55 puncte procentuale față de comună).

Alimentarea cu apă și rețeaua de canalizare. În prezent, datorită eforturilor administrației publice locale, în localitatea Vetiş rețeaua de apă și de canalizare este introdusă pe toate străzile ce aparțin domeniului public al comunei, dar nu toți locuitorii comunei s-au racordat la rețeaua de distribuție sau la sistemul de canalizare. Străzile care au statut „privat” (cele din ansamblurile rezidențiale nou construite) sunt racordate la rețeaua de apă și canalizare prin eforturile administratorilor / constructorilor ansamblurilor rezidențiale. În localitatea Decebal nu este introdusă nici rețeaua de apă și nici cea de canalizare. Pe străzile din localitatea Oar sunt introduse atât rețeaua de apă cât și cea de colectare a apelor menajere, dar acestea sunt încă nefuncționale până la finalizarea lucrărilor.

Comuna Vetiş a avut propria gospodărie comunală de apă, dar activitatea acesteia a fost oprită, iar distribuția a fost cedată către Apaserv Satu Mare care a cuprins comuna în planurile sale de îmbunătățire a calității apei furnizate. Dacă în anul 2011 lungimea totală a rețelei de distribuție a apei potabile era de aproximativ 7,5 km (date obținute de la primăria comunei), în anul următor aceasta ajunge la

13,8 km (datele Institutului Național de Statistică). Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile a fost de 864 m³ pe zi în anul 2011 (pentru 2012 și 2013 nu există date disponibile).

Proiecte de modernizare a infrastructurii hidrouilitare de pe raza comunei

În Lista de proiecte propuse pentru perioada 2014-2020 este prevăzută alimentarea cu apă și realizarea sistemului de canalizare în satul Decebal. Pentru proiectul de alimentare cu apă, până în prezent a fost realizat proiectul tehnic și a fost începută procedura de obținere a avizelor solicitate prin Consiliul Județean Satu Mare; bugetul estimat al proiectului este de 439.821 EUR. În ceea ce privește sistemul de canalizare, au fost finalizate studiul de fezabilitate și proiectul tehnic și a fost începută procedura de obținere a avizelor solicitate prin Consiliul Județean Satu Mare; bugetul estimat al proiectului este de 13.483 EUR.

Furnizarea de gaze naturale. Datele Institutului Național de Statistică arată că în anul 2011 lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor naturale era de 66,20 km, iar în anul 2012 și 2013 a fost de 66 km. Cantitatea de gaze naturale distribuite a fost de 3.743 mii m³ în anul 2011 (din care pentru uz casnic 171 mii m³), respectiv de câte 3.565 mii m³ în anii 2012 și 2013 (din care câte 200 mii m³ pentru uz casnic). Datele obținute la recensământ evidențiază un interes scăzut al proprietarilor de locuințe pentru racordarea la sistemele de încălzire centrală, iar în aceste condiții principala sursă de încălzire a locuințelor o reprezintă sobele sau cazanele pe lemn. În funcție de mărimea locuinței, de nevoile și posibilitățile financiare concrete, familiile din comună utilizează în medie 5-10 m³ masă lemnoasă în sezonul rece.

Alimentarea cu energie electrică. Comuna Vetîș este racordată la rețeaua electrică națională, peste 91% din numărul total de locuințe aflate în cele trei localități componente dispunând de dotări în acest sens. Datele obținute la recensământul din 2011 indică faptul că aproximativ 150 de locuințe sunt lipsite de cea mai răspândită dintre utilitățile publice. Rețeaua de iluminat public acoperă în prezent toate străzile comunei, sunt montate becuri pe fiecare stâlp electric (peste 800 de corpuri de iluminat), dar se ia în calcul modernizarea rețelei prin instalarea de stâlpi metalici cu panouri solare.

Proiecte de modernizare a infrastructurii electrice de pe raza comunei

În Lista de proiecte propuse pentru perioada 2014-2020 este prevăzută extinderea alimentării cu energie electrică a localităților Vetîș, Oar și Decebal. Proiectul are un buget estimat de 100.000 EUR, fiind începută licitația lucrărilor.

Salubritate. Pentru asigurarea acestui serviciu de utilitate publică, comuna Vetiş a încheiat un contract de prestări servicii cu S.C. Florisal S.A. Gunoiul menajer este transportat la depozitul din localitatea Doba. În Raportul de monitorizare a Planului Judeţean de Gestionare a Deşeurilor din Satu Mare (pentru anul 2011), datele referitoare la comuna Vetiş evidenţiază următoarea situaţie:

Tabela nr. 21. Situaţia privind gestionarea deşeurilor, comuna Vetiş, 2011

Indicator de calitate	Valoare
Modul de realizare al colectării selective	S.C. Florisal S.A.
Modul de gestionare al deşeurilor colectate selectiv	PET: S.C. Greentech S.R.L. Hârtie: S.C. Deewal S..R.L. Sticlă: S.C. Gremlin Computer S.R.L.
Număr de containere, capacitate pe categorie de deşeuri colectate	PET: 30 bucăţi de 1.100 litri Hârtie: 9 bucăţi de 1.100 litri Sticlă: 16 bucăţi de 1.100 litri
Cantitate totală de PET colectată (kg)	1.500
Cantitate de PET reciclată (kg)	1.500
Cantitate totală de hârtie/carton colectată (kg)	300
Cantitate de hârtie/carton reciclată (kg)	300
Cantitate totală de sticlă colectată (kg)	2.600
Cantitate de sticlă reciclată (kg)	2.600

Sursă: Consiliul Judeţean Satu Mare; ejsm.ro/download/rmon_pjgd_2011.pdf

Ordinea publică este asigurată în comună de postul de poliţie local, organizat în subordinea Poliţiei Judeţene, cu personal suficient raportat la nevoile locale. Autoritatea publică nu are angajaţi poliţişti locali, deşi în organigrama primăriei sunt prevăzute patru posturi la acest compartiment; serviciul de pază comunală este asigurat de o firmă specializată. Pentru a creşte sentimentul de siguranţă al locuitorilor autoritatea locală şi-a propus ca în următoarea perioadă să monteze camere de supraveghere în toate satele aparţinătoare, în mod special în punctele cu risc crescut de producere a incidentelor.

La nivelul primăriei este organizat începând cu anul 2006 Serviciul voluntar pentru situaţii de urgenţă. Acesta este un serviciu de categoria I, având în compunere un Compartiment pentru Prevenire şi o Formaţie de intervenţie în situaţii de urgenţă, formaţie compusă din trei echipe de intervenţie în caz de incendiu,

câte una în fiecare din cele trei sate ale comunei, și câte o echipă specializată pe fiecare tip de risc identificat la nivelul comunei. Personalul cuprinde atât angajați permanenți, cât și membrii voluntari. În prezent este necesară eficientizarea funcționării acestui serviciu, în special în ceea ce privește îmbunătățirea pregătirii profesionale a personalului, dar și optimizarea sistemului de motivare financiară a celor care desfășoară această activitate de interes public.

Telecomunicații. În comună există acces bun la serviciile de Internet; instituțiile publice organizate la nivel local (primăria și unitățile de învățământ) sunt conectate la rețea, și tot mai mulți locuitori sunt interesați de utilizarea rețelei. Calitatea serviciilor de Internet furnizate este similară celei disponibile în municipiul reședință de județ, existând o bună acoperire în toate satele componente. Comuna Vetis are o pagină web proprie (www.vetis.ro), care conține informații de bază periodic actualizate, disponibile atât în limba română cât și în limba maghiară. Operatorii de telefonie mobilă prezenți în teritoriu asigură semnal bun sau foarte bun în fiecare dintre cele trei localități componente.

I.6. EDUCAȚIA

În comuna Vetîș funcționează trei grădinițe (două cu program prelungit și una cu program normal) și trei școli gimnaziale (care asigură și învățământul primar). Din punct de vedere juridic, aceste instituții de învățământ sunt structurate în felul următor:

Tabelul nr. 22. Situația privind unitățile de învățământ, comuna Vetîș, anul școlar 2014-2015

<i>Unități de învățământ cu personalitate juridică</i>	<i>Structuri școlare arondate</i>
Școala gimnazială Vetîș	<i>Grădinița cu program prelungit Vetîș</i>
	<i>Școala gimnazială Decebal (inclusiv Grădinița cu program normal Decebal)</i>
Școala gimnazială Oar	<i>Grădinița cu program prelungit Oar</i>

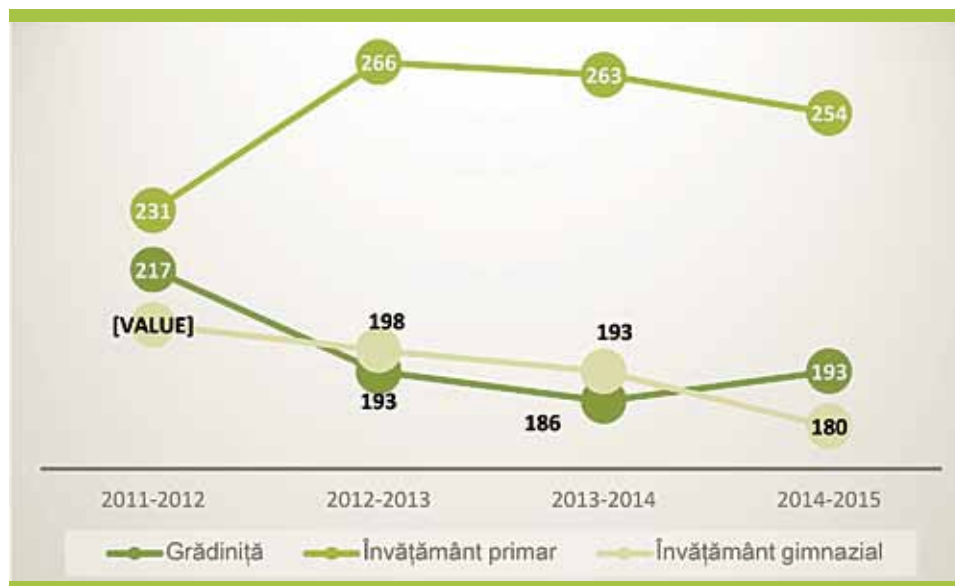
Sursă: Școala gimnazială Vetîș

Pe fondul schimbărilor legislative din domeniul educației, care au prevăzut organizarea claselor pregătitoare în unitățile de învățământ școlar și renunțarea la grupele pregătitoare ce fuseseră organizate în învățământul preșcolar, pot fi observate anumite fluctuații ale efectivelor de copii înscriși în învățământul preșcolar și în ciclul primar. Astfel, numărul de copii care au frecventat cursurile preșcolare în anul școlar 2011-2012 a fost de 217, aceștia fiind îndrumați de zece cadre didactice, dintre care trei din localitate. În anul școlar 2014-2015, numărul de copii a scăzut la 193, îndrumați tot de zece cadre didactice, jumătate din acestea fiind localnice.

Numărul de elevi din clasele primare a înregistrat o creștere în perioada de analiză, de la 231 la 254 copii, iar numărul de cadre didactice care s-au ocupat de aceștia a crescut de la 10 la 22, iar mai apoi a scăzut la 18 (fluctuația fiind explicată de specificul ocupării posturilor din sistemul de învățământ). Numărul de elevi din ciclul gimnazial a fost în scădere în perioada analizată, ajungând de la 204 elevi la începutul anului școlar 2011-2012 la 180 elevi la începutul anului școlar 2014-2015. Numărul de cadre didactice ce și-au desfășurat activitatea în școlile gimnaziale din comună a crescut de la 24 la 27 iar apoi a scăzut la 25 în perioada de referință. Raportând numărul personalului didactic la numărul elevilor (pentru anul școlar 2014-2015), rezultă că unui profesor îi revin, în medie, 11,83 elevi.

În graficele de mai jos sunt surprinse evoluția numărului de copii înscriși în unitățile de învățământ preșcolar, învățământ primar și învățământ gimnazial de pe raza comunei Vetîș, în perioada cuprinsă între începutul anului școlar 2011-2012 și începutul anului școlar 2014-2015, respectiv evoluția numărului de cadre didactice în aceeași perioadă.

Graficul nr. 15. Evoluția numărului de elevi și preșcolari din unitățile de învățământ de pe raza comunei Vetîș

Sursă: INSSE – Fișa localității

Graficul nr. 16. Evoluția numărului de cadre didactice din unitățile de învățământ de pe raza comunei Vetîș

Sursă: INSSE – Fișa localității

Dintr-o serie de informații incluse în rapoartele anuale de evaluare internă a calității pentru anul școlar 2013-2014 ale celor două unități școlare cu personalitate juridică (Școala gimnazială Vetîș și Școala gimnazială Oar) reținem următoarele statistici comparative care oferă o imagine de ansamblu a sistemului școlar din comună:

Tabelul nr. 23. Descrierea calitativă a unităților de învățământ cu personalitate juridică, comuna Vetis, anul școlar 2013-2014

INDICATOR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ VETIȘ	ȘCOALA GIMNAZIALĂ OAR	
I. Date de identificare a unității de învățământ			
Mediul de rezidență. Poziționare școlii în localitate	Rural – zonă centrală	Rural – zonă centrală	
Zone dezavantajate	Din punct de vedere socio-economic: NU Cu probleme de acces: NU	Din punct de vedere socio-economic: NU Cu probleme de acces: NU	
Tipul unității de învățământ	Școală cu clasele I-VIII Forma de finanțare: Buget Buget pe anul anterior: 1.579.000 lei	Școală cu clasele I-VIII Forma de finanțare: Buget Buget pe anul anterior: ---	
Forma de educație	Învățământ tradițional	Învățământ tradițional	
Responsabilități în rețea	Unitate cu personalitate juridică, cu două structuri subordonate	Unitate cu personalitate juridică, cu o structură subordonată	
Niveluri de învățământ	Unitatea coordonatoare ☐ Preșcolar ☒ Primar ☒ Gimnazial Structurile subordonate ☒ Preșcolar ☒ Primar ☒ Gimnazial	Unitatea coordonatoare ☐ Preșcolar ☒ Primar ☒ Gimnazial Structurile subordonate ☒ Preșcolar ☐ Primar ☐ Gimnazial	
Număr de schimburi	Un schimb	Un schimb	
Limba de predare în unitate	Limba română Limba maghiară	Limba română Limba maghiară	
Limbi străine studiate	Limba engleză Limba franceză Limba germană	Limba engleză	
Numărul de clase / grupe de elevi / copii din unitate	Învățământ preșcolar: 5	Învățământ preșcolar: 3	
	Învățământ primar: 12	Învățământ primar: 6	
	Învățământ gimnazial: 8	Învățământ gimnazial: 4	
Efective școlare	Învățământ preșcolar: 127	Învățământ preșcolar: 60	
	Învățământ primar: 173	Învățământ primar: 90	
	Învățământ gimnazial: 110	Învățământ gimnazial: 83	
Clase pregătitoare	Număr clase: 3 Efective elevi: 33	Număr clase: 2 Efective elevi: 20	
Număr copii / elevi cu CES	Învățământ primar: 13	Învățământ gimnazial: 11	Învățământ primar: --- Învățământ gimnazial: ---
Clase cu predare simultană în școli	NU	NU	

INDICATOR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ VETIȘ	ȘCOALA GIMNAZIALĂ OAR
II. Caracteristici ale mediului familial		
Structura etnică a elevilor din unitate	Română: 316 Maghiară: 65 Romă: 48	Română: 20 Maghiară: 191 Romă: 22
Nivelul educațional al familiei elevilor / copiilor (estimare)	Niciun părinte nu are studii generale (mai puțin de 8 clase absolvite): 63 Cel puțin un părinte are studii generale (8 clase absolvite): 153 Cel puțin un părinte are studii medii (liceu absolvit): 185 Cel puțin un părinte are studii superioare: 28	Niciun părinte nu are studii generale (mai puțin de 8 clase absolvite): 19 Cel puțin un părinte are studii generale (8 clase absolvite): 161 Cel puțin un părinte are studii medii (liceu absolvit): 53 Cel puțin un părinte are studii superioare: ---
III. Condiții de acces la unitatea școlară		
Timpul mediu de deplasare la școală	15 minute	15 minute
Domiciliul elevilor	În aceeași localitate cu școala: 248 Cu domiciliul în altă localitate (fac naveta zilnică): 35	În aceeași localitate cu școala: 138 Cu domiciliul în altă localitate (fac naveta zilnică): 35
Mijloace de transport pentru deplasare domiciliu-școală	Mijloace de transport în comun – permanent, cu orar adecvat programului școlar Mijloace de transport special destinate (transport școlar) – permanent Fără mijloace de transport în comun – drum accesibil	
Comunicarea dintre unitatea coordonatoare și structurile subordonate	Prezența mijloacelor de transport – permanent Telefon: DA Fax: NU E-mail: NU	

INDICATOR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ VETIȘ	ȘCOALA GIMNAZIALĂ OAR
IV. Baza materială		
Spațiul de învățământ	Săli de clasă: 27 Laboratoare: 2	Săli de clasă: 13 Laboratoare: 2
Baza sportivă / Sala de sport	Există: DA Utilizată pentru procesul propriu: DA Închiriată pentru beneficiari externi: DA	Există: DA Utilizată pentru procesul propriu: DA
Cantină / sală de mese	DA Număr de locuri: 20 (utilizate pentru procesul propriu) Hrană asigurată prin servicii de catering	NU
Cabinet de asistență psiho-pedagogică	DA Specialist cu normă parțială	NU
Utilități	Curent electric: DA Apă curentă: DA Telefon: DA	Curent electric: DA Apă curentă: DA Telefon: DA
Mobilier	Mobilier mobil în toate sălile de clasă	
Dotări grădinițe	Mobilierul și instalațiile sanitare sunt adaptate vârstei copiilor (dimensiune, amplasare)	
Nivel dotare resurse materiale și mijloace de învățământ	Dotare suficientă	
Bibliotecă	Fondul de carte - minim, acoperă nevoile din unitate Biblioteca asigură variantele de manuale alternative, pe discipline și niveluri de studiu: DA Biblioteca asigură auxiliarele didactice: DA Utilizatori: Elevii și cadrele didactice	
TIC	Număr de calculatoare utilizate în administrație (directori, cadre didactice, secretariat, bibliotecă etc.): 8 Număr de calculatoare utilizate de elevi: 29 Număr de calculatoare cu acces la Internet, utilizate de elevi: 7 Softuri educaționale: pentru câteva discipline Filme pe CD/DVD, fotografii digitale utilizate în activitățile cu elevii: DA Platformă e-learning: DA	Număr de calculatoare utilizate în administrație (directori, cadre didactice, secretariat, bibliotecă etc.): 3 Număr de calculatoare utilizate de elevi: 13 Număr de calculatoare cu acces la Internet, utilizate de elevi: 10 Softuri educaționale: pentru câteva discipline Filme pe CD/DVD, fotografii digitale utilizate în activitățile cu elevii: DA Enciclopedii electronice: DA
Web site al școlii	Unitatea a creat și gestionează o pagină de web a școlii.	Unitatea a creat și gestionează o pagină de web a școlii.

INDICATOR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ VETIȘ	ȘCOALA GIMNAZIALĂ OAR
V. Resurse umane		
Grade didactice	Număr cadre didactice cu doctorat: 0	Număr cadre didactice cu doctorat: 1
	Număr cadre didactice cu gradul I: 12	Număr cadre didactice cu gradul I: 5
	Număr cadre didactice cu gradul II: 6	Număr cadre didactice cu gradul II: 6
	Număr cadre didactice cu definitivat: 11	Număr cadre didactice cu definitivat: 4
	Număr cadre didactice fără definitivat: 5	Număr cadre didactice fără definitivat: 1
	Număr cadre didactice calificate: 34	Număr cadre didactice calificate: 17
	Număr cadre didactice navetiste: 26	Număr cadre didactice navetiste: 13
	Număr cadre didactice nou venite în școală: 5	Număr cadre didactice nou venite în școală: 4
Număr total de norme didactice: 33	Număr total de norme didactice: ---	
Acoperirea disciplinelor cu personal didactic titular	Acoperire integrală: <i>Limba română, Matematică, Științele naturii, Chimie, Fizică, Istorie, Geografie, Cultură civică, Educație tehnologică, Limba latină, Educație fizică, Religie, Educatoare</i> Acoperire parțială: <i>Consiliere, Informatică, Învățător/Institutor, Limbi moderne</i> Deloc: <i>Educație muzicală, Educație plastică</i>	Acoperire integrală: <i>Limba română, Matematică, Limbi moderne, Chimie, Fizică, Istorie, Geografie, Cultură civică, Educație tehnologică, Limba latină, Educație fizică, Religie, Educatoare, Învățător / Institutor</i> Acoperire parțială: <i>Științele naturii, Consiliere</i> Deloc: <i>Educație muzicală, Educație plastică, Informatică</i>
Personalul auxiliar și nedidactic	Sub normative	La nivelul normativelor
Personalul de conducere	Gradul didactic I Calificare: Consiliere Vechimea didactică: 36 ani Participarea la cursuri de formare în management: DA	Gradul didactic I Calificare: Chimie Vechimea didactică: 24 ani Participarea la cursuri de formare în management: DA
Formarea continuă	Numărul de ore de participare la programe de formare continuă acreditate: 3.264 Număr mediu ore / cadru didactic: 96 Număr de participanți la stagii de formare TIC: 31 Număr de participanți la stagii de formare pentru clasa pregătitoare: 6	Numărul de ore de participare la programe de formare continuă acreditate: 2.952 Număr mediu ore / cadru didactic: 164 Număr de participanți la stagii de formare TIC: 9 Număr de participanți la stagii de formare pentru clasa pregătitoare: 2

INDICATOR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ VETIȘ	ȘCOALA GIMNAZIALĂ OAR
VI. Participarea elevilor în anul școlar anterior		
Absențe	Total: 6.737, din care - Motivate: 3.776 - Nemotivate: 2.961 Număr mediu absențe/copil: 25,33	Total: 979, din care - Motivate: 820 - Nemotivate: 159 Număr mediu absențe/copil: 6,12
VII. Situația școlară la sfârșitul anului școlar precedent		
Număr repetenți / corigenți	Repetenți după corigență: 2 Situație școlară neîncheiată după examenul de corigență: 0	Repetenți după corigență: 3 Situație școlară neîncheiată după examenul de corigență: 0
Calificative la sfârșitul anului școlar anterior – ciclul primar	Calificative: Foarte bine: 56 Bine: 59 Satisfăcător: 27 Nesatisfăcător: 1	Calificative: Foarte bine: 46 Bine: 37 Satisfăcător: 4 Nesatisfăcător: 0
Mediile la sfârșitul anului școlar anterior – ciclul gimnazial	Grupe de medii: - 9-10: 34 - 8-8,99: 31 - 7-7,99: 39 - 6-6,99: 19 - 5-5,99: 0	Grupe de medii: - 9-10: 15 - 8-8,99: 26 - 7-7,99: 16 - 6-6,99: 16 - 5-5,99: 0
Numărul elevilor care au absolvit în anul școlar anterior	Învățământul primar: 33 Numărul absolvenților de clasa a IV-a care s-au înscris în clasa a V-a: 33 Învățământul gimnazial: 31 Numărul absolvenților de clasa a VIII-a care s-au înscris în clasa a IX-a de liceu: 29	Învățământul primar: 16 Numărul absolvenților de clasa a IV-a care s-au înscris în clasa a V-a: 16 Învățământul gimnazial: 15 Numărul absolvenților de clasa a VIII-a care s-au înscris în clasa a IX-a de liceu: 8

INDICATOR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ VETIȘ	ȘCOALA GIMNAZIALĂ OAR
VIII. Alte realizări în activitatea școlii		
Date referitoare la elevi	<p>Ponderea absolvenților claselor terminale care au beneficiat de consiliere / orientare școlară și profesională / asistență psihopedagogică: peste 75%</p> <p>Număr de elevi care au obținut premii sau mențiuni la olimpiade, concursuri pe discipline, expoziții, concursuri sportive sau artistice, începând cu faza județeană: 120</p>	<p>Ponderea absolvenților claselor terminale care au beneficiat de consiliere / orientare școlară și profesională / asistență psihopedagogică: 0%</p> <p>---</p>
Date referitoare la cadrele didactice	<p>Cadre didactice care au calitate de formatori: 2</p> <p>Cadre didactice care sunt autori/ coautori de manuale școlare sau auxiliare didactice cu ISBN/ISSN: 3</p>	<p>---</p> <p>---</p>
Venituri proprii	<p>Realizate prin sponsorizări, participarea la proiecte și programe naționale sau internaționale, activități productive, prestări servicii, organizarea de evenimente pentru comunitate: 4.500 lei</p>	<p>---</p>

Sursă:

Școala gimnazială Vetis: <http://aracip.eu/UnitatiInvatamant/scoala-gimnaziala-vetis-466956>

Școala gimnazială Oar: <http://aracip.eu/UnitatiInvatamant/scoala-gimnaziala-oar-10146679>

În anul școlar 2014-2015, elevii școlilor gimnaziale din comuna Vetîș au înregistrat următoarele rezultate la evaluarea națională realizată la final de clasa a VIII-a comparativ cu rezultatele obținute pe parcursul celor patru ani de studii:

Tablel nr. 24. Date calitative școli – anul școlar 2014-2015

Număr școli gimnaziale: - în județul Satu Mare: 117 - în țară: 5.867	Media mediilor de absolvire clasele V-VIII	Media mediilor la evaluarea națională	Diferența mediei mediilor: Evaluare națională - Absolvire	Rang după diferență pe județ	Rang după diferență pe țară
Școala gimnazială Vetiș	8,55	6,72	-1,83	33 din 117	2.223 din 5.867
Școala gimnazială Decebal	8,42	5,75	-2,66	72 din 117	4.112 din 5.867
Școala gimnazială Oar	7,81	3,84	-3,97	108 din 117	5.632 din 5.867

Sursă: <http://www.edu.ro/index.php/articles/weblinks/20408>

Din punct de vedere al spațiului în care se desfășoară activitatea didactică, școlile din comună au fost modernizate în trecutul recent, clădirile fiind corespunzătoare din punct de vedere tehnic (apă potabilă curentă, încălzire centrală, toalete interioare), iar dotările (resursele materiale) sunt apreciate drept suficiente. Un punct pozitiv îl reprezintă securizarea școlii: a fost realizată împrejmuirea curților școlilor și au fost instalate camere de supraveghere. O problemă pentru următoarea perioadă este dată de insuficiența spațiului destinat sălilor de clasă, care pentru școala din Vetîș reprezintă chiar o provocare imediată astfel încât să nu fie nevoie să se recurgă la organizarea activității didactice în două schimburi.

Un punct tare al sistemului școlar din Vetîș îl reprezintă colaborarea bună cu autoritățile locale, cu familiile copiilor și cu comunitatea locală în general. La școala gimnazială din Vetîș a fost înființată o asociație a părinților care atrage resurse financiare suplimentare pentru școală din contribuția de 2% din impozitul pe venit; în plus, unitatea școlară realizează venituri proprii din arendarea unui teren pe care îl are în proprietate, teren cu o suprafață de 9 hectare, pentru care primește 5.000 lei anual. Aceste contribuții împreună cu alte contracte de sponsorizare pe care le-a încheiat școala cu diverși parteneri sociali i-au permis achiziționarea unor calculatoare și a unei table interactive.

Școala din Vetîș are parteneriate educaționale cu diverse unități școlare din județ, în speță cu școli din municipiul Satu Mare, Hodod, Păulești, dar și din orașul Csenger din Ungaria.

În condițiile în care unitățile școlare din comună oferă în prezent programe de școlarizare doar pentru învățământul preșcolar, învățământul primar și învățământul gimnazial, cei care doresc să își continue studiile o pot face optând pentru programele educaționale de nivel secundar oferite de colegiile și liceele din municipiul reședință de județ. În condițiile în care distanța de parcurs este de aproximativ 20-25 km, iar transportul în comun este relativ ieftin și convenabil ca orar, numeroși elevi din generațiile trecute au optat pentru o formă de învățământ asigurată de unitățile școlare din municipiul Satu Mare, asumându-și o navetă de maximum o oră / 70 de minute dus-întors, fără a avea nevoie de servicii de cazare și masă mult mai costisitoare.

Similar altor comunități rurale, și în comuna Vetiş se constată un apetit mai scăzut pentru continuarea studiilor în învățământul superior. Cauzele acestui proces trebuie căutate atât în procesele sociale, în procesele economice, în fenomenul de sărăcire a populației, cât și în calitatea învățământului primar și secundar oferit în unitățile de învățământ din județ. Comuna Vetiş are cu siguranță și în prezent tineri care au optat pentru programele de studii universitare, doar că statisticile locale disponibile nu operează cu acest indicator.

I.7. CULTURA

Prima atestare documentară a localității Vetiș este realizată în anul 1238. O veche monografie austro-ungară (1459) menționează existența în anul 1240 a unei biserici de lemn, care a fost incendiată de tătari. Unul din punctele de reper arhitecturale ale comunei, Biserica Reformată, datează din secolul al XII-lea. În monografia menționată anterior se amintește de prezența în localitate a 241 de familii cuprinzând 1.760 persoane. Denumirea localității pare să derive din cuvântul latin Veta (suprafață întinsă, acoperită cu tufăriș), o asociere foarte probabilă, având în vedere că înainte de regularizarea râului Someș zona era străbătută de brațele moarte ale râului.

Satul Oar este atestat documentar din secolul al XII-lea; traducerea din limba maghiară a denumirii actuale (Óvár = cetate veche) este legată de existența în localitate a unei cetăți de pământ. În secolul al XVII-lea exista aici o biserică de lemn ce a fost mutată cu ocazia regularizării cursului Someșului și ulterior înlocuită cu actuala biserică din cărămidă.

Satul Decebal este o așezare relativ nouă, a cărei existență datează din anul 1924, când au fost colonizate aici câteva familii din regiunea Maramureșului, cu ocazia reformei agrare de după primul război mondial.

În comuna Vetiș există trei cămine culturale, câte unul în fiecare localitate componentă. Primele cămine culturale au fost construite în satele Vetiș și Oar în perioada 1946-1947, cel din Decebal fiind construit două decenii mai târziu. Cele trei așezăminte culturale își îndeplinesc funcțiile tradiționale, deservind populația în ceea ce privește organizarea de nunți, de banchete, baluri comunitare sau serbări ale copiilor din școlile comunei. Importanța căminelor culturale din Vetiș și Oar a fost recunoscută și în perioada de programare trecută, reabilitarea celor două obiective culturale fiind prevăzută în strategia de dezvoltare anterioară pentru perioada 2007-2013 și finalizată recent.

În Lista de proiecte propuse pentru perioada 2014-2020 a fost inclus un proiect de construire a unui centru multifuncțional în Vetiș, bugetul estimativ fiind de aproximativ 182.000 euro; în prezent investiția este încă în derulare. Pentru asigurarea dotărilor necesare (mobilier și echipamente) a fost concepută o fișă de proiect, fără a fi identificată până în prezent o sursă de finanțare. Tot în această planificare strategică a fost inclusă și realizarea unei case de nunți în Decebal, pentru care au fost deja întocmite studiul de fezabilitate și proiectul tehnic.

Viața culturală a comunei nu este una foarte activă, inițiativele culturale fiind destul de reduse. Proximitatea comunei față de municipiul Satu Mare asigură de multe ori satisfacerea nevoilor culturale în afara localității și explică parțial și preocupările reduse din trecut ale instituțiilor și organizațiilor culturale pentru

investițiile materiale și umane în domeniul prezervării tradițiilor. Idei de promovare a culturii locale există însă, chiar dacă nu sunt încă suficient structurate, și vizează în primul rând copiii și tinerii din comună, fără a se limita însă numai la aceștia. Un punct slab remarcat de actorii din domeniul cultural din comună îl reprezintă dificultatea de a defini specificul cultural local, un brand cultural care să pună comuna Vetiş pe harta evenimentelor culturale de marcă organizate în județ sau în regiune.

În comuna Vetiş există nu mai puțin de șapte biserici în care se desfășoară riturile religioase ale populației ortodoxe, reformate, romano-catolice, greco-catolice, adventiste și pentecostale din cele trei sate componente.

Obiective culturale din comună

Denumire obiectiv	Scurtă descriere
Biserica Reformată din Vetiş	<i>A fost inclusă în circuitul cultural al bisericilor medievale din județele Szabolcs-Szatmár-Bereg și Satu Mare. Cea mai timpurie informație despre biserica localității, care avea hramul Sfântul Nicolae, provine din anul 1265. În pofida transformărilor din epoca modernă, edificiul a păstrat în bună parte structura medievală. Conform tradiției, unul dintre constructorii bisericii ar fi Albert Vetési, episcop de Veszprém; acesta a obținut în 1455 de la papă dreptul de pelerinaj pentru biserica din Vetiş.</i>
Capela Vlad	<i>Important edificiu cultural al comunei, capela a fost construită în urma unui vis avut de tatăl Vlád Károly, care și-a pierdut fiul cel mic în Primul Război Mondial, la vârsta de 22 de ani. Tatăl îndurerat a ridicat o cruce în fața locuinței iar mai târziu o capelă în amintirea fiului său, o adevărată poveste a durerii, lucrare plină de metafore și symbolism. Întreaga operă, care este un unicat în lume, a fost realizată din instinct, fără a cunoaște regulile de realizare a unei piese de artă.</i>
Cripta Szerdahelyi	<i>Familia Szerdahelyi a fost înnobilită de regele Ferdinand I. în 1556. Capela a fost ridicată de fiii lui Pál Szerdahelyi, în 1870, după ce în 1863 au construit conacul („Kastély”); din conac, cu trecerea timpului, toți membrii familiei au fost mutați în cripta familială.</i>
Mormântul lui Bérey Miklós	<i>După izbucnirea revoluției din 1848 Berey Miklós a fost numit căpitan al forțelor de ordine internă formate din 57 de vetișeni, „Nemzetőrök”. Ei vegheau la siguranța localității și împreună cu cei de la Oar și Doba formau regimentul II de Csenger. După un ordin al ministerului de război au fost dirijați spre Cluj, la Dej, pentru a înfrunța armata regulată austriacă; prin superioritatea numărului de soldați și a calității armamentului i-a pus pe fugă pe acești țărani slab înarmați.</i>
Statuia Rákóczi din Vetiş	<i>Statuia a fost ridicată în anul 2011, la inițiativa Cercului Cultural Vetési Albert, în amintirea Patentei de la Vetiş din 1703. Principele Francisc Rákóczi al II-lea, după cucerirea castelului careienilor, și-a stabilit tabăra în zona numită Gorzás, unde Someșul forma o buclă de câteva hectare, loc potrivit pentru o fortăreață. Din această tabără principele a dirijat asediul Sătmarului și a emis mai multe ordine, numite patente (Pátens); cel mai important patent a fost emis la data de 28 august 1703, în care principele promitea tuturor iobagilor și membrilor de familie scutirea de obligații feudale.</i>

Consumul cultural al locuitorilor se concretizează în câteva evenimente de tradiție, în speță de natură religioasă (hramul bisericilor din comună sau obiceiurile legate de sărbătorile de iarnă, specifice populației din satul Decebal). În Vetiş, la inițiativa Cercului Cultural Vetési Albert, a fost organizată până în prezent de două ori Ziua Vetési Albert, în memoria vestitului episcop cu origini în comună, cuprinzând slujba bisericească, depuneri de coroane, un program cultural și o serie de activități sportive. Zilele satului, desfășurate în Oar în luna mai, și în Decebal în luna iulie, au reprezentat alte evenimente culturale de interes local la care au participat alături de locuitori reprezentanți ai autorităților județene.

Numărul de biblioteci din comună a scăzut de la patru (din care una publică) în 2011 la trei în anii următori (cea publică nu mai apare în statisticile comunei). În acest context, numărul de volume existente în biblioteci a scăzut de la 21.019 în anul 2011 la 12.270 în anul 2014. Numărul de volume eliberate a scăzut de la 2.831 în anul 2011 la 822 în anul 2012, după care a crescut semnificativ, ajungând la 2.502 în anul 2013. Numărul cititorilor activi la biblioteci a scăzut la mai puțin de jumătate între cele două capete ale intervalului de analiză. Vetiş este una dintre cele opt unități administrativ-teritoriale din județ care nu au beneficiat de oportunitățile oferite de implementarea Programului Național Biblionet – „Lumea în bibliotecă mea”.

Tabelul nr. 25. Statistica privind bibliotecile din comuna Vetiş, 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
Număr biblioteci	4	3	3	3
Volume existente în biblioteci	21.019	12.199	12.233	12.270
Volume eliberate	2.831	822	2.502	2.259
Cititori activi la biblioteci	553	305	302	264

Sursă: INSSE – Fișa localității

Într-un document realizat pentru Ziua Județului Satu Mare 2013 a fost întocmită o listă a monografiilor localităților din județ existente în colecțiile Bibliotecii Județene. Printre acestea se regăsesc două lucrări ce vizează satele componente: Roxana Kaitar – „*Monografia localității Decebal, comuna Vetiş, județul Satu Mare*”, Editura Solstițiu, Satu Mare, 2006; lucrare apărută cu sprijinul Consiliului Local și al Primăriei Vetiş (ISBN 973-8094-77-1); Ioan Bota – „*Vetiş (Satu Mare): Prezentare monografică*”, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2008 (ISBN 978-973-647-599-3).

Infrastructura recreațională

Spații de joacă în interior sau exterior există doar în curtea grădinițelor și școlilor din comună: sunt patru spații de joacă în școli (două în Vetiş și câte una în Oar și Decebal), respectiv trei în grădinițe (câte una în fiecare localitate), care sunt

întreținute corespunzător și își îndeplinesc funcțiunile pentru care au fost prevăzute. În Vetiș există trei parcuri/zone verzi, iar în satul Decebal o altă zonă verde, aflate în apropierea clădirilor de interes major din localitate. Alte posibilități de petrecere a timpului liber în natură sunt oferite locuitorilor de lunca râului Someș care traversează comuna sau de lacul din Oar, pentru pescuit.

În comună există două săli de sport, în Vetiș și Oar, ce se regăsesc în cadrul școlilor din cele două localități. Aceste săli oferă spațiul adecvat pentru activitățile sportive, pentru organizarea competițiilor între școli sau între grupe sportive; sala de sport din cadrul școlii din Vetiș este închiriată și beneficiarilor externi. Construirea unei săli de sport tip II în Vetiș, cu un buget estimat de 100.000 EUR este în prezent în stadiul de idee de proiect și se caută sursele de finanțare posibile în cadrul de programare 2014-2020.

Comuna dispune de trei terenuri de fotbal, câte unul în fiecare sat aparținător, administrate de echipele sportive care activează în acele localități. În comuna Vetiș sunt înregistrate patru echipe de fotbal care participă în competițiile din Liga a IV-a județeană: Arsenal Vetiș, Viitorul Vetiș, Luceafărul Decebal și Someșul Oar.

În Lista de proiecte propuse pentru perioada 2014-2020 a fost prevăzut un proiect de realizare a unei baze sportive în comună, cu un buget estimativ de aproximativ 34.000 euro; în ceea ce privește gradul de maturitate al proiectului, până în prezent a fost realizat studiul de fezabilitate. Tot în acest proiect strategic figurează intenția de amenajare de spații verzi în comună, acest proiect urmând a fi realizat în parteneriat cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor; bugetul estimat este de aproximativ 170.000 euro; studiul de fezabilitate realizat și alte documente tehnice justificative au fost depuse încă din 2009 la minister, dar până în prezent pentru acest proiect nu a fost asigurată finanțarea necesară.

Societatea civilă

Formele de asociere civilă nu sunt populare printre locuitorii comunei, singura organizație nonguvernamentală din comună fiind „Cercul Cultural Vetési Albert Kulturkör”, care are ca obiectiv păstrarea și promovarea tradițiilor locale. Președintele asociației, poetul și muzicianul Török József, este organizatorul și animatorul vieții culturale a comunei. Asociația culturală organizează manifestările dedicate zilelor Vetési Albert (episcop de Vác, solul lui Matei Corvin) ctitor al bisericii din localitate în secolul al XV-lea. De numele lui Török József se leagă redescoperirea capelei Vlad din localitate, inițiativa de a deschide un Muzeu al Satului precum inițierea unor cercetări arheologice pe teritoriul comunei, ridicarea în Vetiș a statuii lui Fransisc Rákóczy, iar în Oar a statuii reformatorului Tordai Demeter.

Autoritățile locale ale comunei au decis, pe de altă parte, asocierea cu alte unități administrativ-teritoriale în vederea promovării obiectivelor proprii. Aceste asocieri sunt prezentate distinct în capitolul dedicat administrației publice locale.

I.8. SĂNĂTATEA ȘI ASISTENȚA SOCIALĂ

Situația sistemului sanitar

Din datele disponibile pe site-ul Casei Județene de Asigurări de Sănătate Satu Mare privind distribuția teritorială a furnizorilor de servicii medicale, în Vetiş sunt înregistrate două cabinete medicale individuale ce deservește o mare parte a populației comunei, în condițiile în care alții au preferat să se înscrie pe listele unor medici de familie din municipiul reședință de județ sau din comuna vecină Doba (în special locuitorii din satul Decebal pentru care accesul este mai convenabil în acea direcție).

Personalul care asigură serviciile medicale la nivelul celor trei sate aparținătoare ale comunei este alcătuit din doi medici specialiști în medicina de familie, un medic stomatolog și două persoane din categoria personal sanitar mediu care lucrează împreună cu medicii de familie. Populația locală are acces la serviciile a două farmacii, una care funcționează în centrul de comună și una care se regăsește pe raza localității Decebal. Acestea asigură necesarul de medicamente pentru populația locală, fiind deservite de persoane cu studii superioare în farmacologie sau cu studii postliceale. Primăria comunei a angajat un asistent medical comunitar a cărui principală sarcină este asigurarea asistenței medicale de suport la nivel comunitar, activitatea sa constând în muncă de teren timp de două zile pe săptămână (în cele trei sate) și muncă de birou, la sediul primăriei, timp de trei zile pe săptămână.

Tabelul nr. 26. Distribuția teritorială a furnizorilor de servicii medicale, comuna Vetiş, 2015

Denumire	Adresa	Telefon
Cabinet medical individual Dr. Szakal-Straki Ingrid Rita	Vetiș, Str. Principală nr. 104	0740-196019
Cabinet medical individual Dr. Bolduș Angela Erzsebet	Vetiș, Str. Principală nr. 104	0261-820701
S.C. Tooth Plus Concept S.R.L. Dr. Boros Rolland	Vetiș, Str. Principală nr. 185	0740-954156
Farmacia Essential Vetiş	Vetiș, Str. Principală nr. 184/B	0261-741425
Farmacia Bioelle Vital	Decebal, Str. Principală nr. 231	0261-876290

Sursă: Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Satu Mare
<http://www.casan.ro/cassam/map/idCounty/40/idLocation/2445>

Medicii de familie își desfășoară activitatea în cabinete închiriate de la autoritatea locală, care sunt amenajate în clădirile fostelor dispensare sătești. Orarul actual permite satisfacerea nevoilor uzuale ale locuitorilor, dar limita de 20 de consul-

tații zilnice impuse de contractul cu Casa de Asigurări de Sănătate este percepută drept insuficientă în anumite perioade când se înmulțește numărul de afecțiuni sezoniere.

Cei doi medici de familie din comună își împart timpul de lucru în așa fel încât să ajungă la locuitorii celor trei sate componente, în prezent desfășurându-și activitatea timp de 3 zile în Vetiș, 2 zile în Decebal și 1 zi în Oar (într-una din zile se asigură program și înainte de masă și după-amiază). La sfârșit de săptămână locuitorii comunei se pot adresa centrelor de permanență organizate în municipiul Satu Mare.

Dotări actuale. Unul din cei doi medici de familie din comună a investit într-un aparat EKG care este utilizat în practica sa curentă în beneficiul persoanelor cu probleme cardiace (număr aflat în continuă creștere). În viitor acest medic de familie își propune îmbunătățirea colaborării cu autoritatea locală astfel încât, urmând un model de bună practică întâlnit în alte comunități, să poată achiziționa aparatură și tehnică medicală care ar răspunde nevoilor medicale ale pacienților săi. În speță este vorba de achiziția unui aparat ecograf, a unui microlaborator și consumabilelor necesare, dar și a unui aparat de terapie pentru boli reumatismale, astfel încât locuitorii să nu mai fie nevoiți să ajungă în oraș pentru a accesa aceste tipuri de servicii medicale.

Probleme de sănătate mai frecvente în comună. Cele mai frecvente afecțiuni cu care se confruntă populația locală adultă sunt bolile cardiovasculare, diabetul, bolile pulmonare și bolile digestive, în legătură directă cu cea mai redusă speranță de viață la naștere pentru locuitorii județului, comparativ cu datele înregistrate la nivel național. Se constată un număr în creștere al pacienților adulți cu boli tumorale, problemă cu atât mai sensibilă cu cât aceste boli sunt descoperite de cele mai multe ori destul de târziu, scăzând dramatic speranța de viață de după diagnosticare. La nivelul copiilor, pe lângă afecțiunile pulmonare sezoniere care sunt cele mai frecvente, se remarcă problemele de sănătate cronice precum astmul, diabetul sau epilepsia, alături de un număr în creștere de cazuri de tulburări psihice: ADHD, tulburări din spectrul autist sau retard mintal; nu în ultimul rând, în familiile defavorizate, se întâlnesc tulburări digestive și de creștere determinate de subnutriție.

Printre factorii de risc pentru starea de sănătate a locuitorilor comunei se remarcă în primul rând lipsa educației sanitare care favorizează o atitudine de dezinteres și credința că nu li se poate întâmpla nimic grav. În al doilea rând poate fi amintită lipsa banilor, ceea ce determină multe persoane cu afecțiuni din cele mai diverse să nu urmeze tratamentele conform indicațiilor și să caute ajutor la biserici și mănăstiri (chiar și / în special cei cu boli grave) sau să apeleze la leacuri băbești, fără efecte terapeutice dovedite.

O problemă majoră o reprezintă lipsa programelor de screening organizate la nivel național, ceea ce are ca efect de cele mai multe ori prezentarea la medic în stadiile

avansate ale bolii (atunci când apar simptomele grave, persistente), dar din fericire în cazul copiilor această regulă nu se aplică – pentru copiii lor, părinții găsesc și timpul și banii necesari pentru a se adresa medicului de familie sau medicului specialist și pentru a urma tratamentele. Ceea ce reprezintă în continuare o problemă este faptul că se evită controalele medicale post-tratament, lucru valabil în special în cazul minorității rome, crescând astfel riscul posibilelor complicații.

Nu în ultimul rând se poate vorbi de campaniile negative din mass media, care prezintă într-o lumină nefavorabilă sistemul sanitar, și care determină scăderea încrederii în personalul sanitar; astfel de campanii îi fac pe locuitori să încerce să se trateze de unii singuri, căutând pe Internet și preluând din multitudinea de informații soluțiile care le convin pe moment, fără a avea în vedere efectele pe termen lung al acestor decizii. Cei care apelează la Internet înainte să ajungă la medic sunt în special categoriile tinere de populație; cei vârstnici apelează vecini, rudeni sau se adresează farmacistului din comună, fără a beneficia astfel de un tratament personalizat.

În orice comunitate locală există persoane care se adresează medicului pentru orice problemă minoră, persoane care se tratează așa cum a recomandat medicul unui vecin sau unei rudeni sau persoane care nu se prezintă decât atunci când problemele se agravează, dar unul din medicii de familie consideră că în Vetiș se înregistrează un număr peste medie de astfel de cazuri, corelat cu o educație sanitară insuficientă. Pentru a scădea incidența acestor situații este nevoie, în opinia medicului, de desfășurarea mai multor probleme cu caracter de prevenție, dar și a programelor de informare și conștientizare desfășurate în beneficiul comunității locale. Astfel de programe sunt desfășurate și în prezent, în cadrul unei colaborări sporadice cu școlile: o dată pe an, în cadrul Săptămânii Școala Altfel, unitățile de învățământ invită medicii de familie din comună pentru a realiza activități de educație sanitară în special cu elevii din clasele primare. În cazul adulților există o colaborare cu Biserica Reformată din Vetiș pentru a desfășura un program de informare ce are la bază teme propuse de medicii invitați; în ultimii 2-3 ani au fost realizate câte trei astfel de întâlniri pe ani, cu medicii care își desfășoară activitatea în comună.

O nevoie acută la nivelul comunității locale din Vetiș o reprezintă creșterea accesului copiilor la programele obligatorii de vaccinare. Mulți părinți din comună semnează că refuză vaccinarea obligatorie, fie din lipsă de informații, fie pentru că așa e la modă, îngroșând rândurile celor care își expun proprii copiii dar și pe cei din jur unor boli extrem de grave, despre care aceștia cred că au fost eradicate în totalitate și că nu mai pot apărea. Pentru a ține sub control un astfel de fenomen nedorit, asistentul medical comunitar vizitează atât familiile minorilor aflați în evidențele medicilor de familie cât și familiile neasigurate, astfel încât copiii să primească la timp toate vaccinurile necesare.

În cazul vârstnicilor din comunitate, problemele se leagă în principal de accesul redus la programe de îngrijire la domiciliu. Acestea sunt asigurate în prezent, sporadic, și numai în cazuri în care există o indicație în acest sens din partea Casei de

Asigurări de Sănătate, de personalul centrului de îngrijire la domiciliu din cadrul Organizației Caritas din municipiul Satu Mare. Pentru cei aflați în nevoie care nu au posibilitatea de a accesa acest tip de servicii, fie medicul de familie face vizite la domiciliu, fie se adresează unor terțe persoane care, fără să aibă pregătire în domeniu sau drept de liberă practică, au învățat pe cont propriu să administreze tratamentul injectabil. Persoanele vârstnice ajung destul de greu la medicul de familie, chiar și dacă e vorba de cei care au aparținători în grija cărora se află; în cazul celor fără aparținători, accesul la serviciile medicale este mult îngrădit.

În ceea ce privește consultațiile de specialitate, populația comunei beneficiază de proximitatea față de municipiul reședință de județ, putând accesa serviciile oferite de medicii specialiști din unitățile ambulatorii și spitalicești din Satu Mare. În același timp, în Regiunea Nord Vest există trei centre medicale bine dezvoltate, Cluj-Napoca, Oradea și Baia Mare, care înregistrează o adresabilitate crescută a locuitorilor județului Satu Mare și implicit și o parte a cetățenilor comunei Vetiș, dar în anumite situații populația se adresează și personalului de specialitate din centrele medicale din Ungaria, în speță Debrecen și Nyíregyháza.

Asistența socială

Serviciile sociale la nivelul comunei sunt oferite de administrația publică locală, în baza prevederilor legale actuale ce acordă prioritate prestațiilor financiare acordate anumitor categorii bine definite de persoane: în cazul persoanelor cu venituri reduse, cele mai accesate prestații sunt venitul minim garantat și ajutoarele pentru încălzirea locuinței, iar în cazul persoanelor cu handicap angajarea asistenților personali pentru cei care au încadrarea în gradul grav. Serviciile sociale răspund în mare măsură nevoilor sociale existente.

Dacă în anul 2010 au beneficiat de **venitul minim garantat** 87 de familii cumulând 193 persoane, în anul 2012, pe fondul unor modificări legislative privind beneficiarii eligibili, numărul de familii a scăzut la 35, cumulând 77 persoane, iar în anul 2014 la 33 familii cumulând 82 persoane.

Numărul de **ajutoare de încălzire a locuinței în sezonul rece** a scăzut, de asemenea, tot pe fondul criteriilor mai restrictive de acordare a dreptului, de la 259 familii în anul 2010 (din care 256 ajutoare de încălzire – lemne și 3 ajutoare de încălzire – gaze naturale) la 167 familii în anul 2014 (din care 166 ajutoare de încălzire – lemne și 1 ajutor de încălzire – gaze naturale).

În anul 2015, în evidența compartimentului de specialitate din primăria Vetiș erau în evidență 107 **persoane cu handicap**, dintre care 54 persoane cu handicap grav. Începând din anul 2015, persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de scutiri la plata impozitelor datorate pentru toate categoriile de venituri realizate.

Venitul minim garantat.

Beneficiarii acestei prestații financiare sunt familiile și persoanele singure ale căror venituri se situează sub nivelul lunar al venitului minim garantat stabilit prin ordonanța de urgență. Nivelul lunar al venitului minim garantat se raportează la indicatorul social de referință a cărui valoare este stabilită prin lege la 500 de lei.

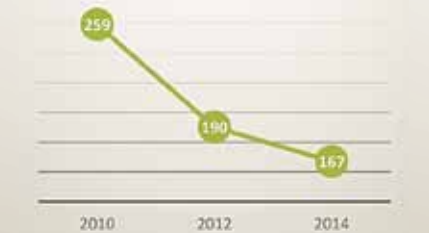
Începând cu 1 ianuarie 2014, nivelul venitului minim garantat este de 142 lei pentru o persoană singură, de 225 de lei pentru o familie formată din două persoane, 357 lei pentru o familie formată din trei persoane, 442 lei pentru o familie formată din 4 persoane etc.

Număr familii**Număr persoane**

Acordarea acestui drept se face prin dispoziția scrisă a primarului, începând cu luna următoare înregistrării cererii. Persoanele apte de muncă care solicită acordarea venitului minim garantat, care nu realizează venituri din salarii sau din alte activități, au obligația de a dovedi, cu adeverință eliberată de AJOFM, că sunt înregistrate ca persoane în căutarea unui loc de muncă și să presteze lunar, la solicitarea primarului, acțiuni sau lucrări de interes local.

Ajutoare de încălzire

Beneficiază de ajutoare pentru încălzirea locuinței familiile sau persoanele singure cărora li s-a acordat, în condițiile legii, o formă de protecție și au domiciliul sau, după caz, reședința în România, care nu își pot asigura din bugetul propriu acoperirea integrală a cheltuielilor legate de încălzirea locuinței și ale căror venituri sunt situate în limitele prevăzute de lege.

Număr ajutoare de încălzire în sezonul rece

Ajutorul pentru încălzirea locuinței pentru familiile și persoanele singure se acordă pe baza cererii și declarației pe propria răspundere, însoțită de actele doveditoare privind componența familiei și veniturile acesteia, precum și contractul locuinței. Stabilirea dreptului la ajutorul pentru încălzirea locuinței se face începând cu luna depunerii cererii și se realizează prin dispoziție a primarului, o singură dată, pentru tot sezonul rece (1 noiembrie - 31 martie).

Asistența persoanelor cu handicap

Autoritățile locale au obligația fie:

- de a angaja și salariza asistentul personal al persoanei cu handicap grav
- de a asigura și garanta plata indemnizației lunare, în cazul în care persoana cu handicap grav sau reprezentantul ei legal a optat pentru aceasta.

Persoane cu handicap grav care beneficiază de:

Plata salariului asistenților personali și plata indemnizației lunare se asigură de primăriile în a căror rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap grav. Plata se face pe perioada valabilității certificatului de încadrare în grad de handicap, emis de Comisiile de Protecție a Copiilor sau de Comisiile de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap.

Nu se cunoaște cu exactitate numărul de persoane de etnie romă din comună care se află în situație de risc de excluziune socială sau care au cunoscut realmente excluziunea socială. Pornind de la faptul că nu toți își declară etnia, statisticile care justifică direcțiile strategice de suport la nivel local, județean, regional sau național sunt inexacte și îngredesc accesul celor aflați în nevoie.

Dacă în satul Decebal nu s-au stabilit persoane de etnie romă, în celelalte sate s-au conturat trei comunități cu caracteristici distincte: în Oar persoanele de etnie romă s-au integrat foarte bine în viața comunității locale, ajungând să nu se deosebească prin nimic în ceea ce privește modul de viață și nivelul de trai de restul locuitorilor; în Vetiş există pe de o parte aproximativ 30 de familii de etnie romă care au un nivel de trai mediu, persoanele active au loc de muncă și au venituri decente – acestea ocupă câteva gospodării aflate la un capăt al satului, în direcția unuia dintre cei mai importanți angajatori din regiune, firma S.C. Unicarm S.R.L.; într-o altă periferie a satului există un număr necunoscut de familii de romi (mai multe familii care împart aceeași locuință) în rândul cărora se remarcă o infraționalitate crescută (în special prostituție în corelație cu trafic de persoane), dezinteresul față de obținerea și păstrarea unui loc de muncă, analfabetism în rândul populației adulte (copiii sunt școlarizați datorită eforturilor cadrelor didactice și reprezentanților cultelor religioase – în prezent nu există abandon școlar până la finalizarea clasei a VIII-a), carențe grave în ceea ce privește educația sanitară (igiena personală și a locuinței sau alimentația sănătoasă).

În anul 2014, 33 de copii din localitate aveau un părinte plecat la muncă în străinătate, și un copil avea ambii părinți plecați la muncă în străinătate. Suportul psihologic pentru acești copii este asigurat în familia extinsă, dar și la nivel de școală, cu implicarea cadrelor didactice. Nu au fost înregistrate la nivel de școală probleme deosebite în ceea ce privește educarea acestor copii, având în vedere că se colaborează în mod satisfăcător cu cei responsabili de creșterea și îngrijirea lor.

În comună nu se oferă servicii de tip rezidențial pentru îngrijirea vârstnicilor. Persoanele care au nevoie de acest tip de servicii pot beneficia de îngrijire în centrele specializate din județ sau se pot adresa centrelor care funcționează în regim privat. În prezent se cunoaște în comună o singură persoană vârstnică fără aparținători, imobilizată la pat, care ar avea nevoie de instituționalizarea într-un centru rezidențial, persoană care în prezent este ajutată doar de vecini.

În satul Oar funcționează Casa de tip familial Ștefania, care are misiunea de a furniza sau asigura accesul copiilor, pe o perioadă determinată, la găzduire, îngrijire, educație, pregătire în vederea reintegrării sau integrării familiale, socio-profesionale, respectiv de a oferi servicii specifice pentru o bună dezvoltare psiho-fizică, respectând drepturile fundamentale ale copilului.

În ultimii 3 ani a fost implementat la nivelul comunei un proiect al Parohiei Greco-Catolice din Vetiş în parteneriat cu grădinița cu program prelungit din localitate. Până în prezent proiectul a fost finanțat de Deutsche Kleiderstiftung

Spangenberg, Diakonia Grossenhain și Protopopiatul Evanghelic din Meissen-Grossenhain. Proiectul ce a primit numele „Koinonia Vetiş – Comuniune prin Participare” are o componentă socială de intervenție în sprijinul categoriilor defavorizate, oferind în prezent unui număr de 21 de copii (în special de etnie romă) posibilitatea de a servi o masă caldă la grădiniță; acordarea acestei mese calde este condiționată de frecventarea cursurilor preșcolare astfel încât să prevină absentismul și diferențele mari de cunoștințe și competențe de viață independentă specifice vârstei între copiii defavorizați și ceilalți copii din această categorie de vârstă. Pe lângă această componentă de asigurare a hranei, proiectul a oferit o șansă de formare de competențe profesionale, integrându-i pe copii în activități de învățare a unor meșteșuguri tradiționale: împletit coșuri din nuiele și croitorie.

I.9. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ ȘI PARTENERIAȚELE INTERCOMUNITARE ȘI INTERNAȚIONALE

Administrația publică locală se organizează și funcționează în baza Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale republicată, actualizată. Autoritatea deliberativă este asigurată de Consiliul Local Vetîș, care are în componență 13 consilieri locali, în vreme ce autoritatea executivă este asigurată de Primar și Vice-primar.

Aparatul propriu de specialitate al Primarului Comunei Vetîș duce la îndeplinire Hotărârile Consiliului Local al comunei și dispozițiile Primarului. Organigrama instituției cuprinde 5 compartimente și două birouri. În prezent pe posturile din aceste structuri sunt încadrate 12 persoane, după cum urmează:

Tabel nr. 27. Funcții publice ocupate în organigrama primăriei Comunei Vetîș

Denumire compartiment / birou	Personal de conducere	Personal de execuție	
		Studii superioare	Studii medii
Birou Contabil și Achiziții Publice	---	4	1
Birou Juridic și Fond Funciar	---	2	---
Compartiment Secretariat	1	---	---
Compartiment Autoritate Tutelară	---	2	---
Compartiment Urbanism și Situații de Urgență	---	2	---
Compartiment Audit	---	---	---
Compartiment Poliție locală	---	---	---

Sursă: Primăria Comunei Vetîș – Fișa de date a localității

Un punct tare al administrației publice locale din comună îl reprezintă rezolvarea operativă a solicitărilor persoanelor fizice și juridice din comună sau cu interese în comună. În prezent se încearcă servirea pe loc a cetățenilor, fără amânări sau programări (dacă acest lucru este posibil), dar aceștia sunt ajutați și cu informații și îndrumare / consiliere de specialitate (persoane resursă, adrese, documente de care au nevoie). În acest context, angajații primăriei consideră că activitatea în anumite domenii de specialitate ar trebui descentralizată, astfel încât să scadă timpul de răspuns la aceste cereri. Au fost amintite în speță serviciul de urbanism (având în vedere că se construiește foarte mult) și cel de evidența populației, dar procedurile de organizare a autorităților cu rol de coordonare au împiedicat relocarea deciziei pe plan local.

În trecut funcționarii publici din câteva compartimente de specialitate ale aparatului primarului au fost prezenți periodic în satele aparținătoare (aspect apreciat drept unul pozitiv de către locuitorii acestor sate) dar în prezent informatizarea unora dintre aceste activități și securizarea modului de lucru nu mai face posibilă continuarea acestui tip de muncă de teren. Informatizarea procedurilor de lucru a ușurat pe de altă parte activitățile funcționarilor publici din primărie și a facilitat comunicarea eficientă între angajați, diferitele birouri și compartimente fiind conectate la un server ce permite accesul la baza de date proprii fiecărui tip de activitate.

O problemă majoră pentru autoritatea locală este reprezentată de numărul mare de posturi vacante care nu au putut fi ocupate din diferite constrângeri de natură legală și de organizare a activității interne. Astfel, în prezent există 12 poziții neocupate în organigrama primăriei în condițiile în care în perioada de realizare a documentului strategic au fost scoase la concurs și ocupate trei posturi; în anumite situații, posturile blocate echivalează cu scăderea eficienței compartimentelor respective (de exemplu agentul fiscal care să desfășoare activitatea de teren de colectare a impozitelor și taxelor locale). Lipsa personalului înseamnă pe de altă parte și un volum mai mare de lucru pentru angajații actuali, în condițiile creșterii numărului de locuitori și a numărului de persoane juridice din comună care se adresează pentru diverse servicii compartimentelor de specialitate din cadrul primăriei.

Comunicarea dintre primărie și populație este încă deficitară: chiar dacă există un avizier, aici nu sunt disponibile toate informațiile de interes pentru locuitori și firme, astfel că aceștia ajung să se intereseze direct la funcționarii publici, îngreunându-le activitatea curentă; în cazul comunicării on-line, informațiile postate nu sunt actualizate în totalitatea lor, acest aspect datorându-se tot volumului crescut de muncă al persoanelor responsabilizate în acest sens.

Principala nemulțumire a funcționarilor publici o reprezintă totuși sistemul de salarizare, apreciat drept nesatisfăcător comparativ cu volumul de muncă și cu responsabilitățile asumate. Acceptarea limitelor salariale prevăzute de legislația actuală este dată de alte beneficii percepute în munca desfășurată, în special suportul oferit locuitorilor în diferite domenii de activitate sau siguranța locului de muncă; orele suplimentare efectuate nu pot fi plătite, dar acestea sunt compensate cu zile libere.

Printre realizările importante ale autorității locale în ultima perioadă se numără extinderea și modernizarea rețelei de iluminat public sau dotarea și modernizarea școlilor și grădinițelor din comună. Colaborarea cu școala, cu firmele care își desfășoară activitatea în comună sau cu cabinetele medicale individuale este apreciată ca fiind bună, în vreme ce colaborarea cu APIA mai trebuie încă îmbunătățită astfel încât să fie eficientizată relația cu cetățenii. Marele minus la capitolul realizări îl reprezintă amânarea lucrărilor de canalizare ce ar fi trebuit finalizate conform planurilor inițiale realizate.

Referitor la agricultură, funcționarii publici amintesc de creșterea numărului de arende, fiind vizibilă în comunitate comasarea inițiativelor pentru eficientizarea lucrării pământului. Un aspect pozitiv îl reprezintă campaniile de informare care se realizează periodic, astfel încât locuitorii să afle care sunt condițiile de accesare a unor drepturi sau care sunt actele de care au nevoie. Ceea ce îngreunează destul de mult modernizarea agriculturii în comună este faptul că foarte multe terenuri agricole sunt pe numele persoanelor vârstnice, ceea ce complică dobândirea actelor necesare și accesarea de fonduri de susținere a inițiativelor agricole.

Dezvoltarea economică a comunei a avut loc oarecum în afara intervențiilor directe ale autorității locale. Nu au existat responsabilități de atragere a investitorilor în zonă, aceștia au venit singuri atrași fiind de poziționarea strategică a comunei în zona de graniță a trei țări și în apropierea municipiului Satu Mare. Totuși, autoritățile locale recunosc că este nevoie să își contureze o strategie în acest sens și să facă lobby susținut astfel încât numărul de investitori să crească și să ofere locuri de muncă adecvate pregătirii și intereselor de dezvoltare profesională a unui număr în creștere de locuitori stabiliți în comună.

Comuna Vetiş a utilizat în beneficiul propriilor locuitori prevederile legale care îi permit să coopereze și să se asocieze cu alte unități administrativ-teritoriale din județ și din afara acestuia. Comuna Vetiş este membră a două asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI) și a unei asociații de dezvoltare microregională – grup de acțiune locală (GAL):

- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru servicii în sectorul de apă și apă uzată din județul Satu Mare** (<http://www.adi-apa-satumare.ro/>). Asociația reprezintă o structură de cooperare cu personalitate juridică, având ca obiectiv înființarea, organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciilor de utilități publice pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente acestor servicii.
- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Județul Satu Mare** (<http://adi-judetulsatumare.ro/ro/>) s-a constituit în anul 2015 în scopul pregătirii, promovării și implementării proiectelor pentru dezvoltarea județului Satu Mare, în interesul comun al tuturor localităților asociate, în variate domenii: servicii sociale, de sănătate, educație, sport, cultură, infrastructură, mediu, mediu de afaceri, turism, planificare teritorială, tehnologia informației, etc., de a realiza în comun proiecte de dezvoltare de interes județean și local prin obținerea de finanțări interne și externe, precum și de a coordona politicile publice (politici de stimulare a ocupării forței de muncă, de incluziune socială, de planificare a teritoriului, dezvoltare economică, promovare și stimulare a turismului, tehnologia informației, etc.). ținând seama de prevederile art.12 alin

3 din Legea nr.215/2001. ADI Județul Satu Mare include Județul Satu Mare, Municipiul Carei, Orașul Ardud, Orașul Livada, Orașul Negrești-Oaș, Orașul Tășnad, Comuna Acâș, Comuna Agriș, Comuna Andrid, Comuna Apa, Comuna Batarci, Comuna Bârsău, Comuna Beltiug, Comuna Bervenii, Comuna Bixad, Comuna Bogdand, Comuna Botiz, Comuna Călinești-Oaș, Comuna Cămin, Comuna Căpleni, Comuna Căuaș, Comuna Certeze, Comuna Ciurmești, Comuna Crucișor, Comuna Culciu, Comuna Doba, Comuna Dorolț, Comuna Foieni, Comuna Gherța Mică, Comuna Halmeu, Comuna Hodod, Comuna Homoroade, Comuna Lazuri, Comuna Medieșu Aurit, Comuna Micula, Comuna Moftin, Comuna Orașu Nou, Comuna Păulești, Comuna Pir, Comuna Pișcolt, Comuna Petrești, Comuna Pomi, Comuna Porumbesti, Comuna Sanislău, Comuna Santău, Comuna Săcășeni, Comuna Socond, Comuna Supur, Comuna Tarna Mare, Comuna Târșolt, Comuna Terebești, Comuna Tiream, Comuna Turț, Comuna Turulung, Comuna Urziceni, Comuna Valea Vinului, Comuna Vama, Comuna Vetiș și Comuna Viile Satu Mare

- **Asociația de Dezvoltare Microregională a Comunităților din Zona Sătmarului / Gal Zona Sătmarului** (<http://www.galzonasatmarului.ro/ro>). Asociația s-a înființat prin alcătuirea unui Grup de Acțiune Locală, parteneriat format din 54 de membri provenit din mediul public, privat și civil de pe teritoriul următoarelor localități: Micula, Lazuri, Dorolț, Vetiș, Viile Satu Mare, Păulești, Odoreu, Botiz, Livada, Socond și Bicz (Maramureș) cu scopul de a pregăti și implementa Planul de Dezvoltare Locală. Obiectivul strategic al GAL Zona Sătmarului este atingerea unui nivel de dezvoltare durabilă prin creștere economică ce se va realiza prin consolidare și diversificare a produselor și serviciilor locale, prin exploatarea resurselor neutilizate ale zonei, precum prin dezvoltarea unor rețele de colaborare naționale și internaționale funcționabile
- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Comunelor Sătmărene ACSA**. Parteneriatul s-a format având în vedere interesele comune de dezvoltare ale următoarelor unități administrativ-teritoriale: Agriș, Andrid, Halmeu, Micula, Medieșu Aurit, Orașu Nou, Nou, Porumbesti, Tiream, Turulung, Livada, Căuaș, Vama, Cămârzana, Racșa, Urziceni, Petrești, Foieni, Vetiș, Bervenii, Cămin, Căpleni și Sanislău.
- **Asociația „SAM-GAZ” Satu Mare**. Aceasta este constituită pe traseul magistralei de alimentare cu gaz și are ca domeniu de activitate înființarea distribuțiilor de gaze naturale pe raza comunităților adiacente. Parteneriatul format în cadrul acestei asociații cuprinde următoarele persoane juridice: Consiliul Județean Satu Mare, Consiliul Local Negrești-Oaș, Consiliul Local Bixad, Consiliul Local Cămârzana, Consiliul Local Certeze, Consiliul Local Dorolț, Consiliul Local Gherța Mică, Consiliul Local Lazuri, Consiliul Local Medieșu Aurit, Consiliul Local Micula, Consiliul Local Moftin, Consiliul Local Orașu Nou, Consiliul Local Păulești, Consiliul Local Târșolt, Consiliul Local Vama, Consiliul Local Vetiș și Consiliul Local Viile Satu Mare.

Comuna Vetiş este înfrăţită cu oraşul Csenger începând din anul 2005 şi cu comuna Szamoskér începând din 2011, ambele comunităţi fiind situate în judeţul Szabolcs-Szatmár-Bereg din Ungaria. Înfrăţirea acestor comunităţi este potenţial avantajoasă pentru toate părţile implicate, asigurând un cadru de parteneriat important pentru implementarea de proiecte cu caracter transfrontalier, însă relaţiile de înfrăţire nu au funcţionat chiar aşa cum şi-ar fi dorit comuna Vetiş având în vedere că partenerii din Ungaria au preferat în trecut alte comunităţi din judeţul Satu Mare pentru a depune şi a implementa proiecte de dezvoltare transfrontalieră.

I.10. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

Calitatea mediului înconjurător este rezultatul impactului antropogen în mediu, influențând – în general negativ – factorii abiotici ai acestuia: aer, apă și sol. Rezultatele acestei acțiuni au impact direct asupra factorilor biotici (plante și animale, inclusiv omul) introducând modificări – cu efecte de cele mai multe ori ireversibile în relațiile dintre aceste componente. În cele mai multe cazuri, calitatea mediului înconjurător este degradată prin supraexploatarea resurselor capitalului natural (resursele de sol și subsol, apă, aer, sol etc.).

Păstrarea calității mediului este condiționată de gradul de înțelegere și de aplicare a normelor de gospodărire durabilă a resurselor naturale, astfel încât să fie asigurată capacitatea acestuia de a se reface, fără a fi atins pragul limită de degradare a componentelor de mediu prin exploatare excesivă.

Aspecte economice ale comunei Vetîș

Specificul economic al comunei este dat de sectorul predominant industrial conferit de prezența parcului industrial Vetîș. Dintre întreprinderile care beneficiază de facilitățile oferite de parcul industrial Vetîș se evidențiază: Holrom SRL, Unicarm SRL, Imprest SRL, Iron Company SRL, Saminstal SRL, Offensive SRL sau Willburg SRL.

Sectorul economic cu profil agricol este dat de activitățile de cultivare a plantelor cerealiere și leguminoase, de creșterea ovinelor și caprinelor, de prelucrarea produselor din carne provenite din surse locale, cât și de activitățile veterinare ce controlează acest sector.

Posibilele surse de poluare ale mediului prin afectarea componentelor abiotice (aer, apă, sol) și degradare ecologică a zonei parcului industrial decurg din profilul activităților individuale ale firmelor componente.

Pornind de la specificul economic al comunei, ecologia mediului trebuie monitorizată prin calitatea componentelor sale abiotice.

Aerul și calitatea aerului

Monitorizarea calității aerului din județul Satu Mare este rezultatul evaluării cumulative a principalilor indicatori poluanți: gazeși (amoniac NH₃, dioxid de sulf CO₂, oxizi de azot NxO_y, ozon atmosferic O₃) și a aerosolilor (pulberilor sedi-

mentabile în suspensie). Laboratorul Agenției de Protecția Mediului Satu Mare, pe baza înregistrării emisiilor și imisiilor, precum și a determinării agenților economici, efectuează prelucrarea acestor date. Aflată într-un mediu prin excelență rural, comuna Vetîș nu dispune de surse de poluare majore a calității aerului.

Apa și calitatea apelor

Calitatea apelor de suprafață din județul Satu Mare este monitorizată de Agenția Națională Apele Române SA – Direcția Apelor Someș - Tisa și Sistemul de Gospodărire a Apelor Satu Mare, iar încadrarea în clasele de calitate este făcută conform legislației în vigoare (OM 1146/2002). Pentru comuna Vetîș nu sunt semnalate posibile surse de poluare a apelor, nici a celor de suprafață și nici a celor subterane.

Solul și calitatea solului

Monitorizarea calității solului se efectuează pentru detectarea concentrației maxime admise a principalelor metale grele produse de emisiile transportului rutier. Pe baza analizelor efectuate la nivelul județului, s-a constatat că în arealul comunei nu s-au depășit pragurile de alertă privind calitatea acestuia, deci traficul rutier nu este sursă de pericol ecologic pentru sol.

În cadrul comunei Vetîș, calitatea solului este dată de încadrarea în clasa de soluri cu fertilitate ridicată fiind favorabilă culturilor cerealiere. Sursele de poluare ar putea fi generate de doi factori: modul de folosință deficitar a lucrărilor agrotehnice sau poluarea generată de factorul uman prin utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și a pesticidelor, însă nu s-au înregistrat depășiri ale concentrației maxime admise la indicatorii de poluare, la nivelul niciunui sat aparținător al comunei.

Gestionarea deșeurilor

La nivelul județului, gestionarea deșeurilor comunale și industriale se supune prevederilor legale în vigoare vizând cu prioritate problemele de sănătate umană dar și a mediului. O gestionare în care etapele tehnologice nu sunt respectate (colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare) pot produce impact negativ în mediul înconjurător. Pe fondul creșterii continue a cantității de deșeuri este necesară amplasarea și respectarea criteriilor ecologice de depozitare a acestuia, întrucât factorii de mediu cei mai agresați (apă, sol, aer) prezintă riscurile majore pentru sănătatea umană.

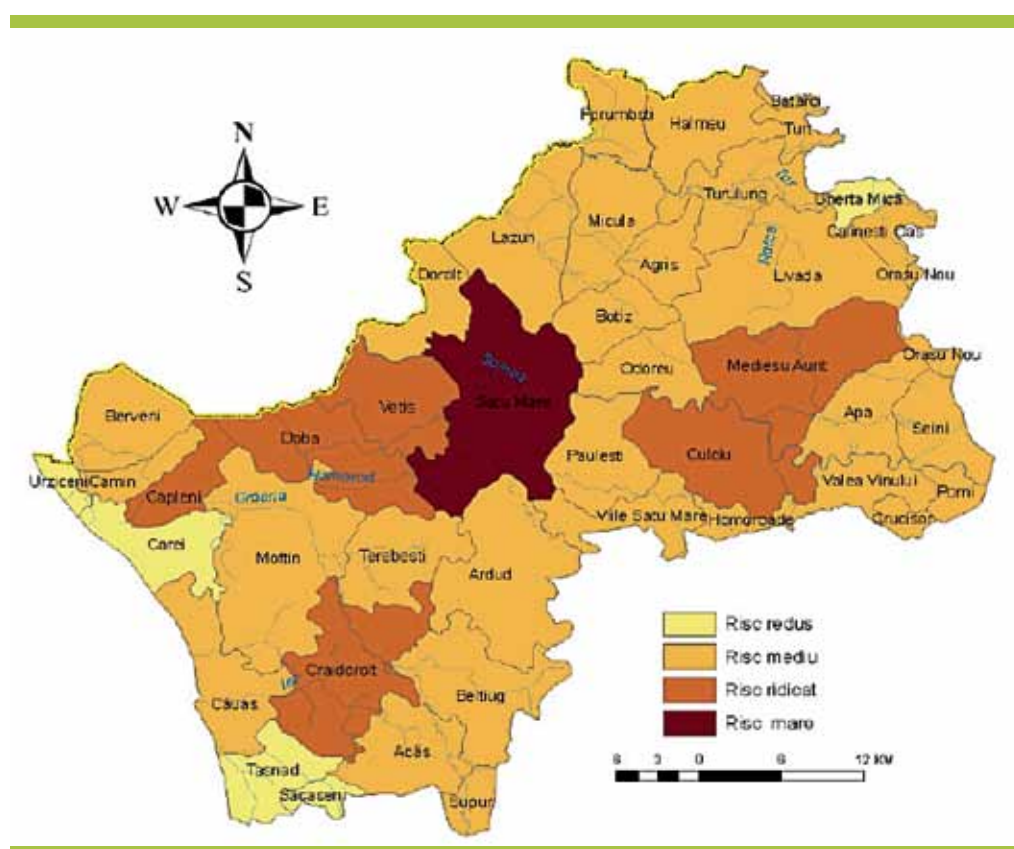
O problemă deosebit de importantă este cea legată de riscurile pe care le reprezintă pentru sănătatea oamenilor depozitarea neconformă a deșeurilor. În comuna Vetiş nu sunt semnalate astfel de surse de poluare.

Calitatea mediului, hazardele și riscul antropic

Prognozele hidrologice sunt realizate de Serviciul Hidrologic al Direcției Apelor Someș - Tisa Cluj și transmise prin dispeceratul SGA Satu Mare, Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență Satu Mare, care procedează la avertizarea tuturor factorilor responsabili în situații de criză pe raza județului.

Reprezentative ca factor de risc geografic pentru comuna Vetiş sunt inundațiile provocate de Someș, acesta fiind totodată și principala axă de drenaj a apelor de suprafață. Coroborat cu pânza freatică la mică adâncime (maxim 3m), pantă redusă, meandrare accentuată, abundența albiilor părăsite sau crovuri cu exces de umiditate în arealul de câmpie, cursurile Someșului și a afluentului său Balcaia au fost amenajate prin lucrări hidrotehnice, evitând sau diminuând riscul inundațiilor.

Figura nr. 8. Harta riscului de inundații pentru Câmpia Someșului

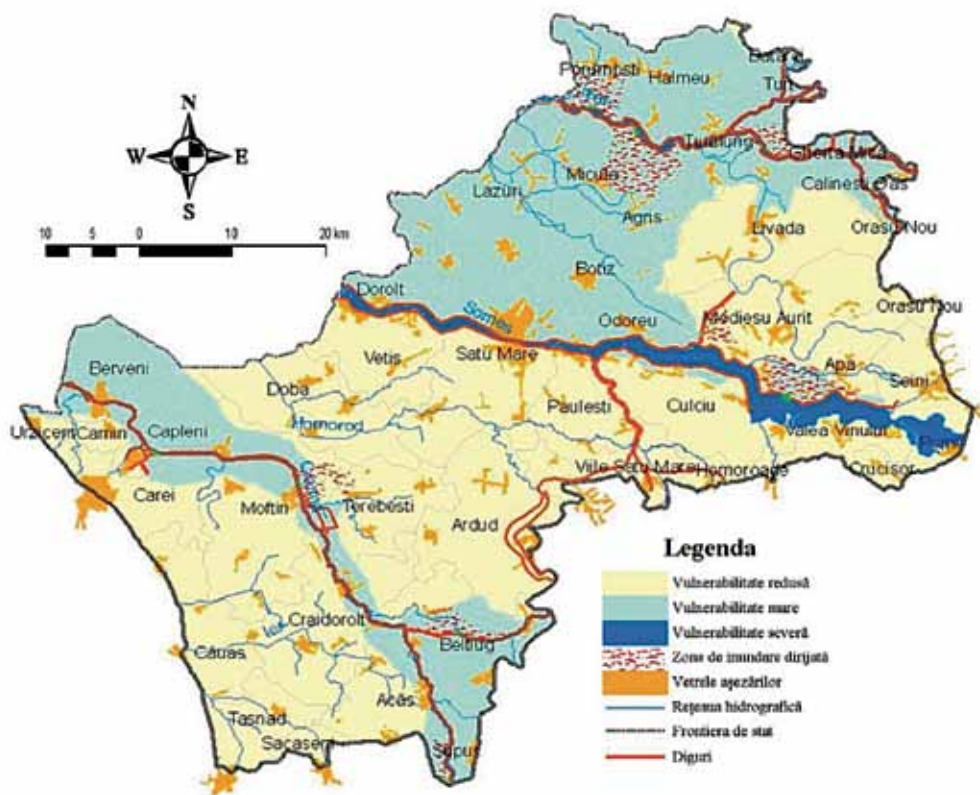

Sursă: Planul județean de apărare împotriva inundațiilor, Satu Mare (după Herman Gr., 2009)

În figura de mai sus se constată că arealul comunei Vetiş prezintă vulnerabilitate scăzută pentru inundații, comparativ cu zona geografică de la nord de Someș (respectiv comunele Dorolț, Lazuri, Botiz, Odoreu). Această vulnerabilitate scăzută este asigurată și de faptul că malurile someșene sunt îndiguite în sistem continuu pe toată lungimea cursului de apă din amonte de Satu Mare (Culciu – Medieșu Aurit – Odoreu).

Hazardele antropice sunt generate de un dezechilibru constant în relația om-natură, reprezentând disfuncționalități în gestionarea resurselor naturale și manifestarea fenomenelor naturale extreme.

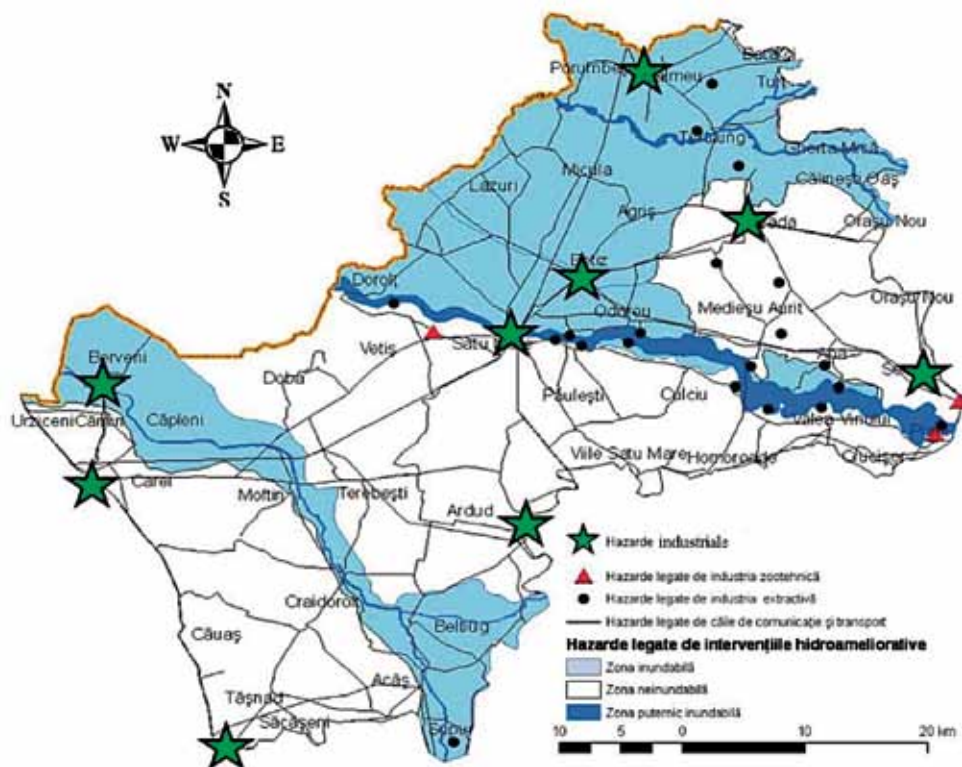
Figura nr. 9. Harta vulnerabilității la inundații pentru Câmpia Someșului

Sursă: Planul județean de apărare împotriva inundațiilor, Satu Mare (după Herman Gr., 2009)

Din interpretarea *Hărții hazardelor antropice pentru Câmpia Someșului* se poate observa că la nivelul comunei Vetiş nu există hazarde industriale, existând două amenințări legate de industria zootehnică și cea extractivă. Totodată se observă că spațiul geografic al localității se încadrează în categoria de zonă neinundabilă, mai expusă fiind partea nordică (cea spre culoarul Someșului), care prezintă un sector de risc de inundații la manifestarea fenomenelor meteorologice extreme (ploi torențiale, ploi abundente asociate cu topirea zăpezilor în perioada primăverii).

Figura nr. 10. Harta hazardelor antropice pentru Câmpia Someșului

Sursă: Planul județean de apărare împotriva inundațiilor, Satu Mare (după Herman Gr., 2009)

În comuna Vetis, presiunea antropică asupra mediului a fost exercitată de activitățile antropogene, cu precădere cele economice, generate de dezvoltarea sectorului industrial, agricol, și nu în ultimul rând de modificarea microreliefului prin lucrări hidrotehnice de îndiguiri și desecări (lucrări hidroameliorative).

Această presiune s-a accentuat odată cu creșterea numărului populației, diversificarea acțiunilor economice, ceea ce a dus la reducerea spațiilor naturale și schimbarea destinației de folosință a terenurilor, intervenția agresivă asupra microreliefului prin amenajarea lucrărilor de hidroameliorare dar și a spațiilor industriale. Toate aceste intervenții, gestionate necorespunzător, ar putea avea impact negativ asupra vegetației și faunei locale, inducând dezechilibre în stabilitatea ecologică a mediului înconjurător.

I.11. PROBLEME ȘI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE ÎN OPINIA LOCALNICILOR

În perioada 22 septembrie – 3 octombrie 2015 s-a desfășurat procesul de culegere a datelor pentru studierea opiniei locuitorilor cu privire la problemele locale ale comunei Vetîș. Metoda de cercetare utilizată a fost ancheta sociologică directă, iar instrumentul de cercetare folosit a fost chestionarul aplicat față în față, la domiciliul subiecților cercetării. Metoda de eșantionare utilizată a fost eșantionarea prin stratificare, ceea ce înseamnă că procentul persoanelor chestionate este identic cu procentul populației comunei după categoriile localitate de reședință, grupe de vârstă și gen. Eșantionul selectat a cuprins 100 de persoane. Stratificarea eșantionului după categoriile enumerate se prezintă în felul următor:

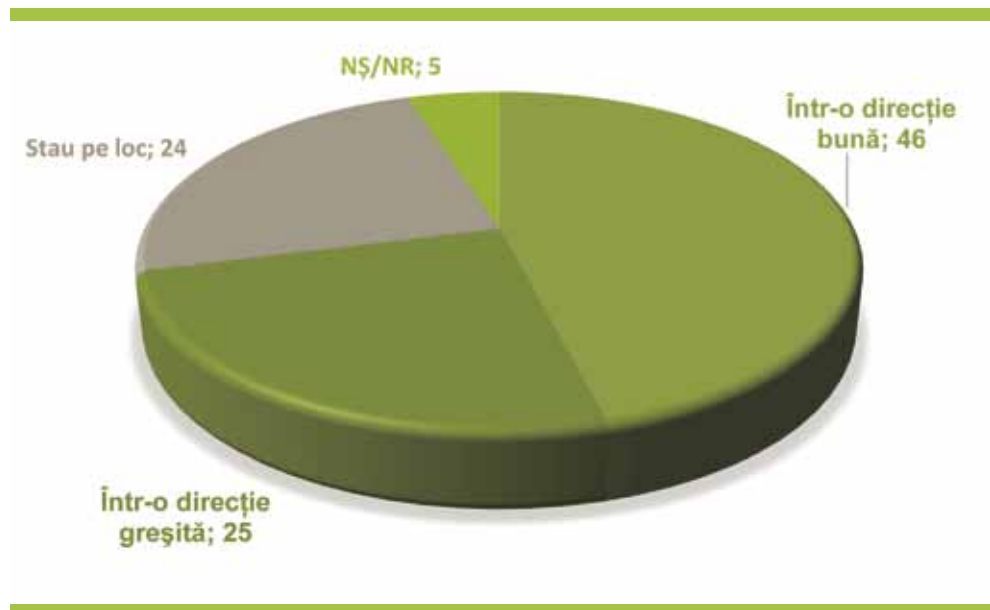
Tabetul nr. 28. Structura eșantionului utilizat în cadrul sondajului de opinie

	Vetiș 45%		Decebal 22%		Oar 33%	
	M (51%)	F (49%)	M (51%)	F (49%)	M (51%)	F (49%)
20-34 (29%)	7	6	3	3	5	4
35-65 (54%)	12	12	6	6	9	9
peste 66 (16%)	4	4	2	2	3	3
Total	23	22	11	11	17	16

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

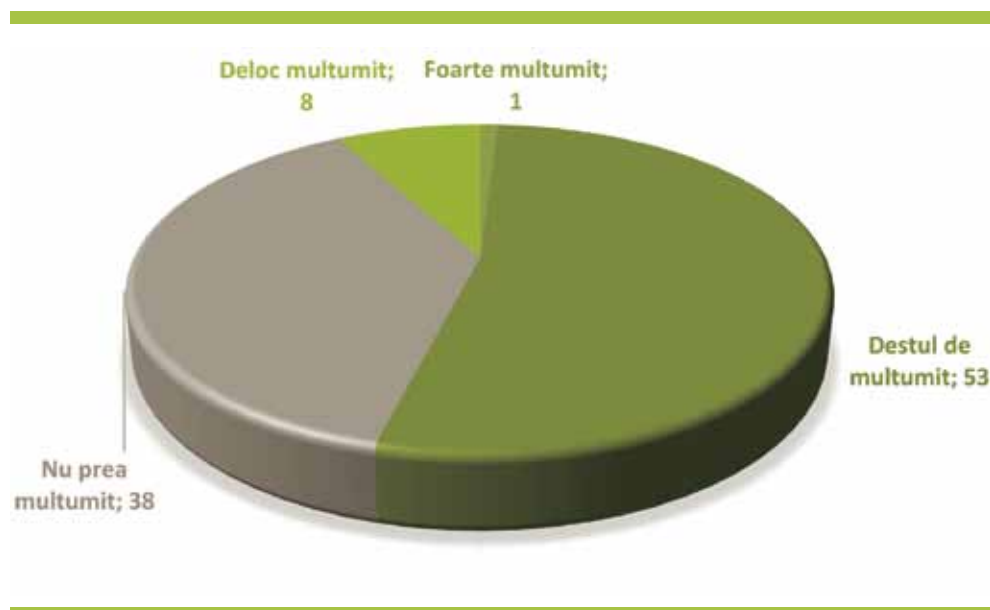
Chestionarul a cuprins 14 întrebări de opinie, deschise și închise, respectiv 6 întrebări demografice. Datorită mărimii reduse a eșantionului, marja de eroare este mai mare de 5%, iar din acest motiv rezultatele obținute au doar caracter orientativ. Datele numerice utilizate în text și grafice reprezintă valori absolute, însă datorită numărului respondenților acestea pot fi interpretate ca procente.

Pentru început am fost interesați să aflăm în ce direcție se îndreaptă comuna în opinia locuitorilor săi. Aproximativ jumătate dintre cei chestionați consideră că lucrurile merg într-o direcție bună (48 persoane), un sfert dintre locuitori cred că este vorba de o direcție greșită (25 persoane) și aproape tot atâția consideră că lucrurile stau pe loc (24 persoane).

Graficul nr. 17. In ce direcție merg lucrurile în comuna Vetis?

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

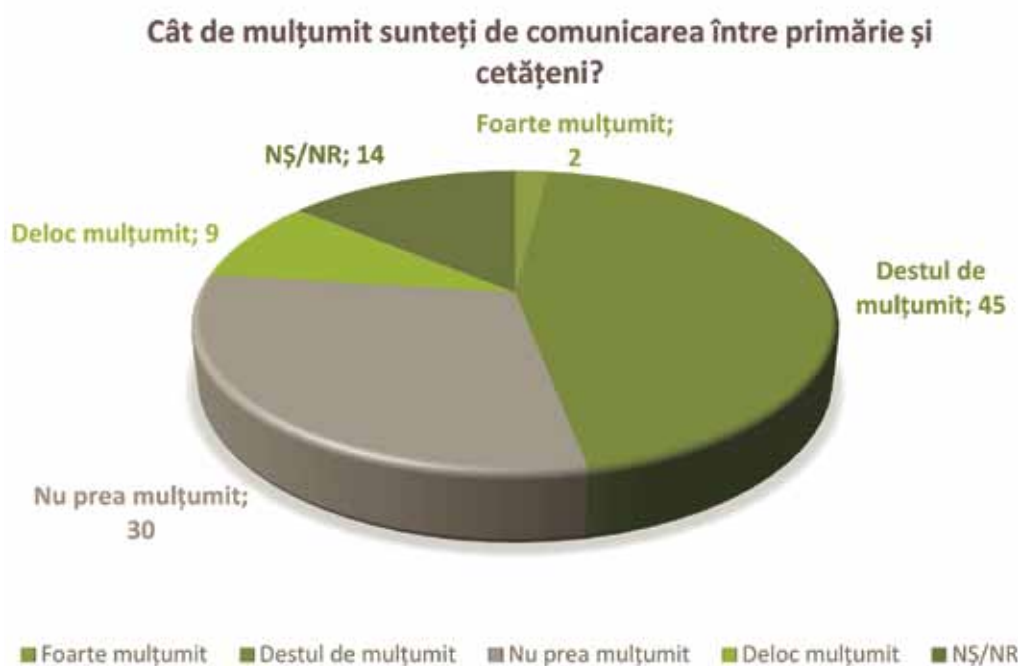
Cei mai mulți respondenți se consideră destul de mulțumiți de *felul în care trăiesc* (53 persoane), în vreme ce aproximativ două din trei persoane se consideră nu prea mulțumite (38 persoane). Sunt foarte mulțumite de nivelul de trai doar două persoane din o sută, iar deloc mulțumite sunt opt persoane din o sută.

Graficul nr. 18. Satisfacția vizavi de modul în care trăiesc locuitorii comunei

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Aproape jumătate dintre respondenți sunt mulțumiți de *comunicarea dintre primărie și cetățeni* (45 persoane), dar aproximativ unul din trei cetățeni nu se consideră mulțumiți de mijloacele și procesul de comunicare dintre autoritatea locală și locuitori (30 de persoane). Nouă respondenți nu sunt deloc mulțumiți din acest punct de vedere și doar trei cetățeni ai comunei se declară foarte satisfăcuți de comunicarea cu primăria din localitate.

Graficul nr. 19. Satisfacția vizavi de comunicarea dintre primărie și cetățeni

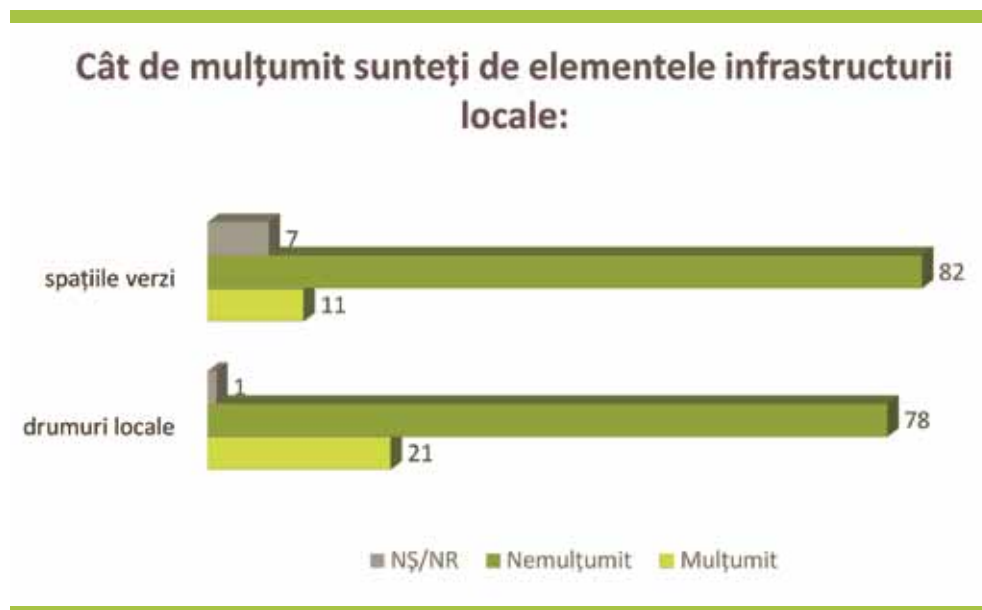

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

În seria următoare de întrebări, respondenților li s-a cerut să își exprime satisfacția în ceea ce privește următoarele aspecte ale infrastructurii locale: drumuri locale, spații verzi, apă potabilă și canalizare, respectiv rețeaua de furnizare a gazelor naturale.

78 de respondenți din 100 sunt nemulțumiți în ceea ce privește *infrastructura rutieră* a comunei, 21 respondenți sunt mulțumiți, în vreme ce unul singur nu are o opinie clară în acest sens. Referitor la spațiile verzi existente în comună, proporția celor nemulțumiți este și mai mare, în sensul că 82 de locuitori din o sută consideră lipsa spațiilor verzi ca o problemă importantă în comună și doar 11 locuitori din o sută sunt satisfăcuți de ceea ce oferă comuna din acest punct de vedere.

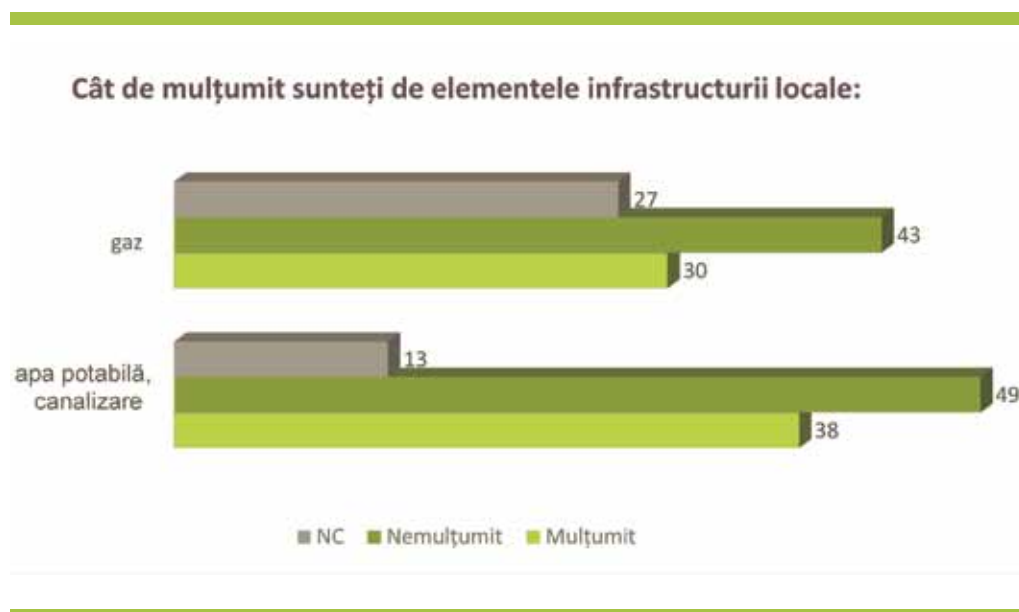
Graficul nr. 20. Satisfacția vizavi de infrastructura de drumuri și spații verzi

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Locuitorii sunt în mai mare măsură mulțumiți de *infrastructura de furnizare a gazelor naturale și a apei potabile, respectiv de rețeaua de canalizare*, dar și în aceste două situații majoritari sunt cei care se declară nemulțumiți. 30 de respondenți își exprimă satisfacția vizavi de accesul și calitatea sistemului de distribuție a gazelor naturale în vreme ce 43 de respondenți sunt nemulțumiți; 27 de respondenți nu au oferit un răspuns la această întrebare având în vedere că nu erau ra-

Graficul nr. 21. Satisfacția locuitorilor față de infrastructura tehnico-utilitară

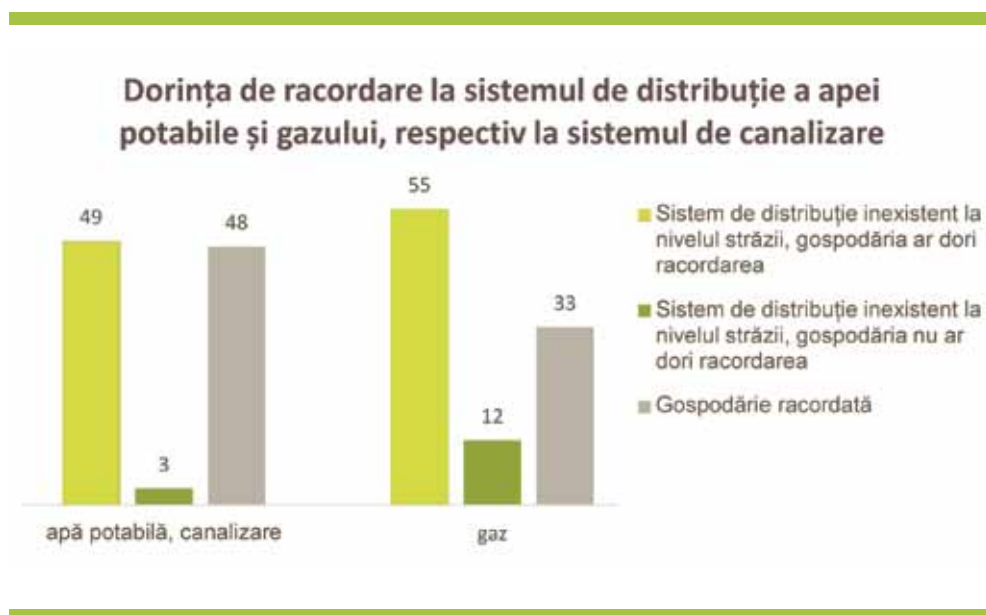

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

cordați la această rețea. În ceea ce privește serviciile de furnizare a apei potabile și sistemul de canalizare, 38 de respondenți din o sută se declară satisfăcuți de respectivele infrastructuri, dar aproximativ jumătate dintre ei sunt nemulțumiți, în special de faptul că nu au avut (încă) posibilitatea de a-și racorda gospodăriile la aceste rețele; 13 persoane din o sută nu s-au pronunțat în acest sens datorită faptului că nu au acces la acest tip de servicii tehnico-utilitare din comună.

Aproape jumătate dintre respondenți (49 persoane) declară că nu au acces la sistemul de furnizare a apei potabile și la sistemul de canalizare, cu toate că și-ar dori acest lucru; gospodăriile a 48 de respondenți sunt racordate la sistemul de distribuție a apei potabile și la sistemul de canalizare; trei persoane declară că gospodăriile lor nu sunt racordate și nici nu doresc să facă demersuri în acest sens. În cazul sistemului de distribuție a gazelor naturale, mai mult de jumătate dintre respondenți (55 persoane) declară că nu au acces la acest sistem cu toate că și-ar dori și doar 33 de persoane trăiesc în gospodării racordate la această rețea; 12 persoane declară că nu doresc să se racordeze la acest sistem de distribuție.

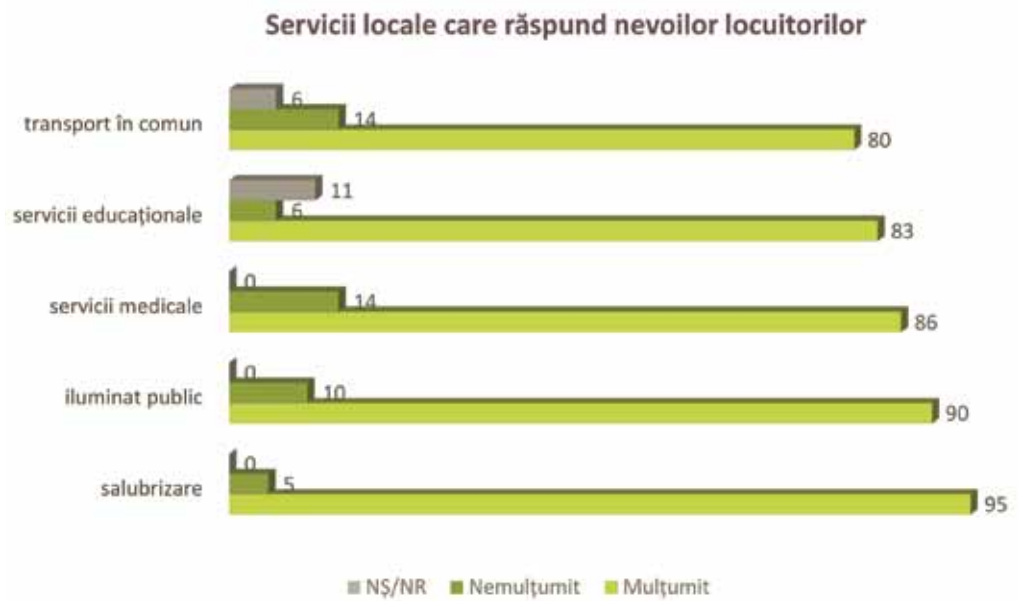
Graficul nr. 22. Intenția locuitorilor de a se racorda la infrastructura locală de utilități

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Cele mai înalte niveluri de mulțumire în rândul locuitorilor au fost înregistrate în cazul următoarelor servicii:

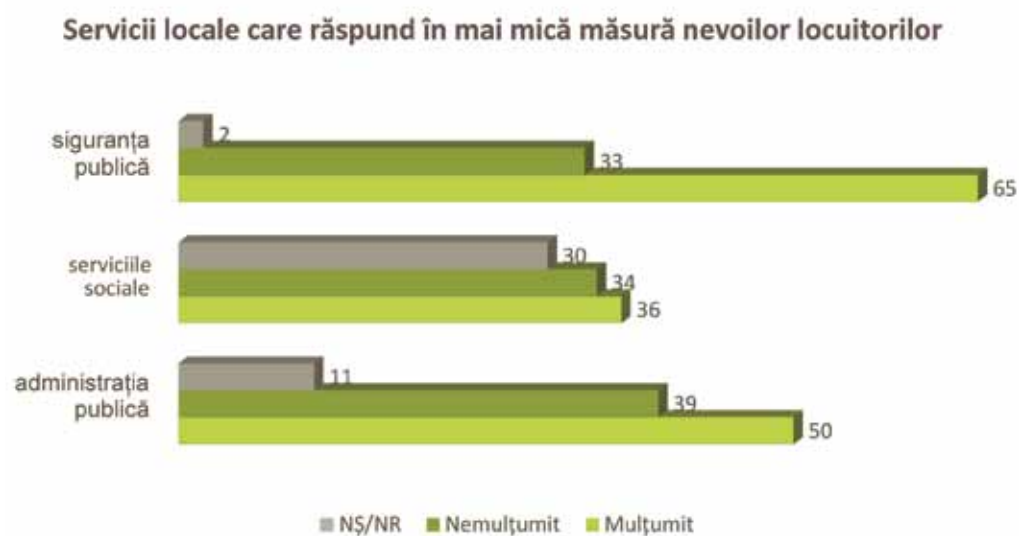
- sistemul de salubritate (95 de persoane mulțumite)
- sistemul de iluminat public (90 de persoane mulțumite)
- serviciile medicale (cu 86 de persoane mulțumite)
- serviciile de educație (cu 83 de persoane mulțumite)
- transportul în comun (cu 80 de persoane mulțumite).

Graficul nr. 23. Servicii locale care satisfac în mare măsură așteptările locuitorilor

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Serviciile locale față de care există mai multe nemulțumiri sunt:

- *serviciile administrației publice locale* (39 de persoane nemulțumite)
- *serviciile sociale* (34 de persoane nemulțumite)
- *siguranța publică* (33 de persoane mulțumite).

Graficul nr. 24. Servicii locale care satisfac în mai mică măsură așteptările locuitorilor

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

În tabelul următor sunt centralizate opiniile locuitorilor cu privire la cele mai importante probleme din prezent ale comunei Vetiş, separat pentru localitățile de proveniență. Acestea au fost structurate în următoarele categorii:

Tabelul nr. 29. Probleme actuale în comuna Vetiş – mențiuni ale locuitorilor comunei

Care sunt cele mai importante probleme ale comunei Vetiş în prezent?	Distribuția răspunsurilor după localitatea de proveniență			
	Total	Vetiș	Decebal	Oar
Infrastructură				
<i>Calitatea drumurilor</i>	45	19	5	21
<i>Lipsa sistemului de canalizare în anumite zone ale comunei</i>	12	4	5	3
<i>Starea trotuarelor sau absența acestora</i>	6	3	1	2
<i>Apa potabilă</i>	6	---	4	2
<i>Sistemul de distribuție a gazelor naturale</i>	2	---	2	---
<i>Terenul de fotbal</i>	1	---	---	1
<i>Iluminatul public</i>	1	---	---	1
Servicii publice				
<i>Lipsa curățeniei în spațiile publice, aspectul localității</i>	8	8	---	---
<i>Lipsa spațiilor verzi, a parcurilor, locurilor de distracție</i>	5	5	---	---
<i>Siguranța publică</i>	5	5	---	---
<i>Calitatea serviciilor administrației publice locale</i>	4	2	2	---
<i>Lipsa programelor culturale</i>	1	1	---	---
Probleme comunale				
<i>Locurile de muncă (lipsa, salarizare, pregătire cerută)</i>	6	1	2	3
<i>Plecarea tinerilor în străinătate</i>	5	---	5	---
<i>Traficul mare</i>	3	2	1	---
<i>Furturi</i>	2	---	---	2
<i>Utilizarea neadecvată a banilor proveniți din impozite</i>	1	1	---	---
Probleme personale				
<i>Conflicte între naționalități și confesiuni</i>	5	4	---	1
<i>Sărăcia</i>	4	1	---	3
<i>Boli</i>	1	---	---	1
<i>Terenurile agricole nelucrate</i>	1	---	---	1
<i>Lemnele pentru foc</i>	1	---	1	---

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Dintre problemele ce privesc infrastructura locală, starea drumurilor și lipsa canalizării par să fie cele mai importante (din perspectiva numărului de respondenți care le-au indicat), mai ales în satele Vetiș și Oar. Au mai fost amintite chestiuni legate de întreținerea trotuarelor, ritmul redus cu care avansează lucrările de introducere/extindere a rețelei de furnizare a apei potabile sau a gazelor naturale, dar și iluminatul public.

Problemele legate de serviciile publice locale au fost menționate în special de respondenții cu domiciliul în Vetiș, care au amintit în principal aspectul localității și lipsa curățeniei în spațiile publice, lipsa spațiilor verzi, a parcurilor, locurilor de distracție, sau chestiuni legate de siguranța publică. La nivelul comunei o problemă importantă este dată fie de lipsa locurilor de muncă fie de accesul redus al locuitorilor la locurile de muncă disponibile, datorită nivelului de pregătire solicitat, dar și plecarea tinerilor în străinătate pentru a ocupa locuri de muncă mai bine plătite. Nu în ultimul rând au fost amintite și probleme de natură personală care influențează negativ nivelul de trai, cum ar fi sărăcia, bolile sau conflictele între naționalități și confesiuni.

Corelat cu problemele menționate anterior, în tabelul următor sunt structurate principalele domenii care, în opinia locuitorilor comunei, trebuie abordate de autoritățile locale și de alți factori interesați pentru a crește calitatea vieții în comună.

Principala nevoie identificată se referă la modernizarea infrastructurii locale: 33 de persoane au amintit problema calității drumurilor, 25 de persoane au vorbit despre introducerea sistemului de canalizare, iar 19 persoane menționează că ar dori să își racordeze gospodăriile la sistemul de furnizare a apei potabile. Drumurile sunt o problemă mai stringentă pentru locuitorii din Vetiș și Oar, în vreme ce sistemul de canalizare și de distribuție a apei potabile este un neajuns pentru locuitorii din Decebal. Au mai fost amintite serviciile sociale, în contextul în care locuitorii ar dori să vadă că cei care beneficiază de venitul minim garantat prestează muncă în folosul comunității în schimbul acestui suport financiar, lipsa spațiilor verzi sau îmbunătățirea iluminatului public.

Tablel nr. 30. *Nevoi de îmbunătățire a lucrărilor și serviciilor din comună – mențiuni ale respondenților*

În opinia dvs. ce tip de lucrări/ servicii trebuie îmbunătățite în viitorul apropiat în comună?	Distribuția răspunsurilor după localitatea de proveniență			
	Total	Vetiș	Oar	Decebal
Infrastructură				
Îmbunătățirea infrastructurii rutiere	33	14	16	3
Extinderea sistemului de canalizare	25	7	8	10
Extinderea rețelei de apă potabilă	19	1	8	10
Extinderea rețelei de furnizare a gazelor naturale	9	2	3	4
Trotuarele	7	1	1	5
Iluminatul public	5	4	1	---
Servicii publice				
Serviciile sociale (beneficiarii să presteze muncă în folosul comunității)	6	2	3	1
Curățenia în spațiile publice, aspectul localității	5	5	---	---
Extinderea spațiilor verzi, a parcurilor, locurilor de distracție, terenurilor sportive	4	2	2	---
Creșterea siguranței publice	2	2	---	---
Îmbunătățirea serviciilor administrației publice locale	1	1	---	---
Probleme comunale				
Diversificarea ofertei de locuri de muncă	3	---	1	2
Diversificarea programelor culturale	2	---	2	---
Activități pentru tineri	2	1	1	---
Transportul în comun	2	2	---	---
Serviciile medicale (program zilnic, consultare la domiciliu)	2	---	2	---
Acordarea ajutoarelor pentru agricultori	1	1		
Oferte de locuri de muncă pentru persoane cu handicap	1	1	---	---
Renovarea clădirii, curții și gardului dispensarului uman	1	1	---	---

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Printre aspectele locale cu care se pot mândri, locuitorii au menționat aspectul clădirilor de interes public din comună, care au fost renovate în ultimii ani, oferta actuală a locurilor de muncă, casele noi, drumurile asfaltate, monumentele istorice sau pista de biciclete de pe dig, sistemul de distribuție a apei potabile (în cazul celor care beneficiază deja de acest serviciu), programul prelungit de funcționare a grădinițelor, sistemul de învățământ în general, serviciul oferit de poștașul din Oar, prin care locuitorii își pot efectua plata facturilor printr-un sistem electronic deținut de acesta. Lista completă a aspectelor pozitive menționate de locuitorii comunei se găsește în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 31. Aspecte pozitive ale comunei Vetiş – mențiuni ale respondenților, în ordine descrescătoare a frecvențelor

Cu ce se poate mândri comuna Vetiş? Care sunt aspectele pozitive ale comunei?	Distribuția răspunsurilor după localitatea de proveniență			
	Total	Vetiș	Oar	Decebal
<i>Aspectul instituțiilor publice</i>	33	23	5	5
<i>Oferta locurilor de muncă</i>	6	5	---	1
<i>Locuitorii comunei</i>	5	1	3	1
<i>Ambianța (comună liniștită)</i>	4	1	3	---
<i>Introducerea sistemelor de distribuție a apei potabile, gazului și canalizării</i>	3	2	1	---
<i>Casele nou construite</i>	3	2	0	1
<i>Terenuri agricole bune</i>	3	1	1	1
<i>Drumurile asfaltate</i>	3	---	---	3
<i>Lipsa comunității rome și maghiare în satul Decebal</i>	3	---	---	3
<i>Firmele din comună</i>	2	---	1	1
<i>Grădinițele au program prelungit</i>	2	---	2	---
<i>Siguranța publică</i>	2	1	0	1
<i>Pace între persoane de diferite confesiuni și naționalități</i>	2	1	0	1
<i>Sistemul de învățământ din comună</i>	2	---	2	---
<i>Serviciile medicale din Oar (program al medicului de familie, clădirea dispensarului)</i>	2	---	2	---
<i>Monumentele istorice (biserica reformată, capela Vlad)</i>	1	1	---	---
<i>Pista de biciclete de pe dig</i>	1	1	---	---
<i>Existența a 7 magazine alimentare în Oar</i>	1	---	1	---
<i>Echipa de fotbal</i>	1	---	1	---
<i>Posibilitatea plății facturilor la poștașul din Oar</i>	1	---	1	---

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Localizarea comunei în apropierea municipiului reședință de județ și a graniței cu Ungaria este unul din principalele avantaje ale comunei în opinia locuitorilor săi, împreună cu resursa umană a satelor (tinerii plecați la muncă în străinătate, dar și copiii și tinerii cu domiciliul în Vetîș, Oar sau Decebal). Printre resursele comunitare existente în prezent, care pot fi utilizate în procesul de planificare strategică, se numără terenul aflat la intrarea în satul Vetîș, care ar putea fi utilizat pentru amenajarea unui lac de pescuit sau a unui spațiu verde (teren de joacă/teren de sport/parc). Alți respondenți consideră că o resursă importantă pentru dezvoltare o reprezintă instituțiile publice: în opinia acestora, cei care lucrează pentru comunitate sunt singurii capabili să aducă o schimbare pozitivă. Câteva persoane amintesc de existența monumentelor istorice capabile să genereze o dezvoltare a turismului. Cei mai mulți sunt însă cei care un potențial important în exploatarea terenurilor agricole nelucrate momentan.

Tabelul nr. 32. Resurse de dezvoltare în comună – mențiuni ale respondenților, în ordine descrescătoare a frecvențelor

Care sunt resursele cele mai importante ale comunei Vetîș?	Distribuția răspunsurilor după localitatea de proveniență			
	Total	Vetîș	Oar	Decebal
Lacul secăt	7	7	---	---
Terenurile agricole nelucrate	7	4	1	2
Oamenii (copiii, tinerii)	7	1	5	1
Firmele și banii proveniți din impozitele lor	6	5	1	---
Apropierea de oraș	6	2	1	3
Agricultura	3	---	---	3
Posibilitatea dezvoltării turismului	3	3	---	---
Apropierea de graniță	2	2	---	---
Accesul la apă potabilă și gaz	2	---	1	1
Primăria, școala	2	---	1	1
Tinerii care lucrează în străinătate	1	---	---	1

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Dintre domeniile economice care s-ar putea dezvolta, respondenții au menționat cel mai adesea agricultura, fiind vorba în primul rând de persoane inactive (casnice/pensionare) și de persoane angajate în mediul privat. O frecvență mare a răspunsurilor se mai înregistrează în cazul industriei, 12 dintre persoanele angajate la firme considerând că este necesară dezvoltarea acestei ramuri.

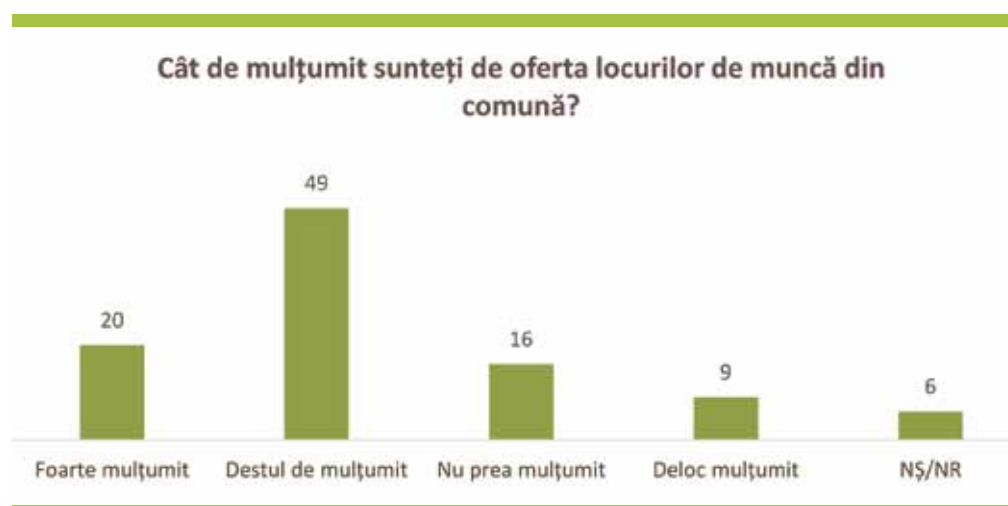
Tabelul nr. 33. Domeniile economice care ar putea fi dezvoltate în comuna Vetiş

Domenii economice	Ocupația						Total
	patron/ liber profesionist	casnică/ pensionar	șomer/ fără loc de muncă	fermier/ agricultor	angajat la stat	angajat la privat	
Agricultura	1	28	3	6	3	27	68
Comerțul	1	1	0	0	0	0	2
Industria	1	5	0	0	1	12	19
Turismul	0	0	0	0	0	2	2
Nu știu/ Nu răspund	0	6	0	0	0	5	11
Total	3	40	3	6	4	46	102

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Oferta locurilor de muncă este percepută drept satisfăcătoare pentru cei mai mulți dintre respondenți. Astfel, 20 de persoane se declară foarte mulțumite în ceea ce privește oferta locurilor de muncă din comună, iar 49 de persoane se declară destul de mulțumite din acest punct de vedere. 25 de persoane din o sută se consideră mai degrabă nemulțumiți de locurile de muncă disponibile la nivel local.

Graficul nr. 25. Satisfacția locuitorilor în ceea ce privește oferta de locuri de muncă din comună

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

În ceea ce privește migrația forței de muncă, respondenții au fost rugați să indice localitățile în care își desfășoară activitatea profesională membrii gospodăriei. Însursumând răspunsurile primite, 40 de persoane lucrează în comună, iar alți 85 de adulți au un loc de muncă în afara comunei.

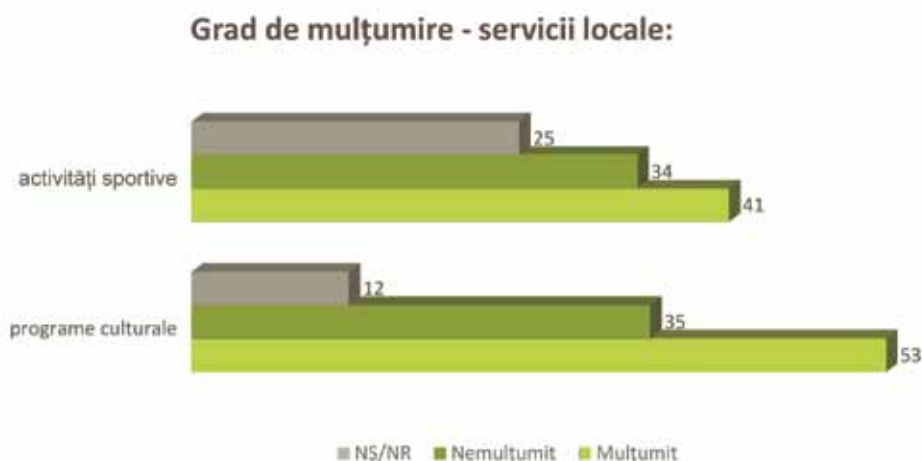
Graficul nr. 26. Distribuția persoanelor care lucrează în / în afara comunei

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Oferta de programe culturale mulțumește ceva mai mult de jumătate dintre respondenți (53 persoane) iar oferta de activități sportive este satisfăcătoare pentru 41 din o sută de respondenți. Se remarcă aici numărul mare de respondenți care nu și-a exprimat opinia cu privire la manifestările culturale și sportive ce au loc în comună, fie pentru că nu au auzit de acestea, fie pentru că nu au participat la astfel de evenimente.

Graficul nr. 27. Satisfacția locuitorilor în ceea ce privește oferta culturală și sportivă din comună

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Cele mai multe persoane chestionate (38) au declarat că pe parcursul unui an au participat la un singur eveniment public organizat în comună, 33 de persoane nu au participat niciodată și doar cinci localnici au fost prezenți la evenimente

locale de mai mult de trei ori în anul 2014. Cei mai mulți participanți la astfel de evenimente publice (43 persoane) aparțin categoriei de vârstă 35-65 de ani. Un singur respondent cu vârsta de peste 65 de ani a participat la un eveniment pe tot parcursul anului.

Tabelul nr. 34. Participarea la evenimentele locale organizate în comună

Vârsta	In anul 2014 de câte ori ați participat la evenimente publice locale?					Total
	Nu am participat	O dată	De 2-3 ori	De mai multe ori	NR	
18-34 ani	3	11	11	2	0	27
35-65 ani	12	26	14	3	1	56
Peste 66 ani	18	1	0	0	0	19
Total	33	38	25	5	1	102

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Principalele persoane resursă din comună sunt, în opinia locuitorilor, cei care lucrează în administrația publică locală (atât persoane cu funcții de conducere, cât și personal de execuție). De o mare încredere a locuitorilor se mai bucură factorul poștal, preoții comunei, angajații și directorii școlilor, medicii, dar și diverși cetățeni ai comunei cu o destul de bună vizibilitate în prezent sau în trecut.

Sondajul de opinie a fost realizat pe un eșantion ce a cuprins 100 persoane din cele trei sate aparținătoare. Analizând caracteristicile socio-demografice ale respondenților, predomină bărbații cu studii liceale finalizate, angajați în mediul privat, provenind din familii cu cel mult trei membri, cu venituri cuprinse între 1.001-2.000 lei. Distribuțiile respondenților în funcție de nivelul de școlarizare și de ocupația actuală sunt structurate în următoarele două tabele.

Tabelul nr. 35. Structura eșantionului în funcție de nivelul de școlarizare și sexul respondenților

Numărul de clase absolvite	F	M	Total
Școală primară (1-4 clase absolvite)	5	3	8
Școală gimnazială (5-8 clase absolvite)	23	15	38
Liceu (9-12 clase)	18	32	50
Postliceale/universitare (peste 12 clase)	3	1	4

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

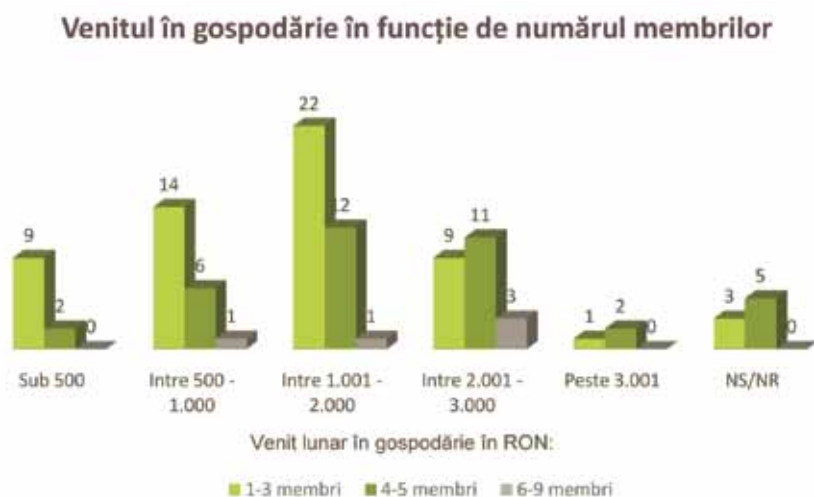
Tabelul nr. 36. Structura eșantionului în funcție de ocupația actuală și sexul respondenților

	Ocupația						Total
	patron/ liber profesionist	casnică/ pensionar	șomer/ fără loc de muncă	fermier/ agricultor	angajat la stat	angajat la privat	
Feminin	1	25	2	1	2	18	49
Masculin	2	14	1	5	2	27	51
Total	3	39	3	6	4	45	100

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

Cele mai multe familii ale respondenților au un venit lunar de 1.001 – 2.000 de lei, iar dintre acestea majoritatea au unul, doi sau trei membri. Urmează în număr aproape egal familiile care au un venit între 500-1.000 lei, respectiv între 2.001-3.000 Ron. 11 respondenți provin din gospodării ce sunt nevoite să se întrețină din cel mult 500 de lei lunar, iar 3 familii au la dispoziție peste 3.000 lei, acestea având cel mult 5 membri. Graficul ce urmează surprinde asocierea dintre venitul pe gospodărie și numărul de membri din gospodărie.

Graficul nr. 28. Venitul în gospodărie în funcție de numărul membrilor

Sursă: Agenda Setting, cercetare proprie

CAPITOLUL II.

ANALIZA SWOT PE DOMENII

II.1. POPULAȚIA ȘI RESURSELE UMANE

PUNCTE TARI

- Număr mare de locuitori - a zecea comună din județ ca ordin de mărime
- Populație în creștere între ultimele două recensăminte, pe fondul stabilirilor de domiciliu dinspre urban spre rural
- Sold migratoriu pozitiv, de +50/70 de persoane în ultimii 6 ani (mai multe persoane care se stabilesc în comună decât cele care părăsesc comuna)
- Grupele tinere de vârstă peste media județeană, grupele de vârstă peste 65 ani sub media județeană
- Ponderea populației sub 14 ani depășește de 1,5 ori ponderea populației peste 65 de ani – tendință încurajatoare de îmbătrânire a populației comunei
- Ponderea redusă a populației vârstnice și ponderea ridicată a populației active influențează pozitiv potențialul de resurse umane al comunei
- Accesul crescut al femeilor la niveluri de instruire superioare (studii superioare și/ sau postliceale)
- Pondere însemnată a persoanelor care urmează o formă de învățământ (16% din totalul populației stabile)
- Număr redus de șomeri: 2% din totalul populației stabile
- Rată de activitate și rată de ocupare de peste 50%
- Disponibilitatea forței de muncă locale

PUNCTE SLABE

- Sold natural negativ (deși destul de redus ca valoare)
- Migrație crescută a forței de muncă din satul Decebal spre locuri de muncă disponibile în străinătate
- Risc de îmbătrânire a forței de muncă
- Nivelul de instruire cel mai răspândit: învățământ gimnazial, majoritatea femei
- Nivel redus al calificărilor relevante pe piața muncii
- Pondere redusă a persoanelor cu studii superioare (4,5% din populația comunei în vârstă de 10 ani și peste, o pondere mai redusă decât cea de 10% calculată pentru județul Satu Mare)
- 3% din populația stabilă de 10 ani și peste nu a absolvit nicio formă de învățământ
- Populația activă redusă ca pondere (38% din totalul populației stabile), corelat cu o populație inactivă semnificativă (62% din totalul populației stabile)
- Pondere însemnată a persoanelor care au nevoie de întreținere (aproximativ 13% din totalul populației)

OPORTUNITĂȚI

- Accesul categoriilor de populație dezavantajată la cursuri de calificare în cadrul unor proiecte cu finanțare nerambursabilă
- Prezența în municipiul reședință de județ a furnizorilor de formare profesională care pot să răspundă nevoilor de formare profesională a locuitorilor din comună
- Posibilități de reconversie profesională date de programul PO CU (Programul Operațional Capital Uman)
- Atragerea de programe cu finanțare europeană pentru stimularea ocupării forței de muncă
- Atragerea investitorilor prin parcul industrial va conduce la creșterea locurilor de muncă disponibile pentru locuitorii comunei
- Reglementări legale ce acordă facilități angajatorilor care creează noi locuri de muncă pentru șomeri, pentru tineri etc.

AMENINȚĂRI

- Aproximarea localității Satu Mare – unele posturi calificate pot fi de interes pentru personalul cu mai multă experiență și calificare, dispuse să facă naveta
- Locurile de muncă din străinătate oferă salarii atractive, care atrag populația activă, și în special populația tânără
- Nivelul redus al salariilor în sectorul public (administrație publică, învățământ) poate afecta calitatea resursei umane în timp, unii preferând sectorul privat
- Lipsa de receptivitate și flexibilitate a populației locale la cerințele pieței forței de muncă
- Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale în special
- Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenților
- Părăsirea timpurie a școlii limitează drastic accesul grupelor tinere de vârstă la o calificare și la obținerea unui loc de muncă
- Creșterea ponderii economiei subterane și a economiei gri, cu efecte negative asupra pieței forței de muncă
- Scăderea interesului pentru ramura economică bazată pe tradițiile locale

II.2. ECONOMIA

PUNCTE TARI

- Poziționare geografică favorabilă pentru economie (proximitatea față de municipiul reședință de județ, situarea în apropierea granițelor cu Ungaria și Ucraina)
- Existența parcului industrial cu facilități pentru investitori
- Principalul domeniu economic ca număr de angajați și cifră de afaceri este sectorul industrial (productiv)
- Existența unui incubator de afaceri al județului Satu Mare în incinta parcului industrial, cu toate dotările necesare
- Existența unui număr de investitori strategici în comună, care oferă un număr însemnat de locuri de muncă locuitorilor comunei
- Prezența firmelor cu activitate economică însemnată – mai mulți agenți economici își desfășoară activitatea în două sau chiar trei schimburi
- Forța de muncă disponibilă în comună – serioasă, cu bună capacitate de lucru
- Programe de calificare realizate la locul de muncă
- Accesul firmelor la infrastructura de utilități
- Marii investitori operează cu o cifră de afaceri semnificativă și aduc venituri însemnate la bugetul local
- Ponderea însemnată a micro-întreprinderilor în economia comunei evidențiază spiritul întreprinzător al locuitorilor din comună
- Numărul mediu de salariați al firmelor din comună este în creștere
- Cifra de afaceri a firmelor de pe raza comunei în anul 2013 depășește 800 de milioane de lei, în creștere față de anii anteriori
- Prezența agenților economici în fiecare sat aparținător
- Existența pe raza comunei a unei structuri de primire turistică, inclusiv cu funcțiuni de cazare turistică

PUNCTE SLABE

- Numărul redus de locuri de muncă oferite de micro-întreprinderi
- Nivelul redus al salariilor oferite de agenții economici prezenți în comună pentru o mare parte a angajaților actuali
- Fluctuații ale numărului de angajați la agenții economici din categoria micro-întreprinderilor
- Personalul insuficient pregătit sau care nu își asumă formarea profesională pentru a utiliza tehnologiile moderne de producție
- Costuri mari cu transportul angajaților, în condițiile în care mulți vin din Satu Mare și din comunele învecinate
- Cifra de afaceri a micro-întreprinderilor și a întreprinderilor cu mai puțin de 50 de angajați nu depășește, ca total, 4% din totalul cifrei de afaceri înregistrate la nivel de comună în 2013
- Micro-întreprinderi puțin dezvoltate din punctul de vedere al afacerilor gestionate (cifră de afaceri, profit)
- În condițiile predominanței sectorului terțiar (ca număr de firme) există o diversitate redusă a serviciilor și a comerțului
- Potențialul turistic insuficient exploatat
- Lipsa unui plan actualizat de atragere a investitorilor

OPORTUNITĂȚI

- Deschiderea administrației locale către investitori, promptitudinea cu care se soluționează chestiunile legate de plata taxelor și impozitelor locale
- Investitori interesați de facilitățile parcului industrial și de poziționarea economică strategică favorabilă a comunei în microregiune
- Oportunități transfrontaliere pentru desfacerea produselor locale
- Cadru legislativ și de finanțare favorabile
- Oportunitățile de finanțare nerambursabilă pentru demararea și modernizarea afacerilor din partea Guvernului României și a Uniunii Europene
- Apropierea de municipiul reședință de județ
facilitează aprovizionarea cu produsele necesare indisponibile la nivel local
- Creșterea capacității antreprenoriale prin accesul crescut la programe de formare profesională și antreprenorială
- Dezvoltarea cooperării locale și transfrontaliere
- Programe naționale destinate susținerii sectorului IMM

AMENINȚĂRI

- Colaborare / comunicare slabă cu autoritățile locale
- Lipsa unui sector cooperatist funcțional
- Resurse locale insuficient valorificate până în prezent
- Dificultăți legislative în concesionarea terenurilor aflate în proprietatea administrației publice locale
- Recesiunea economică care poate afecta piața investițiilor și piața de consum
- Scăderea nivelului de trai în general și în mediul rural în special
- Oferte de creditare greu accesibile (garanții mari)
- Rata ridicată a dobânzilor la credite
- Scăderea continuă a producției prin scăderea productivității muncii
- Slaba calitate a drumurilor din comună

II.3. AGRICULTURA

PUNCTE TARI

- Tradiția localității în desfășurarea activităților agricole, atât în ceea ce privește cultura plantelor cât și creșterea animalelor
- Majoritatea locuitorilor dețin terenuri în proprietate privată
- Teren arabil în suprafață de 3.830 hectare
- Ponderea însemnată a terenurilor arabile din terenurile agricole
- Terenuri de bună calitate pentru desfășurarea activităților agricole
- Creșterea numărului de fermieri care accesează finanțările oferite în cadrul programelor naționale de dezvoltare rurală

PUNCTE SLABE

- Agricultură a suferit un declin semnificativ după anul 1989
- Terenurile agricole au scăzut ca pondere din totalul terenurilor, pe fondul creșterii suprafețelor de teren ocupate cu construcții
- Au fost desființate fermele pomicole și legumicole ce aprovizionau o parte a piețelor locale din vecinătate
- A fost desființată unitatea de cercetare în agricultură ce asigura suportul de know-how fermierilor din zonă
- Degradarea sistemului de irigații, lipsa instalațiilor moderne de irigare
- În cele mai multe cazuri, exploatarea terenurilor agricole se face pentru uz propriu
- Investiții insuficiente în agricultură, utilizarea unor tehnologii învechite
- Suprafețe agricole fragmentate ce determină practicarea unei agriculturi tradiționale slab competitive economic
- Capacitate redusă de prelucrare a producției vegetale
- Număr mare de ferme de subsistență
- Lipsa unui sistem centralizat de desfacere a produselor agricole
- Îmbătrânirea forței de muncă în agricultură

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Oportunități transfrontaliere pentru desfacerea produselor locale - Cadru legislativ și de finanțare favorabile pentru dezvoltarea rurală - Oportunități crescute de desfacere a produselor ecologice pe piețele locale - Apropierea de municipiul reședință de județ <p>facilitează aprovizionarea cu produsele necesare indisponibile la nivel local</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența unor asociații profesionale și a unor organisme de sprijin a producătorilor agricoli – în județ și în regiunea transfrontalieră - Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol - Potențial existent pentru obținerea de produse ecologice 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unui sector cooperatist funcțional - Recesiunea economică care poate afecta piața investițiilor și piața de consum - Degradarea calității solurilor care poate afecta productivitatea culturilor - Lipsa resurselor materiale care să faciliteze angajarea specialiștilor în agricultură în domeniul rural în mediul rural - Numărul de concurenți în creștere pentru piața de desfacere a produselor agricole - Scăderea nivelului de trai în general și în mediul rural în special

II.4. INFRASTRUCTURA

PUNCTE TARI

- Drumul național DN19 care traversează comuna pe raza localităților Vetiş și Decebal, aflat în stare bună de funcționare (drum reabilitat în totalitate în ultimii 7 ani, calitate bună a lucrărilor executate)
- Comuna a obținut o finanțare din partea Consiliului Județean Satu Mare pentru reabilitarea unui tronson de 5 km din drumul județean DJ194B
- Existența unei piste de biciclete pe malul stâng al Someșului, ce leagă comuna de Municipiul Satu Mare și de localitățile Csenger și Fehérgyarmat din Ungaria
- Extinderea numărului de locuințe de pe raza comunei, în paralel cu creșterea suprafeței locuibile existente
- Infrastructura tehnico-utilitară de distribuție a apei și de canalizare a fost dezvoltată în ultimii ani, răspunzând nevoilor locuitorilor de creștere a confortului urban, ajungând să deservească aproximativ jumătate din numărul total de gospodării
- Conectivitate de peste 90% a locuințelor la rețeaua de distribuție a energiei electrice
- Număr crescut de locuințe cu bucătărie în interior – 90% din totalul locuințelor
- Sistem eficient de gestionare a deșeurilor menajere
- Contract încheiat cu Administrația Fondului pentru Mediu și licitație în curs pentru realizarea alimentării cu apă a localității Oar
- Contract încheiat cu Administrația Fondului pentru Mediu și licitație în curs pentru realizarea sistemului de colectare a apelor menajere în localitățile Vetiş și Oar
- Studiu de fezabilitate și proiect tehnic realizat pentru racordarea sistemului de furnizare a apei potabile și la rețeaua de canalizare în localitatea Decebal
- Documentație de avizare depusă la MDRT pentru modernizarea drumului comunal DC60
- Documentație de avizare depusă la MDRT pentru modernizarea străzilor din intravilanul celor trei sate componente ale comunei
- Studiu de fezabilitate realizat pentru proiectul de construire a unui bloc ANL în comună

PUNCTE SLABE

- Drumul județean DJ194B care leagă satele Vetiş și Oar nu a mai fost reabilitat / modernizat în ultimii 7 ani, s-au realizat doar lucrări de plombare a covorului asfaltic
- Drumul comunal DC60 necesită reparații
- 10 km de trotuare ce trebuie construite și/sau reabilitate
- Sistemul de alimentare cu apă curentă a satelor Oar și Decebal lipsește sau este insuficient raportat la nevoile existente
- Lipsa sistemului de canalizare în localitatea Decebal
- Acces scăzut al locuitorilor la sistemele de încălzire centrală – doar 19% din totalul locuințelor sunt racordate la sistemul de alimentare cu gaze naturale
- Număr scăzut de locuințe dotate cu baie în interior – 45% din totalul locuințelor
- Sistemul de iluminat public nu este modernizat și nu este eficient din punct de vedere energetic

OPORTUNITĂȚI

- Comuna are o poziție avantajoasă din punct de vedere strategic, comunicațional și logistic, având în vedere localizarea ei într-o zonă de graniță dintre trei țări
- Proximitatea față de municipiul reședință de județ
- Experiențe pozitive de cooperare transfrontalieră, bazate pe nevoi comune, care creează premisele pentru dezvoltarea locală
- Cadru de programare favorabil finanțării nerambursabile pentru dezvoltarea infrastructurii locale
- Oportunități de finanțare prin programe specifice destinate dezvoltării mediului rural
- Parteneriate transfrontaliere care vizează dezvoltarea comună a localităților din zonele de graniță

AMENINȚĂRI

- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și managementul proiectelor finanțate din fondurile structurale pentru proiectele de infrastructură
- Lipsa informației actualizate în legătură cu programele de finanțare europeană
- Necorelarea proiectelor locale cu strategiile de dezvoltare existente la nivel județean, regional, național și transfrontalier

II.5. EDUCAȚIA

PUNCTE TARI

- Management școlar adecvat în unitățile de învățământ public
- Pe lângă finanțarea din bugetul de stat și bugetul local, școala dispune și de venituri proprii
- Infrastructură educațională favorabilă (apă potabilă, încălzire centralizată, toalete interioare)
- Unități școlare securizate (împrejmuiri, sistem video)
- Număr relativ constant al copiilor incluși în sistemul de învățământ pe diferite niveluri de studiu
- Unitățile de învățământ situate în zona centrală a localităților sunt ușor accesibile (15 minute timp mediu de deplasare la școală)
- În prezent se studiază într-un singur schimb (număr suficient de săli de clasă)
- Mobilierul și instalațiile sanitare din grădinițe sunt adaptate vârstei copiilor (dimensiune, amplasare)
- Învățământul se desfășoară în limba română și în limba minorităților naționale
- În școala din Vetîș se studiază trei limbi străine (engleză, franceză, germană)
- Diversitate etnică a copiilor din școală (români, maghiari, romi)
- Nu este nevoie de organizarea claselor cu predare simultană
- Integrarea crescută a copiilor provenind din familii defavorizate în mediul școlar
- Rate foarte scăzute de abandon școlar până la finalizarea studiilor gimnaziale (un singur caz în ultimii ani)
- Sala de sport a școlii din Vetîș este utilizată pentru procesul propriu dar este și închiriată pentru beneficiari externi
- Servicii de asistență psiho-pedagogică disponibile la școala din Vetîș
- Disponibilitate platformă e-learning în școala din Vetîș
- Unitatea a creat și gestionează o pagină de web a școlii
- Un cadru didactic cu doctorat la școala din Oar
- Majoritatea cadrelor didactice sunt titulare
- Cadre didactice calificate în fiecare unitate școlară
- Cadre didactice cu građație de merit
- Anumite cadre didactice din școală au calitatea de formatori sau sunt autori/co-autori de manuale sau auxiliare didactice
- Cadrele didactice sunt interesate de propria lor formare continuă și utilizează oportunitățile de dezvoltare profesională existente la nivel local
- Continuitate crescută a studiilor liceale la absolvenții de clasa a VIII-a de la școala din Vetîș și structurile sale subordonate
- Număr de elevi care au obținut premii sau mențiuni la olimpiade, concursuri pe discipline, expoziții, concursuri sportive sau artistice, începând cu faza județeană
- Parteneriate educaționale cu alte unități școlare din județ și din străinătate
- Utilizarea microbuzelor școlare pentru naveta elevilor din școlile aparținătoare

PUNCTE SLABE

- Oferta educațională se oprește la nivelul învățământului gimnazial
- Cei mai mulți copii din școlile din comună au cel puțin un părinte cu studii generale – 8 clase (cel mai înalt nivel de studii absolvit)
- Servicii de asistență psiho-pedagogică și orele de informatică sunt acoperite doar parțial
- Nivelul dotărilor spațiilor școlare este suficient, dar nu corespunzător din punct de vedere calitativ
- Număr insuficient al sălilor de clasă crește riscul de a organiza activitatea școlară în două schimburi
- Fondul de carte - minim, acoperă nevoile din unitate, dar trebuie actualizat
- Lipsa softurilor educaționale pentru fiecare disciplină școlară
- Număr însemnat de cadre didactice la început de carieră
- Număr mare de cadre didactice navetiste
- Nu există cadre didactice de specialitate pentru disciplinele Educație muzicală, Educație plastică
- Personal auxiliar și nedidactic este sub normativele în vigoare
- Număr mare de absențe nemotivate la școala din Vetîș și structurile sale subordonate (aprox. 44% din numărul total de absențe)
- Abandon școlar crescut al absolvenților de clasa a VIII-a de la școala din Oar înainte începerii studiilor liceale
- Cunoștințe reduse de management de proiect în rândul cadrelor didactice de la școlile din comună
- Proiectele educaționale depuse (Comenius, Erasmus), puține la număr, nu au obținut finanțare

OPORTUNITĂȚI

- Accesarea finanțării europene pentru reabilitarea / modernizarea / construirea clădirilor școlare și a facilităților infrastructurale conexe (săli de sport, spații de joacă și recreere)
- Colaborare bună cu comunitatea locală, cu autoritățile locale, cu părinții
- Atragerea contribuției de 2% din impozitul pe venit pentru creșterea calității dotărilor materiale
- Încheierea de acorduri de parteneriat sau de colaborare cu instituții similare din străinătate: activități comune, schimburi de experiență
- Posibilități de continuare a studiilor în municipiul Satu Mare, fără o navetă solicitantă
- Acces facil din punctul de vedere al proximității spațiale la oferta de studii superioare a orașelor universitare din regiune
- Posibilitatea de a urma studii superioare în municipiul Satu Mare, la extensii universitare ale unor universități recunoscute la nivel național
- Modificări ale curriculum-ului școlar la fiecare disciplină pentru actualizarea conținuturilor și strategiilor didactice la provocările actuale ale societății
- Existența unei strategii naționale privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România
- Existența unei strategii naționale de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020

AMENINȚĂRI

- Scăderea generală a interesului pentru școală din partea tinerei generații
- Nivelul educațional și cultural redus al unor familii care influențează negativ opțiunile pentru o pregătire școlară superioară
- Disfuncționalitățile sistemului școlar din România fac neatractivă continuarea studiilor peste nivelul minim obligatoriu
- Buget insuficient alocat învățământului public, care generează nevoia de recurgere la finanțări paralele prin aportul familiilor
- Tendința de reducere a exigenței în procesul de evaluare didactică
- Inflația de diplome universitare, corelată cu lipsa de valoare pe piața muncii a calificărilor și competențelor profesionale dobândite în cadrul sistemului de învățământ de stat

II.6. CULTURA

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Investiție în derulare pentru construirea unui centru multifuncțional în comună- Studiu de fezabilitate și proiect tehnic realizat pentru construirea unei case de nunți în satul Decebal- Documentație depusă la ministerul de resort pentru amenajarea de spații verzi în comună- Biserica Reformată din Vetiş – reabilitată și inclusă într-un circuit turistic al bisericilor medievale din regiunea transfrontalieră- Existența unor edificii culturale ce pot reprezenta obiective pentru turismul cultural în microregiune- Activitatea culturală desfășurată de membrii Cercului Cultural Vetési Albert- Existența a trei terenuri de fotbal, câte unul în fiecare sat aparținător- Studiu de fezabilitate realizat pentru proiectul de realizare a unei baze sportive în comună	<ul style="list-style-type: none">- Nu există un responsabil cultural în comună, care să coordoneze și să inițieze activități culturale- Idei culturale insuficient structurate- Lipsa unui puternic element de brand local cultural- Populația nu participă în masă la activitățile culturale organizate în localitate- Numărul de organizații neguvernamentale care să organizeze activități educative și culturale, sau să promoveze cultura și sportul în comună este foarte redus- Nu există un club al copiilor, telecentru sau orice formă de organizare a tinerilor/ elevilor din comună- Slaba utilizare a potențialului căminelor culturale din comună- Singura activitate sportivă disponibilă la nivel de comună este fotbalul- Spații de joacă insuficiente, prezente doar în curtea grădinițelor și școlilor din comună

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Accesarea finanțărilor europene pentru reabilitarea / modernizarea / construirea clădirilor cu funcții culturale - Colaborare bună cu comunitatea locală, cu autoritățile locale - Atragerea contribuției de 2% din impozitul pe venit pentru îmbunătățirea infrastructurii materiale și a serviciilor - Încheierea de acorduri de parteneriat sau de colaborare cu instituții similare din străinătate: activități comune, schimburi de experiență 	<ul style="list-style-type: none"> - Nivelul educațional și cultural redus al unor familii care influențează negativ opțiunile culturale ale tinerei generații - Buget insuficient alocat culturii la nivel național - Orașele mari din apropiere (Satu Mare, Baia Mare) atrag publicul prin oferte mai diversificate (cinematograf, teatru, festivaluri) - Interesul scăzut al locuitorilor din mediul rural pentru anumite tipuri de evenimente și manifestări culturale

II.7. SĂNĂTATEA ȘI ASISTENȚA SOCIALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Acces crescut al populației la servicii medicale disponibile la nivel local, asigurate de specialiști (medici de familie, medic stomatolog, farmaciști, personal sanitar mediu: asistență medicală, asistență farmaceutică)- Orarul propus de furnizorii de servicii medicale acoperă nevoile curente ale populației locale- Existența unui aparat EKG și utilizarea acestuia de către unul din medicii de familie- Existența unui asistent medical comunitar care are și activitate de teren- Prestațiile sociale la care au dreptul persoanele defavorizate din comună sunt plătite la timp și în întregime de administrația publică locală- Reducerea numărului de familii care beneficiază de venitul minim garantat – în cazul familiilor care au înregistrat o creștere a veniturilor realizate- Reducerea numărului de familii care beneficiază de ajutoare de încălzire – în cazul familiilor care au înregistrat o creștere a veniturilor realizate- Număr redus de copii care au părinții plecați la muncă în străinătate- Funcționarea în satul Oar a Casei de tip familial Ștefania, care asigură îngrijirea unor copii care nu pot fi creșcuți de familia naturală	<ul style="list-style-type: none">- O parte a locuitorilor este înscrisă pe listele unor medici de familie care își desfășoară activitatea în afara comunei- Nu este asigurată permanența medicală de urgență- Nu există servicii de ambulanță- Număr mare de afecțiuni cardiovasculare, diabet, bolile pulmonare și boli digestive în rândul populației- Frecvența în creștere a bolilor tumorale- Număr foarte redus de programe de prevenire, de informare și conștientizare a comunității locale- Educație sanitară insuficientă / deficitară a locuitorilor comunei- Activitatea de protecție socială se realizează numai prin intermediul sectorului public; în comună nu există niciun reprezentant al sectorului nonguvernamental care să activeze în domeniul social- Acces redus al populației defavorizate la prestații de natura venitulului minim garantat sau ajutorul pentru încălzirea locuinței – pe fondul înăsprii condițiilor de eligibilitate a beneficiarilor- Jumătate din persoanele cu handicap din comună au încadrarea în gradul de handicap grav – probleme de sănătate severe ale acestor persoane care necesită monitorizare de specialitate- Dependență crescută a anumitor categorii de persoane defavorizate de suportul financiar și material acordat de autoritățile locale- Lipsa serviciilor de tip rezidențial pentru îngrijirea persoanelor vârstnice- Lipsa serviciilor de îngrijire la domiciliu- Personal insuficient pentru activități de prevenție, atât în asistență medicală, cât și în asistența socială

OPORTUNITĂȚI

- Pentru consultațiile de specialitate, populația locală se poate adresa medicilor specialiști din unitățile ambulatorii și spitalicești din Satu Mare, dar și celor din Baia Mare, Cluj-Napoca sau chiar din Ungaria
- Modificări legislative pentru accesul crescut al persoanelor cu handicap la diferitele servicii de suport și la prestațiile financiare disponibile
- Tradițiile din cultura românească ce facilitează îngrijirea persoanelor dependente în cadrul familiei
- Proximitatea față de municipiul reședință de județ poate crește accesul locuitorilor la serviciile de îngrijire la domiciliu oferite de furnizorii ce își desfășoară activitatea în județ
- Accesul condiționat la serviciile de tip rezidențial oferite de furnizorii acreditați organizați la nivel județean
- Oferta de programe naționale pentru diferite categorii de boli
- Programe complexe de urmărire a stării de sănătate a populației

AMENINȚĂRI

- Subfinanțarea cronică a sistemului de sănătate din România
- Imposibilitatea de a achiziționa cabinetele medicale în care își desfășoară activitatea limitează accesul medicilor de familie la atragerea unor fonduri europene pentru modernizare, condiționate de deținerea spațiilor respective
- Legislația privind asistența socială în România înregistrează un proces de modificare continuă și înăsprește condițiile de eligibilitate a beneficiarilor de drepturi de natură socială
- Societatea civilă insuficient implicată
- Numărul redus de programe de CSR (responsabilitate socială corporativă) ale companiilor cu interese în comună

II.8. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

PUNCTE TARI

- Comuna Vetîș este membră a două asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI) și a unei asociații de dezvoltare microregională – grup de acțiune locală (GAL)
- Investiție în derulare pentru realizarea noii clădiri a primăriei
- Existența unor proceduri care descriu modul de realizare a activităților și subactivităților ce vizează organizarea muncii în instituție
- Aplicarea unor proceduri clare ce reglementează fluxul de documente în instituție
- Cele mai multe posturi sunt ocupate de persoane cu studii superioare
- Gestionare eficientă a activității în compartimentele și birourile din instituție
- Colaborare bună între autoritatea publică locală, factorii interesați de la nivelul comunei și autoritățile județene
- Aplicarea metodologiei de evaluare a performanțelor funcționarilor publici
- Transparență în recrutarea și în promovarea personalului
- Participarea funcționarilor publici la activități de formare continuă
- Comunicare internă bună între diferitele structuri ale administrației publice locale
- Întregul personal are cunoștințe de bază sau peste medie de utilizare a calculatorului și a softurilor existente în activitățile de birou
- Implementarea unui proiect transfrontalier HURO CBC 2007-2013 pentru dezvoltarea căilor de comunicație în regiunea transfrontalieră (măsurarea geodezică și realizarea proiectului tehnic pentru realizarea legăturii rutiere între Csenger-Oar)

PUNCTE SLABE

- Număr însemnat de posturi vacante în organigrama instituției
- Încărcarea cu sarcini suplimentare față de cele prevăzute în fișa postului datorită insuficienței personalului
- Nu se realizează rapoarte de activitate periodică a funcționarilor publici
- Rezistența la schimbare ce caracterizează o parte a funcționarilor publici
- Conștientizare insuficientă a noțiunilor de eficiență, rentabilitate și transparență în administrarea domeniului public și privat al comunei
- Dotări TIC insuficiente, uzura morală a echipamentelor existente
- Experiența încă redusă a aparatului administrativ în accesarea și managementul proiectelor cu finanțare nerambursabilă, în special a proiectelor mari de infrastructură
- Proceduri greoaie impuse de lege pentru acordarea unor servicii, pe care locuitorii le resimt ca puncte slabe ale administrației locale
- Programul de primire a publicului nu este clar delimitat

OPORTUNITĂȚI

- Existența unui cadru legal coerent privind liberul acces la informația de interes public și transparența actului administrativ
- Imagine publică pozitivă a funcționarilor publici care își desfășoară activitatea în mediul rural
- Posibilități de accesare a finanțărilor nerambursabile pentru creșterea capacității administrative
- Întărirea legăturilor de cooperare cu localitățile înfrățite Csenger și Szamoskér din județul Szabolcs–Szatmár–Bereg din Ungaria
- Accesul la resurse financiare suplimentare datorită asocierii și cooperării cu alte unități administrativ-teritoriale din județ și din județele învecinate

AMENINȚĂRI

- Ineficiența mecanismelor de elaborare a politicilor publice
- Posibilități reduse de atragere a persoanelor cu competențe superioare în structurile administrative din mediul rural
- Lipsa unui cadru stabil de finanțare a informatizării administrațiilor publice locale
- Lipsa de interes a cetățenilor în ceea ce privește implicarea activă în procesul de luare a deciziilor ce privesc comunitatea locală
- Cadru legislativ care conferă autorităților locale tot mai multe sarcini administrative fără a asigura resursele financiare necesare

II.9. MEDIUL

PUNCTE TARI

- Râul Someș traversează comuna
- Lipsa deficitului de umiditate pe toată perioada anului este compensată de excedentul de umiditate aflat în acviferul freatic, situat foarte aproape de suprafața topografică
- Geologia și relieful Câmpiei Someșului a favorizat formarea resurselor de ape termale și minerale atât în adâncime, cât și apariția lor către suprafață sub forma izvoarelor
- Existența în satul Oar a două Lucii de apă formate într-un vechi braț părăsit al Someșului
- Nu există surse de poluare majore a calității aerului
- Nu sunt semnalate posibile surse de poluare a apelor, nici a celor de suprafață și nici a celor subterane
- Nu s-au înregistrat depășiri ale concentrației maxime admise la indicatorii de poluare a solului, la nivelul niciunui sat aparținător al comunei
- Nu sunt semnalate surse de poluare legate de depozitarea neconformă a deșeurilor
- Arealul comunei prezintă vulnerabilitate scăzută pentru inundații, comparativ cu zona geografică de la nord de Someș
- Eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului

PUNCTE SLABE

- Areele de pădure defrișate pentru extinderea terenurilor agricole
- Vegetația naturală a fost înlocuită în cea mai mare parte de culturile agricole
- Resursele naturale peisagistice au suferit modificări prin reducerea spațiilor naturale, prin lucrări de amenajare și desecare a arealelor mlăștinoase
- Resursele naturale de ape termale de adâncime și ape termominerale cu slabă mineralizație utilizate în scop terapeutic sau turistic nu sunt exploatate la nivel de comună
- Număr redus de resurse naturale de suprafață: energia termală și energia solară, puțin sau deloc valorificate la nivel de comună
- Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători
- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor de mediu
- Mentalitatea de indiferență față de protecția mediului

OPORTUNITĂȚI

- Valorificarea resursei naturale Râul Someș care traversează comuna
- Lucrări hidrotehnice de prevenire/ diminuare a riscului de inundații realizate pe cursul râului Someș
- Malurile râului Someș sunt îndiguite în sistem continuu pe toată lungimea cursului de apă din amonte de Satu Mare (Culciu – Medieșu Aurit – Odoreu)
- Dezvoltarea zonelor rurale și protejarea mediului înconjurător (reabilitarea terenurilor degradate, eliminarea eroziunii și curățirea cursurilor de apă) prin accesarea fondurilor structurale
- Promovarea agriculturii ecologice

AMENINȚĂRI

- Neutilizarea fondurilor nerambursabile (datorită dificultăților de accesare) pentru dezvoltarea zonelor rurale și protejarea mediului
- Posibilitatea de apariție a unor fenomene naturale imprevizibile: inundații, alunecări de teren, căderi masive de zăpadă
- Investiții scăzute în domeniul mediului
- Educație ecologică insuficientă a populației locale

CAPITOLUL III.

PROPUNEREA STRATEGICĂ

III.1. VIZIUNE ȘI OBIECTIVE STRATEGICE

Viziune

Comuna Vetiş, un teritoriu prosper, atractiv, dinamic, oferă locuitorilor săi un mediu în care pot să își îndeplinească potențialul. Vetiş este o comunitate activă, a cetățenilor care se implică în creșterea calității vieții lor și care își construiesc o identitate comună, de care sunt mândri.

Argument

Vetiș este o comună care oferă condiții de dezvoltare foarte bune pentru activitățile economice ale județului, este situată în apropierea municipiului Satu-Mare și atrage, odată cu dezvoltarea economică, populație nouă dar și forță de muncă din zona urbană. În timp ce majoritatea zonelor rurale ale județului suferă datorită depopulării, comuna Vetiş are toate condițiile devenirii unei suburbii a municipiului Satu-Mare, cu avantajele și riscurile aferente. Creșterea economică rapidă este un magnet pentru noi rezidenți și pentru dezvoltarea clasei de mijloc, însă în același timp poate duce la pierderea identității comunitare și la urbanizare forțată. Vedem așadar necesară continuarea investițiilor care duc la dezvoltarea economică a comunei, dar în același timp o preocupare constantă pentru (re)construirea unei identități a comunității, în care să se regăsească atât vechii cât și noii locuitori.

Din aceste motive, construirea viziunii și arborele de obiective țin cont de următoarele axiome:

- Atingerea și menținerea de către fiecare locuitor al comunei Vetiş a unui nivel al calității vieții care să corespundă sau să depășească normele și standardele Uniunii Europene
- Maximizarea beneficiilor economice și sociale având în vedere poziția geografică unică a comunei Vetiş în apropierea municipiului Satu Mare și proximitatea față de drumul european E671, de râul Someș și de granița cu Ungaria

- Respectarea și conservarea calității mediului natural
- Fructificarea oportunităților de cooperare, prin valorificarea legăturilor de colaborare inter-instituționale și acordurile/înfrățirile teritoriale existente și potențiale.

Obiective strategice

Obiectivele strategice ne indică direcțiile principale, prioritățile asumate de administrația locală în urmărirea țintei, viziunii agreate cu membrii comunității. Stabilirea obiectivelor strategice este întotdeauna un proces provocator deoarece presupune alegeri. Alegeri care țin cont de resursele pe care le avem la îndemână, de slăbiciunile date de un anumit context geografic sau istoric, de oportunitățile și amenințările pe care le întvedem într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat.

Analiza situației comunei Vetiș (cap. 1) precum și analiza SWOT pe domenii (cap. 2) a condus către alegerea unei strategii *Strengths Weaknesses* — care folosește punctele forte pentru a minimiza punctele slabe, pentru a putea decide asupra obiectivelor strategice.

Punctele forte relevante ale comunei sunt:

- Trend puternic crescător al populației, plusul înregistrat între cele două recensăminte fiind de 866 locuitori, creșterea fiind explicată în mare măsură prin migrația dinspre urban spre rural a populației, favorizată de proximitatea față de municipiul reședință de județ.
- Populație tânără, peste un sfert din populația comunei are 30 și 44 de ani. Este o situație deosebit de favorabilă dezvoltării pe termen lung a comunei determinată de locurile de muncă disponibile pe plan local dar și datorită prețurilor mai scăzute pentru locuințe și terenuri și apropierea față de municipiul Satu Mare ceea ce îi atrage pe tineri să se mute în comună.
- Situație economică foarte bună datorită poziționării geografice favorabile, existenței parcului industrial cu facilități pentru investitori și a incubatorului de afaceri, a ponderii importante a sectorului industrial-productiv.
- Proximitatea drumului european E671: autostradă europeană parte a rețelei internaționale E-road, care leagă municipiul Timișoara de orașul Livada, având o lungime de 322 km.¹⁶
- Râul Someș, ce reprezintă granița nord-estică a comunei Vetiș și care pătrunde pe teritoriul Ungariei în dreptul localității Oar.
- Granița internațională cu Ungaria reprezentând limita nord-vestică a comunei, și care asigură accesul la orașele Csenger (cu o populație de aproximativ 5.000 de locuitori) și Mátészalka (cu o populație de 17.015 locuitori) din județul Szabolcs-Szatmár-Bereg.

¹⁶ Sursă: https://en.wikipedia.org/wiki/European_route_E671

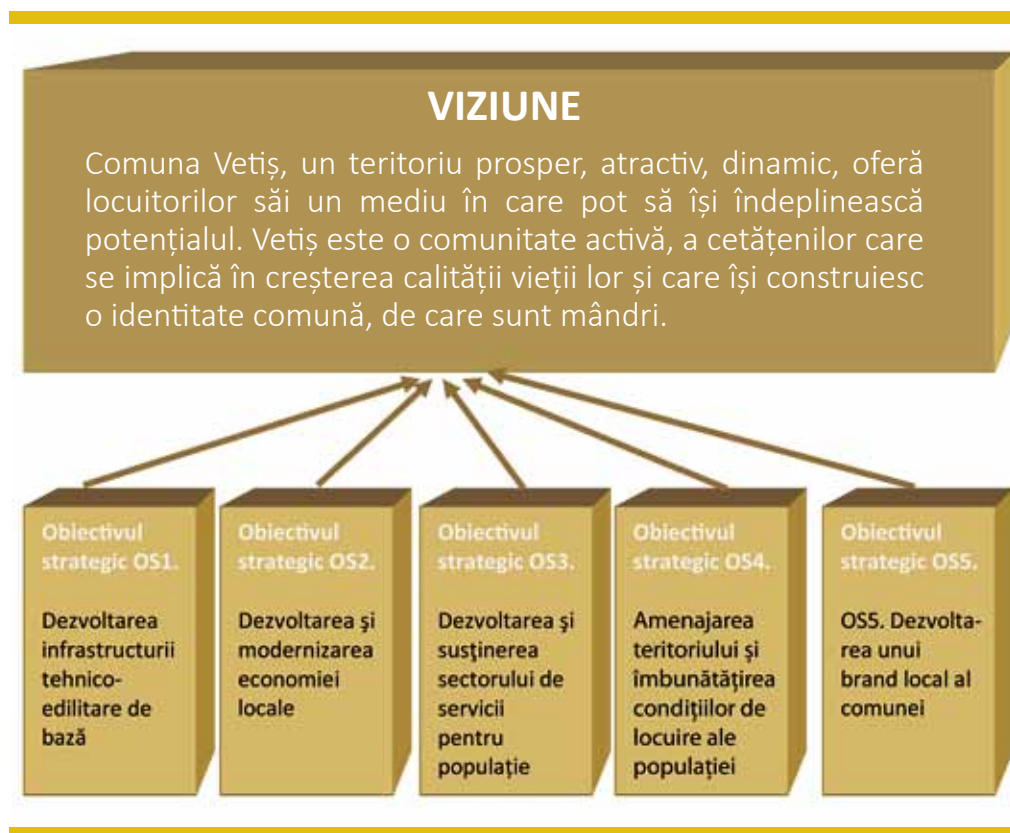
Principalele puncte slabe și amenințări pentru comuna Vetîș sunt:

- Infrastructura tehnico-edilitară sub media județeană și sub nivelul care să permită extinderea numărului de rezidențe și de sedii de firme la nivelul dotărilor urbane și fără să periclitizeze mediul înconjurător. Doar jumătate din numărul de locuințe sunt racordate la rețeaua de apă și canalizare sau au baie în casă. În plus, mai puțin de 20% dintre locuințe au încălzire centrală.
- Rezultate academice medii și foarte scăzute la evaluarea națională în școlile din comună (locul 33, 77 și 108 din 117 pe județ). Păstrarea unei tendințe de scădere a rezultatelor școlare va duce la depopularea școlilor. Familiile cu capital educațional mediu sau peste mediu, care se mută de la oraș, dar și cele din Vetîș, care își doresc o educație mai bună pentru copii, îi vor înscrie pe aceștia la studii în Satu-Mare
- Viața culturală a comunei nu este una foarte activă, inițiativele culturale fiind destul de reduse. Nu se poate defini specificul cultural local, un brand cultural care să pună comuna Vetîș pe harta evenimentelor culturale de marcă organizate în județ sau în regiune. Lipsa unei vieți culturale este un impediment serios în construirea unei identități comunitare care să îl lege pe locuitori și să le dea sentimentul apartenenței și dorința de a contribui la dezvoltarea comunității lor.

Strategia dezvoltare a comunei Vetîș pentru perioada 2014-2020 se va baza pe următoarele direcții majore:

- a. protejarea mediului înconjurător
- b. creșterea competitivității economice a comunei, axată pe sprijinirea sectorului terțiar (servicii) și a sectorului de rang IV (servicii calificate), atât prin sprijinirea inițiativelor antreprenoriale ale locuitorilor comunei, cât și prin oferirea de oportunități pentru investitori, care să valorifice potențialul comunei și care să genereze locuri de muncă pentru comunitatea locală
- c. creșterea atractivității turistice prin valorificarea potențialului natural, cultural și ecumenic al comunei
- d. asigurarea accesului tuturor locuitorilor comunei la servicii performante educaționale, de sănătate și de asistență socială
- e. diversificarea oportunităților de petrecere a timpului liber de către populația comunei, prin dezvoltarea infrastructurii de agrement, culturale și sportive

Plecând de la aceste date, pentru comuna Vetiş se conturează următoarele cinci obiective strategice:

Argumentele pentru cele cinci obiective strategice:

OS1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază pleacă de la necesitatea creșterii calității vieții în comuna Vetiş – ca element de bază în păstrarea migrației pozitive. Racordarea locuințelor la alimentare cu apă și instalații de canalizare, încurajarea locuitorilor pentru a-și amenaja băi în locuințe, dezvoltarea în timp a unor sisteme de producere a energiei termice și electrice accesibile și locuitorilor săraci sunt deziderate europene, pentru care comuna Vetiş va continua să se pregătească. Prin acest obiectiv propunem continuarea investițiilor în elementele de infrastructură care pot face o diferență pozitivă pentru membrii comunității, actuali și viitori.

Pentru realizarea acestui obiectiv strategic va fi nevoie de realizarea următoarelor măsuri de intervenție:

- Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice la nivel urban
- Reabilitarea infrastructurii rutiere pentru trafic auto, de biciclete și pietonal
- Dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare
- Eficientizarea energetică a clădirilor publice

Relația obiectiv strategic – măsuri de intervenție este redată în figura de mai jos:

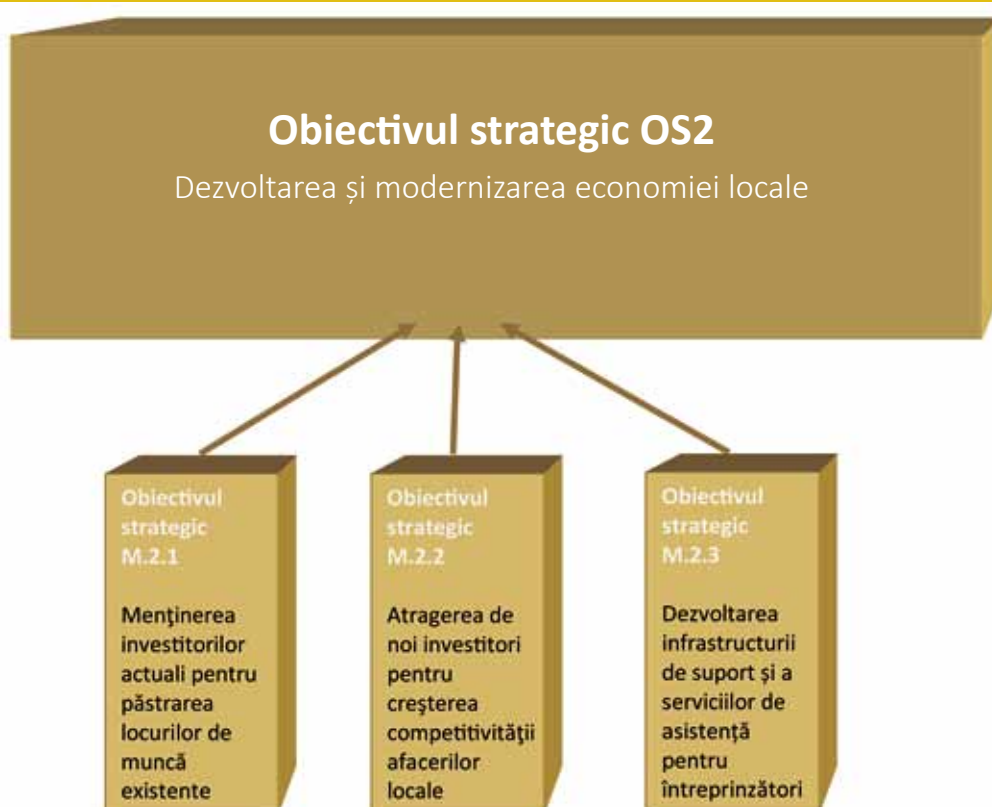

OS2. Dezvoltarea și modernizarea economiei locale are la bază ipoteza conform căreia economia locală este motorul care va ajuta dezvoltarea comunei în viitor. În următorii 5 ani este vizată creșterea productivității muncii în condițiile valorificării competențelor crescute ale resursei umane de care dispune comuna și dezvoltarea spiritului antreprenorial al locuitorilor. Comuna trebuie să fie pregătită să mențină actualii investitori, și în principal pe cei strategici, pentru că dacă îi pierde riscă un șoc economic și social pentru locuitorii săi, care s-ar vedea nevoiți să își reconfigureze opțiunile privind rezidența în funcție de oferta disponibilă de locuri de muncă din comunitate sau din apropierea acesteia. Pe de altă parte, efectele asupra bugetului local ar fi unele puternic constrictive, putând afecta procesul de dezvoltare locală pentru o perioadă de câțiva ani. Pentru prevenirea unor asemenea riscuri, autoritatea locală trebuie să fie deschisă în permanență să caute noi investitori, care să ofere un plus de competitivitate afacerilor locale, și care să răspundă provocărilor actuale în domeniul investițiilor verzi sau al celor cu plus-valoare ridicată.

Pentru realizarea acestui obiectiv strategic va fi nevoie de realizarea următoarelor măsuri de intervenție:

- Menținerea investitorilor actuali pentru păstrarea locurilor de muncă existente
- Atragerea de noi investitori pentru creșterea competitivității afacerilor locale
- Dezvoltarea infrastructurii de suport și a serviciilor de asistență pentru întreprinzători

Relația obiectiv strategic – măsuri de intervenție este redată în figura de mai jos:

OS3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii își găsește justificarea în faptul că resursele umane și identitatea locală sunt importante pentru dezvoltarea comunei. Oameni mai bine calificați, pregătiți să facă față cerințelor de pe piața muncii vor putea să desfășoare activități lucrative mai bine plătite și vor continua să locuiască în mediul rural, contribuind la dezvoltarea economică a propriei comune. Acest lucru, combinat cu sentimentul de mândrie și apartenență la comunitate, respectiv cu o dezvoltare durabilă a zonei, va facilita implicarea lor în rezolvarea unor probleme ale comunității și îmbunătățirea nivelului de trai. Dreptul la o viață decentă și siguranța vieții sunt două aspecte fundamentale pentru liniștea oricărui locuitor al unei comunități. Comuna va putea să își asume provocarea de a echilibra disparitățile sociale și economice existente doar dacă va fi pregătită să își dezvolte serviciile de suport pentru persoanele și familiile defavorizate, în paralel cu creșterea atractivității și siguranței pentru cei care nu aparțin categoriilor vulnerabile, și va putea face acest lucru doar sporindu-și capacitatea administrativă și formându-și resursa umană proprie.

Pentru realizarea acestui obiectiv strategic va fi nevoie de realizarea următoarelor măsuri de intervenție:

- Dezvoltarea serviciilor de suport pentru categoriile defavorizate social
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
- Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate
- Dezvoltarea capacității administrative și a calității serviciilor oferite de administrația publică locală

Relația obiectiv strategic – măsuri de intervenție este redată în figura de mai jos:

OS4. Amenajarea teritoriului și îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației comunei este un obiectiv-cheie în dezvoltarea armonioasă și echilibrată a comunei. Efortul de proiectare teritorială conduce la propuneri de folosire a spațiului ținând cont atât de viața personală (locuință, locuri de petrecere a timpului liber cu prietenii și familia, locuri pentru îngrijirea sănătății, pentru educație, pentru cultură etc.), cât și de viața profesională. Un proces participativ de planificare, proiectare și construcție a teritoriului poate da locuitorilor un profund sentiment de contribuție la viitorul comunității din care fac parte.

Pentru realizarea acestui obiectiv strategic va fi nevoie de realizarea următoarelor măsuri de intervenție:

- Planificare urbană: design urban/amenajare teritorială
- Reabilitarea clădirilor publice pentru a se conforma noii identități urbanistice
- Construcție de noi piese de arhitectură urbană (mobilier, parcuri, piațete)
- Capacitarea biroului de urbanism al primăriei pentru a răspunde propunerilor de dezvoltare rezidențială

Relația obiectiv strategic – măsuri de intervenție este redată în figura de mai jos:

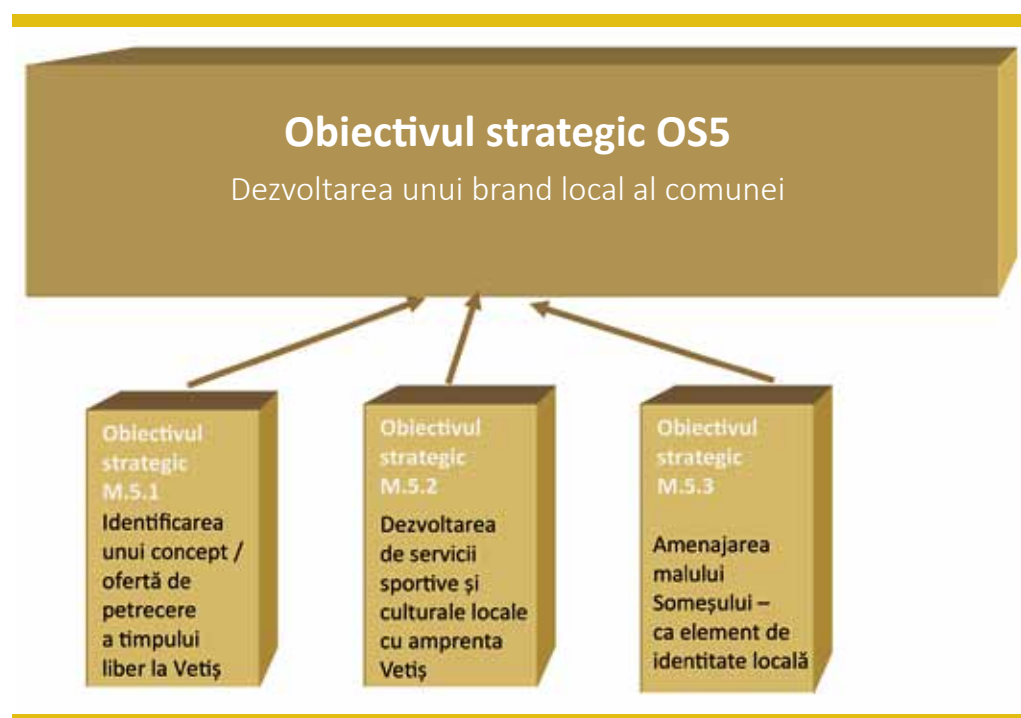

OS5. Dezvoltarea unui brand local al comunei, în jurul căruia să se construiască spiritul de apartenență la comunitate al locuitorilor, este ales în special datorită procentului important al populației tinere care se mută de la oraș în Vetiş. Atâta vreme cât serviciile educaționale, culturale, de divertisment rămân doar apanajul municipiului Satu-Mare, Vetişul va fi o suburbie în care locuitorii săi dorm și muncesc, iar sentimentul petrecerii unor momente frumoase rămâne legat de oraș. Prin acest obiectiv propunem un demers proactiv, prin care Vetiş să devină nu numai localitatea în care oamenii își câștigă existența ci și zona în care petrec cele mai frumoase momente împreună. Râul Someș reprezintă un potențial pentru amenajarea unei zone de recreere pe o lungime de aproximativ 7 km lungime, de-alungul ambelor maluri, între comuna Vetiş pe malul de sud și Comuna Dorolț pe malul de nord. Acestea pot fi amenajate și dezvoltate pentru a include cazare turistică, restaurante și servicii de alimentație, spații pietonale, de divertisment, spații pentru jocuri sportive și de recreere. Importanța economică și socială a râului Someș este dată de faptul că oferă oportunități pentru noi investiții, locuri de muncă și facilități în turism, sport și recreere. Dezvoltarea acestei zone ar facilita atât circulația pietonilor cât și atracția de turiști în zona Comunei Vetiş și a Comunei Dorolț.

Pentru realizarea acestui obiectiv strategic va fi nevoie de realizarea următoarelor măsuri de intervenție:

- Identificarea unui concept/ofertă de petrecere a timpului liber la Vetiş
- Dezvoltarea de servicii sportive și culturale locale cu amprenta Vetiş
- Amenajarea malului Someșului – ca element de identitate locală

Relația obiectiv strategic – măsuri de intervenție este redată în figura de mai jos:

Calitatea vieții în comuna Vetiş este susținută astfel de cinci piloni: infrastructură la nivel urban, economie puternică, competitivă și care oferă locuri de muncă suficiente și atractive pentru locuitori, servicii publice de înaltă calitate, orientate către nevoile întregii comunități, amenajare urbană/a teritoriului pentru a conferi identitate locală și un aspect vizual armonios pentru comunitate și dezvoltarea unui brand local pentru a coagula sentimentul de apartenență și de mândrie în rândul locuitorilor mai vechi sau mai noi.

Pe lângă cele cinci obiective verticale de implementant trebuie urmărite concomitent și două obiective orizontale, care se regăsesc în toate cele cinci obiective strategice și măsuri, și anume:

1. protecția mediului înconjurător, pentru conservarea peisajului natural, care a suferit schimbări majore în timp, respectiv
2. Cooperare și parteneriat, pentru menținerea și valorificarea parteneriate-
lor existente respectiv dezvoltarea de noi oportunități în cooperare

Cele două obiective orizontale presupun cel puțin următoarele măsuri și activități:

- (1) **Protecția mediului înconjurător pentru conservarea peisajului natural**– Atunci când este adus în discuție acest obiectiv orizontal într-un proces de dezvoltare strategică se vorbește practic despre îmbunătățirea standardelor de viață pe baza asigurării serviciilor de utilități publice, în special în ceea ce privește gestionarea apei și deșeurilor; îmbunătățirea sistemelor sectoriale ale managementului de mediu; conservarea biodiversității; reconstrucția ecologică; prevenirea riscurilor și intervenția în cazul unor calamități naturale. În cazul comunei Vetiş, un accent important va trebui pus pe planificarea intervențiilor de dezvoltare urbanistică (arhitectură locală și/sau situri industriale) în acord cu provocările actuale ale mediului natural, având în vedere faptul că peisajul natural a suferit schimbări semnificative o dată cu accelerarea procesului de dezvoltare economică din ultimii ani. Totodată comuna va trebui să acorde o atenție deosebită procesului de dezvoltare durabilă a infrastructurii și/sau adaptării mijloacelor de transport prin reducerea impactului asupra mediului, îmbunătățirea siguranței traficului și protecția elementelor critice de infrastructură. Nu în ultimul rând se recomandă schimbarea comportamentului administrației publice astfel încât aceasta să reprezinte un model de aplicare a criteriilor și indicatorilor dezvoltării durabile, iar în acest context autoritatea locală va trebui să realizeze alocări bugetare specifice programelor care conduc la dezvoltare durabilă.

- (2) **Cooperare și parteneriat** – Acest obiectiv orizontal capătă o semnificație deosebită în contextul poziționării strategice a comunei Vetîș. Obiectivele strategice și măsurile de intervenție propuse pentru perioada 2015-2020 pot fi transpuse în practică mult mai ușor dacă sunt gândite în termeni de cooperare și proiecte comune. Autoritatea locală a comunei va avea nevoie în primul rând să învețe din experiența practică a altor instituții și organizații cu care colaborează în prezent, preluând idei inovatoare și adaptându-le specificului local, sau gândind proiecte noi, ce ar urma să fie implementate în parteneriat cu alți factori interesați din micro-regiune, din județ, din regiunea Nord-Vest sau din zona transfrontalieră. Schimburile de experiență în beneficiul personalului propriu, seminariile/workshop-urile axate pe transferurile de bune practici, relaționarea mai strânsă cu mediul de afaceri pot facilita formarea de noi competențe ale resursei umane din administrație, astfel încât aceasta să fie mai pregătită pentru provocările cooperării de lungă durată cu alți actori sociali cu obiective și preocupări comune. Administrația publică are nevoie să își contureze o rețea puternică de parteneri strategici cu care să proiecteze dezvoltarea durabilă a comunității pe termen lung, astfel încât să răspundă cu maximă eficiență nevoilor în schimbare ale comunității pe care o deservește.

Obiectivul orizontal

Protecția mediului înconjurător – dezvoltarea antropică să fie în acord cu protejarea peisajului natural

Obiectivul orizontal

Cooperare și parteneriat – menținerea și valorificarea parteneriatelor cu instituțiile, organizațiile naționale și internaționale

Având în vedere toate aceste argumente, arborele de intervenție pentru comuna Vetiş se prezintă după cum urmează::

Viziune	Comuna Vetiş, un teritoriu prosper, atractiv, dinamic, oferă locuitorilor săi un mediu în care pot să își îndeplinească potențialul. Vetiş este o comunitate activă, a cetățenilor care se implică în creșterea calității vieții lor și care își construiesc o identitate comună, de care sunt mândri.				
Obiectiv strategic	Obiectivul strategic OS1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază	Obiectivul strategic OS2. Dezvoltarea și modernizarea economiei locale	Obiectivul strategic OS3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii pentru populație	Obiectivul strategic OS4. Amenajarea teritoriului și îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației	Obiectivul strategic OS5. Dezvoltarea unui brand local al comunei
Măsuri	M.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice la nivel urban	M.2.1 Menținerea investitorilor actuali pentru păstrarea locurilor de muncă existente	M.3.1 Dezvoltarea serviciilor de suport pentru categoriile defavorizate social	M.4.1 Planificare urbană: design urban/ amenajare teritorială	M.5.1 Identificarea unui concept/ ofertă de petrecere a timpului liber la Vetiş
	M.1.2 Reabilitarea infrastructurii rutiere pentru trafic auto, de biciclete și pietonal	M.2.2 Atragerea de noi investitori pentru creșterea competitivității afacerilor locale	M.3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor	M.4.2 Reabilitarea clădirilor publice pentru a se conforma noii identități urbanistice	M.5.2 Dezvoltarea de servicii sportive și culturale locale cu amprenta Vetiş
	M.1.3 Dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare	M.2.3 Dezvoltarea infrastructurii de suport și a serviciilor de asistență pentru întreprinzători	M.3.3 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate	M.4.3 Construcție de noi piese de arhitectură urbană (mobilier, parcuri, piațete)	M.5.3 Amenajarea malului Someșului – ca element de identitate locală
	M.1.4 Eficientizarea energetică a clădirilor publice		M.3.4 Dezvoltarea capacității administrative și a calității serviciilor oferite de administrația publică locală	M.4.4 Capacitarea biroului de urbanism al primăriei pentru a răspunde propunerilor de dezvoltare rezidențială	
Obiective orizontale	Protecția mediului înconjurător – dezvoltarea antropică să fie în acord cu protejarea naturii				
	Cooperare și parteneriat – menținerea și valorificarea parteneriatelor cu instituțiile, organizațiile naționale și internaționale				

III.2. COMPLEMENTARITATEA OBIECTIVELOR CU ALTE DOCUMENTE DE PROGRAMARE

Strategia de dezvoltare locală a Comunei Vetiş trebuie gândită în așa fel încât să existe o complementaritate cu alte programe și planuri de dezvoltare ce oferă un cadru instituțional mai larg pentru implementarea pe termen lung a priorităților specifice.

Obiectivele și măsurile strategiei de dezvoltare locală:

Obiectivul strategic OS1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază

Măsura M.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice la nivel urban

Măsura M.1.2 Reabilitarea infrastructurii rutiere pentru trafic auto, de biciclete și pietonal

Măsura M.1.3 Dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare

Măsura M.1.4 Eficientizarea energetică a clădirilor publice

Obiectivul strategic OS2. Dezvoltarea și modernizarea economiei locale

Măsura M.2.1 Menținerea investitorilor actuali pentru păstrarea locurilor de muncă existente

Măsura M.2.2 Atragerea de noi investitori pentru creșterea competitivității afacerilor locale

Măsura M.2.3 Dezvoltarea infrastructurii de suport și a serviciilor de asistență pentru întreprinzători

Obiectivul strategic OS3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii pentru populație

Măsura M.3.1 Dezvoltarea serviciilor de suport pentru categoriile defavorizate social

Măsura M.3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor

Măsura M.3.3 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate

Măsura M.3.4 Dezvoltarea capacității administrative și a calității serviciilor oferite de administrația publică locală

Obiectiv strategic OS4. Amenajarea teritoriului și îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației

Măsura M.4.1 Planificare urbană: design urban/amenajare teritorială

Măsura M.4.2 Reabilitarea clădirilor publice pentru a se conforma noii identități urbanistice

Măsura M.4.3 Construcție de noi piese de arhitectură urbană (mobilier, parcuri, piațete)

Măsura M.4.4 Capacitarea biroului de urbanism al primăriei pentru a răspunde propunerilor de dezvoltare rezidențială

Obiectiv strategic OS5. Dezvoltarea unui brand local al comunei

Măsura M.5.1 Identificarea unui concept/ ofertă de petrecere a timpului liber la Vetiş

Măsura M.5.2 Dezvoltarea de servicii sportive și culturale locale cu amprenta Vetiş

Măsura M.5.3 Amenajarea malului Someșului – ca element de identitate locală

**Complementaritatea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Vetiş
cu Strategia de dezvoltare a Judeţului Satu Mare
pentru perioada 2014-2020**

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
<p>Obiectivul strategic 1.</p> <p>Creşterea competitivităţii economice în contextul poziţiei strategice a judeţului</p> <p>Consiliul Judeţean Satu Mare va acorda o importanţă sporită competitivităţii economice (atât în industrie cât şi în agricultură şi servicii) şi a atractivităţii judeţului Satu Mare, pentru întreprinzători locali şi străini în scopul creării locurilor de muncă la nivel local.</p>		✓			
<p>Priorităţi şi direcţii de acţiune:</p> <p>1.1 Dezvoltarea industriei şi atragerea de investitori</p> <p>- Dezvoltarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri</p> <p>- Dezvoltarea de servicii şi de pachete de facilităţi pentru mediul de afaceri</p> <p>- Dezvoltarea de parteneriate şi participarea la misiuni naţionale şi internaţionale privind atragerea de investitori</p>		<p>M.2.1</p> <p>M.2.2</p> <p>M.2.3</p>			
<p>Priorităţi şi direcţii de acţiune:</p> <p>1.3 Sprijinirea antreprenoriatului</p> <p>- Încurajarea micilor întreprinzători şi promovarea antreprenorilor de succes din judeţ</p> <p>- Sprijinirea educaţiei antreprenoriale</p>		<p>M.2.1</p> <p>M.2.2</p> <p>M.2.3</p>			

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
<p>Obiectivul strategic 2.</p> <p>Dezvoltarea turismului județean</p> <p>Dezvoltarea turismului se va realiza prin susținerea de către Consiliul Județean a investițiilor în infrastructura și servicii turistice, precum și prin promovarea acestora către vizitatori din țară și din străinătate, cu accent pe turismul de sănătate și agroturism.</p>				✓	✓
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p>2.2 Dezvoltarea de servicii turistice și promovarea județului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea și dotarea siturilor naturale ce prezintă potențial turistic - Campanie de promovare a produselor turistice ale județului în funcție de conceptele de valorificare a destinațiilor turistice elaborate - Amenajarea de trasee de cicloturism - Conceperea și marcarea/ semnalizarea traseelor turistice în județul Satu Mare - Susținerea comercializării produselor tradiționale prin soluții online și prin promovarea târgurilor de meșteșugari 				<p>M.4.1</p> <p>M.4.2</p>	<p>M.5.1</p> <p>M.5.2</p> <p>M.5.3</p>

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
<p>Obiectivul strategic 3.</p> <p>Creșterea calității vieții în județul Satu Mare</p> <p>Consiliul Județean Satu Mare va investi în bunăstarea populației prin diversificarea și creșterea calității serviciilor publice și prin îmbunătățirea accesibilității populației la servicii de bază, în special în mediul rural din județ.</p>	✓		✓	✓	
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p>3.1 Îmbunătățirea mobilității și accesibilității la nivel județean</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere județene - Promovarea mijloacelor verzi/ alternative de transport 	M.1.2				

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p><i>3.2 Dezvoltarea de servicii de utilități publice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare - Reabilitarea și extinderea infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri 	<p>M.1.1</p> <p>M.1.3</p>				
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p><i>3.3 Sprijinirea serviciilor publice din sănătate, educație și siguranța cetățeanului</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale din administrarea consiliului județean - Reabilitarea, modernizarea și dotarea cu echipamente a infrastructurii de sănătate județene - Sprijinirea și îmbunătățirea dotării pentru serviciul de intervenții pentru situații de urgență 			<p>M.3.2</p> <p>M.3.3</p>		
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p><i>3.4 Creșterea performanței serviciilor de asistență socială și protecția copilului</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Conceperea unui plan de acțiune referitor la dezvoltarea de servicii sociale la nivelul comunităților locale - Crearea de parteneriate public-public/ public-privat funcționale și eficiente între toți factorii din județ implicați în domeniu - Diversificarea și eficientizarea serviciilor sociale cu accent pe intervențiile de prevenire la nivel local 			<p>M.3.1</p>		
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p><i>3.5 Protejarea și valorificarea mediului natural, inclusiv valorificarea resurselor de energie regenerabilă</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementarea sistemului de management al deșeurilor la nivelul județului - Proiect de informare privind problematice de mediu locale - Instalarea sistemelor de energie termică din surse regenerabile pentru clădirile instituțiilor publice 	<p>M.1.4</p>			<p>M.4.3</p>	

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
<p>Obiectivul strategic 4.</p> <p>Consolidarea capacității administrative</p> <p>Creșterea capacității administrative va fi realizată prin sprijinirea investițiilor în procese informatice și tehnologie, consolidarea capacității de management și implementare și îmbunătățirea capacității de planificare strategică aliniată la prioritățile regionale și naționale, precum și cele de la nivel local.</p>			✓	✓	
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p>4.1 Creșterea eficienței și calității actului administrativ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formarea resurselor umane din administrația publică județeană și locală - Implementarea soluțiilor IT la nivelul gestiunii bazelor de date cu caracter teritorial (sistem geografic informațional și cadastru digital) - Implementarea de sisteme informatice pentru plata taxelor și impozitelor 			M.3.4	M.4.4	
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p>4.2 Consolidarea capacității de gestiune și implementare proiecte, în parteneriat cu consiliile locale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Înființarea unei structuri de sprijin pentru autoritățile publice locale privind atragerea de investiții și derularea proiectelor 			M.3.4		
<p>Priorități și direcții de acțiune:</p> <p>4.3 Îmbunătățirea capacității de planificare strategică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asistență tehnică pentru primării privind îmbunătățirea capacității de planificare strategică și gestiune a resurselor (cu accent pe soluții de generare de venituri proprii) 			M.3.4		

**Complementaritatea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Vetiş
cu Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest pentru perioada 2014-2020**

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
Prioritatea 1: Creşterea competitivităţii economice regiunii şi stimularea cercetării şi inovării	✓				✓
<p>Obiectiv specific 1: Creşterea competitivităţii IMM-urilor şi a microîntreprinderilor prin investiţii în infrastructură, acces la servicii şi reţele internaţionale</p> <p>Acţiuni orientative:</p> <p>1.1.1 Investiţii în scopul dezvoltării produselor şi serviciilor cu valoare adăugată mare, în special în domeniile competitive şi de specializare inteligentă</p> <p>1.1.3 Sprijinirea accesului la servicii dedicate firmelor şi tinerilor antreprenori</p> <p>1.1.4 Crearea şi dezvoltarea clusterelor, a lanţurilor de furnizori şi a grupurilor de producători</p> <p>1.1.5 Sprijinirea IMM-urilor de a participa la platforme şi reţele internaţionale de cooperare economică şi încurajarea exportatorilor locali</p> <p>1.1.6 Acţiuni de promovare şi de certificare a produselor şi serviciilor</p>	M.2.1 M.2.2 M.2.3				
<p>Obiectiv specific 3: Dezvoltarea spiritului antreprenorial</p> <p>Acţiuni orientative:</p> <p>1.3.1 Acţiuni de sprijinire a iniţiativelor antreprenoriale atât în mediul urban, cât şi în mediul rural (inclusiv fermieri)</p> <p>1.3.2 Dezvoltarea capacităţilor antreprenoriale ale tinerilor şi a şomerilor prin servicii, coaching etc.</p>	M.2.1 M.2.2 M.2.3				
<p>Obiectivul specific 4: Creşterea performanţei sectorului turistic în economia regională</p> <p>Acţiuni orientative:</p> <p>1.4.1 Acţiuni de valorificare a potenţialului natural, antropoc şi a unor nişe turistice cu potenţial ridicat</p> <p>1.4.2 Dezvoltarea infrastructurii de turism, agrement şi a serviciilor turistice şi conexe</p> <p>1.4.3 Activităţi de marketing şi promovare turistică, inclusiv internaţionalizarea serviciilor turistice</p>					M.5.1 M.5.3

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
Prioritatea 2: Creșterea accesibilității regiunii, a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor	✓		✓		
<p>Obiectivul specific 1: Dezvoltarea unui sistem integrat de infrastructură de transport regional, conectat la rețeaua TEN-T</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>2.1.1 Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport rutier, feroviar, aeroportuar cu accesibilitate directă și indirectă la TEN-T, inclusiv a terminalelor multimodale și a variantelor ocolitoare</p> <p>2.1.2 Dezvoltarea de sisteme de transport urban durabil/sustenabil, inclusiv a planurilor de mobilitate urbană integrată</p> <p>2.1.3 Îmbunătățirea siguranței traficului</p>	M.1.2				
<p>Obiectivul specific 2: Dezvoltarea și valorificarea potențialului oferit de domeniul TIC la nivel regional</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>2.2.1 Dezvoltarea infrastructurii de bandă largă în special în zonele izolate</p> <p>2.2.2 Sprijinirea utilizării TIC în mediul public și privat</p> <p>2.2.3 Susținerea dezvoltării, implementării și utilizării e-serviciilor (e-guvernare, e-commerce, e-educație, e-sănătate, e-cultură, e-incluziune etc.)</p>			M.3.4		
Prioritatea 3: Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune		✓	✓		
<p>Obiectivul specific 1: Creșterea calității infrastructurii și a serviciilor în domeniul educației, sănătății și a serviciilor sociale</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>3.1.1 Crearea, modernizarea, extinderea infrastructurii educaționale (creșe, grădinițe, gimnazial, școli vocaționale, universitare, campusuri preuniversitare și universitare inclusiv centre de formare profesională, centre de excelență regionale) și adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței</p> <p>3.1.2 Dezvoltarea, extinderea, modernizarea infrastructurii de sănătate și diversificarea serviciilor de sănătate (construirea, reabilitarea, modernizarea extinderea spitalelor și ambulatoriilor, a centrelor preventorii - inclusiv dotarea cu echipament medico-sanitar -, construirea unui spital regional, înființarea de unități mobile pentru persoanele din zone izolate, dotarea ambulanțelor și SMURD-urilor cu echipamente de ultimă generație, inclusiv crearea unor sisteme integrate medico-sanitare) și asigurarea unor servicii medicale de înaltă calitate și accesibile</p> <p>3.1.3 Crearea, extinderea, modernizarea infrastructurii sociale, inclusiv locuințe sociale și a centrelor comunitare integrate și asigurarea unor servicii sociale durabile și incluzive</p>			M.3.1 M.3.2 M.3.3		

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
<p>Obiectivul specific 2: Promovarea ocupării forței de muncă</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>3.2.1 Acțiuni de integrare durabilă pe piața forței de muncă a șomerilor, a persoanelor fără loc de muncă cu accent pe tinerii care nu sunt incluși într-o formă de învățământ sau formare profesională</p> <p>3.2.3 Acțiuni de adaptare la schimbările pieței a lucrătorilor și fermierilor cu accent pe zonele monoindustriale, rurale și sprijin pentru angajatori în vederea menținerii locurilor de muncă</p> <p>3.2.4 Asigurarea accesului și implicării forței de muncă în învățarea pe tot parcursul vieții, dobândirea de noi competențe și validarea celor existente</p> <p>3.2.5 Acțiuni de facilitare a tranziției de la educație la piața forței de muncă, în special prin programe de ucenicie și practică profesională</p>		M.2.1	M.3.2		
<p>Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea calității vieții grupurilor vulnerabile și dezavantajate, precum și asigurarea accesului la servicii sociale, de sănătate și de educație de calitate</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>3.3.1 Dezvoltarea, modernizarea extinderea și diversificarea accesului grupurilor vulnerabile și dezavantajate și a comunităților izolate la servicii sociale, sănătate, educație, ocupare, locuire inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente, ca parte a unei strategii integrate, elaborate în urma implementării măsurii de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</p> <p>3.3.2 Creșterea și diversificarea calității serviciilor oferite în centre sociale, medicale și dezvoltarea unor programe de consiliere și educaționale pliate pe nevoile comunităților defavorizate, inclusiv dezvoltarea de parteneriate public-private a furnizorilor de servicii sociale și asigurarea infrastructurii necesare</p>			M.3.1 M.3.2 M.3.3		
<p>Obiectivul specific 4: Îmbunătățirea capacității instituționale a administrației publice</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>3.4.1 Modernizarea instituțiilor publice și îmbunătățirea calității serviciilor furnizate de acestea</p> <p>3.4.2 Reabilitarea, modernizarea sediilor instituțiilor publice și dotarea lor</p> <p>3.4.3 Dezvoltarea de sisteme și instrumente moderne de management strategic inclusiv în domeniul resurselor umane și mecanisme administrative</p>			M.3.4		

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
Prioritatea 4: Protecția mediului natural și antropoc, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	P		P	P	P
<p>Obiectivul specific 1: Reducerea emisiilor de dioxid de carbon și a volumului de energie primară consumat</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>4.1.1 Investiții în scopul eficientizării energetice a clădirilor publice și a clădirilor delocuințe, implementarea de sisteme de utilizare a energiilor regenerabile în clădiri delocuit, clădiri publice, unități economice și de cultură</p> <p>4.1.5 Implementarea de sisteme de iluminat eficient și inteligent, inclusiv prin producerea energiei din surse regenerabile și creșterea eficienței iluminatului public, prin extinderea sistemelor de iluminat inteligent în domeniul stradal, arhitectural, semnalizare rutieră, transport etc.</p>	M.1.1 M.1.4				
<p>Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a stării de conservare a speciilor, habitatelor și ecosistemelor</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>4.3.1 Acțiuni orientate către restaurarea habitatelor și refacerea ecosistemelor degradate</p> <p>4.3.2 Menținerea/conservarea/îmbunătățirea biodiversității, cu accent pe zonele, speciile și habitatele protejate</p> <p>4.3.3 Monitorizarea și protejarea calității apei, aerului și solului conform standardelor europene</p>					M.5.3
<p>Obiectivul specific 4: Îmbunătățirea calității și aspectului mediului urban</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>4.4.1 Crearea, modernizarea, reabilitarea spațiilor publice urbane, inclusiv a clădirilor sau terenurilor neutilizate</p> <p>4.4.2 Crearea și modernizarea zonelor pedestriene, traseelor pietonale și pistelor pentru bicicliști</p> <p>4.4.3 Crearea și regenerarea spațiilor verzi, inclusiv a perdelelor forestiere și aliniamentelor de arbori</p>				M.4.1 M.4.2 M.4.3	

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
<p>Obiectivul specific 5: Îmbunătățirea serviciilor publice și edilitare de colectare prin dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă, epurare și gestionare apă uzată, reciclare și valorificare deșeuri</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>4.5.1 Continuarea proiectelor integrate de apă și apă uzată fazate</p> <p>4.5.2 Implementarea proiectelor integrate de apă și apă uzată, cu accent pe mediul rural: rețele de canalizare și stațiilor de epurare a apelor uzate, managementului nămolului, stații de tratare a apei potabile, rețele de transport și distribuție, sisteme centralizate de alimentare a apei</p>	<p>M.1.1 M.1.3</p>				
<p>Obiectivul specific 6: Valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și construit și a identității culturale multietnice a regiunii ca sursă a dezvoltării regionale</p> <p>Acțiuni orientative:</p> <p>4.6.2 Restaurarea, conservarea, accesibilizarea și dotarea a patrimoniului cultural imobil de interes local, a așezămintelor monahale și culturale – inclusiv a căminelor culturale – în mediul rural</p> <p>4.6.3 Expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil, inclusiv digitalizarea acestuia</p> <p>4.6.4 Activități de marketing și promovare</p>			<p>M.3.2</p>		<p>M.5.1 M.5.2</p>

*Complementaritatea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Vetiş
cu programele naţionale pentru perioada 2014-2020*

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ INTERREG V-A ROMÂNIA-UNGARIA 2014-2020	✓	✓	✓	✓	✓
Axa prioritară 1: Protejarea în comun și utilizarea eficientă a valorilor comune și resurselor				M.4.1	M.5.3
Axa prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor	M.1.2				
Axa prioritară 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere		M.2.1			
Axa prioritară 4: Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății			M.3.3		
Axa prioritară 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni			M.3.4		
<i>Obiectivul tematic TO6 – Conservarea și protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor</i> Prioritatea de investiție 6c – Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural					M.5.1 M.5.2 M.5.3
<i>Obiectivul tematic TO7 – Promovarea transportului sustenabil și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore</i> Prioritatea de investiție 7b – Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale	M.1.2				
<i>Obiectivul tematic TO8 – Promovarea ocupării durabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă</i> Prioritatea de investiție 8b – Susținerea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice		M.2.1 M.2.2			

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
<p><i>Obiectivul tematic TO9 – Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și discriminării</i></p> <p>Prioritatea de investiție 9a – Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale</p>			<p>M.3.1 M.3.3</p>		
<p><i>Obiectivul tematic TO11 – Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a factorilor interesați, eficientizarea administrației publice</i></p> <p>Prioritatea de investiție 11b – Promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni și instituții</p>	M.1.4	M.2.3	M.3.4	M.4.4	<p>M.5.1 M.5.2 M.5.3</p>
PROGRAMUL OPERAȚIONAL ROMÂNIA-UCRAINA 2014-2020			✓		✓
<p>Obiectivul tematic 2: Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare</p> <p>Prioritatea 1.1 - Cooperare instituțională în domeniul educațional în vederea creșterii accesului la educație și a calității acesteia</p>			M.3.2		
<p>Obiectivul tematic 3: Promovarea culturii locale și protejarea patrimoniului istoric</p> <p>Prioritatea 2.1 – Promovarea și conservarea patrimoniului cultural și istoric</p>					M.5.2
<p>Obiectivul tematic 8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității</p> <p>Prioritatea 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și a accesului la sănătate</p>			M.3.3		
PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ PENTRU PERIOADA 2014-2020	✓	✓	✓		
<p>Obiectivul iii) Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale</p>	<p>M.1.1 M.1.2 M.1.3</p>	<p>M.2.1 M.2.2</p>			
<p><i>Prioritatea 6. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale</i></p>			<p>M.3.1 M.3.3</p>		

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
Măsura 07 – Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale	M.1.1 M.1.2 M.1.3				
Sub-măsura 7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică					
Măsura 19 – Dezvoltarea locală a LEADER	M.1.1 M.1.2 M.1.3	M.2.1 M.2.2	M.3.1 M.3.3		
Sub-măsura 19.2. Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală					
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2014-2020	✓	✓	✓		
Axa prioritară 2- Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii		M.2.1 M.2.2 M.2.3			
Prioritatea de investiție 2.1 Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatarei economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri		M.2.2 M.2.3			
Prioritatea de investiție 2.2 Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor		M.2.2			
Axa prioritară 6-Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională	M.1.2				
Prioritatea de investiție 6.1 Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale	M.1.2				
Axa prioritară 8- Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale			M.3.1 M.3.3		
Prioritatea de investiție 8.1 Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale			M.3.1 M.3.3		
Axa prioritară 10- Îmbunătățirea infrastructurii educaționale			M.3.2		
Prioritatea de investiție 10.1 Investițiile în educație și formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții, prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare			M.3.2		

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
PROGRAME PENTRU SPRIJINIREA IMMURILOR CU FINANȚARE DE LA BUGETUL DE STAT		✓			
Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri		M.2.2 M.2.3			
Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului		M.2.1 M.2.2 M.2.3			
Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor pe piață		M.2.3			
Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare START		M.2.3			
Programul pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM		M.2.3			
Programul UNCTAD/EMPRETEC Romania pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii		M.2.3			
PROGRAMUL NAȚIONAL DE CONSTRUCȚII DE INTERES PUBLIC SAU SOCIAL DERULAT PRIN INTERMEDIUL COMPANIEI NAȚIONALE DE INVESTIȚII C.N.I.-S.A.			✓		
Subprogramul Săli de sport			M.3.2		
Subprogramul Complexuri sportive			M.3.2		
PROGRAMUL NAȚIONAL DE ÎMBUNĂȚĂIRE A CALITĂȚII MEDIULUI PRIN REALIZAREA DE SPAȚII VERZI ÎN LOCALITĂȚI				✓ M.4.1 M.4.3	

**Complementaritatea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Vetiş
cu documentele strategice europene**

	OS1	OS2	OS3	OS4	OS5
STRATEGIA EUROPA 2020					
Obiectivul tematic OT 2. Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, a utilizării și a calității acestora			M.3.4		
Obiectivul tematic OT 3. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii		M.2.1 M.2.2 M.2.3			
Obiectivul tematic OT 7. Promovarea unor sisteme de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	M.1.2				
Obiectivul tematic OT 8. Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă		M.2.1			
Obiectivul tematic OT 9. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei			M.3.1 M.3.3		
Obiectivul tematic OT 10. Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții			M.3.2		
Obiectivul tematic OT 11. Consolidarea capacității instituționale și asigurarea unei administrații publice eficiente	M.1.1 M.1.3 M.1.4		M.3.4	M.4.1 M.4.2 M.4.3 M.4.4	M.5.1. M.5.2. M.5.3
REGULAMENTUL DE DEZVOLTARE RURALĂ(1305/2013) AL UNIUNII EUROPENE					
Prioritatea 1. Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale					
Prioritatea 6. Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale					

III.3. PLANIFICAREA IMPLEMENTĂRII PROIECTELOR ÎN TIMP ȘI TIP BUGET

Această secțiune cuprinde în formate de tabel ușor de urmărit proiectele/activitățile minimale care ar trebui realizate în următorii cinci ani pentru atingerea obiectivelor.

Primul tabel este structurat pe obiective strategice și câteva idei de proiecte aferente acestora. În tabel sunt evidențiate titlurile de proiect, titluri dezvoltate mai în detaliu în cadrul portofoliului de proiecte.

Acest tabel poate sta la baza elaborării planurilor de acțiune și a planurilor de monitorizare anuale privind implementarea strategiei. Având în vedere faptul că pentru punerea în practică a majorității ideilor va fi nevoie de accesarea unor surse externe de finanțare, eșalonarea în timp ține cont de durata de implementare efectivă a proiectelor și nu de durata necesară materializării proiectului de la idee la implementare, unde ca etape intermediare se regăsește perioada de elaborare a proiectului și timpul de așteptare până la evaluarea acestuia. Interval de timp care poate fi chiar și de unul sau doi ani calendaristici.

Obiectiv strategic	Nr. Crt	Numele fișei de proiect	Perioada aproximativă de implementare
Obiectiv strategic 1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază	1	Modernizarea drumului județean DJ194B DN 19 – Vetiş – Oar km 0+000 – km 4+820, județul Satu Mare	2015-2016
	2	Modernizarea drumului județean DJ194B DN 19 – Vetiş – Oar km 4+820 – km 9+650, județul Satu Mare	2015-2016
	3	Modernizarea drumuri agricole ce leagă comuna Vetiş de DN19	2016
	4	Extinderea pistei de biciclete pentru îmbunătățirea accesului locuitorilor	2017
	5	Amenajare locuri de parcare lângă cimitir în localitatea Vetiş	2016
	6	Realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă în localitatea Decebal	2016
	7	Realizarea rețelei de canalizare în localitatea Decebal	2016

Obiectiv strategic	Nr. Crt	Numele fișei de proiect	Perioada aproximativă de implementare
Obiectiv strategic 2. Dezvoltarea și modernizarea economiei locale	27	Realizarea unui portofoliu pentru potențialii investitori	2016
	28	Promovarea localității la târguri de afaceri naționale/ internaționale	2016-2020
	29	Încurajarea investitorilor în domenii non-poluante	2017-2019
Obiectiv strategic 3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii	10	Amenajare bază sportivă în localitatea Vetiş	2017
	11	Construire sală de sport în cadrul școlii din localitatea Oar	2018
	12	Construire clădire nouă de școală în localitatea Vetiş	2018
	13	Extindere școală în localitatea Oar	2018
	14	Dotări moderne în grădinițele din comună	2016-2020
	15	Achiziție microbus pentru transport școlar la școala din Vetiş/Oar	2018
	17	Amenajare centru de zi pentru vârstnici	2019
	18	Amenajare și extindere centru social de suport / afterschool pentru copiii provenind din medii defavorizate	2018
	19	Amenajare și susținere funcționare cantină socială	2016-2017
	20	Activități extracurriculare pentru copiii din școli și grădinițe	2016-2020
	22	Servicii medicale îmbunătățite pentru locuitorii comunei	2016
	23	Programe de informare și conștientizare a locuitorilor comunei pentru un stil de viață sănătos	2016-2020
	24	Servicii stomatologice de prevenție și intervenție în beneficiul elevilor și preșcolărilor din comună	2016-2020
	25	Construcție casă de nunți în comuna Vetiş, sat Decebal	2019
	30	Creșterea capacității administrației locale de a răspunde nevoilor în schimbare ale populației pe care o deservește	2016-2018
Obiectiv 4. Amenajarea teritoriului și îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației	8	Realizarea a 3 parcuri (spații verzi) în centrul de comună	2016-2017
	9	Realizarea unor spații de joacă pentru copii în curtea grădinițelor din comună	2016-2017

Obiectiv strategic	Nr. Crt	Numele fișei de proiect	Perioada aproximativă de implementare
Obiectiv 5.	16	Realizare foraje captare sursă de apă termală în localitatea Oar	2019
Dezvoltarea unui brand local al comunei	21	Activități culturale pentru comunitate	2016-2020
	26	Amenajare mal Someș	2017-2020

Al doilea tabel curpinde posibila sursă de finanțare a ideilor de proiect din punct de vedere financiar. Ideile de proiect care pot fi implementate doar din fonduri proprii ale Primăriei sunt marcate în coloana „buget local,, iar ideile de proiect pentru care se pot accesa fonduri din diverse surse de finanțare sunt marcate pe coloana „fonduri externe,,. În cazul ideilor de proiect care pot fi finanțate prin atragerea de fonduri din afara comunității vor avea la rândul lor nevoie de fonduri proprii (pentru cheltuieli de elaborare proiect, studii de fezabilitate, cheltuieli neeligibile de proiect, etc), dar în proporție mai mică decât valoarea proiectului per ansamblu.

Nr. Crt	Numele fișei de proiect	Buget local	Fonduri externe
1	Modernizarea drumului județean DJ194B DN 19 – Vetîș – Oar km 0+000 – km 4+820, județul Satu Mare	X	
2	Modernizarea drumului județean DJ194B DN 19 – Vetîș – Oar km 4+820 – km 9+650, județul Satu Mare	X	X
3	Modernizarea drumuri agricole ce leagă comuna Vetîș de DN19		X
4	Extinderea pistei de biciclete pentru îmbunătățirea accesului locuitorilor		X
5	Amenajare locuri de parcare lângă cimitir în localitatea Vetîș	X	X
6	Realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă în localitatea Decebal	-	-
7	Realizarea rețelei de canalizare în localitatea Decebal	-	-

Nr. Crt	Numele fișei de proiect	Buget local	Fonduri externe
8	Realizarea a 3 parcuri (spații verzi) în centrul de comună	X	X
9	Realizarea unor spații de joacă pentru copii în curtea grădinițelor din comună	X	
10	Amenajare bază sportivă în localitatea Vetîș	X	X
11	Construire sală de sport în cadrul școlii din localitatea Oar		X
12	Construire clădire nouă de școală în localitatea Vetîș		X
13	Extindere școală în localitatea Oar		X
14	Dotări moderne în grădinițele din comună	X	X
15	Achiziție microbus pentru transport școlar la școala din Vetîș/Oar	X	
16	Realizare foraje captare sursă de apă termală în localitatea Oar	X	X
17	Amenajare centru de zi pentru vârstnici		X
18	Amenajare și extindere centru social de suport / afterschool pentru copiii provenind din medii defavorizate	X	X
19	Amenajare și susținere funcționare cantină socială	X	
20	Activități extracurriculare pentru copiii din școli și grădinițe	X	X
21	Activități culturale pentru comunitate	X	X
22	Servicii medicale îmbunătățite pentru locuitorii comunei		X
23	Programe de informare și conștientizare a locuitorilor comunei pentru un stil de viață sănătos	X	X
24	Servicii stomatologice de prevenție și intervenție în beneficiul elevilor și preșcolărilor din comună		X
25	Construcție casă de nunți în comuna Vetîș, sat Decebal	X	
26	Amenajare mal Someș	X	X
27	Realizarea unui portofoliu pentru potențialii investitori	X	
28	Promovarea localității la târguri de afaceri naționale/ internaționale	X	X
29	Încurajarea investitorilor în domenii non-poluante	X	
30	Creșterea capacității administrației locale de a răspunde nevoilor în schimbare ale populației pe care o deservește	X	X

Planificarea financiară

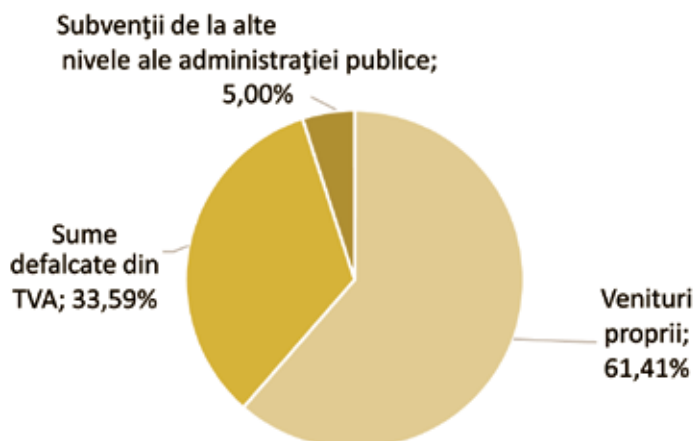
VENITURILE PRIMĂRIEI VETIȘ PENTRU ANII 2010, 2012 și 2014 (în mii ron)

	2010		2012		2014	
Total venituri	6,341	100.00%	5,915	100.00%	8,663	100.00%
Venituri proprii	3,774	59.52%	3,637	61.49%	5,320	61.41%
Sume defalcate din TVA	2,324	36.65%	2,180	36.86%	2,910	33.59%
Operațiuni financiare	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
Subvenții de la alte nivele ale administrației publice	243	3.83%	98	1.66%	433	5.00%
Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
Alte venituri	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%

O scurtă analiză a structurii veniturilor totale ale Primăriei ne relevă câteva date importante:

1. Veniturile proprii reprezintă peste 60% din veniturile totale a primăriei Vetîș.
2. Există o tendință de creștere semnificativă a veniturilor proprii (semn al dezvoltării economice – dovadă fiind și previziunile pentru anii următori, care prevăd păstrarea unei valori a veniturilor proprii apropiate de cel din anul 2014).
3. Venitul total previzionat pe anul 2015 este unul cu aprox. 25% mai mare decât cel din ultimul an analizat (2014).

Venituri 2014

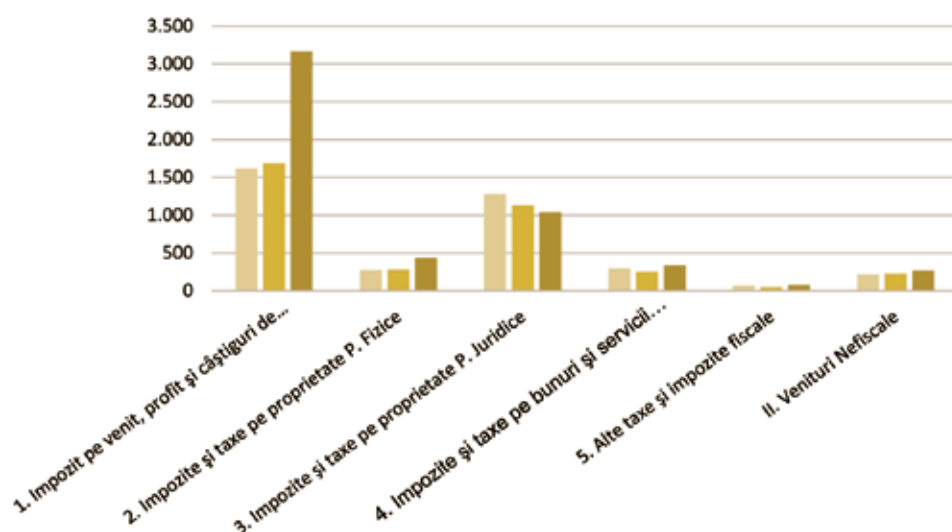

VENITURILE PROPRII ALE PRIMĂRIEI VETIȘ PENTRU ANII 2010, 2012, 2014 (în mii ron)

	2010		2012		2014	
Venituri Proprii (I+II)	3,774	100.00%	3,637	100.00%	5,320	100.00%
I. Venituri fiscale	3,530	93.53%	3,394	93.32%	5,052	94.96%
1. Impozit pe venit, profit și câștiguri de capital	1,614	42.77%	1,684	46.30%	3,163	59.45%
2. Impozite și taxe pe proprietate P. Fizice	275	33.97%	280	31.01%	435	8.18%
3. Impozite și taxe pe proprietate P. Juridice	1,282	7.79%	1,128	6.87%	1,039	19.53%
4. Impozite și taxe pe bunuri și servicii (Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor)	294	7.79%	250	6.87%	339	6.37%
5. Alte taxe și impozite fiscale	65	1.72%	52	1.43%	76	1.43%
II. Venituri Nefiscale	219	5.80%	228	6.27%	266	5.00%
1. Venituri din proprietate (Venituri din concesiuni și închirieri)	55	1.46%	62	1.70%	65	1.22%
2. Venituri din prestări de servicii	0	0.00%	66	1.81%	92	1.73%
3. Venituri dn tax administrative siiberari permise	52	1.38%	23	0.63%	23	0.43%
4. Amenzi, penalități	16	0.42%	10	0.27%	13	0.24%
5. Diverse venituri	96	2.54%	67	1.84%	71	1.33%
III. Venituri din capital	25	0.66%	15	0.41%	2	0.04%

EVOLUTIA VENITURILOR PROPRII ALE PRIMĂRIEI VETIȘ ÎN ANII 2010, 2012, 2014

În cadrul structurii veniturilor proprii cea mai mare pondere o au veniturile din impozitele pe venit, profit și câștiguri de capital. În anul 2014 aceasta a reprezentat un procent de aproape 60% din veniturile proprii, respectiv 36,5% din totalul veniturilor. Ca urmare, primăria are o autonomie ridicată cu privire la modul de utilizare a acestor sume (față de alte primării din județ), ele putând fi cheltuite direct (ex. investiții în infrastructură) sau putând fi multiplicare prin utilizarea lor ca aport propriu în cadrul unor proiecte finanțate din fonduri nerambursabile. (Proiectele propuse pentru perioada 2015 – 2020 pot fi vizualizate în anexa Strategiei de Dezvoltare).

Cheltuieli

Structura cheltuielilor Primăriei Vetiş pe principalele capitole de cheltuieli pentru anii 2010, 2012, 2014, conform clasificării din bugetul de venituri și cheltuieli este prezentată în tabelul următor:

EVOLUTIA CHELTUIELILOR PRIMĂRIEI VETIȘ ÎN ANII 2010, 2012, 2014

Total cheltuieli (I+II+III)	2010		2012		2014	
	6,307	100.00%	6,227	100.00%	8,819	100.00%
I. Cheltuieli curente	4,749	75.30%	4,486	72.04%	6,243	70.79%
1. Cheltuieli de personal	2,543	40.32%	2,151	34.54%	3,114	35.31%
2. Bunuri și servicii	1,340	21.25%	1,412	22.68%	1,936	21.95%
3. Proiecte cu finanțare din fonduri externe	0	0.00%	0	0.00%	509	5.77%
4. Transferuri între unități ale administrației publice	159	2.52%	202	3.24%	32	0.36%
5. Asistență socială	491	7.79%	282	4.53%	246	2.79%
6. Alte cheltuieli	216	3.42%	439	7.05%	406	4.60%
II. Cheltuieli de capital	1,558	24.70%	1,741	27.96%	2,576	29.21%
1. Active nefinanciare	1,541	24.43%	1,741	27.96%	2,572	29.16%
2. Active financiare	17	0.27%	0	0.00%	4	0.05%
III. Operațiuni financiare	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
1. Rambursări de credite interne	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
2. Altele		0.00%		0.00%		0.00%
INVESTIȚII	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%

Cea mai mare pondere în cadrul structurii cheltuielilor Primăriei o dețin cheltuielile cu personalul (relativ constant în anii analizați, între 35 – 40%). În cadrul cheltuielilor cu personalul ponderea cea mai mare o au cheltuielile cu personalul din învățământ (peste 25% din cheltuielile totale pe 2014).

Această categorie este urmată de cheltuielile de capital – active nefinanciare, unde cheltuielile sunt în creștere în anii analizați, ajungând la aprox. 30% din bugetul anului 2014.

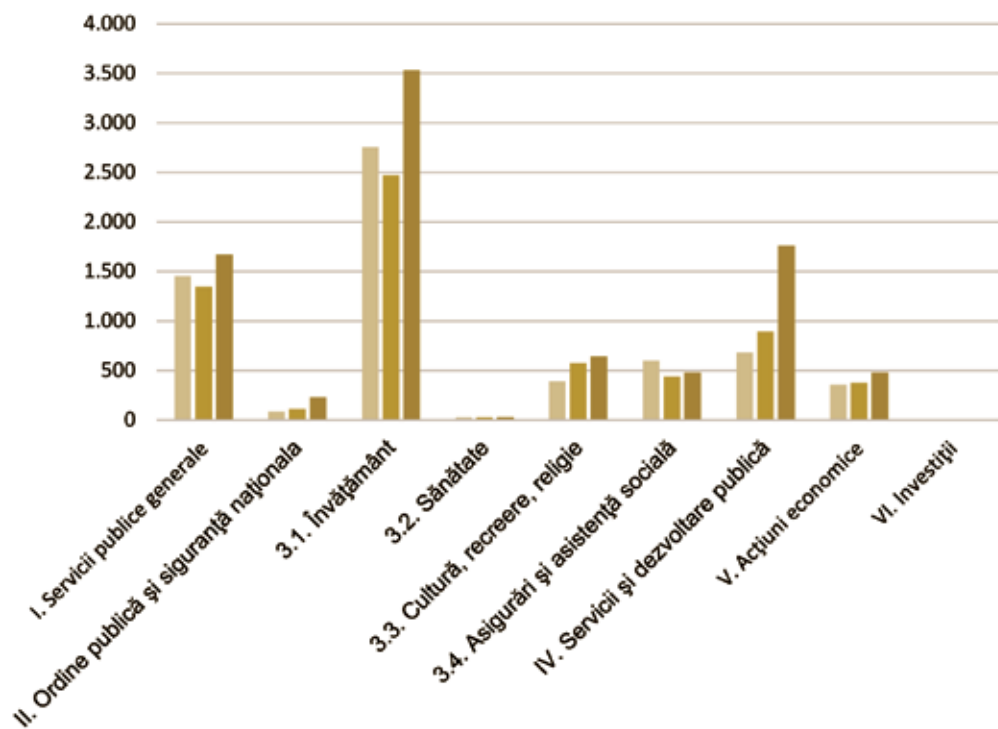
Structura cheltuielilor conform bugetului local pe articole de cheltuieli pentru anii 2010, 2012, 2014 se prezintă după cum urmează:

TOTAL Cheltuieli pe articole de cheltuieli	2010		2012		2014	
	6,341	100.00%	6,227	100.00%	8,819	100.00%
I. Servicii publice generale	1,452	22.90%	1,343	21.57%	1,671	18.95%
1.1. Autorități publice și acțiuni externe	1,452	22.90%	1,343	21.57%	1,671	18.95%
1.2. Alte servicii publice generale	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
1.3. Transferuri între unități ale administrației publice locale	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
II. Ordine publică și siguranță națională	82	1.29%	110	1.77%	230	2.61%
III. Cheltuieli social-culturale	3,773	59.50%	3,507	56.32%	4,680	53.07%
3.1. Învățământ	2,757	43.48%	2,469	39.65%	3,531	40.04%
3.2. Sănătate	28	0.44%	26	0.42%	29	0.33%
3.3. Cultură, recreere, religie	390	6.15%	574	9.22%	642	7.28%
3.4. Asigurări și asistență socială	598	9.43%	438	7.03%	478	5.42%
IV. Servicii și dezvoltare publică	678	10.69%	893	14.34%	1,758	19.93%
4.1. Locuințe, servicii și dezvoltare publică	362	5.71%	386	6.20%	722	8.19%
4.2. Protecția mediului	316	4.98%	507	8.14%	1,036	11.75%
4.3 Altele	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
V. Acțiuni economice	356	5.61%	374	6.01%	480	5.44%
5.1. Acțiuni generale economice	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
5.2. Transporturi	356	5.61%	374	6.01%	480	5.44%
5.3. Alte activități economice	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
VI. Investiții	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%

În cadrul structurii cheltuielilor pe articole de cheltuieli, ponderea cea mai mare o au cheltuielile pentru învățământ (incluzând cheltuielile cu salariile personalului de învățământ și cele de administrare și întreținere a unităților de învățământ preșcolar și de învățământ primar), urmate de cheltuielile cu serviciile publice generale.

În continuare, subcapitolelor Cultura, recreere, religie, Asigurări și asistență socială, Locuințe, servicii și dezvoltare publică, Protecția mediului, respectiv Transporturi le sunt alocate anual valori apropiate, în procente între 5 – 10% din bugetul total.

Evoluția cheltuielilor pe articole de cheltuieli în anii 2010, 2012, 2014

Analiza cheltuielilor și veniturilor Primăriei Vetîș ne relevă un buget puțin dependent de bugetul de stat (față de alte comune din județ), cu surse de venituri proprii în proporție de aprox. 60% din bugetul total. Ca urmare, există un potențial ridicat de implicare în proiecte de investiții majore, în special prin proiecte finanțate din fonduri nerambursabile. (atât în ceea ce privește capacitatea de a asigura aportul propriu, cât și posibilitatea de a se angaja la credite cu valori ridicate).

Comunitatea locală s-a dezvoltat în ultimii ani semnificativ din punct de vedere economic, în special prin popularea parcului industrial aflat pe teritoriul administrativ al comunei, cât și prin atragerea altor investitori strategici, cu cifra de afaceri și capacitate de angajare mare (SC UNICARM SRL) în afara acestuia. Încurajarea în continuare a investițiilor în economia locală ar presupune în mod automat atât creșterea veniturilor din impozite cât și, în mod indirect, creșterea sumelor obținute din taxele pe proprietate (creșterea numărului locuitorilor comunei, noi construcții pe teritoriul acesteia, etc).

Una din aspectele prioritare pe care se va pune accent în anii următori, și care va fi consumator important al resurselor financiare va fi dezvoltarea în continuare a infrastructurii locale, cu accent pe infrastructura de acces (reabilitare / modernizare drumuri locale și trotuare), pe infrastructura de apă curentă și canalizare (extindere în satele unde acestea lipsesc), respectiv pe infrastructura de iluminat public. Aceste investiții vor pune în schimb bazele dezvoltării durabile a comunei și creșterea constantă a calității vieții.

Pe baza bugetului de venituri și cheltuieli, în vederea obținerii de excedente utilizabile în cadrul proiectelor ca și aport propriu sau prefinanțare, se recomandă analiza posibilităților de reducere a costurilor primăriei, la diversele nivele ale capitolelor bugetare. Una din aceste posibilități ar putea fi reducerea costurilor cu iluminatul public, care poate fi realizată printr-o investiție inițială mare, dar care, datorită noilor tehnologii moderne, poate aduce o economie din factura lunară de peste 60%. Investiția poate fi realizată prin proiecte finanțate atât din fonduri europene (direct de la Comisia Europeană) sau din fonduri private (ex. Cluster ROSENC <http://rosenc.ro/programe>). Reducerea costurilor cu curentul electric se poate realiza și prin eficientizarea sistemelor din instituțiile publice, pentru care de asemenea există atât fonduri naționale, cât și europene.

III.4. FIȘE DE PROIECT DETALIAȚE

Fișe de proiect detaliate

FIȘA DE PROIECT NR. 1

Denumirea proiectului	<i>Modernizarea drumului județean DJ194B DN 19 – Vetiş – Oar km 0+000 – km 4+820, județul Satu Mare</i>
Obiectivul strategic	1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază
Domeniul de intervenție	1.2 Reabilitarea infrastructurii rutiere pentru trafic auto, de biciclete și pietonal
Categoria proiectului	■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	■ Studiu de fezabilitate ■ Proiect tehnic
Bugetul estimat al proiectului	În conformitate cu SF realizat de CJ
Sursă de finanțare	Fonduri proprii (CJSM)
Manager de proiect	Consiliul Județean Satu Mare
Parteneri	Comuna Vetiş
Justificare	<p>Starea tehnică necorespunzătoare a drumului județean DJ194B care leagă DN19-Vetiș-Oar de la km 0+000 la km 9+650 - drum asfaltat, cu câte o bandă pe sens, în ultimii 7 ani a fost modernizat numai prin realizarea de lucrări de plombare a covorului asfaltic.</p> <p>Modernizarea acestei artere de circulație va avea efecte benefice asupra dezvoltării economice viitoare a comunei, îmbunătățind legăturile rutiere cu alte localități învecinate: fluidizarea circulației autovehiculelor, modernizarea rețelei de transport rutier, fluidizarea transportului de mărfuri, stabilizarea circulației.</p> <p>Tronsonul de drum km 4+820 – 9+650 va ajunge în administrarea autorității locale, care va prelua din documentația realizată de Consiliul Județean partea aferentă tronsonului de drum județean preluat.</p>

Obiective	Modernizarea drumului pentru a deservi nevoile curente ale locuitorilor și ale instituțiilor, organizațiilor și agenților economici care își desfășoară activitatea în comună
Beneficiari potențiali	Locuitorii comunei Investitorii actuali și potențiali și furnizorii de servicii ai acestora Participanții la traficul rutier Vizitatorii comunei
Descriere / Activități propuse	Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului Realizarea lucrărilor de modernizare a drumului județean pe tronsonul km 0+000 – km 4+820 Monitorizare, evaluare, control, raportare <i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii periodice a drumului</i>
Durata proiectului	12 luni (estimat)

FIȘA DE PROIECT NR. 2

Denumirea proiectului	<i>Modernizarea drumului județean DJ194B DN 19 – Vetiş – Oar km 4+820 – km 9+650, județul Satu Mare</i>
Obiectivul strategic	1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază
Domeniul de intervenție	1.2 Reabilitarea infrastructurii rutiere pentru trafic auto, de biciclete și pietonal
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Studiu de fezabilitate ■ Proiect tehnic
Bugetul estimat al proiectului	În conformitate cu SF realizat de CJ, predat comunei Vetiş.
Sursă de finanțare	<p>Parțial: Împrumut bancar</p> <p>Parțial: Fonduri proprii</p> <p>Parțial: Program INTERREG V-A, RO-HU, PA2 - TO7 - IP7/b</p>
Manager de proiect	Comuna Vetiş
Parteneri	<p>Pentru tronsonul ce ar putea fi finanțat prin Programul Interreg V-A: Orașul Csenger (HU)</p> <p>Pentru alte tronsoane: N.A.</p>
Justificare	<p>Starea tehnică necorespunzătoare a drumului județean DJ194B care leagă DN19-Vetiș-Oar de la km 0+000 la km 9+650 - drum asfaltat, cu câte o bandă pe sens, în ultimii 7 ani a fost modernizat numai prin realizarea de lucrări de plombare a covorului asfaltic.</p> <p>Modernizarea acestei artere de circulație va avea efecte benefice asupra dezvoltării economice viitoare a comunei, îmbunătățind legăturile rutiere cu alte localități învecinate: fluidizarea circulației autovehiculelor, modernizarea rețelei de transport rutier, fluidizarea transportului de mărfuri, stabilizarea circulației.</p> <p>Tronsonul de drum km 4+820 – 9+650 va ajunge în administrarea autorității locale, care va prelua din documentația realizată de Consiliul Județean partea aferentă tronsonului de drum județean preluat.</p>

Obiective	Modernizarea drumului pentru a deservi nevoile curente ale locuitorilor și ale instituțiilor, organizațiilor și agenților economici care își desfășoară activitatea în comună
Beneficiari potențiali	Locuitorii comunei Investitorii actuali și potențiali și furnizorii de servicii ai acestora Participanți la traficul rutier Vizitatorii comunei
Descriere / Activități propuse	Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului Pregătirea și depunerea cererii de finanțare Contractarea proiectului Organizarea licitațiilor Realizarea lucrărilor de modernizare a drumului județean pe tronsonul km 4+820 – km 9+650 Monitorizare, evaluare, control, raportare <i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii periodice a drumului</i>
Durata proiectului	36 luni (estimat, luând în calcul procesul de derulare a programelor transfrontaliere)

FIȘA DE PROIECT NR. 3

Denumirea proiectului	<i>Modernizarea drumuri agricole ce leagă comuna Vetîș de DN19</i>
Obiectivul strategic	1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază
Domeniul de intervenție	1.1 Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice la nivel urban
Categoria proiectului	■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	■ În curs de realizare Studiu de Fezabilitate
Bugetul estimat al proiectului	1.000.000 EUR
Sursă de finanțare	PNDR, Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	N.A.
Justificare	<p>Acest drum de exploatare agricolă este un drum de pământ situat în extravilanul comunei, care devine impracticabil în condiții meteorologice nefavorabile. Realizarea unei infrastructuri adecvate ar determina creșterea calității vieții populației din zonă și crearea de noi oportunități investiționale din partea a noi agenți economici.</p> <p>Modernizarea acestui drum ar avea beneficii multiple: reducerea duratei și a costurilor de transport între localități, asigurarea accesului în condiții de siguranță la suprafețele de teren aflate în extravilan.</p> <p>Într-o primă etapă se poate realiza pietruirea drumului, iar după 5 ani poate fi luată în calcul asfaltarea drumului.</p>
Obiective	Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale prin reabilitarea infrastructurii rutiere a comunei

Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei</p> <p>Participanții la traficul rutier</p> <p>Vizitatorii comunei</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Finalizarea Studiului de fezabilitate, realizarea proiectului tehnic și a devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor de modernizare</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii periodice a drumului</i></p>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 4

Denumirea proiectului	<i>Extinderea pistei de biciclete pentru îmbunătățirea accesului locuitorilor</i>
Obiectivul strategic	1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază
Domeniul de intervenție	1.2 Reabilitarea infrastructurii rutiere pentru trafic auto, de biciclete și pietonal
Categoria proiectului	■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee (Pistă pentru biciclete ce trece prin comuna Vetis, până la DN19, in intravilan)
Bugetul estimat al proiectului	40.000 EUR (TVA inclus) / km (lățime 1 m, o bandă)
Sursă de finanțare	Pentru Varianta 1 : POR Prioritatea 6.1: Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multi-modale (Pentru amenajarea de pista de biciclete in intravilanul localităților străbătute de drumuri județene, pentru creșterea siguranței traficului)
Manager de proiect	Comuna Vetis
Parteneri	N.A.
Justificare	Conectarea pistei de biciclete existente (de-a lungul digului) cu rețeaua de drumuri locale trebuie să țină seama de nevoile în schimbare ale locuitorilor. În prezent aproximativ 200 din cei 250 de angajați ai unui agent economic din localitate fac naveta la locul de muncă cu bicicleta, iar lățimea drumului se dovedește insuficientă pentru a asigura accesul în condiții de siguranță a unui număr crescut de persoane în cel puțin două momente de vârf: sosirea la serviciu și plecarea de la serviciu.
Obiective	Asigurarea accesului neîngrădit al locuitorilor la infrastructura de bază, locul de muncă

Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei – în speță cei care fac naveta la locul de muncă</p> <p>Vizitatorii comunei – în speță cei care ajung în comună cu bicicleta</p> <p>Participanții la traficul rutier – în speță bicicliștii care tranzitează zona</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Realizarea studiului de fezabilitate</p> <p>Realizarea proiectului tehnic și a devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor de extindere a pistei existente (de pe digul Someșului) până la DN19</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii periodice a pistei de biciclete</i></p>
Durata proiectului	36 luni (estimat - luând în calcul procesul de derulare al unui proiect finanțat din fonduri nerambursabile)

FIȘA DE PROIECT NR. 5

Denumirea proiectului	<i>Amenajare locuri de parcare lângă cimitir în localitatea Vetîș</i>
Obiectivul strategic	1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază
Domeniul de intervenție	1.2 Reabilitarea infrastructurii rutiere pentru trafic auto, de biciclete și pietonal
Categoria proiectului	■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	Aprox. 5.000 EUR
Sursă de finanțare	Program LEADER SM19.2 sau Fonduri proprii
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	Parohiile locale
Justificare	Cimitirul din localitate este vizitat cu diferite ocazii (sărbători religioase sau sărbători locale) de grupuri mai mari de oameni care vin din afara localității, care ajung în zonă cu autoturisme proprii și care au nevoie să parcheze în condiții de siguranță, fără a încurca circulația de-a lungul arterei rutiere aflate în zona cimitirului.
Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de trafic rutier în comunitate având în vedere zonele intens tranzitate
Beneficiari potențiali	Locuitorii comunei Vizitatorii comunei – aparținători ai locuitorilor din comună, persoane plecate din localitate care revin cu diferite ocazii

<p>Descriere / Activități propuse</p>	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare (dacă este cazul)</p> <p>Contractarea proiectului (dacă este cazul)</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor – 8-10 locuri de parcare în vecinătatea intrării în cimitir</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii funcționalității spațiilor de parcare</i></p>
<p>Durata proiectului</p>	<p>12 luni</p>

FIȘA DE PROIECT NR. 6

Denumirea proiectului	<i>Realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă în localitatea Decebal</i>
Obiectivul strategic	1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază
Domeniul de intervenție	1.3 Dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Proiect tehnic ■ Obținerea avizelor necesare – în lucru
Bugetul estimat al proiectului	439.821 EUR
Sursă de finanțare	-
Manager de proiect	APASERV S.A.
Parteneri	Comuna Vetîș
Justificare	Rețeaua de apă potabilă nu este disponibilă în prezent în localitatea Decebal; locuitorii se aprovizionează în continuare cu apă din fântâni sau și-au realizat propriile captări de apă subterană cu hidrofoare
Obiective	Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază – sisteme de furnizare a apei potabile – și asigurarea accesului neîngrădit al populației și agenților economici la această infrastructură
Beneficiari potențiali	Locuitorii comunei Investitorii actuali și potențiali

Descriere / Activități propuse	Obținerea avizelor necesare Organizarea licitațiilor Realizarea lucrărilor de construcție a rețelei de alimentare cu apă potabilă Monitorizare, evaluare, control, raportare <i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii periodice a rețelei de alimentare cu apă potabilă</i>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 7

Denumirea proiectului	<i>Realizarea rețelei de canalizare în localitatea Decebal</i>
Obiectivul strategic	1. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază
Domeniul de intervenție	M.1.3 Dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Proiect tehnic ■ Obținerea avizelor necesare – în lucru
Bugetul estimat al proiectului	13.483 EUR
Sursă de finanțare	-
Manager de proiect	APASERV S.A.
Parteneri	Comuna Vetis
Justificare	Există o slabă conectare a gospodăriilor la sistemele de colectare a apelor uzate menajere la nivelul întregii comune. În localitatea Decebal nu a fost realizat până în prezent un sistem de canalizare.
Obiective	Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază – sisteme de canalizare – și asigurarea accesului neîngrădit al populației și agenților economici la această infrastructură
Beneficiari potențiali	Locuitorii comunei Investitorii actuali și potențiali

<p>Descriere / Activități propuse</p>	<p>Obținerea avizelor necesare</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor de construire a sistemului de canalizare</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii periodice a rețelei de canalizare</i></p>
<p>Durata proiectului</p>	<p>36 luni (estimat - luând în calcul procesul de derulare al unui proiect finanțat din fonduri nerambursabile)</p>

FIȘA DE PROIECT NR. 8

Denumirea proiectului	<i>Realizarea a 3 parcuri (spații verzi) în centrul de comună</i>
Obiectivul strategic	<i>4. Amenajarea teritoriului și îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației</i>
Domeniul de intervenție	4.3 Construcție de noi piese de arhitectură urbană (mobilier, parcuri, piațete)
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ SF realizat (necesită actualizare)
Bugetul estimat al proiectului	177.711 EUR (SF)
Sursă de finanțare	Administrația Fondului de Mediu (Program Spații verzi) sau Fonduri proprii
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	N.A.
Justificare	Unul din aspectele problemă semnalate de locuitorii comunei în cadrul sondajului de opinie realizat în cadrul procesului de planificare strategică a fost lipsa unor spații verzi extinse, în speță parcuri, care să răspundă nevoilor locale în ceea ce privește petrecerea timpului liber outdoor, în condiții civilizate.
Obiective	Creșterea accesului locuitorilor comunei la spații publice outdoor multifuncționale – recreere, loc de joacă pentru copii, întâlniri informale ale locuitorilor
Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei</p> <p>Vizitatorii comunei</p> <p>Persoane juridice interesate de organizarea de evenimente publice în comună</p>

<p>Descriere / Activități propuse</p>	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor – parc într-o zonă centrală din localitatea Vetîș</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii funcționalității parcului</i></p>
<p>Durata proiectului</p>	<p>24 luni</p>

FIȘA DE PROIECT NR. 9

Denumirea proiectului	<i>Realizarea unor spații de joacă pentru copii în curtea grădinițelor din comună</i>
Obiectivul strategic	<i>4. Amenajarea teritoriului și îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației</i>
Domeniul de intervenție	4.3 Construcție de noi piese de arhitectură urbană (mobiliier, parcuri, piațete)
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări ■ Achiziție de bunuri
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	5000 – 30.000 EUR (în funcție de complexitate)
Sursă de finanțare	<p>Fonduri proprii (Primărie)</p> <p>Fonduri / lucrări / alt tip de susținere din partea companiilor din localitate</p>
Manager de proiect	Unitățile de învățământ cu personalitate juridică în subordinea cărora sunt organizate aceste grădinițe
Parteneri	<p>Comuna Vetîș</p> <p>Companii cu sediul sau punctul de lucru în Vetîș</p>
Justificare	Unul din aspectele problemă semnalate de locuitorii comunei în cadrul sondajului de opinie realizat în cadrul procesului de planificare strategică a fost lipsa unor spații de joacă pentru copii, care să răspundă nevoilor locale în ceea ce privește petrecerea timpului liber outdoor, în condiții civilizate.
Obiective	Creșterea accesului copiilor la spații de joacă outdoor pentru petrecerea timpului liber

Beneficiari potențiali	<p>Copiii care frecventează grădinițele din comună</p> <p>Cadrele didactice responsabile de educarea și îngrijirea copiilor din grădinițe</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor (dacă este cazul)</p> <p>Realizarea lucrărilor – 3 spații de joacă, câte unul în curtea fiecărei grădinițe din comună</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii funcționalității spațiilor de joacă</i></p>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 10

Denumirea proiectului	<i>Amenajare bază sportivă în localitatea Vetîș</i>
Obiectivul strategic	3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii
Domeniul de intervenție	3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ SF Realizat
Bugetul estimat al proiectului	33.900 EUR (SF realizat)
Sursă de finanțare	Fonduri proprii sau Investitori privați
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	Investitori privați
Justificare	<p>Unul din aspectele problemă semnalate de locuitorii comunei în cadrul sondajului de opinie realizat în cadrul procesului de planificare strategică a fost lipsa unei baze sportive, care ar putea oferi locuitorilor comunei oportunități pentru desfășurarea activităților și competițiilor sportive indoor și outdoor pentru care în prezent sunt nevoiți să ajungă în municipiul Satu Mare. Există interes, în special din partea tinerilor din comună, pentru terenuri adecvate pentru skateboarding, tenis, fotbal (teren sintetic) etc.</p> <p>Nu este de neglijat faptul că o astfel de bază sportivă generează venituri pentru autoritatea locală ce pot fi utilizate mai târziu pentru îmbunătățirea serviciilor oferite publicului țintă.</p>
Obiective	Creșterea accesului locuitorilor la activități sportive indoor și outdoor disponibile în propria comunitate

Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei interesați de menținerea stării de sănătate</p> <p>Tinerii – pentru implicarea în activități și competiții sportive ce necesită dotări infrastructurale specifice</p> <p>Copiii din comună – pentru care cea mai plăcută activitate extracurriculară este practicarea unui sport</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Elaborarea documentației</p> <p>Organizarea licitațiilor (dacă este cazul)</p> <p>Realizarea lucrărilor – bază sportivă modernă, cu terenuri indoor și outdoor</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii bazei sportive</i></p>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 11

Denumirea proiectului	<i>Construire sală de sport în cadrul școlii din localitatea Oar</i>
Obiectivul strategic	3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii
Domeniul de intervenție	3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	100.000 EUR (estimat)
Sursă de finanțare	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului – Programul de construcții de săli de sport
Manager de proiect	Unitățile de învățământ
Parteneri	Comuna Vetis
Justificare	<p>Școala din localitatea Oar nu dispune de săli de sport pentru organizarea orelor de educație fizică, iar elevii desfășoară aceste ore în spații improvizate sau în curtea școlii, indiferent de anotimp, aceste unități școlare neputând asigura standardele de calitate prevăzute în acest sens.</p> <p>Nu este de neglijat faptul că o astfel de sală de sport poate genera venituri pentru unitatea de învățământ, ce pot fi utilizate pentru dezvoltarea de oferte de activități extracurriculare oferite copiilor.</p>
Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a orelor de educație fizică în unitățile de învățământ din cele două localități

Beneficiari potențiali	<p>Copiii care frecventează unitățile școlare</p> <p>Cadrele didactice de specialitate</p> <p>Unitatea școlară ca întreg – prin atragerea de venituri extrabugetare</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor – sală de sport</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii sălii de sport</i></p>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 12

Denumirea proiectului	<i>Construire clădire nouă de școală în localitatea Vetîș</i>
Obiectivul strategic	3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii
Domeniul de intervenție	3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	400.000 EUR (estimat)
Sursă de finanțare	POR 2014 - 2020, AP 10 – Dezvoltarea infrastructurii educaționale
Manager de proiect	Școala Gimnazială Vetîș
Parteneri	Comuna Vetîș
Justificare	<p>Școala din Vetîș funcționează în prezent într-o clădire veche de peste 100 de ani, ce a fost modernizată în ultima perioadă, putând asigura minimul de confort necesar desfășurării activităților didactice. În școală învață peste 400 de copii și lucrează peste 30 de cadre didactice plus personalul auxiliar. Școala nu dispune însă de spațiul necesar pentru funcționarea optimă și cuprinderea tuturor copiilor de vârstă școlară în aceeași clădire (sunt utilizate două clădiri aflate la distanță mare una de alta, una pentru copiii de vârstă școlară mică și o a doua pentru copiii de vârstă școlară mijlocie plus management): nu există suficiente săli de clasă, lipsesc spațiile adecvate pentru laboratoare și cabinete de specialitate, biblioteca ocupă un spațiu în sala profesorală, nu există o sală festivă, nu există o sală de sport interioară, curtea școlii este amenajată în mod tradițional etc.</p>
Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educative în cadrul instituției școlare

Beneficiari potențiali	<p>Copiii care frecventează unitățile școlare</p> <p>Cadrelle didactice</p> <p>Personalul auxiliar</p> <p>Nivelul de management al instituției – director, consiliul de administrație</p> <p>Părinții copiilor înscriși la școală</p> <p>Întreaga comunitate locală</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor – construcție clădire nouă supraetajată și amenajare curte interioară</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – dezvoltarea de activități extracurriculare pentru utilizarea oportunităților oferite de o clădire nouă cu multiple funcționalități</i></p>
Durata proiectului	36 luni (estimat - luând în calcul procesul de derulare al unui proiect finanțat din fonduri nerambursabile)

FIȘA DE PROIECT NR. 13

Denumirea proiectului	<i>Extindere școală în localitatea Oar</i>
Obiectivul strategic	3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii
Domeniul de intervenție	3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	100.000 EUR
Sursă de finanțare	POR 2014 - 2020, AP 10 – Dezvoltarea infrastructurii educaționale
Manager de proiect	Școala Gimnazială Oar
Parteneri	Comuna Vetis
Justificare	Școala din Oar a fost modernizată în ultima perioadă, putând asigura confortul necesar desfășurării activităților didactice. În școală învață peste 230 de copii dar spațiul disponibil nu permite funcționarea optimă.
Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educative în cadrul instituției școlare
Beneficiari potențiali	<p>Copiii care frecventează unitățile școlare</p> <p>Cadrele didactice</p> <p>Personalul auxiliar</p> <p>Nivelul de management al instituției – director, consiliul de administrație</p> <p>Părinții copiilor înscriși la școală</p> <p>Întreaga comunitate locală</p>

<p>Descriere / Activități propuse</p>	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor – construcție clădire nouă supraetajată și amenajare curte interioară</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – dezvoltarea de activități extracurriculare pentru utilizarea oportunităților oferite de o clădire nouă cu multiple funcționalități</i></p>
<p>Durata proiectului</p>	<p>36 luni (estimat - luând în calcul procesul de derulare al unui proiect finanțat din fonduri nerambursabile)</p>

FIȘA DE PROIECT NR. 14

Denumirea proiectului	<i>Dotări moderne în grădinițele din comună</i>
Obiectivul strategic	3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii
Domeniul de intervenție	3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Achiziție de bunuri
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	40.000 EUR (estimat)
Sursă de finanțare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program INTERREG V-A, RO-HU, PA6 – TO11 – IP11/a – ”Cooperare între instituții” sau 2. Program Operațional Comun România – Ucraina 2014 – 2020, TO2 / P 1.1 ”Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație, respectiv a calității acesteia” 3. Fonduri proprii
Manager de proiect	Unitățile de învățământ cu personalitate juridică în subordinea cărora sunt organizate aceste grădinițe
Parteneri	Comuna Vetîș
Justificare	Deși la grădinițele din comună s-au realizat până în prezent anumite lucrări de modernizare a clădirii, dotările materiale ale grădinițelor utilizate în procesul instructiv-educativ nu au mai fost de mult timp reînnoite. Interesul copiilor de vârstă preșcolară pentru jocuri și jucării de actualitate, multe din acestea disponibile și mai atractive în format digital, care să le stimuleze imaginația și gândirea, trebuie valorificat în activitatea didactică desfășurată în grădiniță, oferind pe de o parte continuitate și corelare cu principiile educative ale părinților din noile generații, iar pe de altă parte o șansă pentru copiii ce provin din familii defavorizate pentru a ține pasul cu tehnologiile moderne.

Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educative în cadrul grădinițelor
Beneficiari potențiali	Copiii de vârstă preșcolară care frecventează grădinițele din comună Cadrele didactice responsabile de educarea acestora Părinții copiilor cuprinși în grădinițe – în cadrul activităților cu părinții desfășurate în comun
Descriere / Activități propuse	Realizarea bugetului estimativ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare Contractarea proiectului Achiziția dotărilor propuse Monitorizare, evaluare, control, raportare <i>Sustenabilitate – diversificarea activităților didactice utilizând noile achiziții materiale</i>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 15

Denumirea proiectului	<i>Achiziție microbus pentru transport școlar la școala din Vetiş/Oar</i>
Obiectivul strategic	3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii
Domeniul de intervenție	3.1 Dezvoltarea serviciilor de suport pentru categoriile defavorizate social
Categoria proiectului	■ Achiziție de bunuri
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	26.000 EUR
Sursă de finanțare	Fonduri proprii
Manager de proiect	Școala Gimnazială Vetiş (eventual Școala Gimnazială Oar – pentru că nu dispune de un microbus propriu)
Parteneri	Comuna Vetiş
Justificare	Singurul microbus pentru transport școlar existent în dotarea unității de învățământ din Vetiş, care deservește și celelalte unități școlare, este insuficient raportat la nevoile reale ale școlilor din comună, trebuind să facă mai multe drumuri dus-întors atât înainte, cât și după încheierea programului școlar, având în vedere organizarea claselor cu predare în limba română și maghiară în unități școlare diferite.
Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de acces al copiilor din mediul rural la școlile din comună
Beneficiari potențiali	Copiii de vârstă școlară care frecventează unitățile școlare din comună. Indirect: Părinții copiilor, pentru că își pot lăsa copiii în condiții de siguranță

Descriere / Activități propuse	<p>Realizarea bugetului estimativ</p> <p>Achiziția microbusului</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate: Cuprinderea în organigrama instituției a postului de șofer microbus (cu normă parțială)</i></p>
Durata proiectului	12 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 16

Denumirea proiectului	<i>Realizare foraje captare sursă de apă termală în localitatea Oar</i>
Obiectivul strategic	5. Dezvoltarea unui brand local al comunei
Domeniul de intervenție	5.1 Identificarea unui concept/ofertă de petrecere a timpului liber la Vetiş
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	500.000 EUR (estimat)
Sursă de finanțare	Fonduri proprii sau Investitori privați, eventual PPP
Manager de proiect	Comuna Vetiş
Parteneri	Investitori privați
Justificare	Geologia și relieful Câmpiei Someșului a favorizat formarea resurselor de ape termale și minerale atât în adâncime, cât și apariția lor către suprafață sub forma izvoarelor. Pe linia de falie Someș-Satu Mare apar ape termominerale care vin de la adâncimea de peste 2.000 m, au temperaturi ce depășesc 120° C în adâncime și 60-70° C la suprafață, și care pe anumite areale creează sărăturarea solurilor. Aceste ape au fost utilizate și în trecut în scopuri terapeutice și pot să constituie o resursă importantă de dezvoltare locală.
Obiective	Asigurarea condițiilor infrastructurale pentru dezvoltarea serviciilor de petrecere a timpului liber
Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei - de toate vârstele – pentru petrecerea timpului liber</p> <p>Vizitatorii comunei – interesați de turismul de tip recreativ</p> <p>Furnizorii de servicii de tip SPA – interesați să își dezvolte propriile servicii</p>

<p>Descriere / Activități propuse</p>	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor – foraje la adâncimea de aprox. 1000 m</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – căutarea de furnizori de servicii interesați să își dezvolte propriile servicii utilizând resursa de apă termală existentă</i></p>
<p>Durata proiectului</p>	<p>24 luni</p>

FIȘA DE PROIECT NR. 17

Denumirea proiectului	<i>Amenajare centru de zi pentru vârstnici</i>
Obiectivul strategic	<i>3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii</i>
Domeniul de intervenție	3.1 Dezvoltarea serviciilor de suport pentru categoriile defavorizate social
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	200.000 EUR (Estimat)
Sursă de finanțare	POR 2014 - 2020, AP 8 – Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	Furnizori privați de servicii sociale
Justificare	În localitățile din comună trăiesc cel puțin 50 de persoane vârstnice, fără aparținători sau cu aparținători care însă nu sunt disponibili pe timpul zilei din cauza serviciului, care nu au posibilități să socializeze în mod adecvat, iar lipsa de comunicare le agravează problemele de sănătate fizică cu care se confruntă.
Obiective	Dezvoltarea condițiilor infrastructurale pentru asigurarea suportului social pentru persoanele vârstnice cu capital social redus
Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii vârstnici ai comunei cu un capital social redus (fără aparținători sau fără un cerc de prieteni sau cunoștințe pentru suportul zilnic)</p> <p>Indirect: Aparținătorii acestor persoane, care știu că aceștia beneficiază de suport pe timpul zilei</p>

<p>Descriere / Activități propuse</p>	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor – centru de zi cu o capacitate de 20 de persoane, cu dotările necesare pentru a asigura și posibilități de odihnă</p> <p>Angajarea personalului de specialitate care să asigure realizarea serviciilor sociale de suport</p> <p>Accreditarea serviciilor sociale oferite</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – extindere centru de zi / transformare în centru rezidențial pentru persoane vârstnice care să deservescă și comunitățile învecinate</i></p>
<p>Durata proiectului</p>	<p>24 luni</p>

FIȘA DE PROIECT NR. 18

Denumirea proiectului	<i>Amenajare și extindere centru social de suport / afterschool pentru copiii provenind din medii defavorizate</i>
Obiectivul strategic	<i>3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii</i>
Domeniul de intervenție	3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	100.000 EUR
Sursă de finanțare	Program LEADER SM19.2 sau Fonduri proprii
Manager de proiect	Parohia Greco-Catolică Vetiș
Parteneri	<p>Școala Gimnazială Vetiș</p> <p>Comuna Vetiș</p> <p>Parteneri din străinătate ai parohiei</p>
Justificare	<p>Parohia Greco-Catolică Vetiș, în parteneriat cu Școala Gimnazială Vetiș implementează în prezent proiectul „Koinonia Vetiș – Comuniune prin Participare” prin care cei doi parteneri și-au propus să sprijine frecventarea cursurilor preșcolare de către copiii din familiile defavorizate din localitate prin asigurarea unei mese calde la finalul programului normal de grădiniță de 4 ore. Cele două instituții și-au propus să dezvolte acest proiect și să ofere servicii suplimentare de suport și pentru alte categorii de vârstă, în speță pentru copiii care ajung în învățământul primar. Pentru aceasta însă este nevoie de un spațiu adecvat, dotat astfel încât să permită nu doar serviciile de tip cantină, ci și desfășurarea de activități manuale de genul celor pe care parohia le organizează în prezent (croitorie sau împletit coșuri din nuiete – activitate de tradiție în localitate).</p>

Obiective	Dezvoltarea condițiilor infrastructurale pentru asigurarea suportului social pentru copiii provenind din medii defavorizate
Beneficiari potențiali	Copiii de vârstă preșcolară și de vârstă școlară, provenind din familii defavorizate, cuprinși în sistemul de învățământ Indirect: Familiile din care provin copiii de vârstă preșcolară și școlară
Descriere / Activități propuse	Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare Contractarea proiectului Organizarea licitațiilor Realizarea lucrărilor – centru social cu o capacitate de 25-30 de persoane, cu dotările necesare pentru a asigura și posibilități de odihnă Angajarea personalului de specialitate care să asigure realizarea serviciilor sociale de suport Acreditarea serviciilor sociale oferite Monitorizare, evaluare, control, raportare <i>Sustenabilitate – diversificarea cursurilor de tip afterschool</i>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 19

Denumirea proiectului	<i>Amenajare si susținere funcționare cantină socială</i>
Obiectivul strategic	<i>3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii</i>
Domeniul de intervenție	3.1 Dezvoltarea serviciilor de suport pentru categoriile defavorizate social
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lucrări ■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	Amenajare cladire existentă: 50.000 EUR (estimat) Susținere activitate: 3200 EUR / lună (estimat)
Sursă de finanțare	Fonduri proprii
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	ONG-uri locale, comunitățile religioase din comunitate
Justificare	<p>În localitățile din comună crește numărul de persoane vârstnice - fără aparținători sau cu aparținători care însă nu sunt disponibili pe timpul zilei din cauza serviciului -, care nu sunt imobilizate la pat, dar care au dificultăți de deplasare, și astfel nu mai reușesc să realizeze singure activitățile de rutină precum prepararea hranei, spălatul vaselor sau achiziționarea alimentelor de bază necesare pentru gătit.</p> <p>Există în comună familii care au dificultăți de asigurare a hranei zilnice datorită veniturilor reduse ale familiei sau datorită faptului că au în componență persoane bolnave cronic sau persoane cu handicap, iar o mare parte a veniturilor este utilizată pentru asigurarea tratamentelor medicale necesare.</p>
Obiective	Dezvoltarea condițiilor infrastructurale pentru asigurarea suportului social pentru persoanele vârstnice cu capital social redus

Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii vârstnici ai comunei care au dificultăți în asigurarea hranei zilnice</p> <p>Indirect: Aparținătorii acestor persoane care au siguranța că persoanele vârstnice își asigură nevoile alimentare zilnice</p> <p>Familii din comună cu venituri reduse</p> <p>Persoane cu boli cronice sau persoane cu handicap, cu venituri mici</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic și devizului estimativ</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor (dacă este cazul)</p> <p>Realizarea lucrărilor – cantină socială care să furnizeze hrana zilnică pentru aproximativ 50 de persoane</p> <p>Angajarea personalului de specialitate care să asigure realizarea serviciilor sociale de suport</p> <p>Obținerea autorizațiilor necesare</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea serviciilor de cantină</i></p>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 20

Denumirea proiectului	<i>Activități extracurriculare pentru copiii din școli și grădinițe</i>
Obiectivul strategic	<i>3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii</i>
Domeniul de intervenție	3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
Categoria proiectului	■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	20.000 EUR (Estimat)
Sursă de finanțare	Program INTERREG V-A, RO-HU, PA6 – TO11 – IP11/a – “Cooperare între instituții” sau Fonduri proprii
Manager de proiect	Școlile gimnaziale și grădinițele din comună
Parteneri	Comuna Vetis
Justificare	Activitatea didactică asigurată de școli, prin natura sa impusă de standardele actuale practicate în sistemul de învățământ, nu permite decât în foarte mică măsură educarea personalității copiilor, punând accentul pe latura de informare mai degrabă decât pe formarea elevilor și preșcolărilor. Unitățile școlare au posibilitatea, prin curriculumul la decizia școlii să introducă în oferta sa anumite programe educative cu caracter formativ, dar raportat la nevoile generațiilor actuale de elevi acestea sunt puține la număr iar timpul acordat este insuficient. Pentru anumite categorii de copii, provenind în principal din familii defavorizate, timpul alocat formării unor deprinderi de viață sănătoasă/independentă este dezechilibrat în raport cu efectele negative ale vieții la periferia societății.
Obiective	Dezvoltarea ofertei de activități educaționale pentru elevii și preșcolarii din școlile comunei

Beneficiari potențiali	<p>Copiii care frecventează unitățile școlare</p> <p>Cadrelle didactice, personalul auxiliar</p> <p>Nivelul de management al instituției – director, consiliul de administrație</p> <p>Părinții copiilor înscriși la școală</p> <p>Întreaga comunitate locală</p> <p>Școlile cu care instituțiile educative din comună au parteneriate</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Elaborare și depunere proiect (dacă este cazul)</p> <p>Contractare proiect (dacă este cazul)</p> <p>Dezvoltarea unei oferte de activități extracurriculare accesibile copiilor de vârstă școlară și preșcolară în afara programului obligatoriu de activitate: ex. cerc de teatru etc.</p> <p>Promovarea ofertei în rândul elevilor și preșcolărilor și în familiile acestor copii</p> <p>Asigurare resurselor materiale și umane necesare pentru desfășurarea acestor activități</p> <p>Propunere program de activitate</p> <p>Promovare rezultate ale activităților (livrabile???)</p> <p><i>Sustenabilitate – diversificarea programelor și activităților extracurriculare oferite în comună</i></p>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 21

Denumirea proiectului	<i>Activități culturale pentru comunitate</i>
Obiectivul strategic	<i>5. Dezvoltarea unui brand local al comunei</i>
Domeniul de intervenție	5.2 Dezvoltarea de servicii sportive și culturale locale cu amprenta Vetiş
Categoria proiectului	■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	50.000 EUR (estimare)
Sursă de finanțare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program INTERREG V-A, RO-HU, PA6 – TO11 – IP11/a – ”Cooperare între instituții” sau 2. Program Operațional Comun Romania – Ucraina 2014 – 2020, TO3/P 2.1 ”Păstrarea și promovarea moștenirii culturale și istorice” 3. Fonduri proprii
Manager de proiect	Comuna Vetiş
Parteneri	Cercul Cultural Vetési Albert Kulturkör
Justificare	Asociația culturală „Cercul Cultural Vetési Albert Kulturkör” a fost înființată cu scopul de a asigura păstrarea și promovarea tradițiilor locale din comună. Idei de proiecte culturale care să valorifice tradițiile locale există, iar interesul pentru evenimente de natură culturală poate fi ușor remarcat dacă avem în vedere faptul că la manifestările culturale organizate au participat câteva sute de locuitori.
Obiective	Dezvoltarea ofertei de activități culturale pentru locuitorii comunei

Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei, din toate categoriile de vârstă</p> <p>Vizitatorii comunei</p> <p>Locuitorii comunităților înfrățite – orașul Csenger, comuna Szamoskér</p> <p>Școlile cu care instituțiile educative din comună au parteneriate</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Înființarea unei expoziții muzeale care să pună în evidență obiceiurile locale (muzeul satului)</p> <p>Festivalul Magiunului – Lekvárfeszt</p> <p>Organizarea zilei comunei – care să înlocuiască sau să completeze zilele satelor aparținătoare, organizate cu întreruperi</p> <p>Organizare cercuri – dansuri populare, cor, dans de societate</p> <p><i>Sustenabilitate – diversificarea programelor și activităților culturale oferite în comună</i></p>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 22

Denumirea proiectului	<i>Servicii medicale îmbunătățite pentru locuitorii comunei</i>
Obiectivul strategic	<i>3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii</i>
Domeniul de intervenție	3.3 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate
Categoria proiectului	■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	1500 – 30.000 EUR (in funcție de investiția realizată)
Sursă de finanțare	Programe pentru sprijinirea IMM cu finanțare de la Bugetul de Stat
Manager de proiect	Cabinetele medicale individuale din comună – medicii de familie
Parteneri	Comuna Vetîș
Justificare	Locuitorii comunei sunt puși în situația de a face deplasări numeroase și costisitoare ca timp și bani în municipiul reședință de județ pentru a face niște investigații uzuale sau proceduri medicale de recuperare care ar putea fi accesibile la nivel local dacă s-ar investi în aparatura necesară și formarea personalului de specialitate care să îl utilizeze.
Obiective	Dezvoltarea ofertei de servicii medicale pentru locuitorii comunei
Beneficiari potențiali	Locuitorii comunei, din toate categoriile de vârstă

<p>Descriere / Activități propuse</p>	<p>Achiziție – aparat ecograf pentru cabinetul medicului de familie (30.000 EUR)</p> <p>Achiziție – microlaborator (analizator + consumabile) (4.000 EUR pentru analizator + ... EUR pentru testere)</p> <p>Achiziție aparatură portabilă pentru fizioterapie (4.000 EUR)</p> <p>Curs de specializare pentru medicul de familie care ar urma să folosească aparatul ecograf (două module de câte 6 luni, la final de săptămână) (3.000 lei/modul * 2 module = 6.000 lei)</p> <p>Amenajare sală de tratament pentru a utiliza în condiții de siguranță și confort noile dotări</p> <p>Modificare orar cabinet și promovare pentru a asigura accesul persoanelor la noile investigații, proceduri</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurare gratuitate pentru anumite categorii de pacienți în următorii 2 ani după implementarea proiectului</i></p>
<p>Durata proiectului</p>	<p>12 luni</p>

FIȘA DE PROIECT NR. 23

Denumirea proiectului	<i>Programe de informare și conștientizare a locuitorilor comunei pentru un stil de viață sănătos</i>
Obiectivul strategic	<i>3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii</i>
Domeniul de intervenție	3.3 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate
Categoria proiectului	■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	2.000 EUR, fără TVA / campanie de informare
Sursă de finanțare	Fonduri proprii, sponsorizări prin ONG-uri locale
Manager de proiect	Cabinetele medicale individuale din comună – medicii de familie
Parteneri	Comuna Vetîș
Justificare	Locuitorii comunei fie cunosc prea puține reguli de viață sănătoasă fie vehiculează informații incorecte/incomplete, ceea ce face ca de multe ori să ajungă la medic numai când bolile de care suferă sunt în stadii avansate. În plus locuitorii au obiceiul de a lua tratamente ce au fost prescrise și altor membri ai familiei sau vecinilor, pentru că la aceștia au funcționat, fără să înțeleagă importanța personalizării indicațiilor terapeutice prescrise. O problemă de importanță actuală este dată de refuzul din ce în ce mai răspândit al familiilor chiar și pentru imunizările din schema de vaccinare obligatorie.
Obiective	Dezvoltarea ofertei de servicii medicale pentru locuitorii comunei
Beneficiari potențiali	Locuitorii comunei, din toate categoriile de vârstă

<p>Descriere / Activități propuse</p>	<p>Realizare campanii de informare cu privire la un mod de viață sănătos: concepere structură informațională afișe și/ sau pliante, lipirea de afișe în locuri cu mare vizibilitate în comună, distribuire de pliante</p> <p>Caravane de informare și conștientizare a locuitorilor – întâlniri organizate cu cetățenii comunei, pe teme propuse de medicii de familie, cu suportul persoanelor resursă din comună</p> <p><i>Sustenabilitate – colaborare cu personalul medical care asigură servicii de medicina întreprinderii în firmele mari din comună</i></p>
<p>Durata proiectului</p>	<p>6 luni</p>

FIȘA DE PROIECT NR. 24

Denumirea proiectului	<i>Servicii stomatologice de prevenție și intervenție în beneficiul elevilor și preșcolarilor din comună</i>
Obiectivul strategic	<i>3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii</i>
Domeniul de intervenție	3.3 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate
Categoria proiectului	■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	30.000 EUR (Estimat)
Sursă de finanțare	Program INTERREG V-A, RO-HU, PA6 – TO11 – IP11/a – "Cooperare între instituții"
Manager de proiect	Școala gimnazială Vetîș / Oar
Parteneri	Comuna Vetîș
Justificare	O serie de probleme de igienă orală a copiilor din comună ar putea fi prevenite dacă în școli ar fi disponibile servicii medicale stomatologice cu scop preventiv. Un model de bună practică de această natură implementează școlile din orașul înfrățit Csenger, iar școlile din comuna Vetîș ar putea prelua lecțiile învățate de la școlile partenere minimizând riscurile implementării unor programe similare pe un teren viran. Cercetări realizate în România indică faptul că deprinderile de igienă orală a copiilor de vârstă școlară și preșcolară sunt mai mult decât precare, în speță în mediul rural și atrag atenția că obiceiurile bune se învață încă din copilărie, iar dacă acest lucru nu se întâmplă, pot duce la scurtarea duratei de viață cu până la 3 ani.
Obiective	Dezvoltarea ofertei de servicii medicale pentru copiii de vârstă școlară și preșcolară

Beneficiari potențiali	Copiii care frecventează unitățile școlare – elevi și preșcolari Părinții copiilor
Descriere / Activități propuse	<p>Înființare cabinet stomatologic cu scop preventiv în paralel cu atragerea unui medic stomatolog care să își desfășoare activitatea în școli</p> <p>Furnizarea serviciilor de medicină stomatologică în școli</p> <p>Realizare campanii de informare cu privire la o igienă orală corectă: concepere structură informațională afișe și/ sau pliante, lipirea de afișe în locuri cu mare vizibilitate în comună, distribuire de pliante</p> <p><i>Sustenabilitate – diseminare: colaborare cu alte școli din mediul rural pentru a face cunoscut modelul de bună practică</i></p>
Durata proiectului	12 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 25

Denumirea proiectului	<i>Construcție casă de nunți în comuna Vetîș, sat Decebal</i>
Obiectivul strategic	<i>3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii</i>
Domeniul de intervenție	3.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale și recreative pentru creșterea nivelului de pregătire a locuitorilor
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Studiu de fezabilitate ■ Proiect Tehnic
Bugetul estimat al proiectului	150.000 EUR
Sursă de finanțare	Fonduri proprii
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	N.A.
Justificare	-
Obiective	Asigurarea condițiilor propice pentru desfășurarea unor evenimente locale
Beneficiari potențiali	Locuitorii satului Decebal

Descriere / Activități propuse	-
Durata proiectului	18 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 26

Denumirea proiectului	<i>Amenajare spații de recreere mal Someș</i>
Obiectivul strategic	<i>5. Dezvoltarea unui brand local al comunei</i>
Domeniul de intervenție	5.3 Amenajarea malului Someșului – ca element de identitate locală
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizare de lucrări
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	20 000 EUR (Estimat)
Sursă de finanțare	<p>Administrația Fondului de Mediu (Program Spații verzi) sau</p> <p>Program INTERREG V-A, RO-HU, PA1 – TO6 – IP6/c – ”Utilizarea sustenabilă a moștenirii nturale și culturale din aria eligibilă a programului” sau</p> <p>Fonduri proprii</p>
Manager de proiect	Comuna Vetiş
Parteneri	N.A.
Justificare	<p>Râul Someș reprezintă un potențial pentru amenajarea unei zone de recreere de o lungime de aproximativ 7 km lungime, de-alungul ambelor maluri, între comuna Vetiş , pe malul de sud și Comuna Dorolț pe malul de nord.</p> <p>Importanța economică și socială a râului Someș este că oferă oportunități pentru noi investiții, locuri de muncă și facilități în turism, sport și recreere. Dezvoltarea acestei zone ar facilita circulația pietonilor cât și atracția de turiști în zona Comunei Vetiş.</p>
Obiective	Creșterea accesului locuitorilor comunei la spații publice outdoor multifuncționale – recreere, întâlniri informale ale locuitorilor

Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei</p> <p>Vizitatorii comunei</p> <p>Persoane juridice interesate de organizarea de evenimente publice în comună</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Concesionare teren</p> <p>Realizarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic</p> <p>Aprobarea în consiliul local a realizării proiectului</p> <p>Pregătirea și depunerea cererii de finanțare</p> <p>Contractarea proiectului</p> <p>Organizarea licitațiilor</p> <p>Realizarea lucrărilor – amenajare mal Someș din localitatea Vetîș</p> <p>Monitorizare, evaluare, control, raportare</p> <p><i>Sustenabilitate – asigurarea întreținerii amenajării mal Someș</i></p>
Durata proiectului	12 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 27

Denumirea proiectului	<i>Realizarea unui portofoliu pentru potențialii investitori</i>
Obiectivul strategic	2. Dezvoltarea și modernizarea economiei locale
Domeniul de intervenție	2.2 Atragerea de noi investitori pentru creșterea competitivității afacerilor locale
Categoria proiectului	■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	15 000 EUR (Estimat)
Sursă de finanțare	Fonduri proprii Program INTERREG V-A, RO-HU, PA6 – TO11 – IP11/a – "Cooperare între instituții"
Manager de proiect	Comuna Vetiş
Parteneri	N.A. Parcul industrial Holrom – Vetiş Orașul Csenger
Justificare	Nu sunt disponibile informații ușor accesibile pentru potențialii investitori referitoare la oportunitatea de a-și dezvolta afaceri în această localitate. Există ramuri industriale puțin sau deloc exploatate, care ar putea interesa oamenii de afaceri, dar nu este realizată o suficientă mediatizare a acestora.
Obiective	Crearea unui mediu economic competitiv și atractiv investițiilor autohtone și străine

Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei</p> <p>Vizitatorii comunei</p> <p>Persoane juridice interesate de organizarea de evenimente publice în comună</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Actualizarea principalilor indicatori statistici pentru localitate.</p> <p>Întocmirea hărților privind terenurile din localitate, mediatizarea terenurilor disponibile pentru investiții/ parc industrial/ terenuri agricole.</p> <p>Elaborarea unei broșuri de prezentare cu sublinierea poziției privilegiate a comunei în contextul dezvoltării afacerii peste hotare (apropierea de granița cu Ungaria și Ucraina)</p> <p>Promovarea pe site-ul Primăriei și al județului a posibilităților de investiții.</p> <p>Pregătirea unor pliante de prezentare a oportunităților de investiții Promovarea la nivel de județ a localității și a oportunităților de investiții.</p>
Durata proiectului	6 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 28

Denumirea proiectului	<i>Promovarea localității și a resurselor acesteia, inclusiv la târguri de afaceri naționale/ internaționale</i>
Obiectivul strategic	2. Dezvoltarea și modernizarea economiei locale
Domeniul de intervenție	2.2 Atragerea de noi investitori pentru creșterea competitivității afacerilor locale
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	5 000 EUR (Estimat) / an
Sursă de finanțare	Fonduri proprii
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	<p>Parcul industrial Holrom</p> <p>Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Satu Mare</p> <p>Clubul de afaceri germano-române pentru regiunea Sathmar</p>
Justificare	Sursele de informare tradiționale sunt insuficient folosite de autoritățile locale în ceea ce privește mediatizarea posibilităților de investiție, iar site-ul Primăriei nu cuprinde o secțiune distinctă pentru investitori. Potențialii investitori nu sunt în mod constant contactați prin oferte.
Obiective	<p>Atragerea de noi investitori în localitate</p> <p>Promovarea localității în mediul de afaceri</p> <p>Diversificarea economiei locale, valorificarea resurselor locale</p>

Beneficiari potențiali	Locuitorii comunei Agenți economici locali
Descriere / Activități propuse	Participarea la târgurile de afaceri naționale/internaționale Pregătirea unor pachete informaționale pentru participările județului, regiunii nord-vest la evenimente internaționale de profil
Durata proiectului	2016-2020

FIȘA DE PROIECT NR. 29

Denumirea proiectului	<i>Încurajarea investitorilor cu activitate în domenii non-poluante</i>
Obiectivul strategic	2. Dezvoltarea și modernizarea economiei locale
Domeniul de intervenție	2.2 Atragerea de noi investitori pentru creșterea competitivității afacerilor locale
Categoria proiectului	■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	5 000 EUR – 50.000 EUR (Estimat, în funcție de dimensiunea intervenției)
Sursă de finanțare	Fonduri proprii HUSKROUA ENI CBC Programme 2014 – 2020, TO6 / P1 "Utilizarea sustenabilă a mediului înconjurător în zona transfrontalieră – acțiuni de păstrare a resurselor naturale, acțiuni de reducere a emisiilor GHG și a poluării râurilor"
Manager de proiect	Comuna Vetîș
Parteneri	ONG Mediu APM Satu Mare
Justificare	În comuna Vetîș se constată o continuă depreciere a cadrului natural. În trecut activitățile de desecare au schimbat mult compoziția solurilor și structura vegetației. În prezent, extinderea construcțiilor rezidențiale și economice diminuează zonele naturale, neatînse. În regiune sunt puține modele de bune practici privind dezvoltarea de afaceri nepoluante.
Obiective	Menținerea valorilor naturale existente pe teritoriul comunei Vetîș

Beneficiari potențiali	<p>Locuitorii comunei</p> <p>Vizitatorii comunei</p>
Descriere / Activități propuse	<p>Promovarea oportunităților de investiții verzi pe site-ul primăriei și al județului.</p> <p>Căutarea activă a unor oameni de afaceri interesați de investițiile verzi: teren de golf, hipodrom, canale pentru canotaj, agricultură extensivă, energie geotermală (panouri solare, bioenergie, apă termală).</p> <p>Acțiuni de educație ecologică</p>
Durata proiectului	24 luni

FIȘA DE PROIECT NR. 30

Denumirea proiectului	<i>Creșterea capacității administrației locale de a răspunde nevoilor în schimbare ale populației pe care o deservește</i>
Obiectivul strategic	3. Dezvoltarea și susținerea sectorului de servicii
Domeniul de intervenție	3.4 Dezvoltarea capacității administrative și a calității serviciilor oferite de administrația publică locală
Categoria proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Servicii
Gradul de maturitate a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ■ Idee
Bugetul estimat al proiectului	50 000 EUR (Estimat)
Sursă de finanțare	POCA (Program Operațional Creșterea Capacității Administrative), O.S. 11 „Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP”
Manager de proiect	Comuna Vetis
Parteneri	Consiliul județean Satu Mare Asociația Comunelor din România
Justificare	Comuna Vetis are nevoie de exercițiu în promovarea și implementarea unor programe pe termen lung, unde este nevoie de constanță în decizii și comunicare. Astfel pot fi contracarate inițiativele de dezvoltare spontane, neconcordante. Unele birouri și servicii, cum ar fi cel de urbanism este foarte solicitat având în vedere ritmul susținut de dezvoltare al construcțiilor.
Obiective	Îmbunătățirea calității serviciilor administrației publice locale Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală

Beneficiari potențiali	Reprezentanții administrației publice locale
Descriere / Activități propuse	<p>Programe de formare a resursei umane din cadrul autorității locale (comunicare eficientă, dezvoltarea echipelor, managementul conflictelor, rezolvarea problemelor, managementul timpului, monitorizare, dezvoltare servicii)</p> <p>Schimburi de experiență cu alte localități din județ, regiune sau din țările învecinate</p> <p>Realizarea unor parteneriate cu alte administrații locale în vederea replicării modelelor de bune practici în asigurarea serviciilor publice</p>
Durata proiectului	2016-2018

